ION OCHINCIUC

ÎNGERUL NEGRU

EDITURA TINERETULUI

AVENTURA

ION OCHINCIUC

ÎNGERUL NEGRU

EDITURA
TINERETULUI

Capitolul 1

„ȘOFERII IADULUI"

Faptul, luat ca atare, nu avea nimic deosebit. Nu fuseseră primii gazetari din lume care regizaseră „un instantaneu spectaculos". Grave, tragice fuseseră însă consecințele. Ideea de a veni în carieră aparținuse atît lui Anghel Cernica, în urma unei sesizări primite la redacție, cît și fotoreporterului Dinu Tofan, pe care Cernica îl întîlnise întîmplător în holul hotelului „Dacia" din orașul O.

— Coane, îl întîmpinase fotoreporterul cu fața toată numai zîmbet. Am un pont formidabil. Și titlul ți-l dau : Șoferii Iadului.

— Curat „formidabil", îl ironiză Cernica. Și mai ales inedit.

— Nu rîde, coane. Așa-și zic chiar ei. Sînt niște oameni colosali, aleși pe sprînceană.

— Bun. Te cred. Dar ce fac ?

— Cară piatră.

Cernica îl privi amuzat. Înfățișarea rubiconda a lui Dinu Tofan, ca și vorba nițel peltică a acestuia îi plăcuseră întotdeauna.

— Și ce fel de piatră cară ? se interesă.

— Obișnuită. Pentru dig. Adică nu chiar obișnuită. Au niște basculante în care încarcă niște blocuri cît casa.

— Și de aia își zic „șoferii Iadului" ? îl zeflemisi Cernica.

— Vorbești așa, fiindcă nu i-ai văzut, îi replică Tofan supărat. Te rog să mă crezi, sînt niște ași ai volanului. Toți ! Nu te văd urcat alături de unul din ei. Eu m-am suit o singură dată și m-am lecuit pe veci. Au un drum special al lor, numit „Drumul Pietrei".

Ca orice ziarist îndrăgostit de meserie, Cernica începu să se simtă tot mai atras de subiect : o carieră mare, în inima munților. Niște șoferi zănatici... Drumul Pietrei... „Poate iese ceva", conchise reporterul. Tema îl interesa și datorită faptului că aici lucra ca șofer... Dar despre asta vom vorbi mai tîrziu. Pentru că Anghel Cernica, reporter special al unui cotidian bucureștean, venise în orașul O. să facă în primul rînd o anchetă privitoare la viața comercială. Tema nu-l prea pasionase, dar își făcuse conștiincios documentarea și tocmai se pregătea să așternă reportajul-anchetă pe hîrtie, cînd întîmplarea i-l scoase în cale pe fotoreporterul Dinu Tofan.

— E departe cariera asta ? se interesă Cernica.

— La vreo douăzeci de kilometri de oraș, îi precizează Tofan, bucuros că subiectul său începuse să-l atragă și pe Cernica. Dacă vrei, vorbesc cu tovarășul Zainea să ne dea o mașină și-ntr-o jumătate de oră sîntem acolo.

— Cine-i tovarășul Zainea ?

— Șef mare peste cariera de la Tinca.

Cernica mai stătu în cumpănă.

— Azi nu pot. Să scap mai întîi de materialul despre comerț.

— Foarte bine, îl aprobă Tofan. Retrage-te în cameră, scrie-l pînă deseară, trimite-l prin poștă sau transmite-l prin telefon, dacă e urgent, și mîine di-

mineață pornim spre Tinca. Între timp, aranjez eu totul.

Propunerea îi surîdea lui Cernica. Reținu în continuare camera de la hotel, apoi se îndreptă spre o braserie, ca să ia o cafea turcească. În timp ce sorbea alene din ceașca aburindă, în minte și începu să i se creioneze fraza de introducere a reportajului-anchetă. Operativ, scoase carnetul de teren, rupse cîteva file, și începu să aștearnă, cu caligrafia lui chinuită, frază după frază. Era, îndeobște, leneș la scris. Dar cînd îl împingea de la spate o treabă urgentă, tocu-i prindea aripi. Petrecu astfel, la masa mică, rotundă, din braserie, circa patru ore. Iar cînd așternu fraza de încheiere, privi satisfăcut în jur.

— Mai doriți o cafea ? îl trezi ospătarul din contemplație.

— Nu. Ce am de plată ?

— Cinci cafele și trei coniacuri.

— Cînd naiba le-am băut ?

În timp ce se îndrepta spre hotel simți că-și supusese nervii unui efort peste limitele admise. Dar era mulțumit. Scăpase de-o grijă. În holul hotelului întîlni chipul îngrijorat al lui Tofan.

— Unde ai dispărut, coane ? Te-am căutat peste tot. Credeam că ai uitat de mine.

Cernica îi flutură pe la nas filele reportajului-anchetă.

— E gata, flăcăule. De mîine sînt al tău.

— Mai reziști să facem o plimbare ?

— Doar dacă mă duci în circă.

— Aș vrea să-ți fac cunoștință cu băieții lui Zainea. Îi găsim într-un bufet, la marginea orașului. Nu strică să-i cunoști la un pahar de vin.

— Sînt suprasaturat de cafele și coniacuri, se plînse Cernica. Dar... știu eu ? Poate n-ar strica.

— Mergem pe jos pînă acolo și pe drum te mai limpezești.

Situat într-un cartier periferic al orașului, localul frecventat de cei ce-și ziceau șoferii Iadului avea o înfățișare aspectuoasă : mese și scaune noi, moderne, un bar cu vitrină-frigider, lămpi cu neon, pe scurt, renovat și reamenajat. Mai puțin renovați păreau consumatorii : deși pe masă se aflau scrumiere, tot pe jos aruncau scrumul și mucurile de țigări. În fața fiecăruia erau așezate, ca niște plutoane de soldați în repaus, sticlele de bere și de vin. Ici-colo, resturile unei cine frugale. Cei mai mulți beau fără să mănînce.

Apariția în local a lui Cernica și-a rubicondului fotoreporter fu imediat remarcată. Nu făceau parte dintre clienții obișnuiți. Un ospătar le ieși în întîmpinare, oferindu-le o masă liberă.

— Am vrea să stăm într-un loc mai ferit, precizâ Tofan cu ochii spre masa la care benchetuiau șoferii Iadului.

În timp ce dădeau ocol gălăgiosului grup de șoferi, Cernica cerceta cu interes atmosfera din local. Fumul greu de tutun îi înțepa ochii, iar în nări simțea acel amestec de băuturi ieftine.

— Cum îi spune bufetului ? îl întrebă el pe Tofan în timp ce se așeză la masă.

— Oficial, „Tîrnava", dar toată lumea îi zice „Katanga".

— Împrumut bucureștean, observă Cernica.

Punctul de observație ales de Tofan i se păru reporterului ideal. Putea să vadă și să audă bine tot ce se petrecea la masa șoferilor Iadului. Era un grup-

amorf, de vreo zece persoane. Un bărbat spătos, cărunt, cu trăsăturile feței săpate ca în piatră, atrase imediat atenția și interesul lui Cernica. Omul nu părea să fi trecut de patruzeci de ani. Se detașa de ceilalți conoșeni prin eleganța gesturilor și mai ales a graiului. Chiar și mîinile lui, pătate de ulei și unsoare, erau mult mai delicate decît pumnii mari, butucănoși, întîlniți îndeobște la oamenii volanelor grele.

— Cum s-a rătăcit ăsta printre șoferi? făcu el către Tofan.

— E cu adevărat un rătăcit. Sau, ca să fiu mai precis, un declasat.

— Cum îl chiamă?

— E cunoscut mai mult după poreclă: Cucuzel.

— Om cu carte?

— Are în buzunar o diplomă de inginer constructor, îi confirmă Tofan.

Cernica se arătă din ce în ce mai interesat:

— Și de ce-o face pe șoferul? A avut vreo condamnare?

— Mai multe... O poveste încîlcită.

— I-auzi! făcu reporterul mai mult pentru sine, cercetînd insistent masa șoferilor Iadului. Ceilalți sînt de aceeași teapă?

— Pe ici, pe colo. Cei mai în vîrstă îndeosebi. Un fel de dezmoșteniți ai soartei... Meseriași foarte buni, dar cu... caziere. Trag cît zece și cîștigă foarte bine. Dar printre ei sînt și oameni serioși, cu familii, care echilibrează oarecum balanța. Șef peste ei este un tip formidabil, un fel de tată al foștilor delicvenți, inginerul Șerban Zainea. Mînă de fier, dar în același timp înțelegător și darnic. Îi plătește bine, dar le și cere treabă. Cînd îi prinde cu șoșîrlica, îi arde fără milă.

— Sper că nu bea cot la cot cu ei !?

— Dimpotrivă. Are o purtare ireproşabilă. De aia l-au şi poreclit „Îngerul".

Privirile insistente ale lui Cernica începură să-i deranjeze pe şoferi. Unul dintre ei, căruia i se zicea Ţoinac, se adresă lui Cucuzel cu un glas răguşit :

— Şefule ! Avem nişte observatori O.N.U.

— Lasă-i în plata Domnului, făcu vecinul lui Ţoinac, un slăbănog care sorbea plescăind din paharul de vin roşu. Mulţi văd, puţini pricep, mai adăugă acesta filozofal. Se adresă apoi celui cu diplomă de inginer : Mai bine ne-ai zice, Cucuzele, din poezia aia a englezului. Mă unge la inimă cînd o aud. Parcă-i scrisă anume pentru noi.

După vorba împleticită a slăbănogului, Cernica îşi dădu seama că la masa vecină se consumase o cantitate apreciabilă de vin. Cucuzel, cu chipul congestionat, aruncă spre noii veniţi o privire scurtă, pătrunzătoare, apoi se-ntoarse către comeseni şi le zise :

— N-am chef acum de poezii.

— Hai, şefule, insistă Ţoinac. Arată-le celor doi domnişori că nu sîntem de colea.

Cucuzel dădu paharul peste cap, răsuflă adînc, îşi frecă faţa aspră cu palmele-i delicate şi-şi ridică privirea în sus, ostentativ, rostind pe un ton grav, dramatic :

— Nu ştiu dacă înţelegeţi voi cît adevăr cuprind versurile astea. Uitaţi-vă numai cum încep :

„Mai bine păcătos să fii decît
Cei răi să te osîndească fără vină".

Tăcu brusc şi răsuflă prelung, teatral. Era încîntat de efectul produs asupra auditoriului.

— *„Ei din frumos îţi fac pe loc urît"*, îşi aminti slăbănogul versul următor.

— *„Şi la urît fac zîmbre şi se-nchină"*, îl ajută Ţoinac.

Încălzit, Cucuzel se ridică brusc în picioare, înfruntînd asistenţa ca un veritabil tribun:

„Atunci de ce s-aştepţi de la mişei
Să-ţi preţuiască buna ta credinţă.
Iar de păcătuieşti, vrei tu ca ei
Să-ţi judece cinstita suferinţă?
Eu sînt şi rău, şi bun, aşa cum sînt.
Nu-mi măsluiesc răbojul la cusururi;
Cu degetul m-arată cîte-un sfînt?
Dar sfinţi cu două feţe-au fost de-a pururi.
Ei omenirea vor s-o prihănească,
Neprihăniţi asupră-i să domnească."

Aplauzele şoferilor izbucniră spontan. Cernica urmări efectul tiradei lui Cucuzel asupra restului asistenţei. Ecoul era însă local. Atît ospătarii, cît şi consumatorii păreau obişnuiţi cu asemenea scene. Cucuzel se reaşeză la masă, dezamăgit în bună măsură de indiferenţa celorlalţi spectatori. Doar cei doi gazetari îi arătaseră oarecare interes.

— O scenă caraghioasă, observă Cernica. Deşi tipul începe să mă intereseze. Aş vrea să-l cunosc.

— Nimic mai simplu. Îl invităm la masa noastră.

— Ce crezi că vine? Pare o fire mîndră. Mai degrabă să ne lipim noi de masa lor.

— Să nu ne trezim cu un picior undeva, făcu Tofan precaut.

— Încerc, totuşi. Cernica se şi întoarse către masa şoferilor, adresîndu-se direct lui Cucuzel: Aţi recitat din Shakespeare?

Îndrăzneala reporterului îi surprinse pe şoferi. Toinac se simţi chiar lezat.

— Dumneata ai ce bea acolo? făcu el răstit. Dar un gest scurt al lui Cucuzel îl liniştii imediat. V-a plăcut? făcu apoi „tribunul" spre Cernica.

— Foarte mult. Reporterul se şi ridică de la masă şi se îndreptă către grupul de şoferi. Îmi daţi voie? Aş vrea să ciocnim un pahar... Numai în doi, cu tovarăşul meu, nu prea merge. Sufăr de claustrofobie, mai adăugă el şugubăţ.

— Nu sîntem specialişti în boli de astea, îl repezi din nou Toinac, căruia înfăţişarea distinsă a lui Cernica nu-i plăcea.

— Şi eu cred că ne-aţi confundat, întări Cucuzel. Nu sîntem psihiatri.

— Nu caut decît nişte oameni simpatici, cu care să ciocnesc un pahar, insistă Cernica.

— Pentru asta ar trebui să vrem şi noi, interveni slăbănogul.

Dar reporterul nu se dădu bătut.

— În ciuda faptului că vreţi să păreţi răi, nu ştiu ce mă face să cred că sînteţi nişte oameni simpatici, îi complimentă el.

— Cîtă onoare! îl zeflemisi Cucuzel.

— Ai chef de petrecere? îl iscodi slăbănogul.

— De ce nu?

— Ai greşit adresa, îl informă şoferul. Aici ai nimerit la un prohod.

— Cine a murit?

— Un om.

— Nu şi-a dat încă sufletul, dar nici mult nu mai are, îl ajută şi Cucuzel.

— Şi cine-i omul? se adresă Cernica direct „tribunului". Dumneata?

— Interesul dumneavoastră pentru masa noastră nu pare chiar dezinteresat, observă Cucuzel cu o nuanţă ironică în glas. Sînteţi cumva de la miliţie?

— Să zicem, răspunse Cernica evaziv.

— De data asta aţi călcat cu stîngul, îl preveni Cucuzel. Azi ne-am comportat ca nişte îngeri.

— Fugi, şefule, îi atrase atenţia Ţoinac. Asta n-are mutră de ţugulan. Eu îi ştiu pe toţi. Se întoarse apoi ostentativ către Cernica: Nu-mi plac oamenii care se bagă aşa, ca musca...

— Mucles! îi tăie vorba slăbănogul.

Cîtuşi de puţin tulburat, Cernica întinse paharul spre sticla de vin.

— Îmi turnaţi şi mie?

Gestul îl uimi pe Ţoinac:

— Ia uite, domnule! Mai e şi pomanagiu.

Cucuzel îi turnă totuşi, cu un gest larg, generos. Cernica ridică paharul, ciocni cu cei din preajmă şi, după ce sorbi o gură din vinul roşu, adăugă:

— A scris cineva despre dumneavoastră?

Şoferii izbucniră într-un rîs spontan.

— La ziar? întrebă slăbănogul printre hohote.

— Iar ai încurcat-o, prietene, îl avertiză Cucuzel. Dumneata nu ştii că sîntem proscrişi? Despre noi nu se scrie decît în... caziere. Îşi îndreptă apoi privirea către Tofan, care urmărea cu atenţie tot ce se petrecea la acea masă. Pe dumnealui parcă l-am mai văzut?

— E un coleg de-al meu, îl recomandă Cernica.

Un ospătar trecu în clipa aceea prin dreptul mesei. Reporterul îl opri şi-i ceru să aducă un litru de vin. Dar comanda lui lezâ pe Ţoinac.

— Ascultă, şefule! La masa asta nu comandăm decît noi!

— Fii cuminte, îl temperă Cucuzel.

— De ce, dom'inginer? Ne ia drept calici? Scoase iute un portofel ponosit, burdușit cu bancnote. Uite aici! i-l vîrî lui Cernica sub nas. Te cumpăr cu tot neamul dumitale.

— Cu ce ai dumneata acolo nu poţi cumpăra un om, îl avertiză Cernica.

— Nu mai spune! Îi fi vreun zmeu?

— Încetează! se răsti Cucuzel la Ţoinac. Domnul gazetar e invitatul meu. Se adresă apoi lui Cernica: Vă rog să-l poftiţi şi pe colegul dumneavoastră.

Auzindu-l, Tofan nu mai aşteptă altă invitaţie. Se apropie zîmbind cu toată faţa şi se recomandă. Urmară cîteva replici protocolare, după care Cucuzel îl interpelă brusc pe Cernica:

— Şi acum să vorbim serios: ce interes aveţi la noi?

— Pur uman.

— Nu-mi plac umaniştii de profesie, îi atrase atenţia Cucuzel.

— Nici mie rebelii de paradă.

Sîngele izbucni vulcanic pe chipul şi aşa congestionat al lui Cucuzel.

— Să nu mai rosteşti niciodată asemenea cuvinte, îl avertiză el, strîngînd cu putere spătarul scaunului.

— Ce-a zis, dom'inginer? se interesă Ţoinac, văzînd chipul crispat al lui Cucuzel.

— Nimic, îl linişti acesta. Avem o socoteală mai veche.

— Lăsați-le-ncolo de socoteli, făcu slăbănogul împăciuitor. Dar am venit aici ca să uităm de ele.

— Îmi place totuși francheța dumitale, reluă Cucuzel dialogul cu Cernica. Dar îți pierzi vremea cu noi. Nu ne spovedim decît unui singur duhovnic. Ridică paharul de vin și-l privi cu vădită plăcere. Acestuia. După ce-l sorbi dintr-o răsuflare, îl trînti pe masă. În jur se făcu tăcere. Cineva, continuă Cucuzel, nu spun cine, persoană însemnată, care mă onorează cînd și cînd cu atenția sa, mi-a zis într-o zi: „Bei cam mult, și băutura-i otravă"... „Ce vrei să fac? i-am răspuns. Să beau arsenic?"

— Bună! exclamă Toinac încîntat.

— Dumneata consumi o otravă și mai rea, observă Cernica. Resemnarea.

— M-am săturat să mă tot lupt cu morile de vînt, îi răspunse Cucuzel grav. Am trecut de vîrsta donchijotismului... Dar asta-i altă poveste. Și te avertizez din nou: îți pierzi timpul cu noi. Chelner! strigă Cucuzel pe neașteptate. Plata, te rog! Se adresă apoi, pe un ton autoritar, celorlalți șoferi: Mergem, băieți! Mîine sîntem în schimbul unu.

Capitolul II

EROUL PRINCIPAL IESE DIN SCENĂ

Șerban Zainea, „îngerul cu mînă de fier", ținu să-i conducă personal pe cei doi ziariști la carieră. Cernica intui în excesiva amabilitate a inginerului-șef dorința

ascunsă a acestuia de publicitate. Tofan, rubicondul fotoreporter, stătea în față, lîngă șofer, iar Zainea și Cernica, tolăniți pe pernele moi ale mașinii, sporovăiau vrute și nevrute.

— Vă rog să-mi iertați indiscreția, rosti Cernica la un moment dat, dar ca face parte din metodele noastre de lucru.

— Poftiți, îl invită Zainea cu un zîmbet larg.

— De unde sînteți de loc?

— Din Moldova, dintr-un sat de munte... Fiu de țărani.

— Nu mai păstrați aproape nimic din graiul moldovenesc.

— A trecut cam mult de cînd am plecat de acasă, făcu Zainea cu un aer voit nostalgic.

— Liceul tot în Moldova l-ați urmat?

Zainea îi confirmă, pomenind numele unui vechi și renumit liceu. Interesul reporterului crescu brusc. Privi mai atent la inginerul-șef. În amintire îi reveni întunecatul an școlar patruzeci și trei — patruzeci și patru, cînd pășise și el, ca boboc, pragul aceleiași școli. Dar în trăsăturile omului matur de lîngă el, Cernica nu regăsea decît urmele vagi ale adolescentului din urmă cu aproape un sfert de veac. Numele, însă, parcă și l amintea ceva mai bine. Sau poate i se părea că și-l amintește. Pentru că Zainea, la vremea aceea, era „dom' elev din cursul superior", la care prichindelul în pantaloni scurți abia dacă îndrăznea să ridice privirea.

Mașina ieșise între timp din oraș și se îndrepta în viteză spre coama împădurită a munților care închideau orizontul spre nord. După cîțiva kilometri, șoferul încetini.

— De aici intrăm pe „Drumul Pietrei", îşi avertiză Zainea musafirii.

Cernica îşi fixă în minte bucla care pornea din şosea spre „Drumul Pietrei", ca şi bariera ce li se ivi în cale. Recunoscînd maşina inginerului-şef, omul de la barieră se grăbi să dea cale liberă, ridicînd în acelaşi timp pălăria.

— Pe drumul ăsta nu circulă decît maşinile noastre, continuă Zainea să le explice. Asigurăm astfel o circulaţie rapidă şi evităm accidentele.

Pe lîngă ei treceau autobasculante grele, încărcate cu blocuri mari de piatră, dintre care unele atingeau o greutate de 15-20 de tone.

— Vă închipuiţi ce-ar însemna să se prăvălească peste o maşină ca a noastră un asemenea colos, observă Zainea.

„Volga" se angajă curînd în primele serpentine, depăşind autobasculantele care mergeau în aceeaşi direcţie. Cernica, fără a scăpa vreun cuvînt din explicaţiile inginerului-şef, cercetă atent cabinele autovehiculelor întîlnite în cale, în speranţa de a regăsi chipul aspru al lui Cucuzel. În timpul nopţii, întrevederea de la „Katanga" îi stăruise îndelung în minte.

— Aveţi aici un şofer mai aparte, se adresă el lui Zainea. Are diplomă de inginer constructor, dar preferă să stea la volan.

Zainea zîmbi enigmatic :

— Vă referiţi la Greceanu ?

— Cred că despre el e vorba. L-am întîlnit aseară la „Katanga". Ceilalţi îi ziceau Cucuzel.

— E porecla cu care a venit din închisoare. Aci i se mai spune „Şeriful", „Cărăuşul Iadului" sau „Înghite foc". E un şofer excelent, un as al volanului, dar în ace-

lași timp un om foarte dificil : impulsiv și extrem de susceptibil. Îi sare țandăra din te miri ce. Dar n-ai ce-i face. E și el om și trebuie să-și cîștige o bucată de pîine.

— N-ar mai putea lucra ca inginer ?

— Eu, personal, n-aș avea încredere în el. Mi-a făcut destule boacăne. În altă parte, însă, cred că ar putea fi angajat. Dar nu mai vrea nici el. Se simte uzat moral și profesional. Și-a ratat cariera din pricina băuturii și-a iresponsabilității de care a dat dovadă pretutindeni unde a lucrat. A fost implicat mai întîi într-o crimă politică, în anii cînd era încă student. Dar vă rog să nu faceți uz de ceea ce vă spun. Sînt niște chestiuni care privesc alte organe... Am aflat și eu întîmplător cîte ceva și le vînd cum le-am cumpărat. Apoi a fost condamnat pentru sabotaj economic.

Tonul sec, acuzator al lui Zainea îi displăcea lui Cernica.

— Cum se numește de fapt ? se interesă Cernica.

— Iachint Greceanu.

Reporterul tresări ușor. Deci el era. Trompetistul numărul unu al fanfarei liceului. O personalitate mult mai marcantă decît cea a lui Zainea. De aceea și păstrase probabil acest nume în amintire.

Îi reveneau parcă în auz și unele fraze din tînguitoarele melodii care răzbăteau, în orele de repaus ale după-amiezelor, prin ferestrele repetitorului de la cursul superiorilor. Iachint Greceanu fusese deci coleg de liceu cu Zainea. Dar inginerul-șef nu pomenise nici un cuvînt despre acest lucru.

„Se rușinează probabil cu o asemenea colegialitate", își zise Cernica.

Se întoarse pe jumătate către Zainea și continuă să-l iscodească :

— Cum de mai aveţi totuşi curajul să-i daţi o maşină pe mînă ?

— Au girat pentru el alte organe, îi răspunse prompt Zainea.

Pe măsură ce urcau spre carieră, serpentinele se înmulţeau, iar virajele deveneau din ce în ce mai periculoase. Cu toate acestea, masivele autobasculante coborau cu iuţeală, gemînd sub greutatea blocurilor de piatră.

— De ce le îngăduiţi să meargă aşa de repede ? făcu Cernica intrigat. Pot nimeri în prăpastie.

— Pînă acum nu s-a întîmplat nici un accident, îi răspunse Zainea cu indiferenţă. Şi nici nu-i pot opri... Sînt ahtiaţi după cîştiguri mari.

— Iar duminecavoastră după spectaculoase depăşiri de plan, observă reporterul.

— E adevărat că ne împinge şi pe noi din spate urgenţa cu care trebuie construit digul de la marginea oraşului. Vine toamna cu ploi multe, rîul se umflă şi dă de obicei peste maluri. Ni-i teamă să nu inunde şantierul noului combinat chimic. Pe de altă parte, ne grăbesc şi geologii, care au descoperit aici un bogat zăcămînt de metale rare. Vor şi ei să-l dea mai repede în exploatare.

— Există totuşi nişte norme de protecţie a muncii, continuă Cernica pe un ton didactic.

— Noi le prelucrăm mereu cu şoferii. Dar cînd sînt la volan, ei fac tot ce ştiu. Însă, cum vă spuneam, pînă acum n-am avut nici un accident. Băieţii cunosc foarte bine drumul. Maşinile sînt noi şi dintre cele mai moderne; încît practic nu se poate produce un accident decît tot din neatenţia sau imprudenţa vreunuia dintre ei.

Un eşalon de autobasculante, care şerpuia prin serpentine, atrase atenţia celor doi gazetari.

— Ne putem opri să facem o poză ? se auzi din față glasul fotoreporterului.

— Aveți timp berechet să faceți și poze, îi răspunse Zainea cu indiferență, făcînd semn șoferului să continue drumul.

După cîteva minute apăru în față splendida căldare de piatră a carierei de la Tinca, săpată în inima muntelui. Șoseaua chiar în momentul — ales anume de inginerul-șef — cînd se făceau pregătiri pentru dinamitarea unei porțiuni masive de munte. Străpuns de o rețea deasă de galerii, în care fuseseră înpănate cuiburi de explozibile, întregul masiv urma să sară în aer.

Coborînd din mașină, fotoreporterul își căută în grabă un loc ferit de unde să poată înregistra pe peliculă apropiata explozie. Dînd cu ochii de un tub gros din beton, utilizat îndeobște la canale de scurgere, Dinu Tofan se aciuă acolo. Cernica fu invitat să se adăpostească după o benă de oțel.

— Aici sîntem feriți, îl asigură inginerul-șef.

„Ține la propria-i piele", observă în sinea sa reporterul, aruncînd o privire scrutătoare asupra obrazului rotund, de bărbat frumos, al lui Zainea.

Un sunet prelung de sirenă dădu alarma pe întregul șantier. Autobasculantele fuseseră oprite la barieră, iar șoferul de pe Volgă își pusese limuzina la adăpost. Încetară și motoarele excavatoarelor, iar manipulanții lor fugeau iepurește spre locuri ferite. Simțind parcă iminentul cataclism păsările cerului zburau speriate, razant cu pămîntul. Inginerul-șef, dotat cu un mic aparat de emisie-recepție, comunica pe calea undelor cu artificierul-șef :

— Totul e gata ? Toată lumea e la adăpost ?

— Gata, se auzi în difuzor răspunsul laconic al artificierului-șef.

— Atunci, dați-i drumul.

Răsună imediat, în toate cele patru puncte cardinale, cunoscuta chemare a minerilor :

— Aardee ! Aardee !

După încetarea acestor strigăte prelungi, transmise prin portavoce, în întreaga carieră se așternu o tăcere solemnă. Era atîta liniște, încît Cernica își auzea parcă bătăile inimii. Dar tăcerea de mormînt nu dură decît cîteva clipe. Cu ochii ațintiți spre masivul stîncos, Cernica înregistră, pe neașteptate, o bubuitură surdă, venită din străfunduri. Pămîntul se cutremură. O simplă manevrare a dispozitivului de comandă și masivul stîncos, care stătuse milioane de ani neclintit, fu mai întîi săltat în sus, apoi lăsat să recadă pe vechiul pat, sfîrtecat, fărîmițat, învăluit în nori groși, cenușii, colorați de petalele galbene ale fumului explozibilului. În acea unică secundă cît durase explozia, Cernica avusese senzația că trăise un episod din vremea marilor cataclisme terestre.

Încă nu se destrămaseră norii de praf și de fum, dar oamenii și începură să iasă din adăposturi, alergînd spre locul exploziei. Porni și Cernica împreună cu Zainea. Tonele de explozibil declanșate în inima masivului stîncos transformaseră totul într-o masă amorfă, haotică. Ceea ce așezase natura gospodărește, în decursul erelor geologice, mîna omului distrusese într-o clipă.

— Vă închipuiți cum trebuie să fie o explozie atomică, observă fotoreporterul care-i ajunsese din urmă.

— Sper că n-a rămas nimeni prin galerii, făcu Cernica într-o doară.

— Chiar dacă ar fi rămas, întrebarea dumneavoastră e tardivă, îi replică Zainea.

— Nu s-ar mai înțelege nimic din el, interveni în discuție și maistrul miner, un bărbat scund, bine legat, care li se alătură.

— Maistrul, ca și căpitanul de vas, pleacă ultimul, îl asigură Zainca pe Cernica.

În vale, un excavator greu își făcea drum către masivul sfîrtecat de explozie. Din aceeași direcție răzbătu o chemare :

— Petrustan nu-i acolo ?

— Ce să caute aici ? îi răspunse maistrul miner. El e pe mașină.

— Îl caută nevastă-sa, insistă vocea din vale.

— Să-l. caute la „Katanga", îi replică șugubăț maistrul.

Observînd coloana de autobasculante adunată la barieră, Tofan se desprinse din grup și se îndreptă într-acolo. Ceva mai tîrziu, Zainea și Cernica îl găsiră pe fotoreporter agitîndu-se de colo-colo, dînd ordine ca un veritabil ofițer de stat-major. Toate mașinile erau încărcate, așteptînd semnalul de plecare.

— Regizăm o plecare de toată frumusețea, se făla Tofan.

„Volga" îi aștepta în șosea. Urcară și porniră să facă un ultim tur, de onoare, prin carieră. Din cabinele autobasculantelor îi urmăreau priviri curioase. Cernica recunoscu pe cîțiva dintre cei întîlniți în ajun la „Katanga".

Toinac îi ocoli ostentativ privirea.

— Antipatică mutră, îi strecură Cernica lui Zainea.

— Unii dintre oamenii mei sînt cam certați cu „bunele maniere", îi confirmă acesta.

— Și cu legea, adăugă Cernica.

— Acum... nu mai sînt, ținu să-i precizeze inginerul-șef. S-au făcut cuminți și ascultători.

Trecеau tocmai pe lîngă mașina slăbănogului. Pentru a confirma parcă spusele lui Zainea, acesta îi întîmpină vesel. Răspunzînd la salut, Cernica cercetă mai departe cabinele, sperînd să întîlnească chipul aspru al lui Iachint Greceanu. Spre dezamăgirea lui, coloana de mașini se sfîrși fără a-l întîlni pe cel căutat. Voia tocmai să întrebe unde-i Greceanu, cînd îl auzi pe Zainea interesîndu-se de același nume.

— E la atelierul mecanic, îl informă careva. Nu știu ce are la bara de direcție.

— Bara de direcție ? făcu Zainea surprins. La o mașină nouă ?

Porniră spre atelier. Se încrucișară însă pe drum cu Greceanu. Zainea îl opri.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă inginerul-șef pe un ton aspru, autoritar.

— Un fleac, îi răspunse Greceanu nepăsător.

— Te rog să încarci și să te încolonezi. Sînt aici cu doi tovarăși ziariști din București.

— Măgulit, făcu Greceanu în zeflemea.

Ridică două degete în chip de salut, apoi apăsă pe accelerator și porni în viteză. Sclipirile din ochii lui întunecați stăruiră mult după aceea în amintirea lui Cernica.

Cînd coloana de basculante fu gata de plecare, Zainea, instalat comod pe pernele limuzinei, o trecu în revistă. Iar cînd ajunse în fruntea coloanei, dădu semnalul de pornire.

„Ce probă de grandoman", își zise Cernica, cercetînd discret înfățișarea plină de sine a inginerului-șef. În urma lor duduiau motoarele puternice ale autobasculantelor.

Coborîră în tăcere pînă la serpentine. La întoarcere, drumul i se păru lui Cernica şi mai pitoresc. Sorbea din priviri fiecare colţişor. Auzi, apoi, glasul poruncitor al inginerul-şef adresat şoferului:

— Opreşte!

Zainca arătă celor doi gazetari o ridicătură ţuguiată, un mamelon izolat, ridicat deasupra serpentinelor. Era un excelent punct de observaţie şi de fotografiat. Din vîrf privelişteа era captivantă. Entuziasmat, Tofan tăcănea fără încetare din aparatul lui de fotografiat, la care înşurubase şi-un teleobiectiv.

Ştiindu-se obiectul atenţiei gazetarilor, şoferii de pe basculante goneau la vale peste limitele admise.

— Pezevenghii! făcu Zainca încîntat şi totodată îngrijorat. Vor să vă arate ce pot. Mai încet, măăă! strigă el în direcţia drumului.

Dar vocea-i fu acoperită de duduitul motoarelor grele.

Defilarea coloanei de basculante păru a se fi sfîrşit. Dinspre carieră se mai auzi, însă, un bîzîit de motor.

— Cine-o fi întîrziatul ăsta? se arătă nemulţumit inginerul-şef. Ceru lui Tofan aparatul de fotografiat şi cercetă drumul prin teleobiectiv. Cine putea fi ultimul, exclamă el înciudat, decît zăpăcitul de Greceanu. De la ăsta nu ştii niciodată la ce să te aştepţi. Şi uite-l cum goneşte... Ca un apucat... Noroc că stăpîneşte bine volanul. Altul s-ar da de-a berbelecul în prăpastie.

Dar nu sfîrşi bine vorba cînd o bufnitură înăbuşită, apoi un zornăit prelung de fiare umplu întreaga vale.

— Ce-i asta? se interesă, intrigat, Cernica.

Zainca încremenise cu aparatul de fotografiat la ochi.

— Mi-e teamă că s-a întîmplat o nenorocire, făcu el cu glasul surd.

Şi fără a mai da altă explicaţie, porni iute la vale, spre maşină. Cu inima îngheţată de spaimă, Cernica îl ajunse din urmă. După el alerga gîfîind şi Tofan.

— Înapoi! Urgent! porunci Zainea şoferului.

Dar întoarcerea limuzinei lungi, pe drumul îngust, din mijlocul defileului, dură clipe care i se părură lui Cernica secole. Cînd ajunseră la locul accidentului găsiră şoseaua pustie. Doar parapetul sfărîmat şi urmele adînci ale roţilor mari de cauciuc vorbeau de tragedia petrecută ceva mai înainte. Nu se mai auzea nici un zgomot, nu se zărea decît pădurea deasă de brad, care păstra o tăcere sinistră.

— Nu înţeleg cum a putut să facă una ca asta! se căina Zainea.

Dădu dispoziţie şoferului să plece imediat în oraş, după autorităţi. Căută apoi o cărare pe unde să coboare în prăpastia care-l înghiţise pe Greceanu cu masiva basculantă încărcată cu bolovani mari de piatră.

„Nici că se putea un loc mai potrivit", îşi zise Cernica, privind mîhnit spre fundul hăului. În timp ce cobora pe urmele lui Zainea, se întreba ce-a fost: accident, sinucidere? Îi ceru lui Tofan să fotografieze totul, pînă la detaliu. Într-un fel, Cernica se simţea vinovat de cele întîmplate. La dorinţa lor, a celor doi gazetari, avusese loc demonstraţia încheiată atît de tragic. Pentru că, nu se mai îndoia, trupul lui Greceanu zăcea inert, în fundul prăpastiei, printre sfărîmăturile autobasculantei.

Sprinten, obişnuit cu drumurile de munte, Zainea ajunsese primul la rămăşiţele maşinii.

— Ce ziceţi de isprava asta, tovarăşe reporter? îl întîmpină el pe Cernica. Nu se mai înţelege nimic nici din om, nici din maşină. Ce păcat l-o fi mînat?

Cernica simți greață și amețeală. Niciodată nu putuse privi cu sînge rece trupul sfîrtecat al unui om. Cu atît mai mult îl impresiona masa informă de carne, în care fusese transformat Greceanu.

— Cumplit sfîrșit, reuși să îngăimeze.

La rîndu-i, Tofan își îndeplinea meseria cu conștiinciozitate : înregistra clișeu după clișeu, surprinzînd imagini de ansamblu, ca și detalii.

— Vă osteniți degeaba, îl avertiză Zainea, intrigat oarecum de hărnicia fotoreporterului. Treaba asta o fac mai bine specialiștii miliției.

Tofan își văzu de lucru, fără a-l învrednici cu vreun răspuns.

Spre deosebire de fotoreporter, care acționa cu dezinvoltura unui criminalist, Cernica părea deconcertat. Cel mai greu îl apăsa sentimentul vinovăției. Își reproșa că se lăsase antrenat, fără multă chibzuință, în această acțiune cu urmări tragice. Se învinuia, apoi, că nu luase în seamă presentimentul unui eventual accident, presentiment care-l urmărise de îndată ce trecuse bariera carierei. Care din întîmplările trăite în ultimele ore îi hrăniseră oare starea aceasta ? Scena de la „Katanga" ? Privirile triste și-n același timp batjocoritoare ale lui Greceanu, înainte de-a porni în cursa fatală ?

„În clipa cînd s-a prăbușit, n-a scos nici un țipăt", observă el. Își amintea bine. În afară de bufnitura surdă și sinistrele zăngănituri ale mașinii în rostogolire, nu mai auzise nimic. „Curios lucru", își mai zise reporterul, privind dezorientat în jur.

Mai stăpîn pe sine se arăta Zainea. Cerceta cu sînge rece resturile de piese rămase din mașină, făcînd parcă un inventar al celor ce ar mai putea fi eventual recupe-

rate. Lui Cernica i se păru că inginerul-şef umbla după o anumită piesă şi era oarecum intrigat că n-o găsea.

— Căutaţi ceva ?

— Nu, îi răspunse Zainea grăbit. Mă uitam pe unde am putea scoate mortul şi fierăraia asta.

Dinspre şosea se auzi pe neaşteptate zbîrnîitul unui motor de motocicletă. Zainea tresări, uşor surprins. La rîndu-i Cernica avu senzaţia că cineva stătuse la pîndă sus, deasupra lor, şi pornise apoi brusc motocicleta. Zgomotul de motor se îndepărtă în direcţia carierei.

— Cine-o fi ? făcu Cernica.

— Cine ştie ? Pe şosea trec multe motociclete, făcu Zainea nepăsător. S-o fi oprit careva să vadă ce s-a întîmplat. Oamenii sînt curioşi.

— Şi acum ce facem ? se interesă fotoreporterul, care-şi socotea misiunea încheiată.

— Aşteptăm să vină organele în drept, îi răspunse Zainea. Va trebui să depuneţi şi dumneavoastră mărturie.

— Asta ne mai lipsea, făcu Tofan nemulţumit, aşezîndu-se pe o buturugă.

Implicarea lui Cernica şi-a lui Tofan în acest tragic accident era de necontestat. Dar o anume nuanţă din tonul inginerului-şef îl supără pe reporter. „Începe să se spele pe mîini", îşi zise el. Simţi cum i se strecoară în suflet o oarecare antipatie şi chiar dispreţ faţă de Zainea. Nu contesta că accidentul se produsese în timpul demonstraţiei sugerată şi regizată de ei, cei doi gazetari. „În condiţii obişnuite de lucru, îşi zicea Cernica, poate n-ar fi avut loc. Pe undeva, deci, sîntem implicaţi." Dar cînd privi chipul lui Tofan, care-şi făcea de lucru la aparatele sale, constată cu surprindere că acesta nu se arăta cîtuşi de puţin preocupat de asemenea gînduri.

„Pentru el e simplu, continuă să cugete Cernica. Nu știe, n-a văzut, nici pe acolo n-a trecut. N-a fost decît un simplu vizitator, fără nici un fel de răspundere. N-a impus această demonstrație, ci doar a sugerat-o. Dacă Zainca știa că-i o treabă periculoasă, trebuia s-o interzică. Devreme însă ce-a aprobat-o, participînd chiar activ la ea, n-are decît să tragă și ponoasele."

Cernica nu se putea împăca însă cu un asemenea punct de vedere. „E vorba totuși de un om, își zicea el. De moartea unui om. Și cineva trebuie să răspundă." Nu-l acuza pe Zainca, pentru că n-avea motive s-o facă, dar nu se împăca nici cu gîndul că singurul vinovat era... mortul. „Ceva e în neregulă", conchise el. Trecînd prin filtrul logicii amănuntele întîmplării, își puse o nouă întrebare: „Cum se face că tocmai în dimineața asta Greceanu a avut o defecțiune la mașină și s-a încolonat ultimul?" Toată lumea știa că era un mecanic excelent. Or, un asemenea om n-ar fi pornit cu o încărcătură grea, în viteză, după coloană, dacă n-ar fi fost sigur pe mașina sa. „Să fi riscat pentru a nu pierde ocazia de a fi și el fotografiat și publicat? continuă să se întrebe Cernica. Ipoteza nu stă în picioare. Cine are un trecut mai dubios nu este îndeobște ahtiat după publicitate. Stranie întîmplare!" își repetă el.

— Ar fi bine să stăm într-un loc, se auzi glasul lui Zainca. Să nu facem atîtea urme.

De sus, din șosea, veni pînă la ei uruitul a două motoare.

— Cred că sosesc, se auzi din nou glasul lui Zainca.

Era, într-adevăr, „Volkswagen"-ul miliției și „Volga" lui Zainca.

„CAZUL" ESTE CLASAT, DAR ANCHETA ABIA ÎNCEPE

După trei zile, Cernica își luă rămas bun, în gara orașului O., de la Dinu Tofan.

— Îmi pare rău, îi spuse Tofan la despărțire, dar eu nu mai pot rămîne. Și așa am lipsit nepermis de mult din București. Ai grijă, te rog, de clișeu. Vreau să-l am în colecție.

— Fii pe pace, îl asigură Cernica.

— Cît mai rămîi aici?

— Nu știu. Cazul mă interesează.

După plecarea trenului, reporterul reveni în oraș, preocupat de evenimentele din ultimele zile. Urmărise toate cercetările întreprinse de procuratura și miliția locală privitoare la „cazul Greceanu". Concluziile erau cît se poate de clare. Urmele lăsate, ca și viteza cu care se prăbușise autobasculanta în prăpastie dovedeau că nefericitul șofer cu diplomă de inginer nu pusese nici o frînă și nici nu încetinise viteza în curbă. Asupra lui se găsiseră toate actele personale, ca și ale mașinii. Nici autopsia nu dezvăluise ceva deosebit. Un expert mecanic cercetase toate piesele mașinii sfărîmate. Nici una nu părea să fi fost deteriorată dinainte. Doar la o primă inventariere lipsise o piesă, care fu apoi găsită, după o cercetare mai amănunțită a locului, sub un tufar.

„Nimic suspect, nimic anormal", își repetă Cernica. Chiar și ipoteza sinuciderii, ivită la un moment dat, păru tuturor normală. Doar reporterul nu se putea împăca de loc cu această ipoteză. Greceanu i se păruse un om stăpîn pe sine, care luase în zeflemea pînă și cele mai

tragice situații. O altă fire, mai slabă, și-ar fi pus capăt zilelor poate chiar după prima condamnare. Și-n orice caz n-ar fi avut tăria de a se sinucide în acest chip. Să fi fost oare Greceanu împins la acest act disperat? Și de cine? Cernica își propuse să reia, pe cont propriu, toate cercetările. E un fel de-a zice pe cont propriu. Pentru că beneficia de calitatea de reporter special al unei importante publicații bucureștene precum și de-o delegație din partea acestei redacții. Avea, pe deasupra, și încuviințarea redactorului-șef de a mai rămîne în oraș.

„Sesizarea nu numai că a fost întemeiată, dar cazul s-a complicat între timp, îi comunicase Cernica redactorului-șef. Nu pot da amănunte la telefon. Îți explic cînd mă întorc. Te-aș ruga să mă mai lași cîteva zile aici. E o chestiune foarte serioasă."

Redactorul-șef îi prelungise verbal delegația.

Purtat de avalanșa de preocupări, Cernica străbătea în neștire străduțele cartierului gării. Cu o seară înainte, i se îngăduise să citească procesul-verbal încheiat de organele anchetatoare. Conținutul acestui act îl obseda. Cele mai importante date și le notase în carnetul său de reporter: Iată-le: Iachint Greceanu se născuse în anul 1925, în comuna Măgureni. Fiu de țărani. „Țărani ceva mai înstăriți, remarcase în sine Cernica, devreme ce-și putuseră da copilul la școală, la oraș." În 1945, cînd era student în anul doi la Politehnică, fusese condamnat pentru uciderea unui student U.T.C.-ist. Avînd în închisoare o purtare ireproșabilă, scăpase mai repede și reapăruse pe băncile Politehnicii, unde se impusese ca un student excelent. „Deștept și ambițios", remarcase Cernica. După absolvirea Politehnicii, fusese repartizat la un institut de cercetări, pe care însă îl părăsise pentru a lucra pe șantier. „De obicei, își zise Cernica, tinerii în-

gineri preferă să schimbe şantierul cu institutul de proiectări". Nu după multă vreme, Greceanu fusese din nou condamnat, pentru sabotaj economic. Dar şi de această dată fusese eliberat înainte de termen, tot datorită purtării sale exemplare din închisoare. Apoi, lucrase ca şofer la cariera de la Tinca.

Referitor la situaţia familială a lui Greceanu se specificau următoarele: „Căsătorit încă din timpul facultăţii cu Marina Caravasile. Au o fetiţă, actualmente în vîrstă de unsprezece ani. Soţia a divorţat imediat după a doua condamnare. Iachint Greceanu a dus în general o viaţă dezordonată, libertină, fiind cunoscut ca un «mare cheflîu». Element descompus, ineducabil, şi-a pus capăt zilelor, cauzînd o importantă pagubă materială întreprinderii la care a lucrat", se încheia procesul-verbal. Dar nici aceste concluzii nu-l mulţumiră pe Cernica.

„Cam puţin pentru a da verdict asupra vieţii unui om", observă el. Nu punea la îndoială capacitatea organelor anchetatoare locale. Se întreba însă dacă acestea, în lipsă de alte probe, nu se pripiseră să claseze dosarul.

„Cum de-a ajuns, totuşi, în prăpastie? se întrebă din nou Cernica. Să se fi sinucis totuşi?"

Paşii îl purtară, fără să-şi dea seama, spre „Drumul Pietrei". Şi întîmplarea i-l scoase în cale pe Ţoinac, şoferul din anturajul lui Greceanu. Cernica îi făcu semn să oprească maşina. Acesta îl recunoscu şi frînă.

— Ce doreşti? îl apostrofă Ţoinac cu un glas aspru, duşmănos.

— Ia-mă şi pe mine pînă la carieră.

— Nu vă ajunge o victimă? îi aruncă Ţoinac în faţă.

— De ce mă învinuieşti?

— Lui Cucuzel nu-i plăcea să-şi aducă aminte de trecut. Şi-n seara aceea, la „Katanga"... Dacă faţă de dumneata s-a abţinut, pe altul l-ar fi stîlcit.

— Era un om bun, rosti Cernica grav.

— Rar om! întări Ţoinac. Noi eram nişte gunoaie pe lîngă el.

Spre surprinderea sa, Cernica observă sclipirea unor lacrimi reţinute în ochii acestui şofer aspru, cu izbucniri brutale.

— Nu înţeleg, totuşi, ce s-a întîmplat cu el, continuă Cernica să-l iscodească.

— Nici noi, îi replică Ţoinac, invitîndu-l cu un gest scurt în cabină. Dacă eram cu, sau altul ca mine, nu era nici o pagubă. Eu am pe suflet două fiinţe nevinovate... Adică nu chiar nevinovate... Nişte muieri stricate...

Urmărindu-i atent povestirea, Cernica îi cercetă înfăţişarea. Ţoinac nu era nici urît, nici frumos. Un chip cu trăsături virile, pilos, cu sprîncene groase, unite la rădăcina nasului. Gura rotundă, cu buze groase, trăda un senzual.

— Într-o seară, continuă Ţoinac, am agăţat două pipiţe, care se plimbau la şosea. Aşa e cînd n-are omul minte. Am pornit-o spre Ploieşti cu o sută zece, o sută douăzeci, ba chiar şi-o sută treizeci la oră, noaptea. Mi-a apărut o căruţă pe dreapta şi-o maşină din faţă. A ieşit un caramboi, din care nici azi nu ştiu cum am rămas în viaţă. Pipiţele, însă, au dat ortul popii, iar maşina s-a făcut varză. Încît, vă spun, am fost pedepsit pe drept. Şi nici în închisoare n-am fost un sfînt. Pe cînd Cucuzel, săracu' de el, zău a tras-o pe nedrept. Omul ăsta avea un suflet de aur. Nu ţi-ar fi omorît un pui de găină. Doar cînd avea un pahar de vin în cap şi-l scotea cineva

din sărite, snopea. Dar nu era cîinos. Bătea în așa chip, ca să nu vatăme omul.

— V-a povestit vreodată despre necazurile lui?

— Niciodată. Era foarte mîndru. Ferit-a sfîntul să-l fi amintit cineva de ce-a fost. Odată era să-l gîtuie pe un maistru care l-a făcut pușcărieș. Abia am reușit să i-l scoatem din mîini. Altfel, vă spun: inimă de aur. Iubea florile, copiii, animalele, desena și picta foarte frumos. Cred că, dacă ar fi vrut și ar fi avut mai multă răbdare, ar fi ajuns un pictor mare.

Mașina se angajase pe primele serpentine spre cariera de la Tinca. Cernica se simțea înfiorat ori de cîte ori Țoinac lua cîte un viraj în viteză.

— Tot nu vă astîmpărați! îi reproșă el șoferului.

— De ce să ne astîmpărăm? îl privi acesta mirat. Crezi dumneata că noi nu știm ce facem? Eu sînt mai sigur la volan decît ești dumneata pe picioare. Mai degrabă te împiedici dumneata și cazi în nas, decît mă poticnesc eu cu mașinuța asta.

— O stăpînești chiar atît de bine?

— Ca pe mine. Dacă nu mai abitir. Pentru că eu îmi mai ies din pepeni și nu mai știu ce fac. Pe cînd ea, sărăcuța, e ceasornic. Nu s-abate din drumul ei nicicum. Cu o condiție: să știi bine volanul în mîini.

— Greceanu știa să-l țină?

— El? făcu Țoinac mirat de o asemenea întrebare. Pe ăsta parcă-l născuse maică-sa la volan.

— Deci nu s-a prăbușit în prăpastie din greșeală sau neatenție?

— Ferit-a sfîntul! rosti Țoinac. Mai ales că era dimineață, odihnit, nebăut...

— Greceanu trecuse, înainte de a merge la încărcat, pe la atelier. O fi pornit în cursă cu vreo defecțiune?

— El? făcu iarăşi surprins Ţoinac. Se vede că nu l-ai cunoscut. Ăsta nu pleca în cursă dacă nu era totul în regulă. Şi nu se lăsa niciodată pe seama neisprăviţilor de la atelier. În privinţa asta era bolnav.

— Dumneata, dacă vrei să trimiţi pe cineva cu maşina în prăpastie, unde ai umbla? La ce piese, sau la ce angrenaj?

— La volan, la frînă, dar mai sigur la bara de direcţie. Slăbeşti numai o piuliţă la capătul barei de direcţie şi nu mai ai nici o treabă, cu nimeni.

— Capătul barei de direcţie, zici?

— Sigur.

Rememorîndu-şi concluziile expertizei mecanice, din care nu reieşise nici un fel de defecţiune la capătul barei de direcţie, Cernica se întrebă totuşi de ce umblase Greceanu, în acea dimineaţă fatală, tocmai la acest angrenaj. Să-şi fi provocat singur vreo defecţiune?

— Dumnezeu ştie ce-a fost, conchise şi Ţoinac.

Cernica nu mai insistă. Ajunsese, de altfel, la destinaţie: locul unde se petrecuse acea inexplicabilă prăbuşire în prăpastie. Se despărţi de Ţoinac cu un salut scurt, amical. Începu apoi să facă o cercetare şi mai amănunţită la faţa locului. Îşi creionă mai întîi, în blocnotes, o schiţă a şoselei ca şi a reliefului înconjurător. Coborî după aceea pe dîra vizibilă lăsată de maşină în cădere, pînă jos, în prăpastie, scormonind pe parcurs prin stratul gros de frunze ca şi prin tufişuri. Reveni apoi în şosea şi cercetă tufişurile de pe partea stîngă. Cam la o sută cincizeci de metri, şoseaua făcea o buclă periculoasă, ocolind o stîncă. „După această buclă, îşi zise reporterul, se putea ascunde foarte bine o motocicletă." Se gîndea la uruitul motocicletei care apăruse şi dispăruse în chip atît de ciudat în clipele cînd el se afla în prăpastie,

împreună cu Zainca și Dinu Tofan, lîngă mașina sfărîmată și trupul sfîrtecat al lui Greceanu. „Dar ce căutase motociclistul acela acolo tocmai în ziua și la ora prăbușirii lui Greceanu ? se întrebă Cernica. Și de ce-o șterse atît de repede?“ Reporterul își propuse să urce în carieră și să afle cine plecase cu motocicleta în acea zi și la acea oră din șantier spre oraș. Distanța pe care o avea de parcurs era destul de mare. Dar spera să-l ajungă din urmă vreo autobasculantă. După vreun sfert de oră de mers întins auzi în spate motorul unei mașini. Se întoarse plin de speranță și... recunoscu „Volga“ inginerului-șef.

— Ce surpriză ! îl întîmpină Zainea jovial. Cu ce ocazie pe la noi ? Încă n-ați renunțat la ideea de a face un reportaj despre carieră ? Nu găsesc că-i cel mai potrivit moment pentru a ne populariza. Ori sperați ca acest nefericit accident să vă furnizeze un subiect mai deosebit ?

— Nu se știe de unde sare iepurele, îi servi Cernica prima replică ce-i veni în minte.

— Dacă vă pot fi în continuare cu ceva de folos, aveți în mine un colaborator de nădejde, se oferi Zainea. Un doctor Wasion dacă vreți, adăugă malițios.

— Am reținut oferta dumneavoastră, îl asigură Cernica. Pînă una, alta, însă, v-aș ruga să mă luați și pe mine pînă în carieră.

Dovedind aceeași politețe excesivă, Zainea coborî iute de pe scaunul de lîngă șofer și urcă în spate, unde-l invită și pe Cernica.

— Nu v-am mărturisit-o pînă acum, i se adresă el reporterului, dar să știți că eu și soția mea sîntem niște cititori pasionați ai reportajelor și anchetelor dumneavoastră. I-am spus că v-am cunoscut și m-a acuzat de

egoism. Ar fi fericită să se poată întreține cu dumneavoastră, într-o tihnită oră de după-amiază, la o cafea... Știți, aici, în provincie, ducem o viață monotonă, iar prezența în casa noastră a unui om ca dumneavoastră ar fi un eveniment care ne-ar rămîne în amintire.

— Invitația dumneavoastră mă onorează, se înclină Cernica ceremonios. Dar mi-i teamă că v-aș dezamăgi soția. Ce i-aș putea oferi decît chipul și conversația unui modest reporter, care preferă mai degrabă să observe decît să fie observat?

Zainca nu dezarmă.

— Deseară, insistă el, avem tocmai o mică sindrofie, prilejuită de-o aniversare. Împlinim nouăsprezece ani de la căsătorie și ne gîndeam să folosim această ocazie pentru a vă avea în mijlocul nostru. Dacă vă mai aflați cumva în oraș?

— O asemenea invitație e greu de refuzat, se lăsă Cernica înduplecat.

— La ora șase voi fi la hotel să vă iau cu mașina mea.

Cernica se înclină în semn de mulțumire.

— Ce doriți să mai aflați în carieră? se oferi în continuare Zainca.

— Multe, făcu Cernica vag. M-ar interesa, de pildă, să știu cîți dintre oamenii de pe șantier au motociclete și cine sînt aceștia?

— Nu-i greu, observă Zainca. La Comitetul sindical există, mi se pare, o evidență exactă. Cred că sînt peste douăzeci de posesori de motociclete.

— Dar la poarta de la intrare, de pildă, se ține o evidență a celor care intră sau ies zilnic cu motocicletele din carieră?

— Așa ceva nu cred că avem. Dar să încercăm.

Previziunea lui Zainea se adeveri. Portarul de serviciu ţinea o oarecare evidenţă a intrărilor şi ieşirilor oamenilor, dar nu putea preciza mijloacele de locomoţie folosite de fiecare în parte.

— Unul poate veni astăzi cu motocicleta, iar mîine cu o maşină, îi întări lui Cernica îndatoritorul portar.

— Petrustan a venit azi la lucru ? se interesă pe un ton oficial Zainea.

— N-a venit, făcu portarul cu reproş şi compasiune totodată.

— Dacă mîine nu se prezintă fix la ora schimbului, nu mai are ce căuta aici, hotărî inginerul-şef.

— Cine-i ăsta ? se interesă Cernica discret.

— O lepădătură, făcu Zainea cu dispreţ. Beţiv şi morfinoman. Cînd îl apucă, nu mai vine cîte-o săptămînă la lucru.

— Are şi el motocicletă ?

— Cred că da, îi răspunse Zainea plictisit. Dar de ce vă preocupă într-atît problema motocicletelor din cariera noastră ?

Cernica nu-i răspunse. Se îndreptară amîndoi spre atelierul mecanic. Aici, reporterul se interesă de reparaţia făcută de Greceanu în acea dimineaţă fatală.

— A înlocuit o piuliţă la capătul barei de direcţie, îi preciză şeful atelierului.

— Sigur ?

— Nu îngăduia nimănui să se atingă de maşina lui.

— Şi de unde a luat piuliţa ?

— Cum de unde ? făcu bătrînul mecanic ochii mari. De la magazie.

— Mulţumesc.

Capitolul IV

NELINIȘTILE UNEI ONORABILE FAMILII

Soții Zainea reprezentau un anume tip de intelectuali provinciali. Aveau căsuța lor, construită într-un cartier mai select al orașului, pe care o încărcaseră cu o mobilă grecoaie, scumpă, lipsită de gust. Nu aveau copii și, cum trecuseră pragul celor patruzeci de ani, nu se întrevedea perspectiva sporirii familiei.

— Sîntem amîndoi foarte ocupați, își scuză Zainea lipsa moștenitorilor. Soția mea este inginer chimist și conduce un laborator, iar eu, după cum ați văzut...

Cernica își zise că nu programul de lucru al celor doi soți era pricina, ci...

— Un copil costă, observă el ca pentru sine.

— La veniturile noastre nu era o problemă; îi replică stăpînul casei.

Într-adevăr, cei doi soți trăiau bine. Se bucurau de tot ce puteau oferi civilizația și confortul modern : ultimul tip de televizor, un magnetofon, ca și aparataj electrocasnic de cele mai diverse utilități. În plus, o limuzină proprietate personală.

Apăru curînd și stăpîna casei, Lia Zainea : o femeie planturoasă, cu o față ovală, măslinie, încadrată de un păr negru, bogat, pe care și-l adunase într-un coc mare, ce aducea un plus de înălțime staturii sale și așa impozante. Bine conservată, etala un trup armonios, nedeformat de nici o sarcină, de nici o boală care să provoace creșteri ori scăderi de greutate. Lia Zainea îi întinse lui Cernica o mînă molatică. Ochii ei mari, negri, nefardați trădau indolență. Îmbrăcase o rochie de seară simplă, pe

corp, care-i permitea să-şi ofere, fără jenă, nurii atîţători. Gesturile, ca şi vorba-i leneşă erau în contrast flagrant cu firea iute, veşnic agitată a soţului. Spre deosebire de soţia sa, Şerban Zainea era un bărbat suplu, cu faţa rotundă, tenul rozaliu, bine îngrijit. Părul îl avea mai deschis, ochii mici, vioi, şi-un nas ascuţit, de şobolan, sub care mijeau nişte fire subţiri de mustaţă. Doar buzele-i roşii şi groase trădau oarecare senzualitate.

— Vă place casa noastră ? îl iscodi Lia pe Cernica.

— E o locuinţă plăcută, odihnitoare, recunoscu acesta.

— Aşa am şi conceput-o, îi mărturisi stăpîna casei. Încă de pe vremea cînd eram nişte studenţi pîrliţi.

Ca să fie mai convingătoare, se lipi tandră de soţul ei.

— Am fost amîndoi necăjiţi, ţinu să adauge Şerban Zainea. Tot ce vedeţi aici e făcut de mîna noastră.

— Sînteţi o familie fericită, făcu Cernica.

— Sîntem, întări soţia. Şerban e un soţ foarte bun şi om de casă, nu bea, nu fumează, nu se duce duminica la fotbal şi cred că nu mă schimbă cu altă femeie. Aşa-i, dragule ? îi aruncă ea o privire tandră. Are o singură slăbiciune, pe care i-o înţeleg şi i-o cultiv.

— Lia, dragă ! protestă soţul.

— De ce, iubitule ? insistă ea. Pe ziarişti îi interesează şi slăbiciunile oamenilor.

— Mai ales slăbiciunile, făcu Cernica mucalit. Oamenii perfecţi sînt banali.

— Soţul meu nu-i de loc banal, continuă Lia să-şi flateze bărbatul. Are nişte mîini de aur. Petrece ore întregi în micul său atelier, uitînd pînă şi de sine. Vreţi să vi-l arăt ?

— Cu plăcere.

Lia se grăbi să-l conducă spre o chicinetă de lîngă dependințele casei, unde soțul își instalase un mic atelier mecanic. Cernica își opri mai întîi privirea la un strung miniatural, purtat de un motoraș electric, apoi la rafturile atelierului, unde erau expuse creațiile acestui pasionat al mecanicii fine: diferite tipuri de mașini, excavatoare, ba chiar și o locomotivă electrică, toate, bineînțeles, în miniatură. În atelier domnea o ordine și-o curățenie desăvîrșite.

— Am să sugerez colegilor mei de la televiziune să vă facă o vizită, își mărturisi Cernica încîntarea. Sînteți un adevărat artist al oțelului. Și e păcat să rămîneți în anonimat.

— Nu urmăresc publicitatea, ținu Zainea să-i precizeze. Pur și simplu mă recreez.

Reveniră în camera de primire, unde găsiră, așezate pe o măsuță, păhărușe pline cu coniac și cești aburinde cu cafea turcească.

— Mai aveți și alți musafiri? se interesă Cernica cu discreție.

— Ceva mai tîrziu, îi răspunse Zainca. Pe dumneavoastră v-am invitat special mai devreme, ca să vă cerem sfatul într-o chestiune.

Cernica își ascunse zîmbetul de satisfacție.

— Atît eu, începu Zainca, cît și soția mea, am fost tare afectați de sinuciderea lui Greceanu. Cernica făcu ochii mari. Vreau să vă mărturisesc întîi o vină a mea față de dumneavoastră, continuă Zainea. Am omis, cu bună-știință, să vă spun că acest om mi-a fost cîndva foarte apropiat. Am copilărit împreună, în același sat. Sîntem amîndoi feciori de țărani cu o stare materială mijlocie. Am fost colegi la școala primară, la liceu și apoi la facultate.

„În sfîrșit ! își spuse Cernica satisfăcut. Va să zică nu m-am înșelat. Erau în aceeași clasă."

Și în gînd se felicită pentru inspirația de a nu fi trădat că fusese și el elev al aceluiași liceu. Aceasta l-ar fi obligat într-un fel față de Zainca.

— În anii studențici, continuă gazda, l-a cunoscut și soția mea, care pe atunci urma Chimia industrială. Eram toți trei prieteni foarte buni. Aș putea spune nedespărțiți. Dar Greceanu avea o fire dificilă. Era îndărătnic, nestăpînit, excesiv de independent. Noi avem, după cum ați observat probabil, alte firi : mai liniștite, mai calculate. De aceea făceam în așa fel ca să ne împăcăm totdeauna cu el. La un moment dat însă între noi s-a produs o ruptură, cauzată de divergențe de ordin politic.

Numai ochi și urechi, Cernica își întipărea în minte fiecare cuvînt rostit de Zainca.

— Era un om sucit, ținu să precizeze și Lia. Se așeza mereu împotriva curentului.

— În liceu, pe vremea regimului antonescian, era anglofil, continuă Zainca. Iar după eliberare, a trecut mai mult sau mai puțin fățiș în tabăra reacționară.

— O precizare, interveni Cernica. Acționa împotriva regimului, sau numai cîrtea ?

— Cîtă vreme a cîrtit, am păstrat prietenia cu el, sperînd să-l aducem pe drumul cel bun. Dar în clipa cînd s-a amestecat într-un asasinat politic, am rupt orice legătură.

— În ce a constat de fapt acest „amestec" ?

— V-am mai spus, parcă : în toamna anului 1945 s-o produs o încăierare într-un local frecventat de studenți. La o masă, într-o cameră separată a localului, un student, cunoscut ca membru activ al organizației U.T.C. din oraș, a fost înjunghiat mortal. Nu știm ce-a sta-

bilit ancheta, cine anume a comis crima, dar un fapt a fost dovedit: participarea la asasinat a lui Greceanu. Se pare că băuse cu studentul acela. Şi lui, cînd i se urca un pahar de vin la cap... Era extrem de violent.

— Şi pentru asta a luat...

— Vreo zece ani.

Se aşternu o tăcere scurtă, semnificativă, după care stăpînul casei îşi reluă firul povestirii.

— În acest timp, noi ne-am terminat studiile, ne-am căsătorit şi am început să ne făurim viitorul. Ani de zile n-am mai auzit aproape nimic despre el. Doar cînd mă abăteam prin sat mai aflam cîte ceva. Dar, de întîlnit, nu l-am întîlnit decît datorită unei nefericite coincidenţe.

— De ce nefericite?

— O să vedeţi, îşi invită Zainea musafirul la răbdare. Întîmplarea a făcut ca, după ce şi-a luat diploma de inginer constructor, Greceanu să fie repartizat tocmai pe şantierul unde lucram şi eu. Construiam un mare baraj. Eu eram şeful şantierului. Cînd m-am trezit cu el în birou, cu decizia în mînă, am încremenit. „Mică-i lumea!" i-am zis bucuros de revedere, deşi simţeam o oarecare strîngere de inimă. „Cine ştie ce boroboaţă îmi mai face şi pe aici"? mi-am zis atunci. Nu l-am întrebat pe unde a fost şi ce-a făcut. Eram bucuros că reuşise să ajungă şi el inginer şi să fie în rînd cu oamenii. I-am încredinţat, aşa cum prevedea decizia, un lot al şantierului. Vă spun drept, am urmărit anume ce face şi cum se descurcă fostul meu coleg. Se ţinea într-adevăr de treabă. Doar seara, după ce pleca din şantier, mai scăpa hăţurile la „Bufet". Nu-mi plăcea de el că bea cot la cot cu zilerii, se lua la harţă cu ei şi, uneori, trebuia să intervin la postul de miliţie ca să-l scap din încurcătură.

— Ce „of" avea la inimă de şi-l îneca cu atîta osîrdie în băutură ? se interesă Cernica.

— Mai multe, îi răspunse Zainca. Îl rodea în primul rînd faptul că, datorită închisorii, intrase mai tîrziu în viaţă. Pe deasupra, mai era şi încondeiat la dosar. Gîndiţi-vă că noi doi am mers alături pe acelaşi drum, pînă în anul doi de facultate. Şi n-a fost un student prost.

— Chiar foarte bun, întări Lia.

— După aceea, continuă Zainca, viaţa ne-a despărţit. Iar cînd ne-am reîntîlnit, eu eram şef de şantier, iar el un simplu inginer stagiar. Îl înţelegeam şi mă străduiam să-l menajez, firesc, atît cît îmi permiteau condiţiile rigide ale şantierului.

— După opinia dumneavoastră, aceasta era una din cauzele profundei sale nemulţumiri ?

— Sau neîmpliniri, adăugă Zainca. Nu mai vorbesc că avea şi o viaţă de familie !... A făcut prostia să se căsătorească încă de pe băncile facultăţii cu o femeie mai în vîrstă ca el, o orgolioasă, o infatuată, un tip de jandarm, care-l teroriza.

— Era cu el ?

— Nu. Doamna avea un post confortabil în oraş. Nu era dispusă să-şi murdărească bocancele cu praful şi noroiul de pe şantier.

— Eşti prea aspru, Şerbane ! îşi temperă Lia soţul. Doar şi eu am rămas o vreme în oraş, iar tu te-ai dus pe şantier.

— În primul rînd tu, ca inginer chimist, n-aveai ce face pe un şantier de construcţie, îşi susţinu Zainca punctul de vedere. În al doilea rînd, ai fost o femeie inteligentă...

— Am „fost" ? îi atrase ea atenţia.

— Iartă-mă, dragoste, se dezvinovăţi soţul spontan. Voiam să spun că pînă şi-n cele mai grele momente ale vieţii noastre conjugale te-ai comportat ireproşabil.

După ce-şi complimentă soţia, Zainea reluă firul destăinuirilor.

— Spre deosebire de fostul meu coleg, eu nu m-am lăsat copleşit de atmosfera de pe şantier, nu mi-am neglijat nevasta şi nu mi-am înecat plictisul orelor de seară într-un pahar de vin. Preferam să citesc, să mă ţin la curent cu literatura de specialitate, să studiez cîte o problemă ridicată de construcţia barajului. Pentru destindere, mă refugiam în micul meu atelier mecanic. Cred că această pasiune m-a ferit de multe tentaţii şi de consecinţele lor nefaste.

— Uneori, interveni Lia, îi ziceam că aş fi vrut să vie măcar o dată beat, să văd cum arată. Cînd mă gîndeam însă unde duce băutura, îmi spuneam: „Bogdaproste că soţul meu e om cuminte şi aşezat".

Zainea sorbi din cafeaua care se răcise, oferindu-i apoi lui Cernica un pachet de ţigări „Kent", ţinut probabil pentru musafiri mai deosebiţi.

— Cu tot năravul lui, continuă stăpînul casei, Greceanu s-a impus pe şantier ca un inginer bun, capabil. Aceasta ne-a determinat ca, după un an, să-l promovăm în muncă. I-am încredinţat, printre altele, conducerea unei mari betoniere, construită special pentru baraj. Treaba a mers şi aici ca pe roate, pînă cînd Greceanu a făcut iarăşi o boroboaţă. Şi nu una măruntă, pe care am fi putut-o eventual trece cu vederea, ci una boacănă de tot, care a cauzat pagube foarte mari şantierului şi statului. Greşeala nu era numai a lui. A fost un întreg lanţ al slăbiciunilor. Ne aflam tocmai într-o perioadă cînd duceam lipsă de ciment. Am făcut comenzi mai multor

fabrici, printre care și uneia din vestul țării. Și ne-au sosit într-adevăr de acolo cîteva vagoane. Grecceanu, mahmur după o noapte de chef, s-a dus la gară să le ia în primire. Era stabilit ca fiecărui vagon să i se facă o recepție atentă. În plus, să se analizeze în laborator fiecare transport de ciment, pentru ca să-i cunoaștem precis calitățile și, în funcție de acestea, să știm cum să-l folosim. Cimentul venea cu prospect de la fabrică, dar un control în plus nu strica. Fire pripită, Grecceanu a încălcat aceste dispoziții stricte ale noastre și a trimis primul vagon de ciment direct la betonieră. Eram, ce-i drept, foarte zoriți, fiindcă nu mai aveam pic de beton pe șantier și am întrerupt lucrările... Vă spun. Asta-i singura lui scuză. Dar graba strică treaba. Pentru că, de îndată ce-am turnat betonul, am constatat uluiți că cimentul nu făcea priza. Speriat, Grecceanu s-a dus imediat la laborator și a făcut singur analizele. Spre uimirea lui, a constatat că, în loc de ciment, era un produs chimic pe care nu-l putea identifica. Ca aspect, se asemăna cu cimentul. Era tot un praf cenușiu. Am început să dăm pretutindeni telefoane. Nimeni nu știa nimic. Fabrica ne-a confirmat expedierea vagoanelor de ciment, în facturile de la C.F.R. figura același lucru, dar ce aveam noi pe șantier numai ciment nu era. Misterul avea să se dezlege abia a doua zi, cînd ne-am pomenit cu delegatul unui combinat chimic care ne pretindea vagonul cu presupusul ciment ajuns la noi. În fapt, era un prețios produs chimic importat. Încurcătura a făcut-o C.F.R.-ul, care a expediat combinatului chimic un vagon de ciment iar nouă — produsul acela. Lipsit de această materie primă absolut necesară, combinatul chimic era și el în pericol de a-și înceta producția. Vă dați seama ce situație groaznică : să oprești producția și pe șantier, și-n

combinat. Urmarea? Anchete, proces, penalizări și condamnări pe toată linia. Cît am putut, am încercat să-l salvez și pe Grecoanu. Din nefericire, el s-a aflat la punctul terminus al ireparabilei greșeli. Dacă zăbovea o oră, două, și făcea analizele, conform instrucțiunilor date, scăpa toată lumea cu obrazul curat. Dar așa...

— A fost acarul Păun, observă Cernica mai mult pentru sine.

— Legea-i lege, își susținu Zainca punctul de vedere. O simplă deviere a macazului poate provoca o catastrofă... Ce să vă mai spun? Nici eu n-am scăpat ieftin. Am fost aspru sancționat, retrogradat, avertizat...

— Dar nu închis, remarcă Cernica.

— Credeți că meritam și eu închisoare? îi replică Zainea intrigat.

— Departe de mine asemenea gînd. Mă întreb am, doar, ce s-a petrecut în acel moment în sufletul lui Grecoanu. Bănuiesc că și prima condamnare a atîrnat greu la al doilea proces.

— Natural.

— Cum s-a apărat?

— Nici măcar n-a încercat să se apere. Și-a asumat întreaga vină. A obiectat doar asupra formulei „sabotaj economic".

— Credeți că era într-adevăr un sabotor?

— Nu. Era victima propriilor năravuri.

— Cum a ajuns șofer aici, la Tinca?

— De data aceasta m-a căutat el, după ce-a ieșit din închisoare. Cînd l-am văzut, m-am bucurat. „Nu-mi mai poartă pică", mi-am zis.

— La proces l-ați acuzat direct?

— N-am spus decît adevărul, îi replică Zainea prompt. Dar n-am omis să arăt în fața instanței și calitățile lui Greceanu, sperînd să-i mai îndulcesc situația. Se pare că francheța mea i-a plăcut și lui.

— Posibil. Dar ce v-a spus cînd a venit aici ?

— Cererea lui, vă mărturisesc sincer, m-a surprins. Eram dispus să-l angajez pe un post mai acceptabil, dar el a ținut morțiș să lucreze ca șofer pe autobasculantă.

— Cum a motivat această cerere ?

— Mi-a zis : „De azi înainte nu vreau să mai răspund decît de mine și de brațele mele". Iar eu i-am răspuns : „Bine, frate, dar va trebui să răspunzi și de mașina încredințată !" Mi-a zîmbit atunci într-un fel straniu, după care mi-a spus : „Dacă o stric, o plătesc. Dar știu măcar pentru ce plătesc". Am mai încercat să-l abat de la această hotărîre, dar mi-am răcit gura de pomană. Și era păcat. I-am spus că statul a investit atîta pentru a-l califica inginer constructor, iar el... Degeaba. Vorbele mele alunecau ca apa pe lîngă niște solzi de pește. „Cred că aș aduce mai multă pagubă statului dacă aș lucra ca inginer decît ca șofer, mi-a declarat el răspicat. De aceea te mai rog o dată să mă angajezi în această calitate. Dacă nu vrei, găsesc și-n altă parte de lucru."

— De ce ținea să lucreze neapărat în această carieră ?

— I-au atras în primul rînd banii. Aici se cîștigă foarte bine. În al doilea rînd, eu îi puteam înlesni o angajare mai rapidă. Nu uitați că venea din închisoare. Și oamenii sînt precauți. Se uită la caziere.

Soneria de la intrare răsună strident, întrerupînd brusc discuția. Soții Zainea priviră dezolați spre ușă. Le soseau ceilalți musafiri.

— Poate mai găsim în cursul serii cîteva clipe pentru a sta nestingheriţi de vorbă, făcu stăpînul casei către reporter.

— Să sperăm, îi răspunse acesta, nemulţumit de curmarea bruscă a destăinuirilor celor doi soţi.

Oaspeţii familiei Zainea, punctuali, îşi opreau pe rînd maşinile în faţa casei.

„Tot oameni bine situaţi", notă Cernica. Un director de spital, un profesor de la Institutul pedagogic, o familie de actori, un judecător"... Erau cam din aceeaşi generaţie, adică în jurul vîrstei de patruzeci de ani. Se cunoşteau bine înţre ei, semn că mai petrecuseră împreună la agape familiale. Doar Cernica se simţea stingher, răspunzînd politicos, fără chef, întrebărilor convenţionale ce i se adresau. Observîndu-i stinghereala, stăpîna casei îl aşează la masă lîngă ea, marcînd şi prin aceasta importanţa pe care o acorda musafirului ei bucureştean. După cîteva pahare de vin, Cernica se mai încălzi şi începu să înveselească masa cu cele mai proaspete anecdote bucureştene. Cînd voia, mult umblatul reporter ştia să captiveze orice asistenţă.

— Spuneaţi că ziariştii sînt nişte oameni neinteresanţi, îi reproşă Lia, umplîndu-i mereu paharul.

Ca din întîmplare îşi apropie genunchiul rotund de cel al lui Cernica.

„E mai agresivă decît bănuiam", îşi zise în sine reporterul. Merse cu gîndul chiar mai departe. „În nişte împrejurări favorabile, doamna nu s-ar da în lături să pună soţului ei o prea frumoasă pereche de coarne."

Trăgînd cu poftă din filtrul unui „Kent", Cernica se simţea cuprins de o uşoară ameţeală. Uitase aproape

de ce venise în această casă, zicîndu-şi că viaţa merita să fie trăită. Undeva, însă, într-un ungher mai tainic al minţii, reporterul păstra încă vie imaginea trupului sfîrtecat al lui Greceanu, amestecat cu sfărîmăturile maşinii la volanul căreia se simţise atît de independent şi de stăpîn pe sine. În cursul zilei, Cernica aflase că rămăşiţele pămînteşti ale lui Greceanu apucaseră, însoţite de îndoliatul părinte al acestuia, drumul către satul natal.

— Ce v-a întristat? îl iscodi Zainca, după ce se ridicară cu toţii de la masă.

— Sînt cam obosit, îi răspunse Cernica, ascunzîndu-şi un căscat. V-aş cere îngăduinţa să mă retrag.

— Nu vă dăm voie, protestă Lia, care-i auzise în treacăt replica.

— Dacă n-aveţi nimic împotrivă, am să revin.

— Oare? făcu Zainca sceptic. Dumneavoastră plecaţi mîine sau poimîine la Bucureşti şi Dumnezeu ştie dacă ne vom mai revedea vreodată. Sînteţi probabil foarte ocupat. Ca şi noi.

— Să ştiţi că sînteţi oricînd bine venit, îl asigură şi Lia zîmbindu-i îmbietor, cu toată faţa.

— Am mai avea o rugăminte, adăugă Zainea la despărţire. După cum aţi văzut, sîntem o familie onorabilă, cotată bine în acest oraş. Ne-aţi face un mare serviciu dacă, în eventualitatea că veţi scrie ceva despre Greceanu, aţi pomeni şi de noi. Nu ştiu cum să vă explic...

— Nu-i nevoie de nici o explicaţie. Înţeleg. Deocamdată însă nu intenţionez să public nimic. Interesul pe care-l port acestui caz are un caracter mai mult... documentar. La revedere.

Capitolul V

„KATANGA" REÎNVIE

Porcela pe care consumatorii o dăduseră bufetului unde-l întîlnise Cernica pe Greceanu nu era dată întîmplător. „Katanga" era renumită prin desele certuri și încăierări care izbucneau frecvent aici. Cei mai recalcitranți consumatori erau îndeobște șoferii Iadului. De aceea miliția locală își avea permanent ațintită privirea spre acest local. Faima rea a „Katangăi" nu-l împiedică pe Cernica să se abată din nou pe acolo. Era dornic să mai afle cîte ceva. Fiind sîmbătă seară, localul zumzăia de clienți. Două mese mari erau ocupate de un grup compact de șoferi. Cernica recunoscu printre ei chipuri întîlnite în carieră. Din grupul lui Greceanu nu se afla nimeni. Reporterul căută un colț mai retras, comandînd o sticlă de bere și un mușchi la grătar. La masa vecină remarcă prezența unui tînăr cu o înfățișare de vagabond studiat: păr lung cu favoriți mari (frizură la modă printre tineri), pantaloni *bluejeans*, uzați, murdari, iar în picioare niște pantofi al căror model inițial era greu de identificat. Cămașa, dintr-o stofă groasă, cadrilată, era desfăcută larg la piept, lăsînd să se vadă smocul de păr negru din furca pieptului, ca și mușchii bine dezvoltați. De spătarul scaunului atîrna o ghitară îmbrăcată într-o husă de culoare îndoielnică, iar la picioarele tînărului zăcea un rucsac ponosit și nu prea încărcat.

„Un pierde-vară", îl caracterizează Cernica dintr-o ochire. Observă că tînărul vagabond era atras mai cu seamă de mesele ocupate de șoferii Iadului. În grupul din dreapta remarcă un bărbat pirpiriu, de vreo cincizeci

de ani, cu o față smochinită, pe care viciul lăsase urme vizibile.

„Îndurește să intre în rîndurile lor", își zise Cernica, cercetînd din nou, cu coada ochiului, pe tînărul pierdevară. La rîndu-i, tînărul arunca și el cîte-o ocheadă spre reporter. Se întreba, probabil, ce căuta Cernica într-un asemenea local. La un moment dat, reporterul observă că persoana sa atrăgea și privirile grupului de șoferi. „Și-or fi amintit că m-au văzut în carieră", presupuse el. Dar în scurt timp constată că nu era privit cu ochi prea buni, mai ales de către pirpiriul cu fața smochinită.

— Cum se numește cel din capul mesei șoferilor? se interesă Cernica la ospătarul care-l servea.

— Petrustan, mi se pare.

„Asta-i deci faimosul Petrustan", își aminti reporterul de caracterizarea lui Zainea. Mic de stat, părea bine legat și foarte sprinten în mișcări. „Nu aduce de loc a morfinoman, observă Cernica în sine. Toxicomanii sînt mai molatici și mai blazați. Pe cînd ăsta-i plin de vigoare".

După ce mîncă friptura, Cernica mai ceru o sticlă de bere. La masa vecină, tînărul înfuleca niște mici, fără a pierde din ochi grupul de șoferi. Atmosfera din local era calmă, așezată. Deodată, izbucni o înjurătură obscenă. Cu ochii injectați de mînie, Petrustan replică celui care-i aruncase vorbele jignitoare:

— Să nu te agăți de mama, că-i moartă, mă auzi?

— Atunci de ce nu închizi rîtul? continuă să-l apostrofeze o namilă de șofer, așezat cu spatele la Cernica.

— Rît ai tu, porc răpănos ce ești, îi întoarse Petrustan complimentul.

Cu un dos de palmă plasat fulgerător, namila își culcă adversarul la dușumea. Dar cel lovit se ridică

sprinten și înhață un sifon. Namila se scula, gata să pareze lovitura.

— Potoliți-vă, măi ! strigă careva. Nu faceți prostii.

Petrustan nu-l mai auzea. Se răsuci brusc pe călcîie și proiectă sticla grea de sifon în direcția adversarului său. Acesta, ghicindu-i intenția, se feri din calea proiectilului cu o mișcare neașteptat de iute. În drumul ei, însă, sticla de sifon era cît pe ce să facă altă victimă : Cernica. L-ar fi lovit drept în frunte dacă un picior și-o mînă providențiale nu l-ar fi răsturnat pe reporter chiar în aceeași clipă. Trezindu-se pe dușumea, Cernica abia mai avu timp să audă zornăiturile geamului de la vitrină, prin care sifonul trecuse ca un obuz. Speriați de propria lor faptă, Petrustan și adversarul lui țîșniră spre ușă. În clipa următoare, însă, Cernica văzu printre picioarele mesei răsturnate salaul spectaculos, de felină, al tînărului pierde-vară, care se lungi în calea celor doi bărbați, dîndu-i peste cap. Tot el sări primul în picioare, plasînd cu iuțeală un upercut în maxilarul lui Petrustan și-o directă în plexul namilei. Secvența se derulă atît de repede, încît întreaga asistență rămase cu gura căscată. Era o autentică scenă de „western". Încăierarea poate că s-ar fi extins și ar fi luat alt curs, dacă în local n-ar fi apărut, ca la comandă, reprezentantul miliției locale.

— Tot nu v-ați băgat mințile în cap ? îi certă acesta pe cei doi șoferi.

Petrustan își ștergea gura însîngerată cu mîneca cămășii, aruncînd priviri asasine spre tînăr. Namila răsufla adînc, încercînd să-și revină din lovitura care-l încovrigase. Erau amîndoi palizi, speriați de consecințele faptei lor. Doar tînărul stătea calm, sigur pe sine, aruncînd priviri trufașe în jur.

— O să mergi şi dumneata la secţie, îi ordonă miliţianul.

— De ce, tovarăşe? protestă acesta.

— Gura! îi strigă miliţianul. O să vorbeşti acolo. Luaţi-o înainte!

— Tovarăşe miliţian, interveni Cernica. Dînsul n-are nici o vină. Dimpotrivă. V-a ajutat să...

— Dacă mai vorbeşti, te poftesc şi pe dumneata la secţie, îi reteză miliţianul intervenţia. Ce? Ne tîrguim ca la iarmaroc? Dacă ai ceva de spus vino cu mine.

— Nu vă amestecaţi, îl sfătui un ospătar pe Cernica.

— Ba să se ducă. Să spună cum a fost, interveni un consumator. Să se termine odată cu borfaşii ăştia.

Se iscă o adevărată hărmălaie, în care fiecare ţinea să-şi impună punctul de vedere. Dar omul ordinii publice nu se lăsă de loc intimidat. Îi conduse pe cei trei inculpaţi la secţia de miliţie. Cernica, credincios punctului său de vedere, îl urmă la o mică distanţă. Era contrariat, mai cu seamă, de arestarea tînărului. Îi purta, după cum era şi firesc, recunoştinţă. Dacă acesta nu l-ar fi dat de-a berbeleacul, reporterul n-ar mai fi mers acum sprinten pe stradă, ci ar fi zăcut fără îndoială pe o targă sanitară. „De ce mi-o fi luat apărarea şi de ce-a sărit asupra celor doi?“ continuă să se întrebe Cernica. Hotărî să intervină, la rîndu-i, pentru tînăr. La secţia de miliţie fu însă sfătuit să nu se amestece.

— Aş vrea, totuşi, să vorbesc cu tovarăşul comandant, insistă Cernica.

— În seara asta nu mai trece pe aici, îi preciză ofiţerul de serviciu. Reveniţi mîine dimineaţă.

— Ce faceţi cu cei pe care i-aţi reţinut?

— Asta-i o treabă care ne priveşte, îi atrase atenţia ofiţerul de serviciu.

— Nu pot schimba nici măcar două vorbe cu cel tînăr ? Omul mi-a salvat viaţa, insistă Cernica.

Ofiţerul oftă, clătină nemulţumit din cap şi, cu chiu, cu vai, se lăsă înduplecat :

— Aduceţi-l aici pe tînăr, ordonă el unui plutonier. Se întoarse apoi către Cernica şi-l avertiză : Vă rog să nu vă lungiţi la vorbă. Avem şi alte treburi. Dacă ne-am ţine numai de chestii de astea...

Tînărul fu introdus de plutonier cu un gest nu tocmai protocolar. Părea, însă, obişnuit cu asemenea tratamente, pentru că aruncă spre subofiţer un zîmbet ostentativ, batjocoritor. Îşi vîrî apoi mîinile în buzunare şi-l privi pe ofiţerul de serviciu cam dintr-o parte, fapt care-l scoase pe acesta din sărite.

— Scoate mîinile din buzunare, derbedeule ! îi strigă ofiţerul.

Acesta se supuse, trăgîndu-şi alene degetele din buzunarele largi.

— Cum te cheamă ?

— Gogu Răgălie, zis Văpaie.

— Din Bucureşti ?

— Ferentari.

— Lămurit, conchise ofiţerul. Stăm de vorbă mai tîrziu. Deocamdată, ai să răspunzi frumos la ce te va întreba tovarăşul reporter.

— Încîntat, se aplecă Văpaie ceremonios.

— Atunci, vă las cîteva minute singuri, hotărî ofiţerul.

Se retrase în încăperea alăturată. Rămas între patru ochi cu Văpaie, Cernica se simţi un pic intimidat.

— Fumezi ?

Îi oferi un pachet de Snagov.

— Vă mulțumesc, acceptă Văpaie, luînd o țigară. O duse apoi la nas, o mirosi prelung, după care rosti admirativ : Bun tutun !

— Dacă vrei, poți opri tot pachetul, ca să-ți țină la noapte de urît.

— Nu, îl refuză Văpaie. O țigară e de-ajuns. M-aș învăța cu nărav și-aș da toți banii pe țigări scumpe.

Se așezară amîndoi și începură să pufăie din țigări și să se pîndească reciproc cu priviri scurte, strecurate pe sub sprîncene.

— Ești un tip interesant, îl flată Cernica.

— Mi-au mai spus-o și alții.

— De ce ți s-a dat porecla de „Văpaie".

— Fiindcă mă aprind repede la mînie și ard ca o văpaie.

— Ești într-adevăr iute la bătaie, continuă să-l laude Cernica. Și priceput.

— Am fost campion de box la juniori.

— De ce mi-ai luat apărarea ?

— Se vedea cît de colo că erați fazan și nu-mi place să văd fazani jumuliți. Nu-i cavaleresc.

— Crezi, deci, că sticla de sifon îmi era adresată ?

— Greu îți mai cade fisa, boss ! observă Văpaie. N-ai observat manevra ?

— Credeam că a fost un accident.

— Dacă-ți spun că ești fazan !

— Parcă nu-mi vine, totuși, a crede că m-ai apărat doar pentru ochii mei frumoși ?

— Nici eu nu cred, recunoscu Văpaie sincer.

— Ce-ai urmărit ?

— Să-mi fii obligat. Și trebuie să recunoști că-mi ești.

— Cu ce te pot ajuta ? Cu bani ?

— Bani? pufni Văpaie a dispreț. Nu, boss. Își zornăi mărunțișul din buzunar. Numai asemenea bani îmi place să am: munciți de mine.

— Atunci?

— Te-am văzut la carieră cu „Îngerul".

— Cine-i ăsta? făcu reporterul curios.

— Inginerul-șef Zainea. Presupun că ai multă trecere la el.

— Vrei să lucrezi la carieră?

— Pe basculantă. Sînt un as al volanului. O să vedeți.

— Asta-i tot?

— Tot.

— Bine, flăcăule. Tot ce-mi va sta în putere voi face pentru tine. Cînd ieși de aici, te rog să mă cauți la hotel. Îți scriu imediat adresa, numărul camerei și telefonul. Dacă, peste noapte, ai vreo neplăcere, dă-mi un telefon la hotel și vin imediat.

— Sper să nu fie nevoie, conchise Văpaie, împăturind cu grijă foaia de blocnotes pe care i-o înmînase Cernica.

În drum spre hotel, Cernica stărui mult cu gîndul asupra ultimei întîmplări de la „Katanga". Se întreba dacă era sau nu cazul să dea crezare presupunerii lui Văpaie că sifonul fusese adresat scăfîrlici sale. „Cert e că Petrustan ochise foarte bine, își rememoră Cernica scena. E un om periculos. Dar ce-o fi avînd cu mine? Îl afectează cumva interesul pe care-l arăt în cazul Greceanu? Dacă-i așa, atunci trebuie să fiu atent. La «Katanga» m-a scăpat Văpaie. Dar în altă parte?"... Nu știa ce să facă. Să comunice bănuiala lui organelor în drept și să se pună sub protecția lor? Nu era fricos din

fire. Dar nici n-avea certitudinea că s-ar putea apăra singur de un eventual nou atac.

„Pe de altă parte, continuă să cugete reporterul, ar fi indicat să las impresia că n-am nici o bănuială."

În sinea lui, își dorea să creadă că nu se săvîrșise nici un atentat împotrivă-i, că fusese un simplu accident. „Totuși, paza bună"... își mai zise el în timp ce intra în holul hotelului.

Aici avu o nouă surpriză. Un ofițer de miliție, în civil, îi ieși în cale și i se adresă politicos :

— Sînt căpitanul Sebastian Pop. Aș vrea să vă pun cîteva întrebări.

— Cu plăcere. Să mergem în camera mea, îl invită Cernica.

Sus, oferi căpitanului un fotoliu, iar el se așeză cît mai comod pe somiera moale a patului-studio.

— Ați fost în seara asta martor și, cît pe ce, victimă a ieșirii huliganice a doi șoferi, îi comunică ofițerul fără altă introducere.

— Ați și aflat ?

— Veștile proaste ne parvin totdeauna cu iuțeală, remarcă ofițerul. Aveți de făcut vreo reclamație în legătură cu acest fapt ?

— Nu. Doar o dorință : să-l eliberați pe tînărul acela.

— N-aveți nici o grijă. O să-i dăm drumul. Dar în legătură cu ceilalți doi ? Acest tînăr susține că lovitura de sifon vă era destinată.

Cernica stătu cîteva clipe în cumpănă, apoi răspunse :

— Cred că se înșală. După părerea mea n-a fost ceva premeditat.

— V-ați gîndit bine ?

— Foarte bine.

— În acest caz, cei doi derbedei au să scape mai ieftin, observă căpitanul. Deci nu aveau nimic cu dumneavoastră?

— Absolut nimic, își întări Cernica declarația. Pînă în seara aceasta nici măcar nu i-am văzut la față... Cred că nici ei pe mine. N-avem ce împărți.

— Dacă lucrurile stau așa, conchise ofițerul, misiunea mea este încheiată. Se ridică și, cînd îi întinse mîna lui Cernica, mai adăugă: O rugăminte. Nu vă mai expuneți prin asemenea localuri. Iar dacă țineți neapărat s-o faceți, anunțați-ne și pe noi.

După o noapte de somn agitat, Cernica se trezi prost dispus. Se ceartă cu operatoarea de la centrala telefonică, se burzului la portarul hotelului, făcu mizerie ospătarului care-i servea micul dejun. „Ce naiba am?" se întrebă el nerecunoscîndu-se. Pentru că, îndeobște, se știa o fire calmă, răbdătoare, înțelegătoare. Dădu vina pe vechea sa maladie ulceroasă, care îi amintea de existența ei ori de cîte ori bea un pahar de vin mai mult, sau pierdea o noapte la petrecere sau la un joc de cărți. De data asta, însă, nu făptuise nici unul din aceste păcate. Stătuse, ce-i drept, pînă după miezul nopții, în compania fotografiilor făcute de Dinu Tofan la carieră și la locul accidentului. Le sortase pe teme, le clasase în plicuri și le studiase atent. Două dintre ele îi reținuseră în mod deosebit atenția: una îl înfățișa pe Iachint Greceanu rezemat de botul autobasculantei, iar alta, pe același nefericit, cumplit mutilat după prăbușirea în prăpastie. Distanța în timp dintre cele două imagini era... de ore. E explicabil", își zise Cernica, ținînd în fața ochilor cele două fotografii. În prima, Greceanu privea la obiectivul aparatului fotografic cu un zîmbet ironic.

Dar ironia lui nu trăda aversiune, ci mai curînd compătimire. Fruntea îi era uşor încreţită, iar barba înfiptă în piept. În cea de-a doua fotografie, sub plăgile şi petele de sînge închegat, Cernica întrezări un chip destins de om împăcat cu propria-i soartă. Cele două imagini ale lui Greceanu îl urmăriră şi în vis, iar dimineaţa, cînd deschise ochii, primul gest fu tot către capătul studioului, unde se aflau fotografiile.

În timp ce-şi consuma micul dejun, aşeză din nou fotografiile în faţa sa şi le privi îndelung. Numără clişeele făcute de Tofan la locul accidentului. Erau unsprezece. Filmul — îşi amintea bine că Tofan schimbase rolfilmul chiar înainte de-a coborî în prăpastie — era pentru douăsprezece imagini.

„A stricat probabil un clişeu", îşi zise Cernica. Pentru că Tofan consumase întregul film.

„Dar asta nu mai are nici o importanţă, conchise reporterul. Important e să aflu adevărul despre acest om!" Chemă ospătarul şi ceru să i se facă plata. Ieşi apoi în stradă, întrebîndu-se încotro s-o apuce. Să continue ancheta aici, în oraş? Ori să plece la Bucureşti? În Capitală îl aşteptau o mulţime de treburi. Dar cazul Greceanu se situa, fără voia lui, pe primul plan. Hotărî să se reîntoarcă totuşi în Bucureşti, unde ar avea eventual posibilitatea de a cerceta şi pe alte căi cazul în speţă. Odată ajuns la această concluzie, grăbi paşii spre hotel. Aici, cum îl văzu, portarul se grăbi să-l anunţe:

— Aveţi un musafir mai... aparte. E în camera dumneavoastră. Vă rog să mă iertaţi, dar n-am avut încotro şi i-am dat cheia. Mi-a arătat un bilet scris de dumneavoastră, că altfel îl luam de guler şi-l aruncam în stradă. Tinerii de azi s-au prostit de tot, conchise portarul clătinînd nemulţumit din cap.

— Dacă e cel pe care-l bănuiesc, bine ai făcut că nu l-ai luat de guler. E un fost campion de box.

Portarul făcu ochii mari:

— Ia uite, domnule, unde-mi sînt campionii!

Cernica se grăbi spre camera sa. Apăsă ușor pe clanță și deschise brusc. Fu întîmpinat de exclamația veselă a lui Văpaie:

— Hallo, boss!

Gazetarul rămase în pragul ușii surprins și încîntat în același timp. Văpaie stătea într-o poziție anevoie de descris și aproape imposibil de imitat. Se ținea în mîini, pe parchet, cu picioarele ridicate pînă la nivelul bazinului, încrucișate turcește.

— Ce mai e și asta? izbuti Cernica să-l întrebe printre hohote de rîs.

— Yoga, îi precizează Văpaie. Este cea mai bună poziție pentru relaxare musculară și nervoasă.

Lui Cernica i se păru că, dimpotrivă, era o poziție care solicita la maximum sistemul muscular ca și voința.

— Unde ai mai devenit și adeptul yogiștilor? îl iscodi reporterul.

— La „universitate". Doi ani de zile am avut timp berechet să mă perfecționez.

— Și cît timp ai de gînd să stai așa?

— Pînă îmi veți declara că mi-ați iertat îndrăzneala de a vă fi violat domiciliul provizoriu.

— Și altceva? continuă Cernica, amuzat de giumbușlucurile lui Văpaie.

— Ați ghicit, îi răspunse acesta. Mai e și un „altceva". Mi-ați promis că veți interveni pe lîngă „Înger" să mă angajeze la carieră, pe o autobasculantă. Dacă re-

ușesc să-i intru sub piele, sînt un om făcut. Orice prostie aș face, „Îngerul" mă scapă.

— Ține așa de mult la oamenii lui ?

— Presupun. Pentru că cei doi „prieteni" ai dumitale au fost scoși azi-dimineață de la miliție. I-a luat cineva pe garanție.

— Interesant, făcu Cernica mai mult pentru sine. Dar pe tine cine te-a luat pe garanție ?

— Presupun că dumneata. Altfel n-aș fi fost poftit atît de frumușel să-mi iau tălpășița. Dar mi s-a pus în vedere s-o șterg din oraș în cel mult douăzeci și patru de ore. Dacă mai nimeresc o dată la ei, n-o să-mi fie moale. Încît, vezi și dumneata, dacă nu mă ia „Îngerul" pe garanție, nu mai am nici o șansă să gust din cozonacul dulce de la Tinca.

Uitînd de poziția incomodă în care stătea Văpaie, reporterul începu să se plimbe gînditor prin cameră, însuflețit de planuri îndrăznețe. Se opri nu după mult timp în fața tînărului și-l întrebă :

— Zici că-n poziția asta cugeți mai bine ?

— Lucru verificat.

— Atunci gîndește-te bine dacă, înainte de a te angaja la carieră, n-ai vrea să lucrezi un timp pe mașina mea.

— Particulară ?

— Da. Am un „Fiat" cu care vreau să întreprind un raid mai lung prin țară. Și singur la volan parcă nu-mi surîde.

— Un voiaj de plăcere ?

— Nu prea. E o călătorie care ar putea comporta și niște riscuri.

— Ooo ! exclamă Văpaie, lăsîndu-se brusc pe covor şi întinzîndu-şi membrele amorţite. Riscul e meseria mea. Într-o asemenea călătorie v-aş însoţi şi pe gratis. Adică nu chiar gratis, se corectă el pe loc. Pretind doar masă şi casă.

— O să ai şi ceva bani de buzunar, îi precizează Cernica. Bineînţeles şi ceva de îmbrăcat. Actuala ta ţinută...

— Bate la ochi. Ştiu. Dar nu-mi schimb stilul. Asta am şi cu personal : stilul.

— Bine, bine, făcu Cernica împăciuitor. O să ne înţelegem noi şi-n privinţa stilului tău.

— *Le style c'est l'homme*, îi servi Văpaie cu o pronunţie dificilă. Cernica făcu totuşi ochii mari.

— Cunoşti franceza ?

— Neam, îi răspunse Văpaie. Mi-au plăcut cum sună cuvintele astea şi le-am prins din zbor.

— Tot la „universitate" ?

— Bineînţeles. Era acolo un domnişor crescut cu guvernantă, care fusese prins cu aur, dolari... Lucra pe picior mare.

— Deci avea stilul lui ?

— Şi-ncă ce stil ! îşi mărturisi Văpaie admiraţia.

Pe măsură ce discuta cu acest tînăr, Cernica se simţea tot mai cucerit de descoperirea sa.

— Deseară plec la Bucureşti, îl anunţă el brusc pe Văpaie. Dacă te-ai hotărît să mă urmezi, îţi iau un bilet.

— E în regulă, boss, se învoi acesta pe loc. Acolo ţi-i maşina ? Abia aştept să fiu la volanul unei jucării de astea.

— Pînă atunci, am să te rog să inuri în baie.

— O.K., boss ! Îţi promit să fiu băiat de salon.

Capitolul VI

„REPORTERUL FRENETIC"

Locuința lui Cernica din București era, pentru un burlac, ideală. Într-una din încăperi avea dormitorul, iar în cealaltă, camera de lucru. Micul apartament se afla într-o clădire veche, pe o străduță liniștită din preajma Pieții Victoriei. În curtea largă, care înconjura clădirea, locatarii își construiseră și cîteva garajuri. Unul dintre ele adăpostea „Fiat-ul" reporterului. De cum ajunse în curte, Văpaie se și interesă de mașină.

— Grăbit ca o mireasă în noaptea nunții, făcu Cernica amuzat.

Îi dădu cheile de la garaj și de la mașină, iar el se grăbi să-și revadă apartamentul. Cînd deschise ușa, îl izbi în nări un aer greu, stătut. Ridică imediat storurile, dădu ferestrele de perete și trase în piept, cu nesaț, aerul înmiresmat de un bătrîn tei înflorit. Din garaj Văpaie îi strigă :

— Ai o mașină pe cinste, boss !

Cernica nu-i răspunse decît printr-un zîmbet larg, de proprietar. Se întoarse apoi cu spatele la fereastră și-și cercetă mai atent apartamentul. Fiecare obiect părea să fi rămas acolo unde-l lăsase el cu două săptămîni în urmă. Doar pe masa de lucru, colile de hîrtie și cărțile lăsate de el vraiște fuseseră puse de Mama Ana, femeia care-i deretica din cînd în cînd prin casă, într-o oarecare ordine. Cernica petrecuse noaptea în cușeta unui vagon de dormit. Dar se simțea totuși obosit.

„Un duș și o cafea mă pun pe picioare", își zise el. Dar înainte de toate trebuia să-și aranjeze o întîlnire

cu colonelul Stelian Coman, o cunoștință mai veche. Deși colonelul lua totdeauna în zeflemea năzdrăvăniile fantaziste ale reporterului, manifesta față de acesta o slăbiciune de părinte. Și de această dată, auzindu-i glasul în receptor, îl întîmpină voios :

— Ce-i, frățe ?

— Aș vrea să vă fac o scurtă vizită.

— E ceva urgent ?

— Este.

— Și serios ? îl iscodi colonelul pe un ton șugubăț.

— Cît se poate de serios, îi adeveri Cernica.

— Dacă așa stau lucrurile, o să-mi rup o jumătate de oră pentru dumneata.

La ora stabilită, Cernica se și înființă în anticamera lui Coman. În așteptare, își recapitulă în minte tot ce intenționa să-i comunice colonelului. Cum anticamera se prelungi, gîndul îl purtă înapoi la locuința lui, unde-l instalase pe Văpaie. Tînărul se arătase încîntat de noua sa situație, admirînd gustul cu care Cernica își mobilase apartamentul. Dar ceea ce-l atrăgea mai mult era eleganta mașină a lui Cernica, precum și perspectiva de a face o călătorie îndelungată cu ea.

„Cred că am făcut o achiziție bună", își repetă Cernica amintindu-și de Văpaie.

Auzi în sfîrșit îndemnul secretarei lui Coman.

— Tovarășul colonel vă așteaptă.

Ori de cîte ori intra în cabinetul unei persoane oficiale, Cernica se simțea, pe moment, intimidat. Nu jinduise niciodată după un asemenea fotoliu, dar avea o anumită stimă pentru cel care-l ocupa. De îndată, însă, ce începea să converseze, sfiiciunii îi lua locul o anumită cutezanță.

— Ia zi, frăţie ! îl întîmpină colonelul, ridicîndu-se de la biroul său şi întinzînd spre Cernica o mînă prietenească.

— Aveţi răgaz să ascultaţi o întîmplare ?

— Am, dacă te rezumi la esenţial.

— Am fost martor şi oarecum implicat într-un accident, sinucidere, sau naiba ştie ce-a mai fost, începu Cernica, în timp ce se afunda în fotoliul oferit de colonel.

— În ce sens implicat ?

— Întîmplarea a avut loc în timpul unei demonstraţii regizată de mine şi de un coleg, fotoreporter.

— E vorba de accident sau de sinucidere ? ceru colonelul să-i precizeze.

— Convingerea mea intimă e alta, făcu Cernica. Deşi, oficial, cazul a fost clasat.

— Pui la îndoială concluzia organelor locale ?

— Cum să vă spun... făcu reporterul uşor derutat. Toate faptele şi expertizele susţin concluzia oficială. Dar eu nu mă pot împăca de loc cu acest gînd, care, vă mărturisesc, nu-mi dă pace nici zi, nici noapte.

— Şi cu ce te pot ajuta ? îi zîmbi colonelul. Nu sînt psihiatru.

— V-aş ruga întîi să mă ascultaţi şi după aceea să concludeţi.

— Dă-i drumul.

Cernica îşi drese glasul şi începu să-i relateze întîmplările şi faptele legate de cazul Greceanu. Colonelul arătă la început oarecare interes, dar pe măsură ce minutele se scurgeau, începu să caşte discret. Ba, la un moment dat, fu nevoit să-şi ceară scuze :

— Iartă-mă, dar sînt după o noapte albă. Te rog, însă, continuă, pentru că mă interesează. Deşi, ca să fiu

sincer, cunosc bine acest caz. De aceea aș vrea să știu ce urmărești dumneata? Să-l reabilitezi pe Greceanu post-mortem?

— Vreau să cunosc adevărul, îi replică Cernica.

— Ce cuvînt mare! făcu Coman pe un ton voit teatral.

— Propriu-zis, continuă Cernica, aș vrea să aflu adevărata cauză a acestei presupuse sinucideri.

— „Presupuse?" observă colonelul mai mult pentru sine. De ce crezi că un om cu sufletul atît de încărcat, ca cel al lui Iachint Greceanu, nu putea ajunge într-un moment de neatenție, sau chiar voit, în prăpastie? Ce-i mai oferea viața? Nimic. Nu crezi că sinuciderea era o soluție pentru un om ca el?

— Ar fi un act de om laș, îi replică reporterul. Iar Greceanu nu era laș. Vă rog să mă credeți. Îl cunosc din liceu.

— Crede-mă că nici la anii mei nu m-am dumirit dacă sinuciderea e un act de lașitate sau de curaj. Aș înclina, totuși, spre prima ipoteză. Mai ales în cazul omului tău. Fără îndoială că nu era un laș. Dar să presupunem că n-a fost nici accident, nici sinucidere, ci omor premeditat. Dar din cîte spui, era singur la volan, în cabină...

— Și totuși a fost omorît, rosti Cernica rar, smulgîndu-și parcă din inimă fiecare cuvînt.

Acuzația nu păru a-l surprinde pe colonel, care stătea ușor aplecat pe masa lui de lucru, cu coatele apropiate, cu pumnii înfipți în puternicele sale maxilare.

— Dumneata îți dai seama ce spui? rosti colonelul grav, sfredelindu-l pe reporter cu niște ochi mari, cam exofalmici, foarte mobili și pătrunzători.

— Sînt întru totul conștient.

— Voi, reporterii ăştia frenetici, aveţi uneori o fantezie excesiv de bogată.

— Nici Dumnezeu nu-i fără cusur, îi replică Cernica pe un ton glumeţ.

— Pe ce se bazează, totuşi, acuzaţia dumitale? Ai găsit vreo urmă, vreun corp delict?

— Nimic.

— Atunci?

— În clipa de faţă nu mă bazez decît pe intuiţie.

— Cam puţin pentru a redeschide o anchetă, observă colonelul. Şi adăugă maliţios: imaginară, ar mai merge.

— Aş vrea, totuşi, să-mi încerc pe concret fantezia, insistă Cernica.

— Jocul ar putea fi periculos.

— A început deja să fie periculos, recunoscu Cernica. Şi poate de aceea mă atrage.

Îi povesti colonelului şi despre ultima sa păţanie, de la „Katanga". Coman se interesă:

— Zici că sticla aia de sifon n-a zburat întîmplător în direcţia capului dumitale?

— Aşa cred.

— Vezi că a doua oară s-ar putea să-şi nimerească ţinta.

— Voi fi mai prudent.

— În concluzie, hotărî colonelul să încheie întrevederea, ce vrei de la noi?

— Autorizaţia de a mă ocupa de acest caz.

— În ce calitate?

— De reporter.

— Aşa ceva îţi poate elibera redacţia dumitale.

— Dar am nevoie de acces la arhivele unor organe de miliţie, judecătoreşti... Cu redacţia mă înţeleg mai lesne.

— Vrei, deci, niște împuterniciri speciale ?

— Cam așa ceva.

— Oficiale ?

— Mă mulțumesc și cu ceva semioficial, îi precizează Cernica. Îmi ajung niște dispoziții verbale.

— Nu ești de loc prevenționios, făcu Coman în zeflemea. Dar nici absurd, adăugă mai mult pentru sine, schimbînd brusc tonul. Dă-mi, te rog, un răgaz...

Cel de-al doilea drum, din acea zi, Cernica îl făcu la redacție.

Lerescu, blondul, rotofeiul redactor-șef îl întîmpină vesel :

— Oo ! Avem și noi Maigret-ul nostru.

— Rîzi, îi replică Cernica un pic agasat.

— Ba are să te umfle pe tine rîsul, cînd ai să afli ce te așteaptă aici. Avem o acțiune...

— Bănuiesc, îl întrerupse Cernica nu prea protocolar. Tu ești mereu în „ofensivă".

— E un defect ?

— Dimpotrivă. O cerință obligatorie la un gazetar care se respectă. Dar să știi că și eu am pornit o acțiune.

— Am aflat cîte ceva.

— De unde ? făcu Cernica surprins.

— Ce gazetar aș fi dacă n-aș afla cu un minut înaintea altora ?

— Ai primit un telefon ?

— S-ar putea.

— Colonelul Coman ?

— Nu i-am reținut bine numele.

— Și ce ți-a spus ?

— Că vrei să le iei pîinea de la gură.

— Să vorbim serios, făcu Cernica brusc. Te-aș ruga să-ți faci astăzi vreme și să stăm de vorbă mai pe îndelete.

— E chiar așa de urgent ?

— Foarte.

— Constat că te-ai antrenat serios în povestea asta.

— Mai serios decît crezi.

— Dacă-i așa, să ne facem timp.

Capitolul VII

VĂPAIE NU SE DEZMINTE

Cînd îi propusese să-l însoțească în proiectata sa călătorie, Cernica scontase să aibă în Văpaie nu numai un util tovarăș de drum, ci și un om cu care să schimbe volanul pe drumurile lungi ale Moldovei. Dar Văpaie, de îndată ce se instală la cîrma elegantului „Fiat", nu vru să se mai desprindă de pe scaunul șoferului. Cernica îi zîmbea îngăduitor și se mărginea, doar, să-i atragă din cînd în cînd atenția că are interes să ajungă teafăr la destinație.

— Vi-i frică ? îl iscodi Văpaie.

— Nimic nu mă sperie, dar totul mă înspăimîntă, își plasă Cernica gulma-i preferată. Și aș vrea să-ți mai amintesc că mașina asta m-a costat bani frumoși.

Văpaie încetinea pentru moment goana, pentru ca, după aceea, să apese și mai vîrtos pe accelerator.

— Știi ce-au afișat în mașinile lor șoferii de taxi

din Finlanda? insistă calm Cernica. „Dacă mergi cu patruzeci, ajungi la optzeci; dacă mergi cu optzeci, sfîrşeşti la patruzeci."

— E bună! izbucni în rîs Văpaie, împingînd iarăşi în accelerator.

„Cu un şofer ca ăsta nu te plictiseşti la drum", îşi zise Cernica, înregistrînd cu satisfacţie exhibiţiile la volan ale tînărului. Convins că maşina se afla în mîini bune, se cufundă în propriile-i gînduri. Prima ţintă a călătoriei pe care o întreprindea era satul natal al lui Iachint Greceanu. Înainte de a părăsi Bucureştiul, primise şi cuvenita aprobare din partea colonelului Coman. Putea, deci, apela la organele locale fără teamă de a fi tratat cu indiferenţă sau refuz.

Gonea de vreo două ore şi mai aveau în faţă încă tot pe atîta drum. La volan, lui Cernica i se părea că vremea trece îndeobşte mai repede. Dar, ca pasager, drumul lung şi monoton îl cam plictisea. Îşi lăsă capul pe spătarul moale şi închise ochii. Se simţea obosit. Se culcase tîrziu, după miezul nopţii, iar Văpaie îl trezise devreme, ca să pornească pe răcoare la drum.

— Somn uşor! îi ură tînărul.

Legănat de maşină, Cernica aţipi curînd. Avu un somn scurt, reconfortant. Se trezi brusc, lovindu-se cu capul de parbriz.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el speriat.

— Mi-a ieşit de pe laterală unul cu semn de fraier, îl informă Văpaie netulburat.

— Te-aş ruga să fii mai atent, îl invită Cernica pe un ton ceva mai sever.

Închise iarăşi ochii. Dar nu mai reuşi să aţipească. Maşina se angajase între timp pe o şosea laterală, străjuită de plopi înalţi. Paralel cu şoseaua, şerpuia un rîu

care se scurgea clipocind spre sud. Peisajul devenise mai pitoresc, stîrnind interesul reporterului. La orizont se zăreau, ca prin ceață, crestele Carpaților. După informațiile pe care le căpătase la București, satul natal al lui Iachint Greceanu era situat în inima munților, într-o istorică trecătoare dintre Moldova și Ardeal. „Fire aspră de muntean", își zise reporterul, amintindu-și chipul celui care, doar cu cîteva zile în urmă, avusese un sfîrșit atît de tragic.

— La ce vă gîndiți ? îl iscodi Văpaie.

— La multe.

— Gîndurile nu-s bune. Prefer faptele. De pildă, acum mă tentează un fapt concret : să oprim la primul bufet și să mîncăm ceva. Simt un fel de leșin la stomac.

Curînd le apăru în față firma unui motel. Văpaie nu mai aștepță încuviințarea lui Cernica. Stopă la intrare. Sala de mese a motelului era plină de turiști. Așteptară cam multișor pînă ce unul din chelneri se îndură să le ia comanda.

— Au o mare calitate chelnerii ăștia, observă Cernica. Te fac să aștepți răbdător o grămadă de vreme, amăgindu-te cu „Vine, vine !"

Văpaie zîmbi absent, politicos, întreaga atenție fiindu-i absorbită de lista de bucate. În zumzetul care domnea în local se auzi deodată o bufnitură surdă în masă, urmată de explozia puternică a unui glas bărbătesc :

— Băiatul meu a fost bun, mă ! A fost bun ! Bun ! Voi mi l-ați stricat ! Voi i-ați băut sufletul, nemernicilor !

Văpaie ridică numaidecît capul și adulmecă, ca un ogar, locul scandalului. Glasul furios aparținea unui țăran de vreo șaptezeci de ani, care, după port, părea de

la munte. Uscat, cu o față supță, de suferind, bătrînul trăia mai mult prin glasul său puternic, baritonal, ca și prin ochii negri, care-i ardeau ca niște cărbuni.

„De unde atîta vigoare într-un pumn de om?" se întrebă și Cernica, urmărind gesturile iuți, amenințătoare ale bătrînului mocan. La aceeași masă se mai aflau doi bărbați: un țăran scund, spătos, cu ceafa groasă, care părea de aceeași vîrstă cu furiosul, dar mult mai bine conservat, precum și un pădurar de vreo treizeci și cinci de ani.

— Măi Toma! încercă să-l liniștească pe furios țăranul gros în ceafă. Vorbești cu păcat.

— Înghiți-v-ar iadul! făcu Toma.

— Noi îți înțelegem durerea, interveni împăciuitor și pădurarul.

— Înțelegeți pe dracu! Voi v-ați bucurat, nemernicilor, de fiecare năpastă care a căzut pe capul băiatului meu.

— Moș Greceanc, se arătă pădurarul supărat. Nu profita că ești bătrîn și năpăstuit.

— Nu ne da în obraz față cu toată lumea, își arătă indignarea și țăranul cu ceafa groasă.

— Voi n-aveți obraz! le aruncă Toma Greceanu, ridicîndu-se ostentativ de la masă. Chelner! strigă el. Ce am de plată aici? Scoase o taşcă de piele din buzunarul de la piept și aruncă pe masă cîteva hîrtii. Iar voi, li se adresă el celor doi comeseni, voi să nu mai dați ochii cu mine, să nu-mi mai ieșiți în cale, că vă spintec!

Țăranul cu ceafa groasă nu catadicsi să-i mai răspundă, iar pădurarul zîmbi a scuză în jur, simțindu-se obligat să explice:

— Așa-i cînd întrece omul măsura la pahar.

După ce numără banii lăsați de bătrînul furios, chelnerul își aruncă privirea spre masa ocupată de Cernica și Văpaie. Spre uimirea lui, cei doi consumatori spălaseră putina fără nici o explicație.

„Noroc că n-am apucat să-i servesc", își zise clătinînd nemulțumit din cap.

Părăsind în grabă motelul, Cernica și Văpaie se urcară în „Fiat" și porniră în urmărirea bătrînului Greceanu. Îi reținuseră bine numele. Bătrînul apucase șoseaua de-a lungul, pășind apăsat, mînat ca de duhuri rele.

— Să fie tatăl celui care s-a prăbușit în prăpastie, la Tinca ? făcu Văpaie uitînd de foamea ce-i rodea stomacul.

— Nu-i exclus, îi răspunse Cernica fără a-l scăpa din ochi pe bătrîn.

— Ce-o fi avînd cu ceilalți doi ? .

— Socoteli mai vechi.

Era o zi călduroasă și bătrînul Greceanu, îmbrăcat într-un surtuc gros, de lînă, făcut la piuă și vopsit în cafeniu, se încălzi repede. Își scoase pălăria de pe capul lui mare, lunguieț, pe care mai fluturau cîteva smocuri de păr alb și se șterse de sudoare cu mîneca surtucului.

— Acum ! îl îndemnă Cernica pe Văpaie.

Acesta ambală motorul și claxonă chiar în spatele bătrînului. Speriat, Toma Greceanu se feri din drum. Dar își reveni imediat și le făcu semn să oprească. Văpaie se conformă.

— Oameni buni, li se adresă el. Luați-mă și pe mine pînă în oraș. Că, de acolo, oi lua autobuzul să mă ducă acasă.

— De unde ești, taică ? îl iscodi Văpaie.

— Din Măgureni.

„Satul lui Iachint Greceanu", își zise Cernica.

— Urcă, taică, îi deschise Văpaie portiera. Să știi că ai noroc. Noi tot într-acolo mergem.

— Oh, ce pomană v-ați face, își arătă bătrînul recunoștința. Și după ce se văzu în mașină, adăugă : Da' ce vînt vă mînă pe la noi ?

— Sîntem ziariști și facem un raid prin locurile astea, îi răspunse Cernica.

— Așa, făcu bătrînul. Apoi pe la noi n-aveți ce vedea, că-i un sătuc amărît de munte. Da-n împrejurimi sînt cîteva lucruri : se sapă sonde, se lucrează la pădure, la șosea. Adică n-am rămas, cum se spune, chiar de căruță.

Cernica îl asculta cu interes. Bătrînul vorbea degajat, alegîndu-și cu grijă cuvintele și nu lăsa să i se ghicească durerea înăbușită. Cernica îi cercetă pe îndelete chipul : nasul coroiat și chipul ascuțit, cu obrajii supți, aducea a pasăre de pradă. Bătrînul sporovăia în șir, fără să se poticnească. Dar noianul de vorbe ascundea dorința de-a fugi de gînduri apăsătoare. Mașina străbătu un platou bogat în vii și livezi, apoi un sat lung, înșirat de-o parte și de alta a șoselei. La capătul satului le apăru pe neașteptate în față poarta masivă a Carpaților. Văpaie se angajă în defileu, etalîndu-și din nou măiestria. Cernica zîmbea satisfăcut, mai mult din colțul gurii. Doar bătrînul nu-și putu reține o exclamație de admirație :

— Bun șofer aveți !

— Un as, îi întări Cernica vorbele.

Defileul era de un pitoresc inedit. Valea îngustă, aflată la o altitudine de 5—600 metri, era înecată în verdeață. Pantele line ale colinelor, acoperite de păduri

de fag și brad, alternau cu stînci pleșuve, prăpăstioase. Dar cea mai odihnitoare priveliște o oferea lunca rîului, care se strecura în salturi spre podiș.

„Pe frumoase plaiuri a copilărit bietul Iachint Greceanu", constată reporterul.

— Vă plac locurile noastre? îl iscodi bătrînul Greceanu.

— M-ar tenta să fac un concediu aici.

— Poftiți, îl îmbie moșneagul. Puteți sta chiar la mine. Am o casă frumoasă și, spre nefericirea mea, pustie.

— N-aveți soție, copii, nepoți? fu rîndul lui Cernica să-l iscodească.

— Baba mai trăiește. Dar atît.

Amuți brusc. Cernica nu mai insistă. Își plimbă privirea peste peticele mici de ogor, așa-zisa țarină, pe care locuitorii o smulgeau cu îndîrjire pietrei.

— Puțin pămînt aveți, constată Văpaie.

— Puțin și sărac, îi răspunse bătrînul.

După un cot apărură și primele case ale Măgurenilor. Clădite din lemn, păstrau arhitectura tradițională a caselor moldovenești de munte.

— Unde să te lăsăm, tăicuță? se interesă Văpaie.

— Oleacă mai înainte, pe dreapta, după ce treci de M.A.T.

Atent la indicații, Văpaie opri în dreptul unei porți mari, străjuită de stîlpi groși, încrustați, care sprijineau o streașină din draniță. Casa, dintre cele mai arătoase din sat, avea și un cerdac larg, ascuns după curpeni de viță de vie.

„Vrednic gospodar", își zise Cernica.

Bătrînul coborî și rămase nehotărît lîngă mașină.

— Dacă nu vi-i cu bănat, rosti el timid, n-aţi vrea să coborîţi oleacă şi să-mi cinstiţi casa ?

— Să nu deranjăm, se codi Cernica.

— Dacă era vorba de deranj, nu vă pofteam.

Primiră invitaţia. Săteanul se îndreptă atunci bucuros către poartă şi-o deschise larg.

— Vîrîţi maşina în curte, îi sfătui el. Că vine un nebun cu vreo remorcă şi vi-o face de n-o mai cunoaşteţi.

Păşind în curtea curată, pavată cu pietre de rîu, Cernica îşi întări părerea că avea de-a face cu un gospodar bun, ambiţios. Le ieşi în întîmpinare şi bătrîna Greceanu, care începu să se vaite. O găsiseră musafirii nepregătită.

— Aşa-mi faci întotdeauna, îi reproşă ea în şoaptă bărbatului. De ce nu mi-ai trimis vorbă ?

— Termină, femeie ! îi scurtă acesta cicăleala. Prinde o găină şi fă-ne ceva de mîncare.

Îşi invită oaspeţii în camera din faţă. Pretutindeni ordine şi curăţenie. Gazda îşi lăsă apoi musafirii singuri. „Doar cîteva momente, se scuză el. Am niscaiva treburi gospodăreşti, care nu suferă amînare.“ Văpaie profită de răgaz şi se întinse pe unul din cele două paturi simple, de lemn. Cernica, mai odihnit, cerceta cu vădit interes interiorul casei ţărăneşti. Nu-l atrăgeau cuverturile de pe paturi, ţesute la război, şi nici covoraşele aşternute pe podea. Curiozitatea lui era stîrnită de fotografiile de pe perceţi, prinse în felurite rame. Mai toate înfăţişau acelaşi chip, la diferite vîrste : Iachint Greceanu. Nu mai avea nici o îndoială că se afla în casa părintească a acestuia.

— Mulţumit ? îl iscodi Văpaie, care-l urmărise printre gene.

— Pînă acum... da.

— Dar trebuşoara asta mă costă. Îmi ghiorţăie maţele de foame... Pînă cenătuieşte bătrîna găina mi se lungesc urechile pînă la Dunăre.

Dar nu termină bine vorba cînd îl zări în prag pe Toma Greceanu purtînd în mîini două farfurii încărcate cu brînză, slănină afumată, ceapă verde, usturoi, iar subsuoară o pîine mare cît roata carului. Văpaie plescăi de plăcere şi-i sări iute în ajutor. Aranjă chiar şi masa, dovedind o iscusinţă de fecior de casă mare. Iar, după ce se aşeză la masă, începu să ducă la gură cu atîta rîvnă, încît Cernica ce întreba dacă va mai rămîne, ceva de îmbucat şi pentru el.

— Parcă mi-a mai venit inima la loc, făcu Văpaie cînd îşi simţi foamea oarecum potolită.

Pe uşă îşi făcu apariţia şi stăpîna casei, care purta, cu faţa toată numai un zîmbet, o tavă cu trei pahare şi o sticlă cu vin. Cu aceeaşi discreţie, bătrîna dispăru pe uşă, lăsînd pe cei trei bărbaţi să guste, în tihnă, un pahar de vin.

Sticla se goli repede, iar atmosfera deveni mai caldă, mai intimă. Bătrînul Greceanu, fire iscoditoare, nu se lăsă pînă nu află de unde erau şi ce hram purtau oaspeţii săi.

Fu apoi rîndul oaspeţilor să-l descoase pe bătrîn.

— Noi, gazetarii, avem o deformaţie profesională, se scuză Cernica. Punem mereu întrebări : şi cu rost, şi fără rost. Îşi ridică apoi ochii asupra uneia din ramele de pe perete, care încadra o fotografie a lui Iachint Greceanu. Feciorul dumitale ?

— A fost, făcu bătrînul abia stăpînindu-şi un oftat. Şi cum ţinea paharul cu vin în mînă, lăsă să se scurgă pe

dușumea cîteva picături. Ieri i-am făcut parastasul de nouă zile.

— Tînăr ? insistă Cernica.

— Pentru mine era tot copil. Cu toate că a sărit de patruzeci de ani.

— A avut vreo boală mai grea ?

— O boală avea el... la cap. Pentru că de avea minte, nu făcea una ca asta.

Bătrînul tăcu, sorbi cîteva picături de vin, după care își continuă destăinuirile :

— Era un băiat tare bun. Singurul meu copil. Și în el mi-am pus toată nădejdea. Era deștept foc. Nici la școala primară, nici la liceu, n-a suferit să i-o ia altul înainte. De aceea am făcut cum am putut și l-am dat mai departe. Ca să-l dau la liceu, a trebuit să-mi vînd boii. Școala era pe-atunci scumpă... S-a dus bietul băiat singur la examenul de admitere, împreună cu o secătură de aici, din sat, Niță Zainca, care avea un băiat de-o seamă cu al meu. Învățătorul mi-a zis : „Măi omule ! Copilul tău e foarte bun. Dar să știi că nu-i nădejde să intre la liceu. Acolo vin copii de la oraș mult mai bine pregătiți, preparați chiar de profesorii cu care dau examenul, apoi vin «feciorii de bani gata», care au proptele mari și locul asigurat. Pe cînd al tău ? Un copil de țărani amărîți, la care nu se uită nimeni. Eu zic să-l ții acasă și să nu-ți mai vinzi boii de pomană". Da' eu știam ce poate băiatul meu și l-am trimis fără să țin seamă de sfatul cuiva. Și nu m-am înșelat, tovarășe, cum îți spune ?

— Cernica, îl ajută reporterul.

— Așa, tovarășe Cernica. S-a dus și a dat examen. Cînd s-a dat rezultatul, nimănui nu i-a venit a crede : era în capul listei, cu media zece. Pe la coada listei era trecut și băiatul lui Niță Zainca. Asta îl cunoștea pe un

mare politician, care i-a dat scrisoare de recomandație către directorul liceului. Că, dacă era după merit, nici pentru mînat oile la strungă nu era bun. Da' uite așa-și fac loc unii în viață. Dau cu coatele în dreapta și-n stînga, înlătură pe alții mai buni, ca să iasă ei, păduchii, în frunte. Văpaie urmărea și el atent spusele bătrînului. Să nu credeți că-mi pare rău, continuă Toma Greceanu, că băiatul lui Niță Zainea s-a ajuns. Din parte-mi, poate să fie și ministru. Laudă lui. Dar mă doare în suflet că s-a purtat cîinește cu al meu.

— Ce i-a făcut? sări Văpaie de la locul lui.

— Ce să mai discutăm! făcu bătrînul scîrbit.

Întoarse capul spre ușă. Apăruse stăpîna casei cu găina friptă. Împărțirea cărnii se făcu în tăcere, cu o anumită solemnitate. Așteptată la început cu nerăbdare, friptura parcă nu mai avea acum aceeași căutare. Umbra celui îngropat cu nouă zile în urmă, sub frasinul din cimitirul sătesc, se strecurase între ei, răscolind dureri vechi și noi.

— Poftiți! Luați! îi îndemnă bătrîna Greceanu, intrigată de lipsa de interes cu care era întîmpinată găina friptă de ea cu atîta străduință.

Dar cei trei bărbați mîncau de parcă nu duceau la gurile lor. Dezolată, femeia ridică din umeri, își șterse mîinile de șorț și ieși mai mult cu spatele. Cînd ajunse în prag, auzi porunca aspră a bărbatului:

— Mai adă niște vin.

— Îndată, făcu ea supusă.

Și reveni cît ai bate din palme cu o nouă sticlă de vin, pe care o șterse din mers cu poala șorțului. Așeză sticla pe masă și se retrase, discret, mai mult în vîrfuri picioarelor, scoțînd de undeva, din străfundul inimii, un oftat adînc.

Ridicînd paharul în amintirea celui dispărut, Cernica rosti grav :

— Să-i fie ţărîna uşoară !

— Dumnezeu să-l ierte, îi răspunse bătrînul. Că noi l-am iertat, cu toate că ne-a adus atîta suferinţă.

— Cum a murit ? îi răscoli Văpaie durerea.

— Nu ştiu, domnule, nimic precis. Zice-se că s-ar fi aruncat singur, cu maşina, în prăpastie. Da' eu nu pot crede una ca asta. Noi sîntem un neam de oameni sănătoşi la minte. Nu mutăm un pai de ici-colo fără să socotim mai întîi cu ce mînă-l luăm, unde-l punem şi cum să-l punem ca să stea mai binc. D-apoi să te arunci aşa, fără nici o judecată, cu maşina în prăpastie ? Nu pricep şi n-am să pricep niciodată. Oricît ar încerca să-mi dovedească unii prin vorbe, iar alţii prin acte. Ştiţi ce mi-a spus netrebnicul acela de Zainea ? „Nea Toma, mi-a zis. Poate-i mai bine că a sfîrşit-o aşa şi nu altfel." Auzi la el : „Altfel". Îmi venea să-i trăsnesc una, cît e el de mare şef pe acolo.

— Se referă la „Înger" ? îi strecură Văpaie lui Cernica.

Acesta îi confirmă.

— Toată viaţa a trăit numai în umbra băiatului meu, continuă bătrînul Greceanu. A stat lipit de el ca vîscul : şi la şcoala primară, şi la liceu, şi la facultate. De la al meu copia la teze şi la extemporale, al meu îi făcea felurite hărţi şi desene. Şi uite răsplata. „Mai bine că a sfîrşit-o aşa !" Păi să nu-i striveşti capul ca la o năpîrcă ?

— Cum de-a ajuns şofer ? se interesă Cernica.

Bătrînul întoarse o privire aspră, necruţătoare spre cel care îndrăznise să pună asemenea întrebare.

— Şofer ? răcni el. Minciună ! Băiatul meu era inginer ! Cel mai bun inginer ! Pe cel care va spune că a fost şofer, să-l scuipaţi între ochi. E o minciună scornită de duşmanii lui şi-ai mei.

Cernica şi Văpaie participau sincer la durerea nefericitului părinte. Atrasă de glasul ridicat al bărbatului, bătrîna Greceanu furişă o privire scurtă prin crăpătura uşii.

— Ce vrei ? o apostrofă bărbatul cu o asprime nemeritată.

— Nu mai poftiţi nimic ?

— Să ne laşi în pace. Asta poftim.

Bătrîna ridică resemnată din umeri şi plecă slobozind acelaşi oftat izvorît din adîncul inimii.

— Într-o zi, continuă bătrînul pe un ton mai scăzut, poate o să se facă lumină şi-n povestea asta de neînţeles pentru o minte ca a mea. Nu mai am putere, oameni buni. Nu mai sînt tînăr. Altfel mă apucam singur să-i caut pe vinovaţi. Da' tot nu închid ochii pînă nu le-o plătesc.

Cernica-i făcu un semn discret lui Văpaie. Acesta înţelese şi, căutînd un pretext oarecare, părăsi încăperea.

Capitolul VIII

VĂPAIE NIMEREŞTE IARĂŞI LA AREST

După ce se învîrti un timp prin curtea lui Toma Greceanu, vîrîndu-şi nasul peste tot, Văpaie hotărî să iasă în drum. Se însera şi oamenii începură să se adune

pe la case. Apariția mașinii cu număr de București nu rămăsese neobservată. Din pragul porților, ori de după perdelele de la ferestre, sătenii îndreptau priviri cercetătoare spre casa lui Toma Greceanu. Prezența celor doi străini, la numai cîteva zile de la înmormîntarea lui Iachint Greceanu, era pusă în legătură cu dispariția atît de neobișnuită dintre cei vii a fiului lui Toma Greceanu.

— Or fi de la miliție, cumătră ? auzi Văpaie pe o bătrînă adresîndu-se vecinei sale.

— Poate chiar de la securitate, își dădu cu părerea cea întrebată.

— Se vede treaba că nu-i lucru curat, conchise prima cumătră.

Văpaie zîmbi în sine și trecu mai departe, cu nasul în vînt. Se opri în dreptul bufetului sătesc, de unde răzbătea un zumzet neîntrerupt de voci. Își propuse să facă o incursiune prin local, unde spera să mai afle cîte ceva. Încăperea mică a bufetului era ticsită de oameni. Cei mai mulți erau tăietori de lemne, care-și încheiau ziua de lucru la o țuică. Vînzătorul, un zdrahon de vreo patruzeci de ani, îl întîmpină pe Văpaie cu zîmbet larg, profesional :

— Cu ce vă servim ?

— Un coniac, îi aruncă Văpaie comanda, privind semeț la cei din jur.

Și avea de ce să fie mîndru. Băutura cerută de el nu era consumată obișnuit într-un asemenea local. Sătenii comandau de regulă o țuică, o bere, sau vin. Vînzătorul trebui să destupe anume pentru Văpaie o sticlă de coniac.

— Mic sau mare ?

— Mare ! făcu Văpaie, aruncînd ostentativ pe tejghea o hîrtie de-o sută de lei.

— Ia uite la el cum se umflă în pene, se auzi un glas din spate.

— Capra cît îi de rîioasă, ţine coada bîrligată, i se alătură alt glas bărbătesc, în care Văpaie ghici duşmănie.

Ofensat, strînse din fălci, sorbi o înghiţitură bună de coniac, apoi se întoarse încet, ca un urs, spre masa celor care fleoăreau pe socoteala lui. Spre surprinderea sa, pe unul dintre ei îl recunoscu. Era pădurarul întîlnit la motel.

Văpaie întrebă pe un ton sec, provocator :

— Supără pe cineva prezenţa mea ?

— Lăsaţi-i în plata Domnului, îi şopti vînzătorul. Sînt oleacă afumaţi şi nu prea ştiu ce vorbesc.

— Încă un coniac, porunci Văpaie vînzătorului, neluîndu-i în seamă povaţa.

Cu paharul plin, se desprinse de lîngă tejghea şi păşi rar, apăsat spre masa pădurarului. În local se făcu brusc tăcere. Fiecare consumator presimţea că va asista curînd la ceva mai deosebit. Era limpede pentru toţi că pădurarul căutase gîlceavă. Se întrebau doar cum va reacţiona celălalt. Văpaie se opri lîngă masa pădurarului şi-i întinse paharul cu coniac.

— Bea ! îi porunci el.

— Să beau ? făcu acesta surprins. I-auziţi, fraţilor, cine-mi dă de băut ? Se aplecă apoi asupra paharului, privi cu dispreţ la conţinut şi scuipă. Acum bea tu, îi porunci la rîndu-i lui Văpaie.

Un hohot de rîs însoţi gestul pădurarului. Văpaie aşteptă să se potolească un pic spiritele şi-n clipa cînd simţi toţi ochi îndreptaţi spre el, aruncă conţinutul

palmarului drept în nasul pădurarului. Efectul, scontat de altfel, fu o izbucnire nestăvilită de rîsete. Numai Văpaie nu schiță nici un zîmbet. Pîndea.

Pentru că pădurarul nu era singur la masă. Mai avea un tovarăș, în privirile căruia se zăreau lucirile mîniei. Iar în spate, și vînzătorul se pregătea să sară asupra lui Văpaie.

„Trei", își zise el. Așteptă întîi reacția pădurarului, care-și ștergea ochii orbiți de coniac. Iar cînd își simți privirea mai limpede, sări în picioare, împins ca de un resort, și-și repezi pumnul mare, greu spre chipul rotund al lui Văpaie. Dar în loc să-l vadă pe acesta azvîrlit cît colo de năprasnica lovitură, consumatorii asistară la un final cu totul neașteptat. Prinzînd din zbor brațul pădurarului, cu o reușită mișcare de jiu-jiț, Văpaie își aruncă adversarul tocmai în celălalt capăt al încăperii. Un icnet scurt și agresivul pădurar rămase inert, cu capul proptit între picioarele unei mese.

— L-ai omorît, borfașule ! sări al doilea adversar. Ai să mi-o plătești chiar acum.

În mîna acestuia lucea lama de oțel a unui cuțit vînătoresc.

— Astîmpără-te, măi Gheorghe ! îi strigă careva. Intri de pomană la pușcărie.

Orbit de mînie, Gheorghe nu mai auzea. Cu ochii injectați, își pregătea lovitura decisivă. Văpaie, dezarmat în fața acestui atac, se dădu înapoi pînă simți marginea tejghelei, de care se rezemă cu spatele. Dar în aceeași clipă simți brațul gros al vînzătorului încolăcindu-i-se pe după gît. Situația tînărului părea disperată. Pe chipul celui care ataca cu cuțitul în mînă apăru un rînjet de triumf.

— Așa, Nicule ! Ține-l bine, să-i luăm oleacă de sînge.

Se și repezi spre tejghea, scoțînd un urlet sălbatic. Văpaie, cu o simplă apăsare între metacarpurile mîinii care-l încolăcise, slăbi strînsoarea din jurul gîtului și se săltă în mîini, pe tejghea, lovind cu capul în bărbia vînzătorului. Amețit, acesta se clătină pe picioare și nu mai îndrăzni să-l atace. Cu același salt, Văpaie opri și năvala celuilalt adversar. Talpa groasă a pantofului stîng îi servi drept scut împotriva cuțitului, iar cu celălalt picior îl izbi pe atacant în plin obraz. Un murmur de admirație se răspîndi în tot localul.

— Știe carte ! rosti careva.

Văpaie trecu imediat la contraatac. Smulse cuțitul din mîinile celui mai periculos adversar și-l culcă apoi pe acesta cu o directă în bărbie. Între timp își revenise și pădurarul, care, orb de furie, se aruncă din nou asupra lui Văpaie. Era însă pentru toți limpede că în fața unui asemenea adversar, cum era tînărul, doar forța brutală a pădurarului nu ajungea. De aceea nici nu-i miră cînd îl văzură din nou pe acesta încovrigat la podea, în urma cunoscutei lovituri de picior în plex a lui Văpaie, la care acesta recurgea numai cînd avea mîinile ocupate. Stîrnit de izbitura de cap primită în bărbie, vînzătorul pusese mîna pe o halbă, ochind scăfîrlia lui Văpaie. Cînd se văzu însă singur pe cîmpul de luptă, se sperie și lăsă halba jos. Dar Văpaie nu-i primi armistițiul. Făcu un salt iute peste tejghea și-l înhăță de guler.

— Pe tine cum te cheamă, puișorule ! îl întrebă el, strîngîndu-l zdravăn de gulerul cămășii.

— Ghiță, domnule, rosti vînzătorul cu glasul sugrumat.

— Ghiță și mai cum ?

— Ghiță Zainea.

— Aaa ! făcu Văpaie dumirit. Ești tot o odraslă de-a lui Niță Zainea.

— Da, domnule, îi răspunse vînzătorul grăbit, sperînd că aceasta-i va aduce scăparea.

— Și frate cu domnul inginer Șerban Zainea ?

— Da, domnule, făcu vînzătorul, încercînd să-și elibereze gîtul.

Văpaie îl strîngea cu și mai multă înverșunare, continuînd interogatoriul :

— Iertați-mă, domnule, dar mi-i frate, arătă el spre pădurar.

— Și celălalt ?

— Văr.

— Atunci, ia loc și tu în sînul familiei, rosti Văpaie, trimițîndu-i un pumn năprasnic în falcă.

Mătăhălosul vînzător căzu inert, de-a curmezișul tejghelei, de unde Văpaie îl azvîrli jos, ca pe un butuc găunos. În aceeași clipă năvăli în prăvălie nevasta vînzătorului. Se aruncă disperată asupra bărbatului ei scoțînd țipete înfiorătoare.

— Mi l-a omorît ! Mi l-a omorît, oameni buni ! implora ca pe ceilalți consumatori. Miliția ! Chemați miliția !

— Ce s-a întîmplat ? își făcu apariția șeful de post, care fusese adus, de fapt, de nevasta vînzătorului.

— Uitați-vă, tovarășe milițian ! continuă ca să se vaiete. Nici nu mai răsuflă.

Om așezat și cu experiență, milițianul constată dintr-o ochire că situația nu era prea gravă.

— Stropește-l cu apă și-și revine, o sfătui el pe femeie. Apoi învălui încăperea într-o singură privire,

oprindu-şi ochii asupra lui Văpaie. Dumneata ai făcut trebuşoara aceasta ?

Cu mîinile vîrîte ostentativ în buzunare, acesta îi răspunse cu nepăsare :

— Eu.

— Singur ? se interesă în continuare miliţianul privind, nu fără oarecare admiraţie, la cele trei matahale de bărbaţi care începură să-şi revină în simţiri.

— Eu şi cu mine, îi răspunse Văpaie în zeflemea.

— Bravo, îi scăpă miliţianului fără voie. Dar cu cuţitul acela de la brîu, ce-i ?

— L-am smuls din mîinile amicului, arătă Văpaie spre vărul Zăineştilor.

— Dă-mi-l, te rog.

— Poftim.

— E cuţitul lui Gheorghe, constată miliţianul după o scurtă cercetare. Şi cum ai să justifici dumneata trebuşoara asta ? îl întrebă în continuare pe Văpaie, arătînd mesele şi scaunele răsturnate, sticlele şi paharele sparte, băutura împrăştiată pe tejghea şi pe duşumele.

— Am fost în legitimă apărare, îi răspunse tînărul. Cei de faţă pot să confirme. Am fost provocat, insultat şi atacat.

— Minte, tovarăşe miliţian, sări nevasta vînzătorului cu gura. A venit aici trimis de Greceni, ca să caute gîlceavă.

— Asta-i altă poveste, o repezi miliţianul. Moş Gavrilă, se adresă el unui consumator, cine a început ?

— Ca să fim drepţi, rosti moşneagul rar, străinul ăsta a intrat aici cuminte. Da' ştiu eu ce i s-o fi părut lui Vasile ? arătă bătrînul spre pădurar. Ce nu i-o fi convenit ?

— Închideţi clanţa, moşule, se auzi glasul celui învinuit, care se ridicase ameţit de jos. Iar pe dumneavoastră, tovarăşe şef, vă rog să-l luaţi pe acest vagabond şi să-l duceţi la post. O să stabilim acolo cine-i de vină.

— Nu ştiam că şeful postului de miliţie e subordonat unui pădurar, observă Văpaie ironic.

— Dumneata să vorbeşti cînd te întreb, se răsti la el miliţianul. Dă-mi, te rog, buletinul.

— Nu-i la mine. E la maşină. Dacă vreţi, mergem acolo şi vi-l arăt.

— Dumneata mergi deocamdată la postul de miliţie şi cu buletinul vedem noi ce facem.

— Cum doriţi, făcu Văpaie supus.

Şeful de post îi împinse afară din local pe cei doi fraţi Zainea ca şi pe vărul lor, Gheorghe, făcîndu-i semn şi lui Văpaie să-l urmeze. Acesta dădu cu tifla nevestei vînzătorului şi, salutînd politicos întreaga asistenţă, păşi ţanţos spre ieşire.

— Afurisit mai e ! rosti pe urma lui moş Gavrilă.

Ajuns în stradă, şeful de post îşi chemă, printr-un fluierat prelung, ajutorul. Cel de-al doilea miliţian, care patrula pe bicicletă, se prezentă îndată la datorie. Peste sat se lăsase între timp noaptea, iar prin ferestre răzbăteau sclipirile vioaie ale becurilor electrice.

— Dumneata du-i pe ăştia trei la post, se adresă şeful ajutorului său. Eu vin din urmă cu tovarăşul din Bucureşti.

Pădurarul protestă.

— Gura ! îi ordonă ajutorul şefului de post. Nu-ţi ajunge cît ai încasat de la el ? După ce că tulburaţi liniştea publică, tot voi cu gura mare ?

Încăierarea de la bufet făcuse între timp înconjurul satului şi oamenii ieşiseră buluc pe la porţi, dornici de amănunte. Nevasta lui Toma Greceanu aflase şi ea din vecini despre necrezuta întîmplare şi se grăbi s-o aducă la cunoştinţa celor doi bărbaţi care mai adăstau la masă, în jurul celei de-a patra sau poate a cincea sticle de vin. Bătrînul Greceanu ascultă cu vădită mulţumire relatarea nevestei. Cernica, în schimb, se arătă nepăsător şi de loc surprins de noua ispravă a lui Văpaie. Doar în clipa cînd uşa fu dată de perete şi-n încăpere îşi făcu apariţia eroul serii, însoţit de şeful postului de miliţie, ridică ochii cu oarecare surprindere.

— Să trăiţi ! salută politicos şeful de post.

Bătrînul Greceanu se ridică imediat şi-i oferi un loc la masă. Şeful de post refuză şi se adresă lui Cernica :

— Tovarăşul acesta e cu dumneavoastră ? arătă el spre Văpaie. Cernica îi confirmă. Şi cu ce ocazie aţi venit pe la noi ?

— Facem o anchetă socială, îi precizează gazetarul legitimîndu-se.

— Dumneavoastră sînteţi în regulă. Dar dumnealui e în culpă, arătă miliţianul spre Văpaie.

— În ce sens ?

— A tulburat liniştea publică, a provocat contuziuni unor cetăţeni din comună, a produs stricăciuni într-un local public...

— Dacă aşa stau lucrurile, faceţi-vă datoria, îi răspunse netulburat Cernica. Atît şeful de post cît şi bătrînii Greceanu se arătară surprinşi de nepăsarea reporterului. Numai Văpaie îi zîmbea complice. Dar aş vrea să precizez, continuă reporterul, că din informaţiile pe care le deţin, tovarăşul meu n-a făcut altceva decît să se apere.

— Asta rămîne să stabilim noi, făcu țeapăn șeful de post.

— E dreptul dumneavoastră.

— Tovarășul o să mă urmeze.

— Faceți cum considerați că-i mai bine, încuviință Cernica.

Șeful de post salută și-l invită pe Văpaie să vină cu el. Iar cînd ajunse în prag, fu reținut de vocea lui Cernica :

— V-aș ruga, totuși, ca formalitățile să nu dureze prea mult. Mîine dimineață trebuie să pornim mai departe.

Milițianul își țuguie nemulțumit buzele :

— Să vedem.

Bătrînii Greceanu îl condamnau în sinea lor pe reporter că nu luase cu mai multă tragere de inimă apărarea lui Văpaie. Dar pe acesta îl interesa în acele clipe cu totul altceva : aprinderea focului care mocnea de altfel în sat. Și anume dușmănia dintre Zăinești și Greceni. Zăineștii păreau un neam mai viguros, mai bine reprezentat pe linie bărbătească. Pe cînd Grecenii erau pe cale de stingere. Toma Greceanu nu avusese decît două surori, iar unicul său fiu zăcea, de nouă zile, sub frasinul din cimitir. Moartea fiului însemna, în fapt, dispariția neamului.

Dușmănia dintre cele două familii se transmisese din generație în generație. Avuseseră loc între ele bătăi, înjunghieri, procese, necinstiri de fete. Iar bătrînul Greceanu se părea că le avea înscrise la activ pe toate. Bineînțeles, în tinerețe. După ce devenise gospodar la casa lui, se potolise. Dar spiritul vendetei fusese preluat, după cîte se vedea, de noile generații.

— Al meu era iute la mînie, se mîndrea Toma Greceanu. Pe cînd al lui Niță Zainca era moale ca o balegă. Îi săruta picioarele băiatului meu, numai ca să-l îngăduie lîngă el.

Din relatările bătrînului, Cernica mai reținuse un fapt : o idilă neîmplinită dintre liceanul Iachint Greceanu și o fată a Zăineștilor.

— I-am hotărît că, dacă-l mai văd cu stîrpitura aia, îl alung de acasă.

— Și el ce-a făcut ?

— Unui băiat îi trece mai repede decît unei fete. Erau și foarte tineri. Dar ea nu l-a uitat nici azi, mai adaugă bătrînul cu vădită satisfacție. La înmormîntare plîngea de se scutura rochița de pe ea.

Moartea lui Iachint Greceanu reaprinsese, deci, vechile dușmănii și împărțise satul în două tabere. Încăierarea de la bufet, unde Văpaie își etalase calitățile de „mardeiaș", nu fusese decît o răbufnire a acestei înverșunări. Zăineștii, cărora li se transmiteau toate insultele și acuzațiile venite din tabăra Grecenilor, abia așteptau un prilej de răzbunare. Și cum Toma Greceanu fusese reținut în casă de Cernica, Zăineștii se aruncaseră asupra lui Văpaie, omul găzduit de Greceni, venit în sat cu o misiune cam suspectă. Pentru Cernica, deci, cauza conflictului de la bufet era clară.

— Chiar aveți de gînd să-l lăsați la post ? se interesă bătrînul Greceanu.

— N-are ce să-i strice o noapte de arest, făcu reporterul sever. Pe unde mă duc, numai pozne îmi face,

— De data aceasta n-a greșit.

— Din punctul dumneavoastră de vedere, îi zîmbi Cernica bonom, ridicîndu-se de la masă. Mă duc totuşi să văd ce face.

Capitolul IX

DIN NOU LA DRUM

Dimineaţa le fusese rezervată o surpriză nu tocmai plăcută. Nici n-apucaseră să deschidă bine ochii, cînd auziseră bătăi insistente în uşă. Era stăpînul casei, care le strigase de după uşă, cu un glas plin de îngrijorare.

— Veniţi oleacă afară să vă uitaţi la maşină.

Săriseră ca fripţi din pat şi ieşiseră în fugă, aşa cum erau, în pijamale subţiri de vară. Elegantul lor „Fiat" li se înfăţişase, de la prima ochire, într-o stare jalnică ; toate roţile erau pe geantă.

— Canaliile ! izbucnise Cernica furios. Ni le-au spart.

— Dar cînd naiba au făcut-o ? se tînguise gazda. Eu am somn uşor şi n-am auzit nimic... Nici ciincle n-a lătrat.

— Cum vrei să latre, se auzise din fundul curţii glasul supărat al stăpînei casei. I-au dat săpun amestecat cu cîlţi.

— Bine că nu vi l-au otrăvit, făcuse reporterul mai resemnat.

Presupuneau că făptaşii fuseseră Zăineştii. Se răzbunaseră, în chip primitiv, pentru tot ce pătimiseră în ajun.

— Suflecă-ţi, băiete, mînecile şi apucă-te de treabă, îl îndemnase Cernica pe Văpaie. Pune camerele de rezervă şi să vedem ce se mai poate face cu cele sparte. Teamă mi-i că le-au ciuruit în aşa fel, încît să avem de lucru toată ziua.

— Cu ce le-or fi spart ? se arătase consternată stăpîna casei.

— Cu vreo sulă de cizmărie, presupusese Toma Greceanu fierbînd de mînie. Ticăloşii ăştia nu ştiu de ruşine.

— La prînz să fii gata, îl avertizase Cernica pe Văpaie. Tu ai făcut-o, tu s-o tragi.

Încins de acest atac lipsit de loialitate, Văpaie îngenunchease în faţa primei roţi şi începuse lucrul migălos, anevoios şi monoton. Era aşa de cătrănit, încît refuzase şi micul dejun. Cu chiu cu vai primise din mîna stăpînei casei cîteva îmbucături fără a se întrerupe din lucru.

Cernica, în schimb, se ospătase pe îndelete, iar după ce sfîrşise, îşi propusese să dea o raită prin sat. Ţinuse, înainte de orice, să facă o vizită fostului învăţător al lui Iachint Greceanu.

Pe bătrînul dascăl îl găsise robotind la cei cîţiva stupi de albine instalaţi în fundul grădinii, chiar la poalele muntelui.

Aflînd despre ce-i vorba, învăţătorul îl invitase apoi pe Cernica în casă, unde-i oferise miere proaspătă şi apă rece de izvor.

— Iachint Greceanu a fost un element excepţional, îşi caracterizase bătrînul dascăl fostul elev. Inteligent, memorie foarte bună, sîrguincios şi ambiţios. Pe deasupra, un caracter frumos : cinstit, corect, cavaler cu fetele şi cu cei mai slabi ca el. Era însă col-

țoș și colțuros. Pe cînd Zainca era un băiețel frumușel, dar atît. Stătea cuminte la ore, în recreație se ferea de bătăi și încăierări... Un fel de buruiană pe lîngă care trec vitele fără s-o mănînce, fiindcă n-are nici gust și nici miros. Niciodată n-am reușit să mă apropii de sufletul acestui copil. Era cuminte și ordonat ca o fetiță, dar caracter frumos nu cred că avea. Ori n-am reușit eu să-l descopăr. Avea o fire slabă și ascunsă. Își cumpăra liniștea cu bomboane, pachețele cu mîncare, nasturi... Stătea mai cu seamă sub aripa lui Grecoanu, care era un bătăuș incorigibil. Dar nu se bătea din răutate. Îl întrebam uneori : „De ce te bați, măi Grecene ?" Iar el îmi răspundea : „Nu mă bat, dom' învățător. Mă lupt." Ceea ce-i cu totul altceva. Pe cînd Zainea n-avea curaj să se ia la luptă. Stătea la pîndă și punea cîte-o piedică pe ascuns.

„Nu știu ce mă face să cred că și acum procedează la fel", își zisese Cernica, în timp ce stătea tolănit pe pernele mașinii și-și rememora convorbirea cu bătrînul învățător.

Văpaie schimbase între timp șlagărul italian cu ultimul succes al muzicii ușoare românești.

„Ce-i pasă lui, îl invidia Cernica. Acu-i vesel, acu' se bate, acu' se plînge că i-e foame. Iar cînd se culcă, se cufundă într-un somn fără vise."

Veșnic preocupat, veșnic muncit de felurite gînduri, de noi proiecte, reporterul avea alt somn, mai zbuciumat. Iar pe lîngă toate acestea se mai angajase și-ntr-o acțiune care-i răpea timp, bani, energie. „Cazul se anunță totuși interesant", constată Cernica în sine. Văpaie, care-i arunca cîte-o privire prin oglinda de la parbriz, zîmbea cu discreție. Deși numai de rîs nu trebuia să-i ardă. Fiindcă Zăinești făcuseră în

cursul nopții o treabă gospodărească: ciuruiseră în asemenea hal pneurile, încît orice străduință de a le mai repara fusese sortită eșecului. Văpaie conducea totuși atent, cu frica-n sîn. Nu mai avea nici o cameră de rezervă. Iar dacă ar avea ghinionul să se producă o explozie, ar rămîne cu mașina-n drum.

Cernica privea îngrijorat prin geamul panoramic al automobilului. Se consola, totuși, cu rezultatele mai mult decît satisfăcătoare ale investigațiilor făcute în Măgureni. Avea în tașcă fotocopii după corespondența lui Iachint Greceanu găsită în casa părintească, ca și după albumul de fotografii. Cînd cercetase albumul, constatase că aproape în fiecare imagine, alături de Iachint Greceanu, apărea și chipul frumos, zîmbitor al lui Șerban Zainea. Cele mai multe fotografii erau din anii liceului și ai facultății. În două imagini întîlnise și căpșorul de păpușă al doamnei Zainea. Una era și datată: „15 octombrie 1945". Lia, cu peste douăzeci de ani mai tînără, apărea de-o frumusețe tulburătoare. După felul cum îl privea pe Greceanu, dovedea cochetărie și rafinament. Spre deosebire de ea, Iachint se arăta sincer și iremediabil îndrăgostit. Alături de ei, Șerban Zainea stătea rece și indiferent, ca un bust de marmură.

Pe șoseaua proaspăt asfaltată, Văpaie conducea cu precauție. Dar, vorba ceea: „De ce te temi, de aia nu scapi". În timp ce străbăteau o așezare de deal, înconjurată de vii și livezi, o potcoavă le făcu pocinogul. O explozie puternică și volanul se smuci brusc în mîinile lui Văpaie. Cu chiu, cu vai reuși să oprească mașina pe muchia șanțului. Puse apoi frîna de mînă și sări jos. Mașina zăcea iarăși pe geantă. În jurul ei se formă un cerc de curioși. În apropiere se afla dispensarul sătesc. Medicul, în lipsă de pacienți, stătea în poartă, cerce-

tînd cu ochi de cunoscător accidentul. Era un bărbat trecut de patruzeci de ani, înalt, cu o siluetă suplă, de chirurg. Se apropie şi-şi oferi serviciile.

— Am şi eu un „Fiat", se mîndri acesta.

Confreria automobilistică începu să-şi spună cuvîntul. Cei doi călători fură poftiţi apoi într-una din acele locuinţe de intelectuali rurali în care bunăstarea se simţea din pragul uşii. Stăpîna casei era plecată la băi, dar în cămară se aflau bucate ce puteau sătura oricînd nişte guri flămînde. Providenţa scosese în calea celor doi drumeţi nu numai o gazdă dintre cele mai agreabile, ci şi un fost coleg de liceu al lui Greceanu şi, firește, al lui Zainea.

— Dacă v-aş fi căutat anume, probabil că nu v-aş fi găsit, făcu reporterul vesel.

— L-aţi cunoscut? se interesă la rîndu-i medicul.

— Şi pe dumneavoastră vă cunosc.

— De unde?

— Tot din liceu.

Stabiliră, cu vădită bucurie, colegialitatea care-i lega.

— Pe Greceanu, însă, ţinu să precizeze Cernica, l-am reîntîlnit în nişte împrejurări tragice.

Medicul asculta cu interes. Nefericita soartă a fostului său coleg îl afecta. Împărţise cu Greceanu opt ani de internat.

— Am mai auzit eu cîte ceva despre el, dar niciodată nu mi-am putut explica ce s-a întîmplat cu băiatul ăsta, făcu medicul consternat. Era, categoric, cel mai bun dintre noi. Prieten şi coleg desăvîrşit. Ne scotea din încurcături, ne trimitea fituici la teze, lăsa pe alţii să copieze după el. La umbra lui creşteau mulţi paraziţi. Avea o slăbiciune aparte pentru un consătean de-al lui,

Şerban Zainea. Am auzit că a ajuns nu ştiu ce mare inginer-şef. Cernica îi confirmă. Pe atunci era un neisprăvit, continuă medicul. Dar avea şi el ceva: trecere la fete. Şcolăriţele erau topite după el. Îl asaltau cu fel de fel de scrisorele, îi trimiteau poezii, pe care le citeam cu glas tare în faţa întregii clase. Măgarul de Zainea era măgulit că strălucea şi el prin ceva. Dar treaba asta îl supăra cumplit pe Greceanu. Dacă nu încetam imediat lectura sau nu-i înmînam scrisorica, ne şi pocnea. Era un tip incomod: impulsiv, certăreţ, orgolios, veşnic revoltat... Abia acum îmi dau seama că revolta lui pornea din nişte trăsături frumoase de caracter: avea un cult medieval pentru femei.

— Tocmai acest cult se pare că i-a dăunat cel mai mult în viaţă, observă Cernica.

— S-ar putea, făcu fostul coleg. Pe una din „suferinţele" lui am cunoscut-o şi eu. Se numea Lia Daniel. I-a suflat-o mai tîrziu Zainea.

Văpaie se întrerupse din mîncat, iscodind cu privirea cînd pe medic, cînd pe reporter. Îşi reluă însă îndeletnicirea preferată, considerînd-o mai folositoare decît răscolirea unor vechi amintiri.

— Ce avea iarăşi Greceanu frumos, continuă medicul, era solidaritatea colegială care mergea uneori pînă la sacrificiu. Îmi amintesc că într-o seară, după ce s-a stins lumina în dormitor, ne-am trezit cu pedagogul de serviciu. Cu o falcă în cer şi cu una în pămînt, căuta un elev care a fost fără învoire în oraş. Nu era prima noastră abatere de această natură. De data asta, însă, elevul în culpă a avut ghinionul ca, în clipa cînd a sărit gardul în grădina directorului, să-l simtă Nero, un dulău mare cît un viţel, căruia i se dădea noaptea drumul din lanţ... A ieşit hărmălaie! Straturile de flori din

grădină au fost făcute varză, una din pietrele aruncate în dulău a nimerit chiar în geamul de la camera de dormit a directorului, iar un hartan din cracul drept al pantalonilor ghinionistului elev a rămas între dinții lui Nero. Ancheta întreprinsă imediat a stabilit că vinovatul s-a ascuns chiar la noi în dormitor. Faptul părea verosimil. Ceva mai înainte a intrat gîfîind Șerban Zainea. S-a strecurat aproape îmbrăcat sub pătură. Nu l-a simțit nimeni, în afară de mine și de Greceanu. Ceilalți dormeau duși. Noi aveam paturile alăturate și am mai trăncănit despre literatură, despre fete... Probleme care ne preocupau pe atunci. Știam că Zainea a șters-o în oraș și ne așteptam să apară din moment în moment. Cînd l-am zărit intrînd tiptil, cu sufletul la gură, numai în izmene, ni s-a părut suspect, dar nu i-am spus nimic. Pantalonii hărtăniți de Nero și i-a pitit, pe undeva. Asta am aflat-o mai tîrziu. S-a dezbrăcat iute de veston și s-a vîrît, cum v-am spus, sub pătură, prefăcîndu-se adormit. Lucru curat nu era. Ne-am prefăcut că dormim, cu gîndul să-l întrebăm a doua zi dimineață ce-a pățit. Dar n-am apucat să închidem ochii, cînd ne-am trezit cu ușa trîntită de perete. Pedagogul se serviciu a început să arunce păturile de pe noi și să ne cerceteze paturile. Între timp ne spunea printre înjurături ce s-a întîmplat în grădina directorului. Atît cu cît și Greceanu aveam ferma convingere că Șerban Zainea a fost autorul incriminatelor fapte. Dar prezumtivul vinovat se arăta mai liniștit și mai nevinovat ca oricare dintre noi. Cînd l-a întrebat pedagogul ce-a făcut în seara aceea, Zainea i-a răspuns pe tonul cel mai firesc: „Am fost la masă, apoi la bibliotecă și după aceea am venit în dormitor și m-am culcat." Pedagogul se uită la el neîncrezător. „Măi, îi zise, tu mă minți!" Zainea i-a replicat însă mai candid

ca o fecioară: „Eu, dom' pedagog? Să n-apuc ziua de mîine dacă spun minciuni. Dacă nu mă credeţi, întrebaţi şi pe ceilalţi elevi." Cu o îndrăzneală greu de închipuit, s-a întors către întregul dormitor. „Băieţi! făcu el către noi. Poate să spună careva dintre voi că n-am fost aici?" Am rămas cu toţii încremeniţi. „Ei? a făcut pedagogul nerăbdător. Aţi amuţit?" Greceanu, care respingea din principiu orice constrîngere, s-a simţit lezat. „De ce să amuţim?" Pedagogul, care-i ştia firea rebelă, l-a repezit: „Tu să taci!" „De ce să tac?" „Fiindcă aşa-ţi ordon." „Doar nu sîntem la armată, a făcut Greceanu jignit. Şi-apoi, hotărîţi-vă: vorbim sau tăcem?"

Încurcat, pedagogul i-a strigat furios: „Gura!" Dar Greceanu nu s-a lăsat: „Am să mă plîng la direcţie. Şi dacă nu voi primi satisfacţie, merg mai sus, la Inspectorat. Cine vă dă dreptul să veniţi în puterea nopţii, să ne treziţi şi să strigaţi la noi ca la nişte răcani?"

„Gura!" i-a strigat din nou pedagogul, dar cu glasul mai înmuiat. Avertismentul lui Greceanu l-a pus oleacă pe gînduri. „Toată lumea în paturi şi-ntr-o clipă să-mi adormiţi." M-am uitat atunci la Zainca: răsufla uşurat şi-i strîngea pe ascuns mîna lui Greceanu. Dar aceasta şi-a retras-o scîrbit. Zainca s-a făcut atunci roşu ca racu' şi-n priviri îi lucea ceva care nu prevestea nimic bun. Sau aşa mi s-a părut mie atunci.

Văpaie terminase între timp de mîncat şi-şi mîngîia satisfăcut abdomenul plin.

— Cînd eram studenţi, îşi depănă în continuare medicul amintirile, cu banii strînşi la practică, Greceanu şi-a făcut o haină de piele cam bălţată. Nu ştiu pe unde a găsit el o piele tărcată de viţel, nu ştiu ce pielar a convins să i-o facă, dar fapt e că în toamna anului doi sau trei — iaca nu mai ţin bine minte — ne-am pome-

nit cu el fălindu-se cu acea haină fistichie. Îi cam plăceau extravaganțele. Dar nu era numai extravaganță. Cred că o făcea ostentativ, ca un fel de protest împotriva propriei sale stări materiale (eram în primii ani de după război și viața nu era de loc ușoară), ca și împotriva a tot ce-l înconjura și nu corespundea năzuințelor sale destul de nebuloase la vîrsta aceea. Vremurile erau tulburi, cu felurite influențe politice, care mai de care mai contradictorii. Dacă unii dintre noi ne-am găsit mai repede făgașul, el, cu firea-i îndărătnică, se așeza mereu contra vîntului. Dar nu era un dușman. Pentru asta pun mîna în foc. Ci, pur și simplu, un copil necopt, „un enfant terible". Scuturat nițel, cred că ar fi putut deveni un inginer foarte capabil, urcat azi mult mai sus decît Zainea. Dar în locul acestei mîini, care să-l ridice, a intervenit o alta, nefastă. O mînă care a făcut din fistichia-i haină, de care el era foarte mîndru, o criminală.

— Nu înțeleg ? își arătă Cernica nedumerirea.

— Nici el n-a înțeles, dar așa s-au petrecut lucrurile : haina lui de piele a intrat fără stăpîn într-un restaurant și-a înjunghiat mortal un om.

— Povestea ține mai curînd de fanteziile lui Gogol, observă Cernica.

— Gogol sau altul, fapt e că omul a intrat pe niște ani buni în pușcărie.

— Ce-a fost în realitate ?

— Într-o seară, la restaurantul „Doi porumbei", un local frecventat de studenți, s-a iscat o ceartă, de la o fată după cîte se pare, care s-a soldat cu o încăierare și-un omor. Numai că cel înjunghiat în chip laș, pe la spate, era un student U.T.C.-ist.

— Cum se numea ?

— Mihai Bejan.

— Cine era fata?

— Nu se știe... Bănuielile au căzut pe Lia Daniel.

— De ce?

— Fiindcă cel care l-a înjunghiat pe Bejan purta cunoscuta haină de piele a lui Greceanu, iar Lia Daniel era prietena proprietarului hainei.

— Fata a avut un alibi?

— Da. Și-încă foarte bun.

— Anume?

— În seara aceea se afla în intimitate, la gazda ei, cu...

— Șerban Zainea, îl completă Cernica.

— Formidabil! exclamă Văpaie, care pînă atunci nu scosese nici un cuvînt.

Intervenția lui atrase privirile pline de reproș ale lui Cernica.

— Deci actualii soți Zainea au fost scoși din cauză, reluă reporterul convorbirea.

— Așa se pare.

— Cum a reacționat Greceanu?

— Pînă a aflat de trădarea Liei și a lui Zainea, s-a apărat cu înverșunare. Arăta un bilet de cinema, dovedind că în momentul cînd s-a comis crima, el viziona un film. Spre nenorocul lui, însă, n-a putut aduce nici un martor. Vi s-a întîmplat probabil și dumneavoastră să vă întîlniți la cîte un spectacol cu cine vreți și cu cine nu vreți, iar la altul să nu întîlniți absolut nici un cunoscut. El a avut tocmai un asemenea ghinion. N-a întîlnit la cinema nici un cunoscut. Or tocmai în răstimpul celor două ore, petrecute de el în sala de cinematograf, a avut loc acel mișelesc asasinat de la restaurant.

— Nu l-a văzut nimeni, nici controlorul de la intrare? își arătă Văpaie nedumerirea.

— Prin faţa unui controlor de bilete trec zilnic sute de oameni, observă Cernica. Se întoarse apoi către medic: Spuneaţi că, aflînd de iubita sa, care l-a înşelat cu cel mai apropiat coleg, Greceanu a căzut într-o muţenie din care nu l-a mai putut scoate nici o acuzaţie, nici o ameninţare, nici o constrîngere sau condamnare. A primit totul cu o resemnare care a dezarmat pe toată lumea. De ce a trebuit să i se arunce în faţă necredinţa iubitei şi a prietenului? îşi arătă Cernica dezacordul cu procedeul anchetatorilor.

— Întîmplător, am avut prilejul să stau de vorbă, mai tîrziu, cu judecătorul de instrucţie care a condus ancheta. Mi-a fost pacient, cînd eram medic secundar. De la el ştiu toate astea. I-am pus şi eu aceeaşi întrebare. Pentru că şi mie mi s-a părut o cruzime. După ce că s-a abătut asupra omului o asemenea pacoste i s-a mai sfîşiat şi inima cu o mîrşavă trădare. Judecătorul mi-a declarat că a fost obligat de Greceanu s-o facă.

— Cum adică?

— Greceanu şi Zainea aveau în camera lor de la cămin un dulap comun, încuiat cu un lacăt. Deţinea fiecare cîte o cheie. Cînd a plecat în oraş şi, după aceea, la film, Greceanu şi-a lăsat haina încuiată în dulap. Cînd s-a întors, a găsit-o iarăşi la locul ei. Deci singurul om care a putut-o folosi în lipsa lui a fost, logic, Zainea.

— Iar acesta avea un alibi foarte bun: braţele dulci, catifelate ale domnişoarei Daniel, îl completă Cernica pe un ton vădit ironic. Cine a depus împotriva lui Greceanu?

— Un chelner, care l-a identificat după haină.

— Nu pricep, îşi arătă Cernica nedumerirea. Ziceaţi că încăierarea a avut loc într-un restaurant? În afară de chelner, nu mai erau şi alţi oameni acolo?

— Am uitat să vă redau un amănunt: vechile restaurante aveau şi nişte încăperi mai mici, cu intrare separată, în care puteai pătrunde printr-o curte dosnică. Or Mihai Bejan a fost înjunghiat tocmai într-un asemenea separeu. Se pare că l-a atras acolo o fată.

— Cine?

— Dumnezeu ştie, căci nu s-a aflat nici pînă azi... După comiterea asasinatului, criminalul şi complicea lui au ieşit prin curtea dosnică şi s-au făcut nevăzuţi.

— Dar Bejan nu s-a opus? se arătă Văpaie intrigat.

— Din raportul medicului legist a reieşit că omorul a fost premeditat. S-au găsit urme de violenţă pe mîini, la gură, pe gît.

— E clar, făcu Cernica mai mult pentru sine Dar nu ştiu ce mă face să cred că chelnerul acela a fost un ticălos.

— Şi eu înclin să cred, îl susţinu medicul. Pentru că singurul semn particular, pe care l-a reţinut, a fost nenorocita aceea de haină de piele. Chelnerul era nou angajat în local şi, după cîte-mi spunea judecătorul, cam tontălău.

— Sau face pe tontălăul, presupuse Cernica.

— Fapt cert e că alt martor n-a mai existat. Acesta a fost singurul om din personalul restaurantului care a servit în separeu şi tot acesta a descoperit, cam la un sfert de oră după comiterea asasinatului, trupul inert al lui Mihai Bejan. L-a chemat pe patron, care, ca să nu se producă panică în local şi să-i plece clienţii neplătiţi, a interzis chelnerului să mai spună cuiva ceva. Apoi a încuiat separeul şi s-a dus pușcă la poliţie... După o oră, dacă nu şi mai repede, Greceanu era înhăţat de la cămin sub acuzaţia de asasinat.

— A fost confruntat cu chelnerul?

— Bincînțeles. Judecătorul mi-a spus că l-a adus mai întîi pe Greceanu în cămașă și pantaloni. Chelnerul s-a uitat la el năuc și a ridicat din umeri nedumerit. L-au scos atunci pe Greceanu afară și l-au readus îmbrăcat în năzdrăvana lui haină de piele. „Asta-i!" a strigat imediat chelnerul. Vă spun : era singurul semn particular, de altfel ușor de reținut, care a rămas în memoria acelui prostănac.

— Chelnerii nu se recrutează de obicei dintre prostănaci, observă Cernica.

— Era un nepot de-al patronului, ținut de acesta, probabil, ca să aibă un om de-al lui în local.

„Sînt tare curios să răsfoiesc și eu dosarul acestui caz", își zise Cernica mîngîind alene paharul de vin din fața sa.

Medicul tăcu. Privi și el gînditor în fundul paharului, unde rămăsese ca un deget de vin. Îl goli dintr-o sorbitură și, cu un gest devenit reflex, își îndemnă oaspeții să-i urmeze exemplul. Dar licoarea aromată din pahare nu mai atrăgea pe nimeni. Întîmplările petrecute cu ani în urmă lăsaseră fiecăruia un gust amar.

Capitolul X

NEVASTA ȘI „NEISPRĂVITUL DE BĂRBAT"

Abia a doua zi dimineață, cu același șlagăr italienesc pe buze, se așeză Văpaie la volan. Și el și Cernica erau bucuroși că rezolvaseră dificila problemă a pneurilor. Medicul renunțase în favoarea lor la două din camerele

sale de rezervă, încît putuseră porni fără grijă mai departe. Cernica se trezise cu o ușoară migrenă și cu arsuri la stomac. Vechea sa maladie ulceroasă nu-i iertase nici această abatere. Dar cum se învățase cu ea, ca fierarul cu scînteia, nu-i mai acorda multă atenție. Privea somnoros prin parbrizul mașinii, purtînd în suflet amintirea proaspătă, reconfortantă a serii petrecute în compania ospitalierului medic. În buzunar avea și o adresă utilă — a fostei neveste a lui Iachint Greceanu.

„Am întîlnit-o nu demult, cînd am fost prin oraș, îl informase medicul. Dar nu v-aș sfătui să dați ochii cu ea. E o fire dificilă... Ca toți oamenii nefericiți. Și mai ales să nu-i pomeniți de fostul ei soț, că vede roșu în fața ochilor."

Cernica ținea totuși s-o cunoască. Reprezenta o perioadă de vreo cinci ani din viața lui Greceanu. De aceea își propuse s-o caute de-ndată ce va poposi în oraș. După ce luă și această hotărîre, închise ochii, lăsîndu-se legănat de automobilul pe care Văpaie îl conducea fără greș.

„Mare noroc și cu pezevenghiul ăsta", își zise reporterul privind printre gene profilul clasic al tînărului de la volan. „Pezevenghiul", simțind parcă privirile ce se strecurau spre el, întoarse o clipă capul și zîmbi amical.

Drumul pînă în centrul universitar îl parcurseră fără nici o dificultate. „Zeii au fost de partea noastră", își zise Cernica coborînd din mașină în centrul orașului. Acoștă un trecător și se interesă de Institutul regional de proiectări. Trecătorul lucra întîmplător chiar acolo și-o cunoștea pe Marina Caravasile, fosta soție a lui Greceanu.

— E un inginer foarte bun, îl asigură trecătorul. Lucrez chiar în atelierul ei... Ca desenator tehnic... Acum sînt în concediu. Dar, dacă doriți, vă conduc, se oferi el.

După ce străbătură un adevărat labirint de străzi și străduțe, opriră în fața unei clădiri din cărămidă roșie, peste care trecerea anilor lăsase o amprentă aparte.

— Uitați-vă! Chiar acum iese, le atrase atenția desenatorul tehnic.

O femeie voinică, de patruzeci și opt de ani, cobora cu un aer grav scările de la intrare. Zărind-o, Văpaie îi bară drumul cu mașina. Aceasta ridică o privire mînioasă.

— Nu ți-i rușine! izbucni Marina Caravasile fără reținere. Cum de-ți permiți?

„Hopa, își zise Cernica. Am început-o bine." Deschise imediat portiera:

— Vă rog să ne iertați, tovarășă inginer, dar pe dumneavoastră vă căutam.

Desenatorul tehnic se strecură din mașină și se făcu nevăzut. Nu ținea să strice relațiile cu șefa sa.

— Ce doriți? se interesă Marina pe același ton aspru.

Cernica se recomandă. Auzind că-i vorba de-un gazetar, Marina își schimbă brusc atitudinea.

— Acostarea pe stradă face parte din metodele dumneavoastră reportericești? continuă ea să-i reproșeze pe un ton ceva mai prietenos.

— N-aș zice că-i o metodă, dar la nevoie apelăm și la ea. Ziariștii sînt oamenii cei mai grăbiți de pe lume.

— Pînă acum n-am avut de-a face cu această specie.

— Îmi revine, deci, obligația de a nu vă dezamăgi?

— Să vedem, zîmbi ea nu fără oarecare cochetărie.

— Bănuiesc că, la ora asta, vă îndreptați spre casă?

— Mă grăbesc într-adevăr, răspunse ca unei presumtive invitații a reporterului. Cred că mi-a venit fetița de la școală. Trăiesc singură, doar cu fiica mea și pentru ea.

— Ați renunțat cam devreme, observă Cernica.

— Se poate. Dar pentru o femeie ca mine și-n situația mea, este cel mai indicat mod de viață.

— Ați avea ceva împotrivă să vă conduc?

— Nu, mi-ați face chiar un serviciu. Locuiesc tocmai la celălalt capăt al orașului, într-un cartier nou.

Cernica îi deschise portiera și-o invită.

Marina Caravasile îi făcuse reporterului o impresie bună. Puțea asprimea ei atît pe seama vieții singuratice, într-un apartament pierdut între alte mii de apartamente din noul cartier al orașului, cît și pe cea a neîmplinirilor în căsnicie, probabil și-n profesie. Fosta soție a lui Greceanu nu părea o femeie pe care viața s-o fi menajat. Dimpotrivă. Cernica o compătimea sincer.

„O fi aflat oare de moartea fostului ei soț?" se întrebă reporterul, cercetînd cu discreție profilul nu tocmai frumos al Marinei. Privită din față, femeia părea mai drăguță. Avea niște ochi mari, negri, sub o frunte înaltă și bombată. Nasul mare, care amintea de tipul dac, se integra armonios în chipul ei prelung.

— Cine v-a recomandat să scrieți despre mine? se interesă ea naiv.

— Întîmplarea, îi răspunse Cernica evaziv.

Tatonările dintre ei se prelungiră pînă ce ajunseră în noul cartier. După ce coborî din mașină, Marina strigă către niște copii care se jucau în scuarul din apropiere. Îi răspunse o fetiță grăsuță. Cernica o identifică imediat ca fiind fiica Marinei Caravasile. Asemănarea era izbitoare. Mama o porti pe copilă sus, în casă. Fata ar

mai fi vrut să se joace, dar glasul autoritar al mamei precumpăni.

— Avem musafiri, îi explică aceasta.

Fetiţa privi curioasă şi cu oarecare ostentaţie către noii veniţi. Îi tulburaseră joaca.

Apartamentul ocupat de Marina era alcătuit din două camere tip. Era mai curînd un interior de burlac. Ruşinată oarecum de prezenţa celor doi musafiri, stăpîna casei strîngea din mers cîte un lucru stingher. Văpaie cercetă şi el cu discreţie interiorul, privind cînd spre uşa de la bucătărie, cînd spre cămară. Dar în răgazul petrecut acolo, n-avea să i se ofere nimic care să-i ostoiască foamea veşnic trează. Gazda îşi ceruse de altfel iertare că n-avea cu ce să-şi servească musafirii veniţi pe nepusă masă. Cernica, în schimb, era bucuros că reuşise să pătrundă în sanctuarul recomandat ca o redută de necucerit. Se întreba doar cum să pornească discuţia pe care o întrezărea delicată. Începu, discret, cu obişnuitele întrebări reportericeşti: locul şi data naşterii, preocupările profesionale, situaţia familială. Cînd ajunse la acest punct, între sprîncenele gazdei se formă o cută adîncă.

— Aş prefera să nu discutăm despre acest lucru, rosti ea grav.

— Şi eu care am bătut atîta drum ca să vorbim tocmai despre fostul dumneavoastră soţ! îşi arătă Cernica dezamăgirea.

Gazda se arătă intrigată.

— Deci el vă interesează şi nu o ingineriţă insignifiantă ca mine?

— Nu ştiu dacă sînt în asentimentul dumneavoastră, dar eu mi-am propus să şterg, pe cît îmi va fi posibil, petele de pe numele Greceanu, insistă Cernica. Bănuieso că fetiţa se numeşte tot aşa?

— Din păcate, îi replică ea prompt. Fetița ridică ochii, arătînd brusc interes. Mama observă și-o invită să se ducă în camera ei. Despre morți se vorbește îndeobște bine, continuă Marina ceva mai binevoitoare. („Știe deci că-i mort", își zise Cernica.) Eu, însă, nu-i pot ierta răul ce mi l-a făcut... M-a mințit. Mi-a înșelat cele mai curate sentimente. Cînd m-am căsătorit cu el, îl iubeam. Am fost, cred, singurul om care l-a înțeles, i-a alinat durerea pricinuită de cumplita nedreptate ce i s-a făcut.

— Sînteți convinsă că a fost condamnat din eroare?

— Acum nu mai sînt chiar atît de convinsă. Mai bine zis nu vreau să mai fiu convinsă. Nu merită să fiu convinsă. Căci s-a purtat îngrozitor. Îngrozitor!

În ochii femeii apărură lacrimi care trădau o durere veche și mereu redeșteptată. Cu cruzimea anchetatorului, Cernica continuă s-o întrebe:

— În ce a constat minciuna lui?

— S-a prefăcut, în chip murdar, îndrăgostit de mine. M-a cerut în căsătorie, deși era un neisprăvit care abia ieșise din închisoare și urma să-și reia studiile... Cît de naivă am putut să fiu!

— L-ați întreținut în facultate?

— L-am ajutat, firește. Deși era o fire tare mîndră. A ținut socoteala fiecărui leu pe care i l-am dat. Iar după ce-a ieșit și el inginer, mi-a restituit întreaga sumă. Pînă la ultimul ban. Dar era oare suficient să-mi restituie banii? Nu banii reprezentau cea mai prețioasă investiție pe care o făcusem în această căsătorie. Or el n-a înțeles acest lucru, sau n-a vrut să înțeleagă.

— S-a încurcat cu altă femeie?

— Numai cu una?

Marina înșiră un întreg pomelnic de aventuri, mai mult sau mai puțin galante, din care reieșea că răposatul

Iachint Grecceanu fusese un autentic şi activ Don Juan. În ce-o privea, nu uita să strecoare cu insistenţă faptul că fusese castă înainte de a-l cunoaşte şi că rămăsese o femeie cinstită şi corectă după ce se despărţise de el. Ascultîndu-i plîngerile, Cernica îşi dădu seama că avea în faţă un caz tipic de femeie geloasă. Îşi aminti — avea de altfel o memorie foarte bună — de o definiţie a lui Amiel, care i se părea potrivită şi în acest caz: „Gelozia este ceva teribil; seamănă cu iubirea, dar e contrariul ei; nu vrea binele obiectului iubit, ci dependenţa lui şi triumful asupra lui. Iubirea este uitare de sine; gelozia este forma cea mai pasionată a egoismului, exaltarea eului despot, exigent, vanitos, care nu poate să se uite şi să se subordoneze."

Discuţia se prelungea de mai bine de o oră şi reporterul abia îşi mai ascundea căscatul. Auzea pentru a mia oară poate aceleaşi teoretizări care nu deosebeau un caz de altul decît prin formulări. Marina Caravasile era tipul de femeie care simţea o deosebită plăcere să dezvăluie tot ce ţinea de viaţa ei intimă. Şi o făcea mai mult din dorinţa de a fi compătimită.

— Nu-mi vine, totuşi, să cred că Groceanu s-a căsătorit cu dumneavoastră numai din interes pecuniar. I-aţi inspirat, presupun, şi-un dram de dragoste.

— Aşa am crezut şi eu. Pentru că înainte de a ne căsători, ne-am înţeles de minune. Eram doi camarazi care împărţeam în comun bucuriile şi necazurile. După căsătorie, însă, au început să apară disensiunile, certurile violente, brutale...

„Lămurit", îşi zise Cernica. Tot ce-i povesti Marina după aceea nu veni decît să-i confirme presupunerile. O ascultă cu îngăduinţă, zîmbind discret. Dar zîmbetul nu scăpă privirii agere a femeii.

— Ce vi se pare amuzant ?

— Mi-am amintit o zicală, își scuză Cernica nepolitețea.

— Și cum sună ?

— Nu-i în favoarea dumneavoastră, o avertiză el.

— Să știți că am simțul umorului.

— Sună cam așa : „Toate fetele sînt bune. De unde se nasc atunci femeile rele ?"

— Găsiți că-i plină de duh ? făcu Marina acru.

— V-am avertizat, se scuză Cernica.

— Nu mă simt cu nimic vizată. Eu n-am vrut decît binele lui Greceanu. Am dorit să fac din el un om ca toți oamenii : un soț și un tată bun. Am visat la o casă frumoasă, la o mașină proprie...

— Era mînă spartă ?

— Avea o filozofie aparte. După el, banul era făcut să fie cheltuit. Dar nu cu chibzuială, ci după chef, capriciu, dispoziție de moment.

— Poet !

— Un neisprăvit ! își rosti ea sentința fără nici o reținere. Colegii lui ajunseseră toți oameni în funcții de răspundere, care cîștigau bine...

„Iarăși banii", observă Cernica în sinea lui.

— Pe cînd el, continuă Marina cu o vehemență crescîndă, făcea praf pînă și amărîta lui de leafă.

— Nu vă trimitea banii acasă ?

— Niciodată nu i-am văzut leafa întreagă. Ciupea mereu cîte-o sută, două...

— Le justifica ?

— Parcă mă încălzeau justificările lui ?

— Deci veniturile lui mici ca și starea lui socială modestă au fost principalele cauze ale disensiunilor dintre dumneavoastră ?

— Dacă era om cumsecade, poate că treceam peste astea. Dar era un beţivan incorigibil.

— Pentru băutură îi trebuiau totuşi bani! observă Cernica.

— Avea el şi alte resurse: ascundea unele prime, îi mai dădeau alţii de băut...

— L-aţi surprins vreodată cu altă femeie?

— Nu m-am coborît pînă acolo, făcu ea cu un aer demn. N-am vrut să mă murdăresc... Şi aici folosi o expresie atît de obscenă, încît îl făcu şi pe Văpaie să tresară.

„Bietul Greceanu! îl compătimi în sine Cernica. Neîmpliniri în dragoste, în căsnicie, în profesie... E poate şi explicaţia chefurilor şi aventurilor extraconjugale de care a fost acuzat." Se adresă din nou Marinei:

— Aţi avut vreodată „un minut de adevăr" cu el?

— Numai unul? pufni aceasta pe nări. Sute.

„E clar", îşi zise Cernica, imaginîndu-şi zilele şi nopţile de discuţii aprinse, de ţipete, injurii, ameninţări, izbucniri isterice, care-i duseseră probabil pe amîndoi pînă în pragul demenţei.

— El cum aprecia traiul dumneavoastră comun?

— Avea o vorbă, cu care nu eram pe atunci de acord. Dar acum, după atîţia ani, parcă aş fi tentată s-o reconsider. „Draga mea, îmi zicea el în clipele de acalmie. Fiecare dintre noi, luat în parte, e un om ideal. Dar împreună, alcătuim una din cele mai nefericite perechi." În ochii Marinei apărură lacrimi. Am fost tare, tare nefericită! Şi continui să fiu. Am ales greşit şi mi-am stricat toată viaţa.

— Fetiţa ce ştie despre tatăl ei?

— Că e mort de mult, de cînd ne-am despărţit. Copiii se adaptează mai uşor unui mod nou de viaţă. E un mare noroc că am acest copil.

— Cînd v-aţi despărţit de el ? Înainte sau după cea de-a doua condamnare ?

— Practic, ne-am despărţit cu un an înainte. Procesul de divorţ l-am intentat însă după ce-a intrat iarăşi la închisoare. Nu voiam ca prostiile făcute de tată să greveze asupra copilului.

— Dar despre prima condamnare v-a vorbit vreodată ?

— Fireşte. În privinţa asta a fost sincer cu mine. Nu mi-a ascuns nimic.

— Şi ce v-a spus ?

— Nu-mi putea explica de loc prezenţa hainei sale de piele în cîrciuma în care s-a comis omorul.

— Eraţi şi dumneavoastră convinsă de nevinovăţia lui ?

— Sînt, ţinu ea să sublinieze.

— Avea nişte bănuieli ?

— Chei la dulapul unde-şi ţinea haina de piele nu aveau decît el şi Şerban Zainea. Dar Zainea, după cum ştiţi probabil, în noaptea aceea era la o fată...

— Lia Daniel... Ce v-a povestit despre ea ?

— Nici de bine, nici de rău. Deşi am intuit că a fost ceva între ei.

— Cine i-a luat totuşi haina ?

— Un al treilea.

— Cine-i acest „al treilea" ?

— Asta ar fi vrut să ştie şi el : Cine ? Şi din ce cauză ? Şi de ce l-a ales tocmai pe el ca ţap ispăşitor ?

„Iarăşi am ajuns la acest punct mort", îşi zise Cernica. Mai schimbă cîteva vorbe cu Marina, apoi se ridică.

— Plecaţi şi tot nu m-am lămurit asupra scopului vizitei dumneavoastră? făcu gazda din prag. Ce urmăriţi?

— Adevărul, făcu Cernica evaziv, făcîndu-i semn lui Văpaie să-l urmeze.

Capitolul XI

DE LA SUFLET LA SUFLET

Hotelul în care-şi propuseră să rămînă peste noapte era de mîna a doua, singurul de altfel unde găsiră paturi libere. După instalare, coborîră la parter, pentru o cină frugală.

— Ce-ar fi să mergem la restaurantul acela? făcu Văpaie.

— Care?

— Unde s-a comis omorul.

— Ştii că-i o idee?

Urcară în maşină şi porniră în căutarea fostului restaurant „La doi porumbei". Îl găsiră repede, într-o piaţă nu departe de centrul oraşului.

Văpaie parcă maşina pe o străduţă laterală. După ce intrară, se opriră la prima masă liberă. Înfăţişarea elegantă a lui Cernica atrase numaidecît atenţia unui

chelner în vîrstă. Reporterul comandă două fripturi la grătar, iar Văpaie profită de ocazie ca să-l iscodească:

— Matale lucrezi demult aici?

— De pe vremea patronului, îi răspunse acesta privind la Cernica.

— Şi pe unde mai e patronul?

— Acum e oale şi ulcele.

— Dar avea aici un fel de nepot!

— Ghiţă Papuc? Mai e şi acum. Uitaţi-vă: cel care serveşte la masa din colţ. L-aţi cunoscut pe patron?

— În treacăt, făcu Văpaie dîndu-şi importanţă.

— Dacă vreţi, vi-l trimit pe Ghiţă aici, se oferi bătrînul chelner.

— Nu-i nevoie, îl concedie Văpaie.

În timp ce chelnerul se îndepărta cu discreţie, Văpaie îl luă pe Ghiţă Papuc sub o strictă supraveghere. Bărbat în puterea vîrstei, nepotul fostului patron mai păstra încă un aer de tînăr prostănac. În cei peste douăzeci de ani, de cînd lucra în restaurant, izbutise să-şi însuşească doar un zîmbet profesional. Atît. Pentru că, după felul cum se mişca printre mese şi după cum îşi servea clientela, dovedea că nu evoluase prea mult în meserie. Era ţinut probabil în virtutea inerţiei şi-a faptului că era băiat bun, supus, care nu refuza nici o treabă.

— La ce-ţi zboară mintea? îl cercetă Cernica pe Văpaie.

— M-ar tenta să stăm niţel de vorbă cu nătărăul ăsta.

— Unde? Aici?

— Nu. După ce se închide localul. Îl ducem cu maşina acasă.

Cernica se îndoia că de la un asemenea nătărău s-ar putea scoate mai mult decît obţinuseră la vremea lor

organele anchetatoare. Nu respinse totuşi propunerea lui Văpaie.

— Şi-n ce chip vrei să stăm de vorbă cu el? se interesă în continuare reporterul.

— Lăsaţi pe mine. Am experienţă în materie de nătăfleţi.

Fără a mai aştepta încuviinţarea lui Cernica, Văpaie se şi apucă de treabă. Se ridică de la masă şi, prefăcîndu-se a căuta toaleta, întreprinse o scurtă recunoaştere a încăperilor din spate, întipărindu-şi bine în minte împărţirea acestora şi ieşirile dosnice. La rîndu-i, Ghiţă Papuc, pus în gardă de bătrînul chelner, arunca priviri bănuitoare asupra mesei ocupate de noii veniţi. Zîmbetul îi pierise de pe buze iar serviciul lui, şi aşa deficitar, stîrnea tot mai multe reproşuri din partea consumatorilor. Pe măsură ce se apropia ora închiderii, spaima lui Ghiţă creştea. Se uita mereu la ceas, întrebîndu-se de ce nu plecau cei doi consumatori. Neliniştea lui era hrănită şi de privirile lui Văpaie, care nu-l slăbeau o clipă.

— Îl bagi în mormînt, îi reproşă Cernica.

— N-are nimic. Vedeţi ce bine ne-am orientat? Nătărăul se simte cu musca pe căciulă.

— Bănuieşte oare de ce am venit?

— I-o fi spus boşorogul că am întrebat de patron.

— Şi-şi face acum în minte fel de fel de asociaţii, observă Cernica.

Dar Văpaie nu-l mai auzea. Privea tot mai îngrijorat spre uşa care dădea către bucătăria restaurantului, de unde nu mai apărea nătărăul.

— Să nu fi zburat păsărica din cuib, rosti el îngrijorat. Dumneavoastră rămîneţi pe loc. Dacă nu mă întorc în cinci minute, ieşiţi imediat afară şi veniţi la

mașină. Vedeți că am tras-o ceva mai la vale, într-un colț întunecos.

Fără a mai aștepta confirmarea lui Cernica, Văpaie se ridică iute de la masă și se strecură cu pași ușor, de felină, spre încăperile dosnice ale restaurantului. Cernica îl urmări cu privirea pînă-l văzu dispărînd în dosul ușii care dădea spre bucătărie, sperînd să-l vadă reapărînd liniștit. Dar cele cinci minute stabilite se scurseră fără ca Văpaie să revină. Doar ospătarul care-i servise la masă se apropie, de formă, pentru a se interesa dacă clientul său mai dorea ceva, deși plata fusese făcută. Cernica îi răspunse, fără a slăbi din ochi ușa după care dispăruse Văpaie, că nu mai are nici o comandă de făcut. Se ridică apoi și ieși cu pași rari, apăsați, din local. Strada era slab luminată și pustie. Orbecăind prin întuneric, Cernica găsi cu greu locul unde adăpostise Văpaie mașina. Portiera era întredeschisă și cheile în contact. În timp ce urca la volan, auzi în spate :

— Nu aprindeți lumina și porniți încet.

Surprins, Cernica voi să se întoarcă spre Văpaie. Purtarea tînărului îl intriga. Dar acesta îl opri cu un glas rugător :

— Vă implor ! Faceți ce vă spun.

Pe jumătate convins, Cernica porni motorul și, fără a mai aștepta timpul reglementar de încălzire, apăsă pe accelerator. Din spate venea un zgomot înfundat, pe care nu și-l putea explica.

— Ești singur acolo ?

— Ca și singur, îi răspunse Văpaie evaziv.

Ajungînd într-o stradă mai luminată, Cernica cercetă prin oglinda retrovizoare scaunul din spate. Văpaie părea într-adevăr singur. Stătea țeapăn, cu mîi-

nile la piept. Doar genunchii îi ţinea mai ridicaţi, de parcă ar fi avut sub picioare un balot.

— Nu cumva îl ai pe nătărău la picioare ?

— Nu-i exclus, îi răspunse Văpaie nemişcat ca un sfinx.

— Eşti nebun ?

— Aţi spus că-mi daţi mînă liberă.

— Dar nu ca să mă faci complice la o răpire. Ce vrei ? Să dăm amîndoi de bucluc ?

— Numai dacă răpirea e dovedită, îi replică Văpaie la fel de calm. De aceea vă rog să mergeţi liniştit, cu multă atenţie, ca să nu se agaţe de noi vreun agent de circulaţie. După ce ieşim din oraş, n-avem treabă cu nimeni. Scoatem de la nătărău tot ce putem şi după aceea îi dăm drumul acasă.

— Numai pozne-mi faci, îl ceartă reporterul fără a încetini mersul maşinii.

Pînă la barieră n-avură nici o dificultate. Ora era tîrzie, iar agenţii de circulaţie se retrăseseră de pe la posturi. Doar la ieşirea din oraş, inimile amîndorura se făcură mici ca nişte purici. Agentul de la postul de control le apăru brusc în bătaia farurilor, făcîndu-le semn de oprire. Cernica stopă la locul indicat : „Aici ni s-a înfundat", îşi zise el, întrebîndu-se cum ar putea justifica prezenţa lui Ghiţă Papuc, legat probabil fedeleş, cu căluş la gură, în maşina sa, la picioarele lui Văpaie. Dar, spre marea lui uşurare, mîna agentului de circulaţie le indică drum liber. Din pieptul lui Văpaie ieşi un oftat.

— Ai să mi-o plăteşti, îi strecură Cernica printre dinţi.

— Lăsaţi-mă, îi răspunse acesta, şi aşa m-au trecut toate năduşelile.

— De ce naiba ne-o fi oprit ?

— Urmăresc probabil vreo mașină cu număr de București. Și cum numărul nostru nu se vede prea bine, pînă să-l descifreze... După ce ieșim din raza de observație a agentului de circulație s-o luați la stînga. E un drum de țară.

— De unde naiba mai știi și drumul ăsta ? făcu Cernica.

Începuse să-i mai treacă supărarea.

— Uitați-vă ! Am și ajuns, îi atrase atenția Văpaie. Stingeți farurile și luați-o ușor la stînga.

Drumeagul era într-adevăr potrivit pentru scopul urmărit de ei. Străjuit pe-o latură și pe alta de rînduri dese de salcîmi, ale căror coroane se uneau alcătuind o boltă întunecoasă, îngăduia mașinii să se strecoare fără a fi observată nici din șosea, nici de pe cîmpul din jur.

— Poate nimeresc într-un șanț sau în vreo buturoagă, își arătă Cernica îngrijorarea.

— Pe răspunderea mea, îl liniști Văpaie.

— Dacă mi-aș lăsa nădejdea numai în „răspunderea" ta, aș rămîne și fără mașină.

Înaintă totuși cu precauție pe drumul îngust de țară. Mașina sălta încet peste bolovani și gropi, iar crengile copacilor îi hîrșîiau caroseria. Cu privirea sa de linx, Văpaie dădea mereu indicații. Iar cînd ajunseră la un loc potrivit, apăsă ușor pe umărul reporterului.

— Aici.

Cernica frînă, opri motorul și sări iute din mașină. Văpaie deschise cealaltă portieră, împingînd afară, ca pe un tăbîltoc, pe Ghiță Papuc, acoperit pînă atunci cu o pătură. Sufocat aproape de învelitoarea groasă acesta se clătina pe picioare. Cînd se mai dezmetici, începu a îngăima speriat de moarte :

— Tovarăşi !... Domnilor !... Vă rog frumos ! Ce aveţi cu mine ?

Văpaie îi porunci să tacă, împingîndu-l spre un tufăriş. Sub tălpi le foşneau frunze uscate. Cîte un pocnet de creangă ruptă îi făcea să tresară. Se opriră în mijlocul stufărişului. Văpaie îl răsuci pe Ghiţă cu faţa spre el şi-l orbi cu fasciculul puternic al unei lanterne de buzunar.

— Are să spună şi cît lapte a supt de la maică-sa, făcu el către Cernica.

— Ce să spun ? întrebă nătărăul clipind speriat din ochi. N-am făcut nimic.

— Să vorbeşti numai cînd eşti întrebat, îl avertiză Văpaie. Se întoarse apoi spre Cernica şi-l îmbie : Luaţi-l în primire.

Scena i se părea reporterului amuzantă într-un fel. Noapte, cîmp pustiu, o răpire „ca-n filme". Numai unui Văpaie putea să-i treacă aşa ceva prin cap.

— În patruzeci şi cinci lucrai tot aici, la restaurant ? începu să-l descoase Cernica pe ospătar.

— Nu, domnule, neagă acesta. Dar o apăsare aparent inofensivă a degetelor lui Văpaie în umărul ospătarului îl făcu pe Ghiţă să scoată un geamăt de durere. Îşi schimbă părerea pe loc : Da, domnule, am fost.

— Erai neam cu patronul ?

— De-a şaptea spiţă.

— Spune-mi, te rog, cum a fost cu injunghierea studentului Mihai Bejan ?

— Cum să fie, domnule, făcu Ghiţă descumpănit. Aşa cum ştie toată lumea. Am spus şi la miliţie, adică la poliţie, cum era pe atunci, şi la parchet. Domnul Bejan venise, ca şi-n alte seri, să-şi bea jumătatea de vin. Era singur la masă şi aştepta să vadă dacă nu-i

pica vreun prieten. Tocmai în seara aceea s-a nimerit să nu vină nimeni. Şi cum stătea aşa, singur cuc, m-am apropiat de el şi i-am dat o scrisorică de la o domnişoară studentă care petrecea cu alt domn student în separeu. Scrisorica mi-o dăduse patronul să i-o duc.

— Cum era studenta ? Frumoasă ?

— N-am văzut-o bine, domnule.

Cernica scoase o fotografie din tinereţe a Licii Daniel-Zainea şi i-o arătă.

— Asta e ?

— Nu-mi dau seama, domnule !

— Uită-te bine la ea ! îl avertiză Cernica.

Ghiţă holbă mai bine ochii la fotografia luminată de lanterna lui Văpaie şi pe chipul lui începură să apară semnele îndoielii.

— Măi nătăfleaţă ! auzi el glasul ameninţător al lui Văpaie. Ai nevastă ?

— Am, să trăiţi !

— Şi copii ?

— Trei, domnule.

— Vrei să-i mai vezi ? Ghiţă amuţi, îngheţat de spaimă. Dacă vrei să nu-ţi cînte familia prohodul, gîndeşte-te bine la ce spui.

— Nu ştiu, domnule, făcu el arătînd cu capul spre fotografie. Parcă ar aduce.

— Eşti sigur ? insistă Cernica.

— Nu sînt sigur, domnule. Patronul nu mi-a dat voie să intru în separeu. Cît am putut-o zări şi eu, prin crăpătura uşii.

— Deci şi patronul era amestecat, conchise Cernica mai mult pentru sine. Şi ce-a urmat ?

— Domnișoara studentă l-a invitat, presupun, în scrisorică pe domnul Bejan în separeu, iar dînsul, ca un prost, Dumnezeu să-l ierte, că altfel nu pot să-i spun, s-a dus. M-am luat după el, că mi s-a părut mie ceva nelalocul lui. Dar n-am putut intra, că mi-a poruncit patronul să nu mai calc pe acolo. Dar pe mine nu mă răbda inima și mă mai uitam printr-o crăpătură de la ușa din dos. Domnul Bejan, cum a intrat, s-a mirat tare unde l-a pofti domnișoara aceea și a dat să plece. Dar în calea lui s-a așezat cel cu care petrecea domnișoara studentă în separeu. Dacă a văzut cum stă treaba, domnul Bejan a zîmbit a batjocură către celălalt și-a dat să bage mîna după revolver, că avea revolver la el. Da' tot în clipa aceea, potrivnicul lui, mai scund și mai lat în spate, s-a repezit cu capul înainte și l-a pălit drept în furca pieptului. Domnul Bejan a icnit, s-a făcut covrig, s-a produs învălmășeală și din învălmășeala aceea l-am văzut cum cade jos înjunghiat drept în inimă.

— Ai văzut tu cum i-a băgat cuțitul în inimă? făcu Văpaie neîncrezător.

— Nu, domnule. După aceea mi-am dat seama. L-am văzut numai cum a căzut, retezat ca de o coasă.

— Cel care l-a înjunghiat purta o haină tărcată de piele? întrebă Cernica.

— Da, domnule.

Reporterul îi puse în față fotografia din tinerețe a lui Șerban Zainea.

— Ăsta era?

— Nu, domnule.

— Ești sigur?

— Ca de mama care m-a făcut.

— Dar pe ăsta îl cunoşti ? arătă Cernica fotografia studentului Iachint Greceanu.

Nătărăul holbă ochii şi amuţi.

— De ce nu răspunzi, mă ? îi aplică Văpaie cleştele neobrăzătoarelor sale degete.

— Îl cunosc, domnule.

— A fost acolo ? îl sfredeli Cernica până în adîncul ochilor, orbindu-l cu fasciculul puternic al lanternei.

Ghiţă ezită din nou.

— La anchetă ai declarat că el a fost, îi aminti Cernica.

— Nu-mi mai aduc aminte, domnule.

— L-ai recunoscut după haina de piele tărcată, insistă reporterul.

— Era haina lui dom'Greceanu, bîigui în cele din urmă Ghiţă.

— Deci îl cunoşteai bine ? interveni şi Văpaie.

— Toată lumea îl cunoştea.

— Deci nu puteai să-l confunzi cu altul ?

— Nu, domnule.

— A fost sau n-a fost în seara aceea în separeu ?

Degetele lui Văpaie se apropiară ameninţător de umărul lui Ghiţă, dar acesta nu mai aşteptă să le simtă strînsoarea.

— N-a fost, domnule.

— Şi atunci de ce-ai declarat în faţa judecătorului că el l-a înjunghiat pe Bejan ?

— N-am spus asta, domnule, se dezvinovăţi Ghiţă. Am zis că cel din separeu era îmbrăcat cu tărcătura lui dom'Greceanu. Da' cine a purtat-o în seara aceea, asta nu mai ştiu. Că l-am văzut numai din spate.

— Nenorocitule! făcu Cernica plin de obidă. Al băgat un nevinovat la puşcărie. Ştii ce s-a întîmplat cu omul ăsta zilele trecute?

— Nu, domnule.

— S-a omorît.

— Din pricina ta şi-a altor nătărăi ca tine, adăugă Văpaie.

— N-am ştiut, domnule, încercă Ghiţă oarecare căinţă.

— Ba ai ştiut, imbecilule! îl acuză Cernica. La anchetă ai declarat că Greceanu a fost cel care a purtat în seara aceea haina de piele.

— Nu, domnule, negă Ghiţă. Scoase tot atunci un ţipăt înăbuşit de durere. Degetele lui Văpaie acţionaseră cu promptitudine. Nătărăul nu întîrzie să mărturisească: Da, domnule. Aşa am spus.

— De ce-ai acuzat omul pe nedrept, imbecilule? continuă Cernica fierbînd de mînie.

— Aşa mi-a poruncit jupînul, mărturisi Ghiţă fără nici o reţinere.

— Şi cine a îmbrăcat, de fapt, haina tărcată a lui Greceanu? Acum poţi să spui. Omul e mort.

— Nu ştiu, domnule, smiorcăi nătărăul.

Văpaie intenţionă să intervină, dar Cernica îl opri.

— Era un client obişnuit al localului?

— Nu, domnule.

— Nici prin oraş nu l-ai mai văzut?

— Nu, domnule. Era un străin.

— Tînăr, bătrîn?

— Tînăr, domnule. Tot student cred, dar din altă parte. Poate chiar de la Bucureşti.

— Şi cum arăta?

— V-am mai spus : un scundac lat în spate, cu faţa roşie, cu părul mare şi creţ.

— Altceva mai deosebit n-ai observat la el ? insistă Cernica.

— Nu, domnule. Era un ăla care tăcea şi bea.

— Zici că el l-a înjunghiat pe Bejan ?

— Asta nu ştiu, domnule. Doar v-am spus că mă uitam printr-o crăpătură. Şi nici n-am apucat să văd bine, că m-a prins Jupînul, m-a luat de urechi şi m-a dus în biroul lui. Acolo mi-a pus în vedere că, dacă nu uit ce-am văzut şi nu voi spune numai ce mi-o zice el, gaia mă mănîncă. „Nu ţin seama că-mi eşti nepot, mi-a spus. Decît să mă bagi tu la ocnă, mai bine te bag eu în mormînt.“ Aşa că, milă-mi era de domnul Greceanu, dar de mine mi se rupea inima.

— Ai logica ta, observă Cernica. Dar după ce ţi-a murit Jupînul, măcar după aceea, de ce nu te-ai gîndit la nenorocitul care îndura pe nedrept închisoarea ? De ce nu te-ai dus la autorităţi să spui adevărul ?

— N-a mai fost nevoie, domnule. Căci domnul Greceanu a scăpat în vremea asta de puşcărie, s-a făcut inginer şi tot ce-a fost s-a uitat.

— Aşa crezi tu ! îi reproşă Cernica.

— Eu, în locul lui Greceanu, te-aş fi căutat şi te-aş fi făcut să muşti pămîntul, făcu Văpaie.

— D-apoi să nu credeţi dumneavoastră că nu m-a căutat, mărturisi nătărăul. Dar m-am ferit de el ca de foc.

Văpaie îl întoarse brusc pe Ghiţă cu faţa spre el.

— Ascultă, nătărăule ! Dacă ai scăpat teafăr din mîinile Jupînului tău şi ale lui Greceanu, apoi să ştii că din mîinile mele nu mai scapi.

Ghiță încremeni de frică. Simțise pe pielea lui că Văpaie trecea iute de la avertisment la fapt. Îl ascultă fără crîcnire.

— Te întorci mătăluță frumușel acasă, continuă Văpaie, și nu ciripești nimănui nici o vorbuliță: nici unde-ai fost, nici ce-ai discutat cu noi. Ne-am înțeles?

— Da, domnule.

— Aștepți pînă ieșim noi cu mașina în șosea și abia după aceea o iei la picior. Ai să dai de un post de control al circulației. Îl ocolești. Să nu te zărească agentul de acolo, că ai încurcat-o cu mine. Clar?

—Da, domnule.

Înainte de a porni spre mașină, Văpaie îl cercetă cu lanterna. Un crac al pantalonilor nătărăului era ud. Cernica întoarse capul cu scîrbă. „Sinistră creatură", își zise. Se urcă în mașină cu o senzație de greață.

Văpaie continua să-l cerceteze pe nătărău cu vădită curiozitate.

— Ce-i cu tine? Ți-e frică să rămîi singur?

— Da, domnule!

— De ce? Crezi că are cineva nevoie de-o podoabă ca tine?

— Nu, domnule. Dar nu mă lăsați singur... Ochii! Ochii! strigă nătărăul cuprins de o spaimă animalică.

— Ce-i cu ochii? Nu ți-am făcut nimic la ochi!

— Nu ai mei, domnule.

— Hai! Termină cu aiurelile! îl respinse Văpaie. Stai cuminte și fă ce ți-am spus. Ne-am înțeles?

— Da, domnule.

Dar Cernica nu se îndură să-l lase. Coborî iute din mașină.

— Poate că e, totuşi, ceva cu „ochii" despre care pomeneşte, făcu el către Văpaie. Ce-i cu ei? se adresă nătărăului. Ţi-e teamă de ochii cuiva?

— Nu, domnule.

— Te dor ochii?

— Da, domnule.

— Minte, izbucni brusc Văpaie. Nu-l doare nici un ochi. Abia acum mi-a căzut fisa. Îl apucă brusc pe Ghiţă de umeri şi-l iscodi: De ce-ai vrut s-o ştergi mai devreme de la local? Nătărăul îl privea tîmp. Spune, mă? Îşi înfipse zdravăn degetele în umerii lui Ghiţă. Acesta gemu scurt. Ţi-a zis cineva ceva?

— Da, domnule.

— Ce ţi-a zis? interveni şi Cernica.

— Să mă feresc de dumneavoastră.

— De ce?

— Zicea că sînteţi de la securitate.

— Şi de ce ţi-e teamă, frumuşelule, de securitate? făcu Văpaie.

— Din pricina poveştii aceleia cu domnul Bejan.

— Te simţi în vreun fel vinovat? observă Cernica.

— Nu, domnule.

— Cine te-a sfătuit să fugi de noi?

— Nu-l ştiu, domnule. M-a chemat afară printr-un băiat din local şi mi-a spus s-o şterg.

— Acasă?

— Nu. Să mă ascund undeva.

— Cum arăta „sfătuitorul" tău?

— Nu ştiu, domnule, că era întuneric.

— Dar zici că i-ai văzut ochii?

— I-am simţit, domnule.

— I-ai zărit, totuşi, umbra. Cum arăta? Înalt, scund?

— Scund, domnule.

Cernica rămase perplex.

„Scundacul, îşi zise el. E oare posibil? Să-şi fi făcut apariţia în scenă?"

— E acelaşi care l-a înjunghiat pe Bejan? se interesă şi Văpaie la Ghiţă.

— N-am putut să-mi dau seama, domnule.

— Bine, conchise Cernica. Să mergem.

— Cu el ce facem? întrebă Văpaie arătînd spre nătărău.

— Îl ducem acasă, hotărî reporterul.

În timp ce făceau cale-ntoarsă, tot cu farurile stinse, Cernica rumega la mărturisirile smulse lui Ghiţă Papuc. Presupunerile lui începeau să se adeverească. Greceanu fusese, deci, victima unui complot. Ispăşise pentru o crimă căzută pe capul lui din senin. Dar cine fusese adevăratul făptaş? Zainea nu părea să aibă vreun amestec.

Autorul nu putea fi decît acel „scundac lat în spate, cu faţa roşie, cu părul mare şi creţ". Fără îndoială trimisul unui anumit „centru", pentru care studentul utecist Mihai Bejan constituia o piedică ce trebuia înlăturată. Dar cum intrase Scundacul în posesia hainei tărcate de piele a lui Greceanu şi cum izbutise s-o pună înapoi, în dulap, înainte de reîntoarcerea stăpînului ei acasă? Scundacul fusese fără îndoială ajutat de un apropiat al lui Greceanu, de cineva care cunoştea bine programul acestuia din seara respectivă, ca şi obiceiurile casei. Cine să fi fost acest apropiat? Lia Daniel? Exclus. Ea gusta atunci, în braţele lui Zainea, dulceaţa trădării.

Capitolul XII
FUGARUL

— Cine e ? făcu speriat Cernica.

— Deschideţi ! Miliţia !

Reporterul sări iute din pat, bodogănindu-l pe Văpaie :

— Ţi-am spus că o să dăm de bucluc.

Tînărul se ridică într-o rînă, frecîndu-şi ca un copil, cu pumnii, ochii umflaţi de somn. În camera inospitalieră a hotelului de clasa a doua pătrunse un ofiţer de la miliţia locală. Era un tînăr blond, care-şi dădea multă importanţă.

— Vă rog să mă iertaţi, ştiu că ora e nepotrivită, dar e o chestiune urgentă. A venit la noi soţia lui Ghiţă Papuc, şi ne-a spus că soţul ei a dispărut de aseară, din local. De atunci n-a mai apărut nici acasă, nici la restaurant. Cum e un om potolit, care nu face chefuri şi n-are legături extraconjugale, pe femeie a intrigat-o lipsa lui. Din scurta cercetare întreprinsă de noi a reieşit că dumneavoastră aţi fost aseară la local şi v-aţi interesat de Ghiţă Papuc. Iar un coleg de-al lui, mai în vîrstă, ne-a informat că aţi plecat din restaurant cam o dată cu cel dispărut. E de presupus că aţi avut o discuţie cu el.

— Pînă aici aţi intuit bine, îl informă Cernica. Am avut într-adevăr cu acest nătărău o discuţie mai lungă. Nu ştiu dacă aţi fost informat, dar eu întreprind o anchetă...

— Cunosc, îi reteză ofiţerul vorba. Ne-ar interesa să ştim însă unde a avut loc această discuţie şi unde l-aţi părăsit pe Ghiţă Papuc ?

Cernica îi ocoli privirea şi-şi frecă palmele, vădit încurcat. Văpaie, care profită de răgaz pentru a-şi face toaleta de dimineaţă, tuşi sec.

— Trebuie să vă mărturisim că sîntem niţel în culpă, se destăinui sincer Cernica. Ne-am zis că, înscenînd un fel de răpire, îl vom determina pe nătărău să facă mai repede mărturisiri.

— Aţi obţinut măcar ce-aţi dorit ?

— Mai mult chiar decît ne-am aşteptat.

— Asta-i bine, conchise reprezentantul miliţiei locale. O să-i povestiţi, sper, tovarăşului comandant.

— Fără îndoială, îl asigură Cernica.

— Pe mine mă interesează, însă, unde l-aţi dus ? Vă rog să mergeţi cu mine şi să-mi arătaţi ?

După cîteva minute erau cu toţii în „Fiat"-ul lui Cernica. Îi urma îndeaproape o maşină a miliţiei locale. La acea oră a dimineţii străzile oraşului forfoteau de oameni şi vehicule. Opriră în dreptul unei străduţe pavate cu pietre mari, de rîu.

— Aici l-am lăsat, îl informă Cernica pe ofiţer.

— El ne-a spus să-l lăsăm aici, interveni Văpaie. Zicea că stă la a doua sau a treia casă.

— V-a mînţit, îl informă ofiţerul. Locuieşte tocmai la celălalt capăt al oraşului.

— Formidabil ! îi scăpă lui Văpaie exclamaţia. Ne-a dus de nas.

— Ce interes o fi avut să ne mintă ? întrebă Cernica.

— Asta dumneavoastră aţi putea şti mai bine, făcu ofiţerul bănuitor.

Reporterul era mai mult intrigat decît îngrijorat de dispariţia lui Ghiţă Papuc. Bănuia că, de frica unui nou interogatoriu, nătărăul se ascunsese pe undeva. Ofiţerul îi posti, fără ceremonie, la Inspectoratul miliţiei.

Pe fruntea lui Văpaie, îndeobște senină, se așternu o umbră de îngrijorare.

— Ce ziceți de povestea asta? îi strecură el lui Cernica.

Reporterul ridică nedumerit din umeri. Și-n timp ce făcea cale întoarsă spre centrul orașului, își concentră gîndurile asupra dispariției lui Ghiță Papuc. Înclina tot mai mult să creadă că nătărăul se făcuse nevăzut nu din pricina lor, ci a altcuiva. Dar cine era? Fără îndoială, cineva care luase parte la asasinarea uteciștului Mihai Bejan. Or, în separeul restaurantului „La doi porumbei", nu se aflase probabil decît Scundacul cu fața roșie și părul creț, îmbrăcat în fistichia haină de piele a lui Greceanu, și o fată. Ipoteza îl mai liniști. Reprezenta totuși, de bine de rău, un răspuns la noianul de întrebări care-l asaltau. Cum de ajunsese însă Scundacul, dacă el era acela, o dată cu ei, la restaurant? Să-i fi urmărit pas cu pas? Îi mai urmărea? Altă explicație nu găsea. Era, de altfel, și-un suport moral pentru confruntarea cu organele locale.

Pentru a doua oară, într-un răstimp scurt, reporterul se afla sub anchetă și constatarea nu-i făcu de loc plăcere. Dimpotrivă. Abia cînd se văzu în fața comandantului miliției locale, colonelul Fugaru, se mai lumină la față. Îl cunoscuse pe ofițer în București.

— Ce-i, tovarășe Cernica? i se adresă colonelul pe un ton amical. Ați călcat cu stîngul în orașul nostru.

— Puțin spus cu stîngul, îi replică reporterul sincer amărît.

— Se poate să-mi faceți una ca asta? Noi v-am primit ca oaspeți, iar dumneavoastră, încălcînd legile ospeției, vă apucați să răpiți oamenii în puterea nopții?

— Aș vrea să vă explic, tovarășe colonel, i se adresă Cernica oficial.

— V-aș ruga chiar.

Relatarea reporterului și mai ales comentariile sale fură ascultate cu atenția cuvenită.

— După opinia mea, își încheie Cernica expunerea, Ghiță Papuc nu s-a făcut nevăzut din pricina noastră.

— Presupuneți, deci, că nenorocitul ăsta ar fi urmărit de...

— Scundac.

— În acest caz Scundacul dumneavoastră trebuia să fi fost la curent cu toate acțiunile pe care le-ați întreprins. E de presupus, deci, că v-a urmărit și că vă va urmări în continuare.

— La așa ceva chiar că nu m-am gîndit, făcu Cernica sincer.

— Vă rog să cercetați la posturile de control de la ieșirile din oraș ce mașini au trecut astă noapte în jurul orei 24, ordonă colonelul ofițerului care-l însoțise pe reporter. Poate-l ajutăm pe tovarășul Cernica să iasă din încurcătură.

— Mă voi ocupa personal, îl asigură ofițerul.

Cernica continua să privească sfios spre colonelul Fugaru, care vorbea la două-trei telefoane deodată. Comandantul miliției locale era un bărbat în floarea vîrstei, cu o față rotundă, marcată de niște maxilare puternice.

— Așa, tovarășe ziarist, i se adresă din nou colonelul. Ne-ați făcut-o!

— Vă rog să mă credeți că n-a fost în intenția...

— Eu nu știu care a fost intenția dumneavoastră, îi tăie vorba colonelul și, în ultimă analiză, asta în-

teresează mai puțin. Căci nu intenția dumneavoastră va fi judecată, ci fapta.

— Vă stau la dispoziție, adoptă Cernica brusc un ton oficial.

— Asta și voiam să vă spun. Pînă se vor lămuri lucrurile, v-aș ruga să nu părăsiți sediul. Iar ca să nu vă plictisiți — v-ați exprimat de altfel dorința — puteți cerceta arhiva. Voi da dispoziție să vi se aducă tot ce aveți nevoie și de la tribunal.

Chipul lui Cernica se lumină din nou. „Nu-i dracul chiar așa negru", își zise el bucuros.

— Ce voiam să mai spun? făcu colonelul înainte de a-l concedia. Așa: cui ați mai vorbit de intențiile dumneavoastră privitoare la această anchetă?

— Doar tovarășului colonel Coman.

— Precis?

Reporterul stătu cîteva clipe în cumpănă.

— Așa, cîte ceva, am mai spus și pe la redacție.

— Vedeți? Asta-i cel mai mare cusur al unui detectiv: pălăvrăgeala. I-ați dat posibilitatea Scundacului să afle din vreme despre intenția dumneavoastră de a porni încoace.

Soneria telefonului le întrerupse iarăși convorbirea. Colonelul ridică receptorul și răspunse monosilabic. Cernica presupuse că i se transmitea un raport confidențial. După ce așeză receptorul în furcă, Fugaru întoarse încet către reporter ochii săi mari, umbriți de niște sprîncene dese.

— Totdeauna am zis că Lucinescu ăsta e un băiat deștept, făcu Fugaru mai mult pentru sine, referindu-se la unul din ofițerii săi. Dar acum m-am convins pe deplin. A intuit bine. Chelnerul a fost găsit beat mort

într-o cîrciumă tocmai la mama dracului, la vreo treizeci de kilometri de oraș.

— Sîntem scoși din cauză? făcu reporterul bucuros.

— În parte, îl avertiză colonelul. Nu uitați că mai sînteți acuzați de răpire.

Spusele colonelului îl puseră pe gînduri pe Cernica.

— A cui a fost ideea de a-l răpi pe Ghiță Papuc?

— A mea, își asumă Cernica răspunderea.

Colonelul clătină nemulțumit din cap.

Însoțit de un ofițer, Cernica se îndreptă spre arhiva miliției locale. Acolo i se puse la dispoziție o cămăruță separată, cu o masă de lucru.

— Dacă aveți nevoie de mine, mă chemați prin telefonul de interior, îl sfătui ofițerul.

Cernica se așeză la masă și așteptă să i se aducă documentele privitoare la cazul Greceanu. Pînă la venirea lor, cugetă la discuția purtată cu Fugaru. Colonelul îi înfipsese un ghimpe în inimă.

Cine era Scundacul? Nu avea vreun complice printre cei ce lucrau la restaurant?

„Cum de nu m-am gîndit la asta?" își dădu el cu palma peste frunte. Ridică imediat receptorul și-l ceru pe Fugaru. Colonelul îl ascultă cu răbdare, apoi îi răspunse cu bunăvoință:

— Vedeți-vă liniștit de treabă. Personalul restaurantului a și fost interogat. Se pare că e cu totul străin de cele întîmplate astă noapte.

Cernica își ceru scuze pentru intervenția-i tardivă și-l rugă să-i spună ce soartă avea Văpaie.

— Nu-i duceți grija, îl liniști Fugaru. A vîrît mașina în garaj și acum joacă probabil șah cu șoferii noștri.

„Mare pişicher", îşi zise reporterul cu gîndul la Văpaie.

Peste cîteva minute primi un telefon chiar de la acesta. Presupunerile colonelului se confirmară.

— Boss! N-am treabă cu nici unul din maeştrii şahului de aici, se lăuda Văpaie.

— Ai grijă de maşină, îi spuse Cernica în loc de rămas bun.

Cercetarea documentelor din arhivă îl duse pe reporter la concluzia că ancheta din 1945 fusese superficială. Întreaga acuzare privitoare la asasinarea studentului utecist Mihai Bejan fusese îndreptată asupra purtătorului acelei haine fistichii de piele. Reţinu următorul paragraf din interogatoriul luat la vremea respectivă patronului restaurantului „La doi porumbei":

Judecătorul: Cine ocupa separeul?

Patronul: Domnul Grceanu şi prietena sa.

Judecătorul: Cine era această prietenă?

Patronul: N-o cunosc. N-am mai văzut-o.

Judecătorul: Chelnerul Ghiţă Papuc a declarat că a văzut fugind din separeu şi alţi studenţi.

Patronul: Vă spun, nici înainte, nici după înjunghierea amărîtului acela de Bejan, că altfel nu pot să-i zic, că mai bine îşi vedea de carte şi nu ne mai dădea atîta bătaie de cap, cum ziceam, n-am văzut pe nimeni altul în separeu. În local or fi fost mai mulţi studenţi, că toate saloanele erau ticsite de clienţi, dar ce pot să ştiu eu care a fost complice şi care nu?

„Ceea ce mă surprinde, constată reporterul, e că, de atîţia ani, nimeni nu s-a mai ocupat de acest caz." Împărtăşindu-şi după aceea gîndul colonelului Fugaru, acesta-i răspunse:

— Dacă ar fi să se reia toate cazurile din acei ani tulburi, ar trebui să se creeze un minister separat și tot nu garantez că s-ar face deplină lumină. Pe unele dosare s-a așternut un strat gros de praf, pe care nu-l va mai șterge probabil nimeni, pe altele, însă, ca cel de față, îl mai spulberă cîte o răbufnire de vînt, redeșteptînd patimi, putînd da naștere chiar la noi crime.

— Vinovații trebuie totuși pedepsiți, observă Cernica.

— Fără îndoială. Mai ales că făptuitorii trăiesc liberi și se bucură probabil de niște situații prospere. Din acest punct de vedere, admir că v-ați angajat într-o asemenea acțiune și vă urez succes deplin. Regret că nu v-am putut ajuta mai mult. Încotro aveți de gînd să porniți ?

— Sîntem liberi ?

— Firește. Nu v-am reținut decît pentru a deruta pe urmăritorul sau urmăritorii dumneavoastră.

— Asta a fost, deci ! se dumiri Cernica. Se ridică și strînse recunoscător mîinile colonelului : Încă o dată mulțumirile mele.

— Succes și prudență, îl mai sfătui Fugaru.

Capitolul XIII
PRIMUL RAPORT

— Te-ai și întors ? își întîmpină Coman colaboratorul.

— După cum vedeți, îi răspunse tînărul locotenent major cu fața toată numai un zîmbet. Stătea în poziție de drepți.

— Ai trecut pe acasă ?

— Trecut.

— Ce-ți face nevasta ? E ceva grav ?

— Nu știți cum sînt femeile gravide ? Irascibile, obsedate de ideea că s-au urîțit și nu se mai uită soții la ele...

— Cu unele chiar așa se întîmplă, observă Coman. Ia vino nițel mai aproape, să văd ce parfum mai folosești.

— Eu ? făcu tînărul mirat.

— Nu tu, ci secretarele de prin Moldova.

— Sînt om însurat, tovarășe colonel, și-n curînd tată. M-am făcut om serios.

— Nu se prea cunoaște, îi replică sever colonelul. Dimpotrivă. Parcă ai devenit mai neserios. Mare încurcălume ești, tovarășe căpitan.

— Locotenent-major, îl corectă tînărul ofițer.

— Te-am propus, nepricopsitule, spre avansare, îl informă Coman. Și încep să regret. Ce mi-ai făcut pe acolo ?

— Nimic altceva decît ce vi s-a raportat.

— Adică ?

— Dintr-un punct de vedere, am dat-o în bară.

— Și-n care privință n-ai „dat-o în bară" ? îl ironiză Coman.

— Am obținut niște indicii mai clare asupra cazului în speță. Nu mai bîjbîim, ca pînă acum, ci ne putem angaja pe o pistă mai precisă.

— Și care-i, mă rog, această „pistă mai precisă" ?

— Identificarea Scundacului.

— Nu mai spune ! îl ironiză Coman. Și cum vei proceda ?

— Mă gîndeam să răsfoiesc nițel prin arhivele facultăților din Capitală.

— Cîți ani ți-ar trebui ?

— Aveţi dreptate, recunoscu tînărul ofiţer. Ar fi o muncă de Sisif şi cu rezultate incerte.

— Ideea de a răscoli arhivele universitare nu-i totuşi de lepădat, constată Coman. Tînărul ofiţer îl privi nedumerit. Acesta era Papa Coman. Îşi bătea mai întîi joc de propunerile colaboratorilor săi, pentru ca, în clipa următoare, să le accepte. N-o făcea nici din răutate şi nici din snobism. Urmărea să-şi deprindă colaboratorii cu mai multă fermitate şi maturitate. De trebuşoara asta, continuă colonelul, se va ocupa altcineva. Tu te întorci frumuşel la postul tău şi răspunzi cu cele trei stele de pe umăr.

— Am înţeles, tovarăşe colonel.

— Incluzi, deci, printre suspecţi, continuă Coman să cugete cu glas tare, şi pe bunul şi onorabilul confrate al detectivului nostru amator ?

— Sînt obligat... El i-a sugerat ideea de a vizita cariera. Şi tot de el mă împiedic mereu.

— E o ipoteză.

— Lăsînd la o parte faptul că în 1945 era şi el student, precum şi unele semnalmente...

— Care ar putea să ne ducă pe o pistă greşită, îl făcu atent Coman.

— De la dumneavoastră am învăţat, tovarăşe colonel, s-o bănuiesc şi pe mama.

— Just.

Tînărul ofiţer se pregăti de plecare. Dar, înainte de-a ieşi, se adresă din nou superiorului său :

— Mă întreb, tovarăşe colonel, dacă Scundacul nu ne-a mirosit.

— De asta să fii convins.

— Mă mai întreb dacă n-are complici.

— Apropo de complici: ai făcut o vizită gazdei din 1945 a Liei Daniel?

— Natural.

— Adică?

— În sensul că i-am găsit adresa.

— Care, probabil, nu mai corespunde, observă colonelul. După cîte știu, orașul a fost în bună parte demolat și reconstruit.

— Cunoașteți bine acest oraș?

— Am avut de lucru și pe acolo.

— Nu mai există nici strada, nici numărul respectiv, continuă tînărul ofițer să-și informeze superiorul. M-am interesat de noua adresă a bătrînei și mi s-a indicat o anume alee de la cimitirul „Eternitatea".

— „Eternitatea"? Înseamnă că era o femeie cu dare de mînă.

— Își doarme somnul de veci în cavoul familiei patronului restaurantului „La doi porumbei".

— Rudă apropiată?

— Soră.

— O informație demnă de reținut, constată Coman. Prin urmare cei doi îndrăgostiți, Șerban Zainea și Lia Daniel, se giugiuleau sub ocrotirea surioarei jupînului Axente. Dar în dosar parcă figurează sub alt nume.

— Era văduvă și purta numele fostului soț.

— Cît de superficial se ancheta pe atunci, își arătă Coman părerea de rău.

— Probabil că nu întîmplător, observă locotenent-major. Jupîn Axente era pe atunci un om influent în oraș. Pe lîngă restaurant mai avea și o bucățică de vie.

— Om cu relații, presupuse colonelul.

— Era membru activ al organizației locale a partidului manist, îi precizează tînărul ofițer. Dar ceea ce mă

surprinde, continuă acesta, e atitudinea lui Greceanu după ieşirea din închisoare. De ce n-a cerut revizuirea procesului ? Nu i-am înţeles nepăsarea.

— Eu n-aş numi-o nepăsare, observă Coman. I-aş zice mai curînd naivitate, credulitate, năzuinţă copilărească de a-şi face singur dreptate. Tu nu vezi ? Şi după prima eliberare din închisoare, şi după a doua, s-a aflat mereu lîngă cei doi amici ai săi : Lia Daniel şi Şerban Zainea.

— Cum facem, cum dregem, tot la ei ne întoarcem, constată locotenentul-major.

— O curbă circulară, care porneşte de la ei şi la ei revine.

— Opinaţi şi dumneavoastră să mergem mai departe pe această curbă ?

— Numai pe ea, îi întări Coman.

Capitolul XIV

URMĂRIŢI DE „ŢUGULANI" ŞI DE-O FARSĂ

După zilele petrecute în centrul universitar, Cernica simţea iarăşi „dor de ducă". Alături, la volan, Văpaie părea mai nepăsător. Căsca des, semn că nu prea beneficiase de toate orele de somn din cursul nopţii.

— La cît te-ai culcat ? îl iscodi reporterul.

— Pe la unu.

— Ce naiba ai făcut pînă atunci ?

— Ce puteam să fac decît să joc şah !? Să te ferească Dumnezeu cînd intri în cîrdăşie cu microbiştii. Nu te lasă, chiar dacă te văd picînd din picioare de oboseală.

— Nici cu tine nu mi-i ruşine, observă Cernica.

— Chestie de temperament.

Temperamental, Cernica era la antipodul lui Văpaie. Calm, liniştit, reporterul nu se grăbea decît în cazuri extreme. Îi plăcea să lenevească dimineaţa în pat, dar stătea şi-o noapte întreagă la taifas, în faţa unui pahar de vin. Cînd îl preocupa însă ceva, intra în alertă. Aşa se simţea şi acum, în timp ce se îndrepta spre fostul şantier al hidrocentralei unde lucrase Iachint Greceanu ca inginer constructor. Cernica spera să mai găsească pe vreunul din cei care l-au cunoscut ori i-au fost mai apropiaţi fostului inginer. Îşi propuse să facă mai întîi un scurt popas la tribunalul local, pentru a răsfoi dosarul procesului care avusese loc cu ani în urmă. Dacă în primul proces Greceanu fusese condamnat pe nedrept — şi-n privinţa asta Cernica nu mai avea nici o îndoială — în al doilea caz se părea că învinovăţirea fusese reală.

Maşina înghiţea kilometru după kilometru, iar Văpaie, care o conducea cu mînă sigură, fluiera o melodie oarecare. În oraşul P. ajunseră pe la prînz. Cernica nu mai fusese pe acolo de vreo doi ani, încît înfăţişarea oraşului de munte i se păru de nerecunoscut. Noile cartiere de blocuri erau întrucîtva asemănătoare celor întîlnite aiurea, în lungile sale peregrinări. Aceleaşi clădiri, pe care edilii oraşului le salvaseră de monotonie plasîndu-le pe un pitoresc fundal oferit de culmile muntoase din jur. Panoramic, oraşul trăda oarecare personalitate. Cucerit de noua şi atrăgătoarea faţă a urbei, Văpaie exclamă încîntat :

— Face banii ! Îl consultă apoi pe Cernica : La miliție sau la tribunal ?

Reporterul stătu cîteva clipe în cumpănă, apoi hotărî :

— La miliție... Știi cumva unde e ?

— Habar n-am. Dar întreb.

Sediul miliției locale se mai afla încă într-o clădire veche.

— Pe noi ne-au lăsat mai la coadă, se plînse comandantul lui Cernica.

Îl pofti apoi în birou. Spre surprinderea sa, Cernica află că aici se știa de sosirea sa.

— Cu ce vă putem fi de folos ? se interesă comandantul.

Reporterul își prezentă doleanțele : dorea să cerceteze dosarele privitoare la Iachint Greceanu și, în măsura posibilităților, ar fi vrut să-i cunoască pe principalii martori ai procesului care avusese loc în urmă cu zece ani.

Comandantul îl sfătui să se ducă mai întîi la hotel, unde-i reținuse două camere, iar după-amiază, la o oră mai acceptabilă, să revină. Cînd ajunse la mașină, Cernica îi spuse lui Văpaie :

— Cred că am călcat cu dreptul.

— Aveți dumneavoastră impresia asta ? făcu acesta glumeț.

— Ce nu-ți place ?

— „Ugulanul" care se ține după noi. Ne-a luat urma de îndată ce-am intrat în oraș și nu ne slăbește de loc.

— Cum l-ai dibuit ? Eu n-am observat nimic.

— Așa-s gazetarii, făcu Văpaie șugubăț. Plutesc pe altă lume. Dar fiți atent la mașina albastră din spate. Nu întoarceți capul. O vedeți ?

— Se ține într-adevăr după noi.

Pînă la noul hotel, un superb bloc turn, zăriră mereu mașina albastră.

Aici aveau într-adevăr camerele rezervate. Se grăbiră să se instaleze și să intre sub duș. Încăperile nu erau alăturate, dar puteau comunica prin telefon. Văpaie se plînse de oboseală și ceru îngăduința de a nu coborî la masa de prînz. Cernica îi promise că-i va trimite cîte ceva de-ale gurii în cameră. Coborî apoi în holul hotelului. Prin ușa de sticlă de la intrare aruncă o privire în stradă. Mașina care-i urmărise nu mai era acolo.

„Au plecat, își zise Cernica, și-au lăsat vreun post fix." Se îndreptă spre restaurantul hotelului. Cînd deschise ușa laterală, dădu nas în nas, spre surprinderea și bucuria lui, cu Dinu Tofan, rubicondul fotoreporter. Nu-l mai văzuse de multișor. Exclamații, scuturături zdravene de mîini și obișnuitele puneri în temă.

— Ești de mult aici ? se interesă Cernica.

— Azi am sosit. Fac un album pentru Editura Meridiane.

— Ai ce fotografia.

— Și duminecile ?

— E o poveste întreagă, se eschivă Cernica. Ai luat masa ?

— Da. Dar dacă nu ai nimic împotrivă, ți-aș ține de urît.

— Te rog chiar.

Sezonul turistic era în toi, încît luxosul restaurant al hotelului era plin. Cu chiu, cu vai găsiră o masă liberă. Cernica, flămînd ca un lup, începu să cerceteze atent lista de bucate. Dinu Tofan, sătul și limbut, îl punea la curent cu ultimele noutăți și cancanuri bucureștene.

— Am trecut ieri pe la redacția dumitale, îl informă Tofan la un moment dat. Mi s-a spus că ești în concediu.

— Într-un fel, făcu reporterul absorbit mai departe de alcătuirea unui meniu din lunga listă de preparate.

Convorbirea fu întreruptă de apariția chelnerului, care luă comanda. După plecarea acestuia, Tofan reluă insistentele sale întrebări.

— Ești curios ca o babă, îl apostrofă Cernica.

Tofan se bosumflă :

— Să știi că nici eu n-am să-ți spun ceva care te-ar interesa foarte mult.

— Nu, zău ! făcu Cernica amuzat.

— Îți mai amintești de povestea aia de la Tinca ? Cernica se arătă brusc interesat. M-am întîlnit în București cu procurorul care a anchetat cazul...

— Greceanu ? făcu Cernica nerăbdător.

— Exact.

— Și ce ți-a spus ?

— Că ancheta continuă.

Cernica îl privi pe Tofan drept în față.

— Nu-ți vine a crede ? îl iscodi Tofan.

— Și-a bătut joc de tine, făcu Cernica pe tonul cel mai firesc cu putință. Greceanu zace acum la doi metri sub pămînt, iar dosarul lui a fost așezat frumușel în rafturile arhivei.

Chelnerul se apropie din nou, așezînd în fața lui Cernica o farfurie plină ochi cu un borș moldovenesc din care ieșeau aburi îmbietori.

— Bun e ! constată reporterul după ce sorbi prima lingură.

Dar pe măsură ce-și potolea foamea, se arăta din nou preocupat de spusele lui Tofan. Era încredințat că acesta nu-l mințea. Ar fi fost o minciună prea gogonată. Lui Cernica îi era însă ciudă pe imprudentul procuror care nu-și ținuse gura.

„Ce rost avea să-i spună lui Tofan că ancheta continuă?" îi reproşă Cernica în gînd. Pe de altă parte, era surprins că în oraşul O. se ştia de preocupările sale.

— Ce ţi-a spus procurorul? îl iscodi totuşi pe Tofan cu o indiferenţă impusă.

— Făcea haz pe socoteala ta.

— De ce? întrebă Cernica, făcînd eforturi vizibile pentru a se stăpîni.

— Zice-se că ţi-ai pus în cap să întreprinzi o anchetă pe cont propriu privitoare la cazul Greceanu. Să nu te superi că ţi-o spun, dar e caraghios! Ce-ţi trebuiesc experienţele astea? Vrei să introduci un nou gen? Reportajul-anchetă poliţist?

— Poate.

— Ce-ai întreprins pînă acum?

— Ce să întreprind? se prefăcu Cernica nedumerit.

— Pe linia reportajului-anchetă?

— Aaaa! Nimic deosebit. Voiam să cunosc ceva mai mult din viaţa acestui Iachint Greceanu. În interes pur documentar. Nu intenţionez să concurez cu nici un procuror.

— Mă bucură, îi zîmbi Tofan. Şi află că ţi-am jucat o farsă. Nu m-am întîlnit cu nici un procuror. Am inventat toată povestea asta ca să-ţi servesc o lecţie pentru misterul cu care ai încercat să te înconjuri.

— Mare pezevenghi mai eşti, Dinule! răsuflă Cernica uşurat.

— Şi ce-ai mai aflat despre Greceanu? continuă să-l iscodească Tofan.

— E un tip care şi-a bătut joc de propria-i viaţă, se eschivă iarăşi Cernica de la un răspuns precis.

Simţind, însă, privirile insistente ale lui Tofan, dezvălui cîteva date nesemnificative din viaţa lui Iachint

Greceanu, dîndu-i a înțelege confratelui său că cele întreprinse pînă atunci îl cam dezamăgiseră.

Discuția dintre cei doi scăzu în interes. Cernica se grăbi să-și termine prînzul. Plăti și ieși împreună cu Tofan în holul hotelului.

— Nu te culci nițel? îl îndemnă fotoreporterul cu vorba lui peltică.

— Ba da. Dar aș vrea să fac întîi un pic de mișcare. Nu știu care savant zicea că digestia se face pe jumătate cu picioarele.

— Așa o fi, zîmbi Tofan amical. Dar eu am să mă conduc după propriile-mi precepte. Îmi fac digestia întins la orizontală. Plimbare plăcută.

În drum spre ieșire, Cernica zări niște pantofi bărbătești, a căror formă originală nu lăsau nici un dubiu asupra stăpînului lor. Ridică mirat privirea. Posesorul lor stătea tolănit într-un fotoliu, cu fața acoperită de un ziar. Abia atunci își aminti Cernica de tovarășul său de drum rămas flămînd. Se apropie tiptil de fotoliu și ridică discret un colț al ziarului. Văpaie, căci el era, părea cufundat într-un somn fără vise. Cernica îl zgîlțîi ușor. Tînărul tresări.

— Iertați-mă, făcu acesta buimac.

— Ba tu să mă ierți. M-am luat cu ziua tîrgului și am uitat să-ți trimit de mîncare.

— Nu sînt rău de foame, îl asigură Văpaie. Semăn cu o cămilă. Dacă mănînc o dată zdravăn, pot răbda o săptămînă.

— Ești o comoară la casa omului, făcu Cernica. Hai să-ți comand totuși ceva.

După încă vreo jumătate de oră petrecută la restaurant în compania lui Văpaie și înviorați de o cafea mare și

amară, Cernica nu mai simți nevoia să-și facă obișnuitul somn de după-masă. Își propuse să se îndrepte către sediul miliției locale.

La arhivă, răsfoi dosarele cu foile îngălbenite de vreme. Comandantul nu era la sediu, dar lăsase dispozițiile cuvenite. Parcurgînd filă după filă, Cernica reconstituia cu emoție drama consumată cu ani în urmă. Dintre mărturiile depuse împotriva lui Iachint Grecceanu, reținu îndeosebi pe cea a lui Șerban Zainea, pe atunci inginer-șef al șantierului, ca și pe a șefului serviciului personal, Vasile Chițigoi.

„Depoziția lui Zainea nu conține mai nimic nou, observă reporterul. Îmi place. E consecvent." Constată, de asemenea, că Zainea avea o memorie foarte bună. Declarațiile de la dosar corespundeau aproape cuvînt cu cuvînt cu relatarea pe care i-o făcuse și lui nu cu multă vreme în urmă.

Deși o asemenea consecvență putea fi suspectă. Cernica înlătură orice bănuială, obligat de claritatea și preciziunea capetelor de acuzare ale inginerului-șef. Grecceanu fusese vinovat. Dăduse dovadă de neglijență în serviciu, de lipsă de răspundere, de superficialitate etc., etc. Nimeni altul decît el preluase vagonul cu acel prețios produs chimic de import și, fără nici un control prealabil, îl introdusese în procesul de fabricare a betonului. Faptul era fapt și nu-l putea contesta nimeni.

„Sînt vinovat, declarase laconic Grecceanu. Vă rog să aplicați legea." Și legea fusese aplicată în litera și asprimea ei.

Atenția lui Cernica fu însă captivată de declarațiile altui martor important al acuzării : șeful serviciului personal al șantierului. Vehementa depoziție a lui Vasile

Chițigoi se referea la „gradul de descompunere morală a inculpatului".

„Bețiv și afemeiat! se repeta obsedant acuzația lui Chițigoi. A profitat de naivitatea unei fete cuminți, profesoară la școala noastră profesională, ca să și-o facă amantă." Cernica își notă numele tinerei și naivei profesoare: Georgeta Parascan.

„Va trebui să stau neapărat de vorbă și cu ea, hotărî în sine reporterul. Și poate chiar înainte de a-l găsi pe Chițigoi."

Nu spera să afle prea multe nici de la ea, nici de la fostul șef al serviciului personal. Intenționa doar ca, prin intermediul acestora, să completeze portretul lui Greceanu. Celelalte depoziții existente în voluminosul dosar îl lăsară indiferent. Îi mai reținu atenția doar un fapt: dispariția fără urme a unei scrisori oficiale, prin care uzina proprietară a acelui buclucaș produs chimic de import avertizase șantierul asupra unei eventuale apariții a vagonului ce-i fusese destinat în transportul de ciment ce se îndreptase spre șantier. Dar strădaniile de a găsi această scrisoare fuseseră zadarnice. Deși expediată „recomandat", înregistrată la oficiile poștale de plecare și de sosire, urma scrisorii se pierduse de îndată ce poposise la șantier. Secretara lui Zainea, care semnase de primirea corespondenței, nu mai apucase să treacă în acea zi scrisorile sosite în registrul de evidență. Suferise pe neașteptate un atac de cord și fusese transportată de urgență la spital. Cea care o înlocuise a doua zi nu găsise plicul respectiv pe birou. Cine-l luase și ce se făcuse cu el, nimeni nu mai aflase.

„Pe aici, prin birou, trece multă lume", declarase senin cea de-a doua secretară.

„Cîtă inconştienţă!" exclamă Cernica înciudat. Verifică data sosirii vagonului buclucaş în gară. Coincidea cu data înregistrării scrisorii la oficiul poştal de sosire. Dacă Zainea sau altcineva din şantier ar fi deschis în acea zi scrisoarea de avertizare trimisă de uzina chimică, Greceanu ar fi fost salvat. Dacă...

Interogată la spital, prima secretară declarase că nu-şi amintea să fi remarcat în teancul de scrisori primit în ziua aceea vreun plic cu antetul uzinei chimice.

„Nu mă simţeam de loc bine, declarase femeia. Eram sfîrşită de puteri. Nici nu ştiu dacă am numărat măcar plicurile aduse de poştaş. L-am crezut pe cuvînt şi i-am semnat."

„A existat deci posibilitatea ca plicul nici să nu fi ajuns la şantier, observă Cernica. Dar tot atît de bine se putea ca cineva să-l fi văzut a doua zi, după ce s-a produs ireparabilul, şi să-l fi făcut dispărut."

Cu toate străduaniile lor, anchetatorii nu reuşiseră să dea de urma scrisorii.

„Faptul, însă, nu scade cu nimic vinovăţia inculpatului, reţinu Cernica din pledoaria procurorului. Indiferent de primirea sau neprimirea scrisorii de avertizare, el avea obligaţia de a face analiza produsului primit şi abia după aceea să-l dea în producţie."

„Asta cam aşa e, recunoscu Cernica. Dar dacă ar fi fost avertizat, Greceanu nu s-ar mai fi pripit şi ar fi făcut cuvenita analiză de laborator. A fost ghinionist, sau i-a ajutat cineva ghinionul?"

Amorţit de şederea prelungă în faţa dosarului de arhivă, Cernica se ridică anevoie, se întinse şi căscă. Dădu apoi documentele în primire şi porni spre hotel.

Capitolul XV

CINEVA MAI AȘTEAPTĂ

A doua zi, Cernica și Văpaie porniră spre Orașul Nou. Cvartalul de blocuri apărut o dată cu hidrocentrala era situat la vreo douăzeci de kilometri de orașul P. Opriră în fața liceului și se interesară la poartă de profesoara de matematici Georgeta Parascan.

— După-amiază are ore, li se răspunse. Predă la seral. Acum o fi pe acasă.

Cu adresa scrisă pe un petic de hîrtie, încercară să se descurce în păienjenișul de intrări ale blocurilor dispuse în patrulatere. Cînd ajunse în fața apartamentului indicat, Cernica apăsă ușor pe butonul soneriei. În interior se transmise un apel scurt, discret. Dar atît. Nici o mișcare. Nerăbdător, reporterul mai apăsă de cîteva ori pe buton. Din interior răzbătură brusc, pînă la el, trosnetul unui scaun răsturnat, lipăitul unor pași grăbiți și bufnitura unei uși trîntite de perete. Niște mîini grăbite se încurcau în chei, în yale, iar o voce tremurîndă de femeie cerea parcă îndurare:

— O clipă! Numai o clipă! Deschid imediat.

Femeia reuși în cele din urmă să deschidă ușa. Dar cînd dădu cu ochii de Cernica, zîmbetul plin de speranțe de pe chipul ei făcu loc unei expresii de vădită dezamăgire.

— Dumneavoastră?! rosti ea, ațintind asupra noului venit niște priviri inospitaliere. Cine sînteți? Și ce doriți? De ce mă deranjați la ora asta?

— Vă cer iertare, se arătă Cernica sincer dezolat. N-am știut că e o oră nepotrivită.

Chipul femeii se destinse şi zîmbi nedoritului ei vizitator. Avea în ea ceva pur, suav.

— Nu-i ora nepotrivită, încercă să se explice femeia. Eu nu prea stau bine cu nervii. Am crezut că-i altcineva la uşă. Întîmplarea a făcut să sunaţi într-un fel... Avem un cod al nostru. Aţi ştiut cumva de acest cod? miji brusc în ochii ei o umbră de speranţă.

— Nu, n-am ştiut nimic. Şi-mi pare rău că v-am trezit amintiri... Am apăsat mai nervos pe buton.

— Vă cred, trecu femeia la un ton rece, resemnat. Cu ce vă pot fi de folos?

Cernica se recomandă şi-i ceru permisiunea de-a intra şi a sta puţin de vorbă cu ea. Femeia îl pofti. Nu părea să fi împlinit treizeci de ani, deşi faţa albă, ascuţită trăda parcă o îmbătrînire prematură.

Apartamentul, alcătuit din două camere, strălucea de curăţenie. De altfel şi trupul suplu al femeii, îmbrăcat sobru, ostentativ de modest, respira prospeţime. Părul galben, mătăsos, cu firul subţire, era în neorînduială, deşi femeia făcea repetate eforturi de a-l aranja. De sub halatul subţire ieşeau doi genunchi mici, rotunzi. Observînd direcţia privirilor lui Cernica, femeia încercă să-şi acopere genunchii, dar fără succes. Halatul era scurt.

— Vă ascult, îl pofti ea.

— Am impresia că vizita mea e cam inoportună.

— Întrebarea e de prisos, îi atrase ea atenţia.

— Adevărat. Dar nu ştiu cum să intru în subiect.

— Nu vă formalizaţi.

— L-aţi cunoscut pe inginerul Iachint Greceanu?

Femeia păli. Trăsăturile feţei i se ascuţiră parcă şi mai mult.

— De ce vorbiţi la trecut? îi reproşă ea. Sigur că-l cunosc. E logodnicul meu. Ne vedem, ne scriem...

Cernica amuți brusc, înghițind în sec. Replica Georgetei Parascan îl lovi ca un mai în moalele capului și-l ameți.

„Să nu fi aflat oare de moartea lui? se întrebă el îngrozit. Cel care s-a prăbușit cu autobasculanta în prăpastia de la Tinca să fie alt Iachint Greceanu decît iubitul acestei femei?" Întîlnind privirile mirate ale Georgetei, Cernica se reculese imediat.

— Să precizăm cîteva lucruri, ca să nu facem vreo confuzie, rosti el grav. Omul care mă interesează se numește Iachint Greceanu, născut în satul Măgureni.

— Este exact, îi confirmă Georgeta.

— Și unde lucrează acum?

Femeia avu o scurtă ezitare, apoi răspunse sec, pe un ton ostentativ:

— Deși e inginer constructor, un foarte bun inginer, din anumite motive, independente de voința sa, e nevoit să lucreze ca șofer într-o carieră de piatră.

— Cum se numește cariera?

— Tinca.

Cu un efort suprem, Cernica își învinse emoția care-l copleșea și-o întrebă cu glasul sugrumat:

— Cînd l-ați văzut ultima oară?

— Acum o lună.

— Cînd v-a scris ultima oară?

— Acum trei săptămîni.

— Ziua?

— Mă interogați de parcă ați fi de la miliție.

Îi precizâ totuși data. Greceanu îi scrisese chiar în ajunul morții.

— E cam mult de cînd nu v-a mai scris! observă Cernica.

— Nu-i place să scrie, își scuză ea logodnicul.

— Dar dumneavoastră ?

— Îi scriu ori de cîte ori simt nevoia să-i împărtășesc un gînd, o dorință, un vis. Îi scriu mereu, fără a avea pretenția de a primi răspuns. Mi-l imaginez cum deschide plicul, cum parcurge cu privirile lui ironice rîndurile mele naive și cum izbucnește într-un rîs tonic, bărbătesc. Asta-mi ajunge.

— Cîte scrisori i-ați trimis în ultimele două săptămîni ?

Femeia făcu o scurtă socoteală în minte și-i răspunse cu precizie :

— Cinci.

„Normal, trebuia să-i fi fost returnate, își zise Cernica. Înseamnă că le-a oprit cineva. Trebuie să aflu cine." Se simțea revoltat. Faptul i se părea chiar monstruos. Firesc ar fi fost ca Zainca, care știa de logodnica lui Greceanu, s-o înștiințeze într-un fel sau altul de dispariția iubitului ei. De ce n-a făcut-o ? Din neglijență, indolență sau deliberat ? Faptul că toate scrisorile Georgetei Parascan fuseseră reținute îl determinau pe Cernica să califice acțiunea ca deliberată. Pe de altă parte, se întreba dacă el, personal, avea dreptul să ascundă mai departe acestei femei cumplitul adevăr. De spus, va trebui să-i spună înainte de a părăsi casa. Dar cînd ? În ce moment și sub ce formă să-i facă tragica destăinuire ?

— Făcînd abstracție de faptul că vi-i logodnic și că, din cîte am intuit, îl iubiți...

— Enorm ! ținu ca să-i precizeze.

Lui Cernica i se strînse inima de durere. Continuă totuși :

— Încercați să vă obiectivizați și să-mi răspundeți sincer : Ce părere aveți despre el ca om și ca inginer ?

— E un om bun, care a suferit mult şi pe nedrept. Iar ca inginer e foarte capabil. Deşi acum...

— E şofer.

— Nu întîmplător, îi replică ea apărîndu-şi logodnicul. E o ocupaţie temporară. Are de pus la punct nişte treburi.

— Ce fel de treburi?

— Privesc viaţa lui intimă, îi atrase ea atenţia. Şi nu am dreptul să le dezvălui.

— Vreau să vă spun că-i ştiu bine viaţa, o avertiză Cernica. Am cunoştinţă şi despre condamnarea lui din anii studenţiei şi despre cea de aici, de pe şantier.

— Dumneavoastră cunoaşteţi versiunile oficiale.

— Tocmai de aceea sînt aici, ca să le aflu pe cele neoficiale.

— Sînt treburile lui personale şi, vă repet, nu am dezlegare să le dau în vileag.

— Presupun că vrea să-şi facă singur dreptate?

— Probabil.

Cernica înţelese că orice insistenţă era de prisos. Nu-i rămînea decît să se ridice şi să plece. Mai puse totuşi o întrebare:

— În ipoteza că cineva, omul din faţa dumneavoastră, vrea să-l ajute, nici lui nu vreţi să-i spuneţi nimic?

— Pe acel om l-aş invita să se adreseze direct logodnicului meu, îi răspunse ea sec. Numai el poate hotărî dacă are sau nu nevoie de ajutorul cuiva. Ceea ce pot să vă spun e că Iachint e o fire mîndră şi m-aş îndoi că ar primi ajutorul cuiva.

Deşi era firavă şi subţirică, dovedea o rară tărie de caracter. Cernica hotărî să se poarte cu ea bărbăteşte.

— Şi dacă logodnicul dumneavoastră nu mai e în clipa asta capabil să ia o hotărîre ?

Femeia păli. Îşi subţie buzele şi aruncă spre reporter o privire aprigă.

— Ce vreţi să spuneţi ? rosti ea cu o nuanţă atît de gravă în glas, încît Cernica îşi simţi întreaga fiinţă răscolită. Iar a fost arestat ?

— Mi-i teamă că e ceva şi mai grav... Ireparabil !

— Adică ?

— Un accident.

— Grav.

— Foarte.

Femeia pufni pe nări şi-i aruncă lui Cernica o privire batjocoritoare.

— Nu cred, îi strigă ea în faţă. E o minciună. Eşti un mincinos ! Un mincinos !

Se ridică şi începu să se plimbe de la un capăt la altul al încăperii, ca o sălbăticiune închisă în cuşcă. Se opri după un timp, luă cu mîini tremurînde pachetul de „Carpaţi" de pe masă şi-şi aprinse anevoie o ţigară. Trase adînc primul fum în piept, apoi îl slobozi cu un oftat prelung.

— Iertaţi-mă ! făcu ea către Cernica. Am nervii cam zdruncinaţi... Gîndiţi-vă că, de atîţia ani, tresar la fiecare apel al soneriei. De fiecare dată sper să fie el şi numai el... El cel atît de lovit de viaţă şi totuşi atît de bun, de înţelegător, de afectuos. Dumneavoastră, bărbaţii, nu pricepeţi. Nu ştiţi ce înseamnă pentru o fată primul bărbat care... Pe care-l iubeşte... Dar nu ! Nu-i cu putinţă ! Se întoarse brusc spre Cernica : Nu-i aşa ?

Cernica amuți. Nu reuși să scoată măcar o silabă. Clătină doar capul într-o parte și-n alta, confirmîndu-i femeii tragicul adevăr. Lovită în plin, Georgeta căzu pe un scaun. Își ținea spatele țeapăn, ochii fixați undeva, între sprîncenele reporterului, iar pe obrajii ca de ceară începură să curgă șiroaie subțiri de lacrimi.

— Cît de rău puteți fi! îl dojeni ea pe Cernica.

— Am vrut să vă mint, dar n-am putut, reuși el să îngăimeze.

— Și cînd s-a întîmplat?

— A doua zi după ce v-a trimis această ultimă scrisoare.

— Am presimțit eu, făcu femeia. Am mințit cînd v-am spus că nu-i place să scrie. Căutam să mă înșel. El îmi scria des și frumos... Și n-o să-mi mai poată scrie?

— Nu, sună grav sentința lui Cernica.

— Niciodată? insistă ea.

— Niciodată.

Abia în clipa aceea izbucni Georgeta în niște hohote sfîșietoare. Cernica aștepta răbdător ca ea să-și verse cît mai mult din durere în lacrimi.

— V-aș ruga să-mi povestiți cum a fost, îl rugă ea după un timp, fără a ridica fruntea de pe brațul alb, marmorean.

Cernica înghiți mai întîi un nod, pe care-l simțea de mult în gît, după care relată destul de incoerent tragicul sfîrșit al lui Iachint Greceanu. După ce rosti ultima frază, aștepta reacția femeii. Aceasta continua să stea nemișcată, cu fruntea culcată pe braț.

— Și dumneavoastră credeți că s-a sinucis? făcu ea neîncrezătoare. Ridică apoi capul și-l sfredeli pe re-

porter cu o privire aprigă. Un om care trăieşte pentru răzbunare nu se sinucide, continuă ea. Face totul ca să trăiască şi să îndeplinească ce şi-a propus. Iachinu nu s-a sinucis. A fost ucis! strigă ea din răsputeri. I-au ucis întîi sufletul, iar acum i-au aruncat şi trupul în prăpastie... Dumnezeule, doamne! Oare va rămîne şi această crimă nepedepsită?

— Cine sînt criminalii? o iscodi Cernica.

— Ce ştiu eu? făcu ea dezarmată. Numai el îi cunoştea. Şi nu-i slăbea o clipă.

— Pe cine bănuiţi?

— La ce bun? făcu ea resemnată. Lui tot nu-i mai poate ajuta, iar mie?... Viaţa fără el nu mai are nici un sens.

— Dar nu vă gîndiţi că, trăind şi acţionînd liberi, aceşti asasini pot face şi alte victime?

— De vreme ce el e mort, ceilalţi nu mă mai interesează. N-au decît să facă sute de mii de victime. Să prăbuşească cerul şi pămîntul asupra tuturor... Pentru mine e totuna.

— Vă înţeleg durerea şi particip sincer la ea, rosti reporterul cu o stîngăcie de adolescent. De aceea vă cer îngăduinţa să plec şi să revin mîine, sau în altă zi, cînd veţi crede de cuviinţă.

— Ce mai doriţi de la mine? întrebă ea privind în jur cu o expresie de mirare, de parcă nu se afla în camera ei, ci într-o încăpere străină.

— Am să revin mîine, îi propuse el.

— Mîine? făcu ea absentă. Mîine!... Parcă mai poate exista un mîine.

Capitolul XVI

ŞI TOTUŞI GEORGETA ACUZĂ

Tolănit pe scaunul din spate al maşinii, Văpaie îl aştepta nerăbdător pe Cernica. Era nitel intrigat că reporterul îl exclusese de la întrevederea cu Georgeta Parascan, dar se mîngîia cu gîndul că acesta îi va relata, în amănunt, întreaga convorbire. Cînd îl zări pe Cernica, sări iute de pe scaunul comod şi trecu în faţă, la volan. După înfăţişarea posomorîtă a reporterului, Văpaie intui că acesta nu era prea încîntat de rezultatul întrevederii cu tînăra profesoară.

— Cum e, boss ?

— Nici o scofală. Am reuşit doar să îndoliez sufletul unei femei. Atît.

— Şi acum încotro ?

— La hotel. I-am lăsat adresa şi, dacă se răzgîndeşte, poate să ne caute.

— Tata avea o vorbă, îi replică Văpaie : „Ce-i în mînă nu-i minciună". Adică de ce să ne caute ea pe noi, cînd putem s-o căutăm noi pe ea.

— Adică ?

— Să mai aşteptăm nitel, ca să vedem ce face după plecarea dumitale din casă.

— Ce poate să facă ? Îşi jeleşte mortul.

— Ce ne costă să mai stăm un pic şi să ciuim ziarele de astăzi, insistă Văpaie. Trag maşina după colţ, ca să nu fim văzuţi.

Deşi nu era convins de utilitatea acestei pîndiri, Cernica se retrase pe canapeaua din spate, luă ziarele oferite de Văpaie şi începu să le frunzărească. Dar nu trecuse nici un sfert de oră cînd îl auzi pe Văpaie :

— Hei, boss! Ia priveşte. Nu-i asta dulcineea lui Greceanu?

Cernica se săltă de pe canapea. Într-adevăr, pe trotuarul din faţă păşea grăbită Georgeta Parascan.

— Unde naiba se duce aşa zorită? exclamă surprins reporterul.

— Cred că ne-ar fi de folos să aflăm. Eu am s-o urmăresc pe jos, iar dumneata vino încet cu maşina după noi.

Fără a mai sta pe gînduri, Văpaie se strecură ca o pisică din maşină şi apucă pe urmele femeii. Cernica îi lăsă să se îndepărteze cam vreo sută de metri, apoi se luă şi el cu maşina după ei. Îmbrăcată într-o rochie subţire de vară, croită strîns pe corp, silueta tinerei profesoare îi apărea lui Cernica în toată frumuseţea ei. De statură mijlocie, cu sînii mici, mijlocul subţire, şoldurile rotunde, Georgeta întruchipa, după părerea lui Cernica, imaginea feminităţii. Avea un mers ţeapăn, de femeie conştientă de frumuseţea ei. Bărbaţii întîlniţi în cale întorceau capul, admirîndu-i liniile trase ca de penelul unui pictor. În urma ei se strecura Văpaie.

Cînd ajunse în şoseaua care tăia orăşelul de la un capăt la altul, Georgeta încetini mersul şi se opri la staţia de autobuze. Văpaie rămase discret în urmă. Îl aşteptă pe Cernica, urcă în maşină şi-l sfătui să urmărească autobuzul în care se suise tînăra profesoară.

— Grăbită mai e, observă el.

La fiecare staţie cercetau atenţi călătorii care urcau sau coborau. Cea urmărită de ei se dădu jos abia la capătul liniei.

— Ia vaporaşul, presupuse Văpaie. Eu am să mă îmbarc cu ea, iar dumneata urmăreşte-ne cu maşina pe

șosea. E soare și cred că am să-ți pot face semne cu o oglindă.

Cernica îi aprobă planul.

Peste cîteva minute Văpaie se și număra printre pasagerii vaporașului ce pornea în obișnuita cursă pe marele lac artificial din inima Carpaților.

Cernica se angajase între timp cu mașina pe șosea. Plecarea precipitată a Georgetei îl dezamăgise. Imaginea femeii pure, naive, de-o rară gingășie, oferită nu cu mult înainte, îi fusese smulsă în chip brutal și înlocuită cu înfățișarea hidă a unei prefăcute ce jucase în fața lui o scenă de teatru de prost gust.

În timp ce vaporașul pufăia, trăgînd din greu sub greutatea numeroșilor săi pasageri, mașina lui Cernica zbura pe șoseaua asfaltată din jurul lacului. La intervale, reporterul se oprea și cerceta coverta ambarcațiunii, sperînd să-i parvină promisele semnale ale lui Văpaie. Dar abia după prima escală a vaporașului zări niște sclipiri ce veneau de la pupa vasului.

„E în regulă", își zise Cernica bucuros. Văpaie îi semnala tot mai des. La un moment dat fasciculele de lumină începură să se succeadă într-o anumită ordine: apariții scurte și lungi.

„Nu-i cumva alfabetul Morse?" se întrebă reporterul. Opri mașina, își luă carnetul și începu să noteze puncte și linii scurte. Nu cunoștea pe de rost acest cod, dar își aminti că, în mica agendă de care nu se despărțea niciodată, printre alte lucruri utile se afla și alfabetul Morse. Reuși să descifreze pînă la urmă următorul mesaj:

„PLIMBARE PLACUTA, DINSA NECAJITA, REVIN".

„Deștept băiat", îl felicită Cernica. Se întrebă de unde știa Văpaie atît de bine alfabetul Morse. Își aminti că

acesta petrecuse doi ani la închisoare. Învățase probabil acolo să comunice cu alți deținuți prin intermediul universalului cod. Mai citi o dată mesajul lui Văpaie și reținu cuvintele referitoare la Georgeta Parascan: „DÎNSA NECĂJITĂ".

„Curios, își zise Cernica. Femeia pare totuși afectată de moartea lui Greceanu. Dar unde se îndreaptă cu atîta grabă?"

Reluă urmărirea vaporașului. Mica ambarcațiune părea o coajă de nucă pierdută în imensitatea lacului. Mai urmă o escală. De la Văpaie nu veni alt mesaj. Abia după desprinderea micii nave de la debarcader, recepționă doar un singur cuvînt: „NIMIC". Abia cînd se apropiară de capătul celei de-a cincea escale, Văpaie îi semnală: „S.O.S." După alte cîteva minute urmă confirmarea: „AICI". Spre necazul lui Cernica, Georgeta coborîse de cealaltă parte a lacului. Se vedea astfel nevoit să facă un înconjur apreciabil. Abia după vreo jumătate de oră reuși să ajungă în dreptul debarcaderului unde coborîseră Georgeta Parascan și Văpaie.

„Cum dracu dau de ei", își zise reporterul necăjit. Opri mașina în dreptul debarcaderului pustiu și privi dezorientat în jur. Nu se auzea decît clipocitul apei și foșnetul pădurii. Coborî din mașină și făcu cîțiva pași înapoi, cercetînd atent împrejurimile. Pocnetul unei crengi uscate îl făcu să tresară. Se întoarse iute, ca un resort, spre tufișul de unde venise zgomotul.

— Hei, boss! auzi el o chemare discretă.

Recunoscu glasul lui Văpaie. Se furișă imediat în tufiș.

— Bine că te-am găsit, răsuflă ușurat reporterul. Unde-i femeia?

— Are un „culcuș" aici, într-o căsuță țărănească.
— Cu cine s-a întîlnit?
— Încă n-am dibuit. Am reperat doar culcușul și am venit să te întîlnesc. Lăsăm mașina la debarcader și pornim într-acolo.

După ce parcară mașina, apucară pe o cărăruie care șerpuia printr-o pădure de fagi. Urcară cîteva sute de metri, pînă ce cărăruia se pierdu într-o poiană largă, înțesată cu flori sălbatice. La marginea poienii, umbrită de niște fagi seculari, sălășluia o căsuță de munte, o clădire veche, cu aspect exotic.

„Un cuib ideal pentru dragoste", își zise Cernica.

Văpaie îi făcu semn să ocolească poiana și să-l urmeze pe-o altă cărare, care ducea în spatele casei. Dar n-apucară să facă decît cîțiva pași, cînd atenția le fu atrasă de scîrțîitul unei uși. Se pitulară într-un tufiș și așteptară. Din căsuța ca de basm ieși o bătrînă îmbrăcată în portul țărănesc local. Era probabil stăpîna casei. Într-o mînă purta două găleți, iar în cealaltă o cobiliță.

— Se duce la apă, observă Văpaie în șoaptă.
— În casă cine-o mai fi? se întrebă Cernica.
— Am auzit și-un glas de copil.
— Ce spui! făcu reporterul mai mult pentru sine.

Continuară să stea la pîndă. Dinspre casă nu mai venea nici un semn de viață. După cîteva minute, care se scurseră anevoie, o auziră pe bătrîna țărancă venind de la apă. Femeia pășea încet, cu precauție, încovoiată sub greutatea celor două găleți pline ochi. În fața treptelor de la intrare se lăsă mult pe vine, pînă ce gălețile atinseră pămîntul. Desprinse cobilița și o așeză la locul ei din tindă. Reveni apoi după găleți. Le apucă de torți și dispăru cu ele în casă. În spatele ușii groase de lemn, care închidea intrarea în căsuță, părea că pierise orice

urmă de viață. Dar, după alte cîteva minute, ușa fu izbită cu putere, iar din casă năvăli un strengar ars de soare și plesnind de sănătate. Sări țipînd de plăcere peste treptele de la intrare și se avîntă printre florile de pe pajiștea din fața casei. În urma lui striga Georgeta Parascan. Chemările ei, cărora ținea să le imprime o anume severitate, erau zadarnice. Strengarul gonea nepăsător după aripile multicolore ale unui fluture.

— Gigel ! Gigel ! Vino la mama ! se auziră din nou chemările Georgetei.

În glasul ei Cernica remarcă acele inflexiuni întîlnite doar la o mamă. Alături de el, Văpaie privea la fel de mirat.

— Ce zici de asta, boss ! îi strecură în șoaptă tînărul vagabond. Puteai să juri că-i fecioară.

— Ca și Maica Domnului, făcu Cernica malițios.

— Cu cine l-o fi făcut ?

— Puștiul are ceva din aerul, din ținuta lui Grecеanu.

— Povestea devine din ce în ce mai interesantă, constată Cernica.

— Ce facem ? Mai stăm ?

— Nu. E păcat să-i tulburăm, conchise Cernica admirînd hîrjoana dintre tînăra mamă și strengar. Ne întoarcem la mașină și așteptăm.

Se furișară din tufiș in tufiș, simțindu-și fiecare conștiința umbrită de o anume vinovăție. Pătrunseseră, fără încuviințare, în lumea unor tainice legături dintre un bărbat și-o femeie, dintre o mamă și-un copil. Mergeau cu umerii aplecați, fără a scoate vreun cuvînt. Abia cînd ajunseră în șosea, Văpaie oftă din adîncul inimii și rosti grav :

— Sucite mai sînt și cărările vieții.

Cernica nu-i răspunse. Orice cuvînt rostit, oricît de inofensiv, constituia după părerea sa o profanare. Îl bătea chiar gîndul să nu mai dea ochii cu Georgeta, s-o lase cu durerile şi bucuriile ei.

Sperînd să mai scape de obsedanta imagine din poiana înţesată de flori, Cernica îşi aprinse o ţigară. Dar chipul Georgetei, ochii mari, în care lacrimile de durere se amestecau cu cele ale bucuriei materne, nu-l slăbeau de loc. În unghercle mai tainice ale inimii sale se năştea parcă un sentiment.

— Boss ! i se adresă Văpaie. Povestea asta te-a cam întors pe dos.

Cernica se eschivă de la răspuns, trăgînd cu sete din ţigară. Cînd ajunse la maşină, deschise portiera şi dădu drumul radioului. Liniştea debarcaderului fu tulburată brusc de năvala de sunete a unei orchestre simfonice. Era Wagner, „Tristan şi Isolda", zguduitorul final al morţii celor doi îndrăgostiţi. Cernica se lăsă pradă muzicii. Şi sunetele ei parcă-l loveau dureros. Era o durere reală. Îl durea sufletul, inima... Nici el nu ştia ce-l durea. Şi-n fapt nu era durere, ci apăsare. Nemaiputînd suporta, închise aparatul cu un gest brutal. Văpaie, care-l urmărea cu discreţie, clătină înţelegător din cap şi se feri a-i întîlni privirea.

În lungile lor zile de peregrinare, Cernica îi mai dezvăluise cîte ceva despre viaţa sa intimă. La treizeci şi şase de ani, reporterul continua să fie un burlac care nu cunoscuse nici nebuloasele zile pre şi post nupţiale, nici răspunderea capului de familie, nici bucuriile şi necazurile părinteşti. „Vîntul însurătorii" îl bătuse de multe ori. Dar niciodată nu-l învăluise cu atîta putere, încît să-l ameţească şi să-l ducă în faţa ofiţerului stării civile. Nu avusese nici o dragoste mai trainică. Doar aventuri ga-

lante, de mai scurtă sau mai lungă durată. De cîteva ori se apropiase de pragul însurătorii, dar își suspectase mereu logodnicele de nesinceritate ori de infidelitate. O asemenea fire îndepărta orice femeie.

Doar întîlnirea cu Georgeta Parascan reușise să răscolească ungherele mai neumblate ale sufletului său. Femeia îi plăcuse din prima clipă. Nu era deosebit de frumoasă, dar feminitatea ei îl cucerise. Gesturile, mișcările, glasul, totul trăda femeia, cu ce avea ea mai gingaș, mai specific. Dragostea ei cu Greceanu, înfierată probabil de opinia publică locală, o înălța în ochii lui Cernica. Fusese, după părerea lui, o dragoste sinceră, curată, o rară dăruire. Și un om ca Greceanu avusese mare nevoie de-o asemenea trăire. Cernica îl invidia.

„Din păcate, observă el, fericirea le-a fost scurtă". Soarta îl împinsese pe Greceanu iarăși după gratii. Iar cînd fusese din nou eliberat, sacrificase totul pentru răzbunare. Dar nici măcar seteа de răzbunare nu și-o potolise. „Poate de aceea purta pe chip, în clipa morții, acel aer ciudat, nedefinit", își aminti Cernica.

— Ce faci, boss ? Visezi ? îl trezi Văpaie la realitate.

Cernica tresări.

— Dorești ceva ?

— Aș vrea să știu ce facem ? O așteptăm ?

— Firește.

— Să trag atunci mașina la umbră.

— Fă cum vrei, îi răspunse Cernica nepăsător.

Văpaie împinse mașina sub un umbrar și se întinse pe perna moale a scaunului din spate, așteptînd răbdător hotărîrea lui Cernica. Dar cînd auzi zvon de glasuri din direcția „căsuței de basm", se văzu nevoit să tulbure din nou romantica singurătate a lui Cernica. Dar și acesta era cu urechea la pîndă, distingînd glasul cristalin al

ştrengarului, ca şi vocea severă a Georgetei. Îi văzu apărînd printre pomi. Cernica se simţi uşor intimidat. Se sprijini neîndemînatic de parapetul debarcaderului şi se prefăcu a cerceta largul lacului în aşteptarea vaporaşului. Se simţea caraghios în stîngăcia lui. Hotărî s-o întîmpine pe femeie cu mai mult curaj. Privirile acesteia trădau surprindere.

— Bună ziua, o întîmpină Cernica cu un zîmbet timid.

— Ce doriţi ? îl apostrofă ea pe un ton sever.

— Întîmplarea face să...

— Lăsaţi gluma şi spuneţi-mi ce vreţi ? Ştiu că m-aţi urmărit. Ce speraţi să descoperiţi ? Că am un copil ? Da. Îl am ! făcu ea mîndră, strîngîndu-l pe ştrengar la şold.

— Vă felicit, făcu sincer Cernica.

Se apropie şi Văpaie de grup. Ştrengarul se arătă interesat de pantalonii cu ţinte şi buzunare largi ai tînărului. La rîndu-i, acesta făcu totul ca să-l cucerească pe puşti.

— Mai doriţi ceva ? se arătă Georgeta nerăbdătoare să încheie convorbirea.

— Poate-mi veţi povesti vreodată ceva mai mult despre tatăl copilului dumneavoastră, despre relaţiile lui cu inginerul-şef Zainea, eventual şi cu soţia acestuia...

Tînăra mamă se încruntă.

— Ce rost are ?

— N-aş insista, continuă Cernica, dacă n-aş avea anumite îndoieli. Părerea mea, şi nu-i numai o părere, ci o convingere, e că Greceanu n-a fost victima unui accident şi nici nu s-a sinucis. Femeia tresări, făcînd ochii mari. Asta vreau să dovedesc şi de asta sînt aici, continuă Cernica. Pentru că, într-un fel, sînt şi eu implicat. Îi

relată, în amănunt, despre întîlnirea lui cu Greceanu la „Katanga", despre faimoasa regizare de la Tinca și despre inexplicabila prăbușire a autobasculantei în prăpastie. Acum înțelegeți de ce am îndoieli?

— Înțeleg, făcu ea cu privirea pierdută undeva în largul lacului.

Sunetul sirenei anunță apropierea de debarcader a unuia din vaporașele care făceau curse regulate pe lac.

— Vreți să luați neapărat vaporașul acesta? o întrebă Cernica. V-aș conduce cu mașina pînă acasă.

Georgeta nu-l auzise. Întreaga ei atenție era absorbită de gîndurile care o răscoleau.

— Aveți dumneavoastră putere să faceți lumină și dreptate în cazul acesta? întrebă ea la un moment dat.

— Am, o asigură Cernica.

— Îmi puteți dovedi?

— Ca document, rosti el după o pauză care păru suspectă interlocutoarei sale, nu vă pot arăta decît legitimația mea de ziarist.

— Nu hîrtiile mă interesează, îi replică ea, ci faptele. Ce-ați aflat pînă acum?

Cernica stătu iarăși în cumpănă. Insistența ei, deși firească, nu-i era la îndemînă.

„Dacă e totuși o trădătoare? îl fulgeră deodată prin minte. Dacă povestea asta cu copilul nu-i decît o înscenare?" Înainte de a-i dezvălui mai mult, își propuse s-o verifice. Și, ca primă măsură, se eschivă de la un răspuns precis.

— Încă nu am terminat investigațiile, făcu el neconvingător.

— Mai bine spuneți că nu vă încredeți în mine, îi replică ea. Aveți poate dreptate. Ne cunoaștem doar de patru ore.

„Lucide mai sînt femeile", observă în sine Cernica. Lui nu-i dăduse prin gînd să socotească de cît timp o urmărea. Se uită pe furiș la ceas. Într-adevăr, nu se scurseseră decît patru ore de cînd păşise pragul casei Georgetei Parascan. Dar lui i se părea că o cunoştea dintotdeauna.

— Eu, în schimb, am încredere în dumneavoastră, o auzi el pe tînăra mamă.

Sinceritatea ei îl cuceri.

— La început, continuă Cernica, am arătat interes acestui caz, deoarece îl cunoscusem pe Greceanu din liceu.

— Aţi fost colegi? se arătă Georgeta interesată.

— El era mai mare. Dar mi-l amintesc bine. Probabil că de aceea m-am simţit atras de el.

— Probabil, îi replică ea privindu-l lung. Dar fiţi atent. Cei care l-au ucis pe Greceanu sînt foarte periculoşi.

— Îi cunoaşteţi?

— Dacă i-aş cunoaşte...

— Nici bănuieli nu aveţi?

— Bănuieli? O mie. Dar ce folos?

Vaporaşul acostă şi de pe punte coborî un grup de turişti. Se interesară de traseul spre o cabană. Georgeta se grăbi să le dea explicaţii, dovedindu-se o bună cunoscătoare a împrejurimilor lacului.

— Vă plac excursiile? o iscodi Cernica după plecarea turiştilor.

— În munţi eram fericiţi, îşi aminti ea. Nu ne iscodea nici o privire indiscretă.

— Cît a durat?

— Foarte puţin. Puse toate zilele cap la cap, nu ştiu dacă fac un an.

— Cum a început?

— Banal şi totuşi interesant. Terminasem facultatea şi fusesem repartizată aici, pe şantier, la şcoala profesională. Preda şi el nişte ore de tehnologia materialelor de construcţie. La început nici nu m-a băgat în seamă. Am o înfăţişare destul de şterşă.

— Dimpotrivă, protestă Cernica.

— Sînteţi amabil... Şi într-o zi, continuă ea, Iachint a intrat în cancelarie cu pantalonul sfîşiat în genunchi. Era iarnă, gheţuş, şi alunecase. Cu aerul cel mai senin din lume, mi-a arătat ruptura şi m-a rugat să-i dau un ac şi aţă. Cum port întotdeauna cu mine o mică trusă, i-am îndeplinit dorinţa. Cosea destul de repede — învăţase probabil la închisoare — dar cusătura era dintre cele mai grosolane. I-am smuls acul din mînă, am pomenit cîte ceva despre nepricepcrea bărbaţilor şi i-am cîrpit pantalonul. (Zîmbi aducerii aminte.) Era o scenă de-a dreptul caraghioasă. El stătea ţeapăn în picioare, iar eu, într-un genunchi, în faţa lui. Îmi amintesc că trăgeam tare de cracul pantalonului, ca să nu-i ating piciorul. El se uita la mine de sus. Îi simţeam în ceafă privirea bărbătească. Cînd m-am ridicat, ochii ni s-au întîlnit. Ne-am privit mult. Din clipa aceea ne-am căutat mereu privirile.

— Ştiaţi că era căsătorit şi avea un copil?

— Nu mi-a ascuns nimic. Era un om sincer.

— Nu vă mustra totuşi conştiinţa?

— Ba da... Multă vreme am stat în cumpănă.

— Căsuţa din pădure... era locul dumneavoastră de întîlnire? Ea îi confirmă. Şi tot aici aţi crescut strengarul ăsta frumos?

— Am avut noroc de bătrînă. Nici nu i-am spus că Iachint acum e...

Glasul i se înecă brusc în lacrimi. Se apropie de balustrada debarcaderului şi privi în zare, căutînd să-şi înăbuşe plînsul. Cernica se alătură tăcut de ea.

— Cînd am stat de vorbă acasă, v-am minţit într-o oarecare măsură, reluă ea firul destăinuirilor. Două dintre scrisorile pe care i le-am trimis lui Iachint mi-au fost returnate. Mi-am dat seama că se întîmplase iarăşi ceva grav. Dar nu mă aşteptam să fie... mort.

— Bănuiţi totuşi pe cineva ? reluă Cernica insistentul său interogatoriu. Nu se poate ca în timpul convieţuirii cu Greceanu să nu fi simţit planînd umbra cuiva.

— Era mai mult decît o umbră, îi confirmă ea. O femeie simte cînd în viaţa bărbatului de lîngă ea mai există una.

— Prima soţie ?

— Oh ! exclamă ea. Prima căsătorie a fost pasul din viaţa lui pe care l-a regretat tot timpul.

— Atunci nu putea fi decît Lia Zainea ?

— Ea era. De cîte ori se afla în preajma ei, îl simţeam încordat ca o strună.

— Credeţi că între ei au existat şi relaţii mai intime ?

— Dacă la început aveam doar bănuieli, acum am certitudini. Glasul i se înecă iarăşi în lacrimi. Femeia asta l-a băgat în mormînt.

— Cînd aţi ajuns la prima... „certitudine" ?...

— După nenorocirea aceea cu vagoanele de ciment... Ştiţi probabil povestea... Văzînd cum mergea ancheta, adică numai spre acuzarea lui, Iachint mi-a zis : „Îi las să umfle dosarul cît le-o pofti inima, apoi am să-l dezumflu ca pe un balon. Un singur fapt, aparent mărunt, va da totul peste cap." Dar, pînă la urmă, n-a dezvăluit

acel fapt. A lăsat ca toată vina să cadă asupra lui. De ce? N-am înțeles. Înainte de a se pronunța sentința, l-am întrebat: „Spuneai că ai o dovadă cu care te poți dezvinovăți? De ce nu te folosești de ea?" S-a uitat la mine cu o privire stinsă, ca la o străină, și mi-a răspuns în silă: „Acum nu mai are nici o importanță."

— Lia Zainea se afla în sală în timpul procesului?

— Tot timpul a fost acolo, pe o bancă din față și nu l-a slăbit o clipă din ochi.

— Ce bănuiți?

— Ea l-a convins pe Iachint, sînt sigură, să ia asupră-și întreaga vină, după ce a plătit, bineînțeles, prețul cerut de el.

— Adică?

— Cu o seară înainte de a fi arestat, Iachint era de negăsit. L-am căutat la șantier, la gazda lui, aici la mama Lina, prin bufete și restaurante, la club, peste tot. Îmi era teamă să nu facă vreo prostie. Nu l-a văzut nimeni plecînd cu vreo mașină sau cu vreun autobuz. Parcă intrase în pămînt. Dar acum știu unde a fost.

— La Lia.

— Bărbatul ei era plecat la București... Proastă mai eram pe atunci!

— Ce dovadă credeți că deținea Greceanu?

— Mare lucru nu știa. Doar că era vinovat. Asta știa. Pisat, împins de la spate, amenințat chiar de inginerul-șef, care-și vedea periclitat postul din cauza stagnării lucrărilor, Greceanu s-a pripit și a făcut acea greșeală de neiertat. Dar se vorbea că ar fi existat și o scrisoare oficială. Dacă el ar fi știut din vreme de această scrisoare, ar fi fost salvat. Dar n-a găsit-o nimeni și...

— Zainca a neglijat în zilele acelea rezolvarea corespondenței și a descoperit probabil scrisoarea prea tîrziu. Fiind, cum îl știa toată lumea, un om laș, a șters fără doar și poate orice urmă a scrisorii.

— Asta e presupunerea dumneavoastră sau a lui Greceanu ?

— A lui.

— De ce n-ați făcut măcar dumneavoastră uz de acest fapt la proces ?

— Pe atunci nu știam nici unde-mi era capul. Mă simțeam năucită de tot ce se întîmpla în jurul meu. Georgeta făcu o scurtă pauză, privind lung după vaporașul care se pierdea în zare. În afară de aceasta, adăugă ea, eram și eu acuzată. Toată lumea se uita la mine ca la o leproasă. Nu îndrăzneam nici măcar să scot capul din casă.

— Înțeleg, făcu Cernica mai mult pentru sine.

— Cam asta-i tot, conchise ea, căutîndu-și cu privirea băiețelul.

Acesta reușise între timp să încalece grumazul lui Văpaie, dînd pinteni ca un veritabil cavalerist.

Cernica și Georgeta porniră apoi pe șosea, în direcția mașinii. Mergeau tăcuți, apăsați de aceleași gînduri. În urma lor, Văpaie tropăia de zor, spre marea încîntare a copilului. Cam la trei-patru sute de pași, Cernica mai zări o mașină trasă la umbră. Alături de ea, doi bărbați voinici și o femeie tînără stăteau tolăniți pe iarbă, în bătaia soarelui. Lui Cernica i se păru că zărise mașina și de cealaltă parte a lacului. Dar nu-i dădu nici o atenție.

— Mergem ? se interesă Georgeta.

— Desigur.

Capitolul XVII

O MICĂ NEÎNȚELEGERE

Cernica se despărțise cu greu de Georgeta Parascan, ca și de bucălatul ei fecioraș.

— Am impresia, boss, observă Văpaie pe drumul de înapoiere, că locurile astea ți-au căzut cu tronc.

— O asemenea poveste mișcă și-o inimă de piatră, încercă reporterul să se dezvinovățească.

— Prea multă simțire strică, continuă Văpaie filozofal. Să nu te trezești legat pe viață!

Cernica nu-l mai auzea. Cu ochii sclipind de-o bucurie lăuntrică, își rumega complexul de senzații și sentimente ce-i invadaseră în acea zi sufletul. Nu îndrăznea să recunoască, dar undeva, într-un ungher mai tainic al sufletului, știa că se cuibărise gîndul de-a reveni cît mai curînd în acest orășel nou, cochet, apărut o dată cu marea hidrocentrală. Îl tenta chiar ideea de a se stabili un timp aici.

„Ar fi un loc ideal pentru concediu, își zicea el. Aș putea-o întîlni pe Georgeta în fiecare zi, și, cine știe, după un timp am deveni mai apropiați".

Îi reveni apoi în minte chipul strengarului bucălat.

„Bătrînii Greceanu n-au habar de el, constată Cernica. Or să se bucure. Mai ales bătrînul. Spița Grecenilor nu s-a stins. E și asta o chestie."

O smucitură bruscă de volan îl proiectă spre portieră. Se trezi speriat din visarea cu ochii deschiși. Pe lîngă ei trecu fulgerător, în direcție opusă, o limuzină puternică.

— Ce s-a întîmplat?

— Unul era cît pe ce să intre în noi, îi răspunse Văpaie furios.

Cernica privi în urmă. Limuzina își continua goana nebună.

— Cred că-i beat, făcu reporterul. Atenția îi fu atrasă și de o altă mașină, care venea după ei. Era aceeași pe care o întîlnise parcată la umbra pădurii de lîngă căsuța mamei Lina.

— N-ai impresia că sîntem urmăriți? îl iscodi pe Văpaie.

— Abia acum observi? S-au ținut scai de noi.

— Ca să vezi ce personaje importante sîntem.

— Să știți că sîntem. Nu întreprindem ancheta secolului? Sherlock Holmes, față de noi, e pe undeva pe la degetul mic de la piciorul stîng.

Și-n timp ce-și încheia satisfăcut tirada, Văpaie apăsă pe accelerator. Acul kilometrajului începu să se îndrepte vertiginos către cifra o sută patruzeci.

— Ce faci? îl apostrofă Cernica.

Cu un gest de lehamite, Văpaie încetini mersul mașinii.

„Parcă-i un făcut, își zise acesta necăjit. Cînd ți-i lumea mai dragă, și-ai vrea s-o ici la fugă, tocmai atunci îți taie careva cheful."

Inciudat, stopă brusc, fără a semnaliza. Mașina din plasa lor, care venea puternic din urmă, era cît pe ce să-i izbească.

— Ce faci, domnule? îi strigă șoferul mașinii urmăritoare.

— Mi s-a terminat benzina, îi replică Văpaie în zeflemea. Ca să fie mai convingător, opri și motorul.

— Ești nebun? îl certă în șoaptă Cernica.

— Dă-i încolo, îi strecură Văpaie prin colțul gurii. Mai ține-se și de fustele mămicilor lor.

Mașina urmăritoare îi depăși, dar, după cîteva zeci de metri, întoarse și reveni la cei „rămași în pană de benzină".

— Ai încurcat-o, făcu reporterul către Văpaie, cu ochii pe indicatorul rezervorului de benzină care nu era golit nici pe jumătate. Dar acesta stătea nepăsător, ca un șirengar după ce făcuse o poznă și nu-i păsa de consecințe.

Mașina opri în dreptul lor. Șoferul se adresă lui Văpaie :

— Dacă ai nevoie de benzină, îți împrumut cîțiva litri și mi-i dai în oraș.

— Mulțumesc, dar nu merg în oraș, îi respinse Văpaie oferta.

— Nu-i nimic, insistă șoferul. Atîta pagubă să am.

În timp ce se schimbau aceste replici, din mașină coborîră doi zdrahoni tineri, cu înfățișări grave.

— Dumneata de cînd ai carnet de șofer ? se interesă primul.

— De cînd am avut chef să-l scot, îi răspunse Văpaie obraznic.

Voinicul se făcu stacojiu la față, dar se stăpîni.

— Măi omule, interveni împăciuitor șoferul.

Dar Văpaie nu-i mai dădu răgaz să continue. Sări sprinten din mașină și, înainte ca Cernica să poată interveni, se și înfipse ca un cocoș, cu pieptul înainte, între cei doi voinici :

— N-aveți treburi pe la casele voastre ? îi interpelă el. Nu v-a întrebat nimeni cît e ceasul, nu v-a poftit nimeni la masă. Ce doriți ?

— Noi venim la tine cu vorbă bună, îţi oferim şi o mînă de ajutor, iar tu ne tratezi cu sictir, îl ceartă al doilea voinic.

— Vă mulţumesc, n-am nevoie de ajutorul vostru. Altceva ?

— Să-mi arătaţi actele, îi ceru primul voinic.

Văpaie izbucni în rîs :

— Glumiţi ?

— De loc. Sîntem de la miliţie.

— De la care miliţie ?

— Judeţeană.

— Serios ? Şi cu ce vă ocupaţi pe acolo ?

— Eu pun întrebări, îi reteză vorba primul voinic.

Cel de-al doilea, care-şi aruncase între timp ochii pe indicatorul rezervorului de benzină, izbucni furios :

— De ce minţi ? Văd că ai benzină berechet.

— Pardon ! făcu Văpaie calm.

— Ce „pardon" ? Ţi-am spus să-mi arăţi actele, îşi bulbucă ochii primul voinic.

— Sînteţi de la circulaţie ? se interesă Văpaie.

— N-are importanţă, îl apostrofă furios al doilea voinic.

— Ba are importanţă, susţinu Văpaie.

— Lăsaţi gluma, interveni din nou Cernica.

Coborîse între timp din maşină şi se alăturase grupului.

Ciorovăiala mai continuă aşa pînă ce în dreptul lor se opri o altă maşină, care venea tot din direcţia hidrocentralei. Din ea sări sprinten Dinu Tofan. Fotoreporterul se înfipse cu pieptul lui lat între cele două tabere şi le ceru, în graiul lui peltic, să fie oameni serioşi şi să elibereze şoseaua.

— Sînt fotoreporter la presa centrală, îi făcu atenți Tofan. Nu mă obligați să vă fac o fotografie și să vă dau la ziar.

Cernica zîmbi în sine. Fotoreporterul nu era decît colaboratorul ocazional al unor reviste ilustrate de mai mică importanță și al unor edituri. Dar cum nimeni nu-i ceru să-și justifice calitatea declarată cu atîta aplomb, intervenția lui fu salutară. Primul voinic, mormăind ceva în barbă, se retrase spre mașină. Îl urmă și al doilea.

— Ce voiau de la voi?

— O mică neînțelegere, îi răspunse Văpaie evaziv.

Om discret, fotoreporterul nu mai insistă. Se adresă lui Cernica:

— Mai stai mult prin regiune?

— Nu.

— Poate ne întoarcem împreună la București.

— Să vedem, făcu rece reporterul.

Tofan se despărți de Cernica după ce obținu de la acesta promisiunea de a se revedea în cursul serii la restaurantul hotelului.

— Simpatic peltic, observă Văpaie după plecarea lui Tofan.

— Simpatic, făcu Cernica fără chef.

Giumbușlucurile lui Văpaie începură să-l cam agaseze.

— N-am priceput ce-ai urmărit cu tărășenia asta? îi reproșă el.

— Îmi place cum vorbește prietenul dumneavoastră, fotoreporterul, și am vrut să-l mai aud o dată.

Cernica rămase cîteva clipe pe gînduri, apoi rosti:

— Știai că vine după noi?

— Da.

— Dacă nu te ţineai de prostii, acum eram în oraş, schimbă Cernica subiectul.

— O.K., boss! Îţi promit să mă fac băiat cuminte.

Pe chipul reporterului se aşternu o umbră mai aparte.

Capitolul XVIII
CHIŢIGOI INTRANSIGENTUL

— Mai mergem la Chiţigoiul dumitale?

— Musai.

Era seară şi discuţia avea loc în faţa hotelului.

Văpaie se urcă nemulţumit la volan. Nu-i surîdea de loc perspectiva de a se înfunda în labirintul de străduţe anemic luminate al cartierului mărginaş unde locuia Vasile Chiţigoi. Dar misiunea era misiune. Zi-noapte, pe ploaie sau pe vînt, trebuia îndeplinită.

Nici lui Cernica nu-i plăcea incursiunea nocturnă din acest cartier, dar era nerăbdător să dea ochii cu fostul şef al serviciului personal. Din fişa pe care o cercetase la miliţia locală reţinuse că Chiţigoi fusese mai întîi zugrav, apoi urcase diferite trepte, pînă la funcţia de şef al serviciului personal al şantierului hidrocentralei. Destituit în urma gravei greşeli de pe urma căreia pătimise şi Greceanu, ajunsese salariat al Uniunii judeţene a cooperativelor de consum. Nici aici nu se bucura de o situaţie prea rozã. Avea la activ diverse abateri, care-i aduseseră excluderea din partid. Îşi abandonase între timp nevasta şi doi copii, trăind ne-

legitim cu o „mahalagioaică". (Termenul aparţinea celui care întocmise fişa.)

„Frumoasă carte de vizită", îşi zise Cernica în sine, încercînd să schiţeze în minte portretul lui Chiţigoi.

Văpaie stopă brusc.

— Ce e? făcu reporterul trezit din gînduri.

— Pe aici trebuie să fie, îi răspunse tînărul sărind din maşină. Cernica îl urmă. Se aflau pe o străduţă îngustă, a cărei beznă era străpunsă de cîteva becuri rare. Ici-colo răzbătea prin ferestrele mici cîte-o rază palidă. Străduţa era pustie. Locuitorii ei se încuiau devreme în case. Văpaie intră în prima curte unde văzu lumină la fereastră şi bătu puternic în uşă. Din fundul curţii se năpusti asupra lui o cotarlă flocoasă. Văpaie ridică piciorul, gata s-o lovească. Cotarla se retrase precaută, iar cînd îşi văzu stăpînul ieşind din casă, se potoli de-a binelea. La rugămintea lui Văpaie de a-l îndruma spre locuinţa lui Chiţigoi, stăpînul casei îi replică intrigat:

— Dar ce aveţi cu el?

— Sînt o rudă şi aş vrea să-l văd. Nu rămîn decît noaptea asta în oraş.

Omul ascultă răbdător minciunile lui Văpaie şi-i zîmbi îngăduitor.

— Aşteaptă să iau ceva pe mine şi te duc exact la adresă.

Văpaie îi mulţumi şi se retrase spre maşină.

Stăpînul casei, un şofer de vreo patruzeci şi cinci de ani, nu se lăsă mult aşteptat. Se adresă celor doi vizitatori nocturni pe un ton familiar:

— Dacă vreţi să prindeţi guzganul, nu mergeţi cu talanca. Trageţi maşina în curte, la mine, şi o apucăm pe jos, că nu stă departe.

— Nu-i rea propunerea, admise Cernica, admirînd perspicacitatea şi-n acelaşi timp discreţia şoferului, care-i informă în continuare :

— Tipul e fricos şi speriat. E plin de datorii la fisc, la lumină, la apă, la ce vreţi şi la ce nu vreţi. Cum pot trăi unii oameni aşa ?

Văpaie trase maşina în curte, apoi porniră tustrei, în tăcere, pe străduţa îngustă. După vreo cincizeci de metri, o cotiră la dreapta, pe o străduţă parcă şi mai îngustă, cu case şi mai pitice, denumită Cocorului, la capătul căreia începea cîmpul. Şoferul se opri la numărul 15. Căsuţa, o bojdeucă ce stătea cam într-o rînă, era cufundată în întuneric.

— Casa are vreo ieşire ? se interesă Văpaie.

— Nu.

— Eu mă duc în spatele casei, propuse Văpaie. Iar dumneata, boss, atacă intrarea principală.

În timp ce Văpaie se strecura ca o nevăstuică spre fundul curţii, Cernica se scuză faţă de şofer :

— Avem ceva de discutat cu Chiţigoi. Aşa că...

— Am înţeles. Vă aştept acasă.

— Mulţumesc, îi strînse Cernica mîna cu căldură.

Atît curtea cît şi casa păreau pustii. Reporterul se simţi uşor înfiorat. Îşi făcu însă curaj, se apropie de uşă şi bătu cu putere. Nici un răspuns. Mai bătu o dată, vîrtos, trezind vecinii.

— Ce-i gălăgia asta ? se auzi o voce iritată de bărbat. Nici noaptea nu vă potoliţi ?

Cernica se apropie repede de gard şi linişti vecinul. Dar tot atunci auzi chemarea lui Văpaie :

— Hei, boss ! Vino aici.

Îl găsi pe Văpaie călare pe Chiţigoi. Fostul şef al serviciului personal, numai în cămaşă şi izmene, legat

fedeleș, se zbătea zadarnic să scape, scoțînd la fiecare smucitură cîte un geamăt înăbușit.

— Am fost inspirat, îi strecură Văpaie în șoaptă lui Cernica. Am ajuns chiar în clipa cînd motanul sărea pe fereastră. Trebuie s-o liniștim acum și pe...

Nu mai apucă să-și termine fraza. Cu auzul lui fin, Văpaie distinse în casă un zgomot de mobilă trîntită. Îi făcu semn lui Cernica să se ascundă, iar el se piti sub fereastra deschisă. Într-adevăr, în cadrul ferestrei apăru capul buhăit al unei femei. Zvîcnind în sus, ca o pisică, Văpaie o înhăță de cap și-i astupă gura. Femeia nu mai reuși să scoată decît un foarte slab geamăt de spaimă. Fără a slăbi strînsoarea, Văpaie se cățără pe pridvorul ferestrei, apoi dispăru înăuntru împreună cu prizoniera sa. Reveni după un minut singur și-i șopti lui Cernica:

— Dați-mi-l și pe celălalt.

Cernica îl aburcă pe Chițigoi. Văpaie se aplecă peste pervaz și-l ușură pe Cernica de neplăcuta-i sarcină. De spaimă, Chițigoi era scăldat într-o sudoare care exala un miros greu, înecăcios.

— Urît mai pute, constată Văpaie așezîndu-l pe dușumea.

Escaladă și Cernica pervazul ferestrei.

Văpaie îl împinse pe Chițigoi spre camera din mijloc, unde zăcea, în patul cald, nevasta nelegitimă a acestuia. În încăpere era un aer greu, irespirabil. Singura fereastră a încăperii era complet astupată cu hîrtie albastră. Pentru mai multă siguranță, Văpaie înșfăcă și pătura de pe pat, astupînd cu ea fereastra.

— Așa, făcu el satisfăcut. Acum putem sta liniștiți de vorbă.

Nemulțumit de lumina slabă a micii lămpi de noptieră, Cernica răsuci comutatorul și odaia fu inundată de sclipirile puternice ale celor cinci becuri ale lămpii demodate care atîrna de plafon. Rar îi mai fusese dat să vadă un interior mirosind atît de greu a mucegai. Totul purta amprenta sacului de osînză care zăcea în pat cu ochii bulbucați de spaimă.

— Tanti! îl auzi el pe Văpaie adresîndu-se în batjocură voluminoasei femei. Cum te simți? Sacul de osînză scoase un geamăt surd, bulbucînd și mai mult ochii. Dacă ești cuminte, continuă tînărul, și nu deschizi guriță, nu-ți fac nimic. Promiți? Femeia clătină bucuroasă din cap, scuturîndu-și cele trei rînduri de colaci de grăsime de sub bărbie. Dar dacă scoți cel mai mic sunet, îți pun iarăși căluș. Femeia își scutură din nou colacii de osînză, în timp ce pe fața-i buhăită începură să se prelingă două șiroaie de lacrimi. Mulțumit, Văpaie îi scoase călușul, se retrase de lîngă ea și-l luă în primire pe bărbat. Cu tine avem altă socoteală. Dar nu răspunzi decît la întrebările noastre. Dacă încerci cumva să țipi și să scoli vecinii din somn, ai înfundat-o. E clar? Chițigoi se arătă supus ca un mieluțel. Unde o pornisei așa grăbit? continuă să-l interogheze Văpaie.

Chițigoi, o aschimodie numai piele și oase, continua să-l privească înspăimîntat, ca o șopîrlă prinsă sub talpa unui șarpe.

— Stai jos! îi arătă Cernica un scaun. Și nu mai fi așa speriat, că n-am venit să te prădăm și nici să te omorîm.

Încurajat de vorba blîndă a reporterului, Chițigoi prinse un pic de viață.

— Știi cine sîntem? continuă să-l iscodească reporterul. Chițigoi clătină din cap. Păi, dacă nu știi, de

ce-ai fugit de noi ? Chiţigoi ridică din umeri. Te-a avertizat cineva ? Chiţigoi se uită speriat în jur. Răspunde ! se răsti la el Cernica. Chiţigoi lăsă capul în jos. Ai fost deci avertizat, constată reporterul mai mult pentru sine. Ce ţi-au spus ?

— De ce nu vorbeşti, Vasile ? interveni brusc sacul cu osînză. A venit, tovarăşi, un străin şi i a spus că...

— Taci, femeie ! făcu Chiţigoi moale.

— Ce ţi-a spus ? insistă Cernica.

— Minte femeia, tovarăşi. N-a venit nimeni.

— Ba a venit. Pe crucea mea că a venit unul şi l-a băgat în spăricţi, continuă să-l trădeze femeia. De ce nu spui drept, Vasile ? Tovarăşii sînt de la miliţie. Şi, dacă spui drept, scapi mai ieftin.

— De ce i-i teamă ? continuă s-o iscodească reporterul. N-a furat, n-a ucis...

— A fost ameninţat cu moartea, se văită femeia.

— Cine l-a ameninţat ?

— Nu ştiu. El ştie, că el a vorbit cu omul acela. Eu nu l-am văzut şi nici n-am auzit ce-au vorbit.

— Cine era omul acela ? îl zgîlţîi Cernica pe Chiţigoi.

— Nu ştie nici el, răspunse femeia în locul bărbatului ei.

Cernica îşi înfipse şi mai dur privirea în ochii lui Chiţigoi, obligîndu-l să plece capul în pămînt.

— Cînd a fost ?

— Ceva mai înainte, răspunse în locul lui Chiţigoi tot femeia. Nu ştiu dacă a trecut un ceas pînă aţi venit dumneavoastră.

— Cum îl cheamă ? continuă să-l iscodească Cernica pe Chiţigoi.

Acesta clătină scurt din cap. Nu știa. Omul acela nu-i spusese. Nici el nu-l întrebase. Au vorbit afară, pe întuneric. Omul acela stătuse toată vremea pitit după trunchiul unui copac. Chițigoi nu-i văzuse nici măcar fața. Nici nu știa dacă era înalt sau scund, dacă avea părul negru, galben sau n-avea păr de loc. Nimic nu știa. Și, chiar de l-ar fi văzut, tot n-ar fi știut să spună cum arăta. Omul acela îi adusese o veste așa de rea, încît, de tulburat ce era, nu mai știa nici pe unde călca.

— Ce veste rea ți-a adus, îl îmboldi iarăși Cernica la vorbă.

— O poveste veche, de cînd lucram pe șantier, făcu Chițigoi evaziv.

— În legătură cu inginerul Greceanu?

Chițigoi îi confirmă.

— Ce ți-a spus de Greceanu?

— Că a scăpat din închisoare și că a venit aici, în oraș, cu gînd să-l omoare, răspunse tot femeia.

Văpaie pufni în rîs. Cernica îi aruncă o privire aspră, apoi reveni la Chițigoi.

— Ce te-a sfătuit să faci?

Chițigoi continuă să tacă.

— Să fugi din oraș și să te ascunzi, ca să-ți piardă Greceanu urma? îl iscodi mai departe Cernica. Și de ce n-ai fugit? Aceeași tăcere din partea celui interogat. Ți-ai zis că n-o da chiar în noaptea asta peste tine! Dar de ce-ți vrea Greceanu moartea? Nu cumva fiindcă l-ai băgat în închisoare nevinovat?

Chițigoi îl privi surprins.

— Tribunalul a hotărît, îngăimă el în cele din urmă. Eu n-am spus decît ce știam.

— Ce știai?

Chițigoi privi disperat în jur, în speranța că-i va sări cineva în ajutor. Dar nu întîlni decît privirile necruțătoare ale lui Văpaie. Resemnat, se hotărî să se supună interogatoriului.

— Zi, îl îndemnă Cernica. Ce știai ?

— El a fost principalul vinovat. A dat dispoziție să se descarce vagonul și să fie băgat numaidecît în producție, fără să aștepte rezultatul analizelor de la laborator.

— Zici că Greceanu era „principalul" vinovat, observă Cernica. Asta înseamnă că mai erau și alți vinovați ?

— Păi sigur că erau : cei de la C.F.R., care au încurcat vagoanele, cei de la fabrica de betoane, care n-au sesizat că acela nu era ciment ci altă bazaconie...

— Dar voi, cei din conducerea șantierului, nu aveați nici o vină ?

— Chițigoi și-a luat porția, interveni femeia Cu vîrf și îndesat.

— Inginerul-șef Zainea (la auzul acestui nume Chițigoi tresări) a scăpat totuși basma curată, remarcă Cernica.

Chițigoi continuă să-l privească năuc.

— Cum a fost cu scrisoarea ? continuă Cernica.

Chițigoi tresări :

— Care scrisoare ?

— Avertismentul combinatului chimic, îl amintì Cernica. Nu v-au avertizat oamenii că le-a sosit un vagon de ciment în locul produsului chimic pe care-l așteptau și că acest produs s-ar putea să fi ajuns la voi ?

Chițigoi îl privi pe reporter tîmp.

— De ce-ai amuțit ? Nu-ți convine întrebarea ?

— Nu știu despre ce scrisoare vorbiți, neagă din nou cu îndărătnicie cel interogat.

Mințea cu atîta nepricepere, încît și sacul de osînză din pat se simți revoltată.

— Ești prost ca noaptea, Vasile!

Chițigoi oftă din adîncul plămînilor și-i aruncă o privire rea.

— Bădie Chițigoi, i se adresă Cernica pe un ton mai blajin. Omul acela, cu care ai stat de vorbă mai înainte, nu te-a mințit. Greceanu e într-adevăr aici, în oraș, și te caută cu lumînarea.

Chițigoi clipi des.

— Ți-am spus eu, Vasile, că n-ai făcut bine!? îi aruncă din pat sacul de osînză. Vezi cum te bate Dumnezeu?

— Taci, femeie! făcu el răstit.

Era prima oară cînd dovedea oarecare bărbăție.

— Noi îl urmărim pe Greceanu, continuă Cernica. Și dacă ne spui adevărul, te apărăm de el. Altfel, te descurci cum știi.

— Dacă nu ți-a face pușcăriașul felul, să nu-mi zici pe nume, Vasile, începu să boccască sacul de osînză.

Enervat, Chițigoi se răsti iarăși la ea:

— Termină cu smiorcăitul!

Oftă și-și săltă umerii înguști.

Pirpiriu cum era, putea fi o pradă ușoară pentru un om ca Greceanu. Și el știa acest lucru mai bine ca oricine.

— Ia zi, cum a fost? îl îndemnă Cernica.

— Ce vreți de la mine? se răsti Chițigoi. Eu așa am găsit că-i bine și așa am făcut. Greceanu era un dușman de clasă. Părinții lui, la fel. Un om ca el n-avea ce căuta pe șantierul nostru.

— Ai verificat ce fel de oameni erau părinții lui ? întrebă Cernica surprins de acest nou punct de vedere asupra familiei Greceanu.

— Tovarășul inginer-șef Zainea știa bine. Era din același sat, îi răspunse Chițigoi.

— Nu te-ai gîndit că Zainea putea minți ?

— Tovarășul inginer-șef ? făcu Chițigoi ochii mari de mirare.

— Da, da. Chiar tovarășul inginer-șef te-a mințit. Noi venim din satul lui Greceanu.

— Vezi, Chițigoi, îi reproșă sacul de osînză. Ți-am spus eu că ai fost un prost. Care și cum a vrut te-a dus de nas. Toți și-au făcut interesul. Iar cînd a fost la o adică și te-au dat afară din slujbă, nimeni n-a mișcat un deget pentru tine.

Răscolit de mărturisirea lui Cernica, Chițigoi se răsti și mai furios la femeie :

— Da' oprește o dată melița aceea ! Se întoarse apoi către Cernica : N-aveți dreptate. Greceanu era un dușman. A fost și condamnat politic. A omorît un utecist.

— Nici asta nu-i adevărat, îi replică Cernica.

— Asta-i bună ! se revoltă Chițigoi. Cînd eu am văzut cu ochii mei cazierul lui Greceanu, dumneata spui că nu-i adevărat.

— Ieri am sosit de acolo. Am cercetat din nou cazul, îl informă Cernica. Greceanu a fost condamnat pe nedrept.

— Asta-i bună ! făcu Chițigoi cu aceeași neîncredere.

— Ai fost exclus din partid, îi aminti Cernica brusc.

Chițigoi lăsă capul în jos. O durere veche, înăbușită în pieptul lui costeliv, începu să-l răscolească.

— Dar un pic de conștiință tot trebuie să mai fi păstrat, continuă să-l îmboldească Cernica.

Chițigoi feri capul în lături și oftă prelung.

— Măi omule! i se adresă reporterul cu un glas blînd, înțelegător. Nu-ți dai seama că niște canalii au profitat de naivitatea ta?

— Parcă eu ce i-am zis? interveni iarăși sacul cu osînză.

— Eu am să-ți spun o poveste și te rog să mă crezi că e adevărată, continuă Cernica pe același ton blajin. Am verificat-o singur, pînă la amănunt.

Începu să-i relateze în rezumat tot ce știa despre soții Zainea, despre Scundac și despre ceilalți implicați în cazul Greceanu. Chițigoi îl ascultă la început zîmbind neîncrezător. Dar pe măsură ce întîmplările se derulau, pe frunte i se săpau niște cute adînci. Semnele de întrebare, care-i stăruiseră în amintire ani și ani-de zile, se ștergeau parcă unul cîte unul. În locul lor se instala temeinic un profund sentiment de culpabilitate. Mintea lui refuza să facă loc chipului adevărat al lui Șerban Zainea. Pentru Chițigoi, fostul inginer-șef de la hidrocentrală reprezentase icoana cinstei, sincerității, corectitudinii, hărniciei. Totdeauna se mîndrise că fusese acceptat în casa soților Zainea, că Lia îl învăluise în privirile ei calde, iar Șerban făcuse din el principalul confident.

— Nu! Nu se poate! îl întrerupse el pe Cernica. Tovarășul inginer-șef iubea muncitorii, venea în ajutorul celui aflat în nevoie...

— Dar nu s-a sfiit să-l înfunde pe Greceanu. Amîndoi l-ați înfundat, îi aruncă reporterul acuzația în față.

— Era dușman, stărui Chițigoi asupra vechilor sale convingeri.

— Pe ce temei l-ați declarat dușman? Pentru că mutra lui nu plăcea soților Zainea?

Mintea răvășită a lui Chițigoi nu mai putea înregistra. Reporterul îl lăsă cîteva clipe să-și revină, apoi reluă seria întrebărilor sale necruțătoare:

— Știai că fusese trimisă o scrisoare de avertisment din partea combinatului chimic?

Chițigoi recăzu în mutenia sa.

— N-ai zărit-o cumva în clidul de corespondență de pe biroul inginerului-șef?

O ușoară licărire de spaimă ivită în privirea lui Chițigoi îi aduse reporterului confirmarea.

— Cînd? insistă acesta. Înainte sau după descărcarea vagonului?

— Vorbește, Vasile, îșl îndemnă sacul de osînză bărbatul.

— Nu mai termini odată? țipă Chițigoi la ea.

— Atunci am să vorbesc eu, hotărî femeia. Fiindcă nu vreau să pătimești mai departe pe nedrept.

— Nu rămîi tu cu mine? o amenință Chițigoi.

— Ești un mototol, îi aruncă femeia cu dispreț în față.

— Deci ai văzut scrisoarea, continuă Cernica. Și puteați împiedica nenorocirea.

— Chițigoi nu știa ce scria în ea, îi luă apărarea femeia. După aceea și-a dat seama. Dar n-a mai putut face nimic.

— Dar și la proces a ascuns acest lucru? observă Cernica.

— A ascuns, recunoscu femeia.

— De ce?

— Ca să-l apere pe amărîtul ccla de inginer-șef, îi precizâ.

— Dacă Greceanu era atent, nu se întîmpla nimic, se apără Chițigoi.

— Halal judecată, se auzi glasul batjocoritor al lui Văpaie. Pentru aceeaşi neatenţie unul ia ani buni de închisoare, iar altul scapă basma curată.

— Bădie Chiţigoi, conchise Cernica. Din păcate, pentru Greceanu nu mai putem face nimic. Şi nu de el trebuie să te temi. Fereşte-te de cei care l-au ajutat să treacă pe altă lume.

— Ce vreţi să spuneţi? făcu Chiţigoi iute, cu o lucire de speranţă în priviri.

— Greceanu s-a prăbuşit nu de mult într-o prăpastie cu maşina pe care o conducea.

— Vai de mine şi de mine! exclamă femeia lui Chiţigoi.

— Au rămas în schimb cei care l-au împins în prăpastie, continuă Cernica. De ei să te temi.

— Dar ce mai vor de la el? zvîcni de spaimă femeia.

— Să nu spună adevărul, îi preciză Cernica. De aceea, se adresă el apoi lui Chiţigoi, îmbracă-te imediat şi mergi cu noi la miliţie. Te punem sub ocrotirea ei.

Cînd auzi propunerea, femeia începu să se tînguie şi să-l plîngă pe Chiţigoi ca pe un mort. Dar privirea severă a lui Văpaie o readuse imediat la tăcere.

Contrar înţelegerii pe care o avuseseră la despărţire, şoferul din vecinătate mai era în stradă. Părea însufleţit de o întîmplare cu totul neobişnuită.

— Ce e? se interesă Cernica discret.

— Dacă n-aş fi văzut, n-aş fi fost de faţă, poate că n-aş fi crezut, se destăinui acesta în şoaptă.

— Zi! îl îndemnă Cernica nerăbdător.

— După ce v-am lăsat aici, mă îndreptam agale spre casă, aşa cum ne-am înţeles. Dar n-apuc să fac

douăzeci de paşi, cînd simt că se petrece ceva suspect prin preajmă. Mă încordez şi stau la pîndă. Nu aud şi nu văd nimic. Deşi, lucru hotărît, am un auz şi-un văz de ogar. Mai fac cîţiva paşi şi iar mi se pare ceva suspect. „Măi să fie, îmi zic. Ia să stau un chicuşor la pîndă". Mă prefac că n-am simţit nimic şi trec de cealaltă parte a străzii. Acolo stă un cumătru al meu. Deschid portiţa, păşesc în curte şi mă fac că vreau să intru prin uşa din dos. Dau colţul casei, mă las pe brînci şi încep să mă furişez înapoi spre portiţă. Eu am fost infanterist şi ştiu să mă tîrăsc pe brînci ca o vulpe. Mă chircesc după o tufă de coacăze şi aştept să văd ce se mai întîmplă. Dar nu stau mult. Ştiu eu? Poate cinci minute. Cel mult. Cînd, din susul străzii, aud nişte paşi uşori. Întind gîtul şi mă uit printre zăbrelele gardului. Zăresc întîi o umbră, apoi o văd chiar bine. Era un bărbat scurt, lat în spate, care păşea tiptil, cu o uşurinţă de mirare la un om aşa voinic.

„Scundacul", îl fulgeră prin minte pe Cernica.

— Îl văd cum trece prin dreptul meu, ţinîndu-se tot în umbra copacilor.

— Nu i-ai văzut faţa? se interesă Văpaie.

— Vă spun că se ţinea tot în umbră... Şi unde-l văd că se opreşte chiar aici, în dreptul casei lui Chiţigoi. Adulmeca nu ştiu ce în jur. „Nu-i a bună", îmi zic. Dau să mă furişez spre portiţă, ca să sar la nevoie în ajutor. Dar n-apuc să zic nici pîs cînd, pe negîndite, sare unul, care stătea ascuns după copac, drept în gîtul celui scund. Şoferul făcu o scurtă pauză, ca să-şi ostoiască emoţia reînviată de relatarea întîmplării. N-am văzut în viaţa mea un om mai iute ca scurtătura aceea de bărbat. S-a răsucit ca o jivină şi unde i-a făcut o fentă celui care i-a sărit în gît, încît bietul de el

s-a trezit cu capul drept în gardul lui, arătă şoferul spre Chiţigoi. Noroc, măi, că ai gardul zdravăn. Altfel ţi-l culca la pămînt. În timpul ăsta, ies şi eu în stradă, să văd mai bine ce se întîmplă. Mai ales că vă ştiam pe dumneavoastră înăuntru. Dar n-apuc să ies bine, cînd mai văd un lungan ieşind de după alt copac, pregătindu-se să sară la scurtătura aceea de om. Şi unde începe, măi frate, un fel de mijcarcă pe după copaci. Ca să fiu mai sigur, smulg şi eu un leaţ gros din gardul cumătrului şi pornesc tiptil spre ei. „Dacă scapă de lungan, mi-am zis, îl miruiesc eu în numele Tatălui." Şi aşa chiar s-a întîmplat. Ce-a făcut, ce-a dres, l-a cuminţit şi pe celălalt lungan. L-a azvîrlit tocmai în mijlocul străzii. Şi de teamă, că se mai scoală vreunul dintre ei, a şi ţîşnit-o înapoi, spre mine. Nu ştia mititelul că-i mai aţinea cineva cărarea. Îl pîndeam tot de după un copac. Cred că era oleacă ameţit, că nu scăpase el chiar teafăr din încăierarea cu ceilalţi doi. Altfel m-ar fi simţit... Ghinionul lui ! În momentul cînd a ajuns în dreptul meu, l-am şi ciunjit cu leaţul smuls din gardul cumătrului. Credeam că o să cadă şi-mi şi făcusem planul să sar călare pe el şi să-l leg fedeleş, ca să-l aveţi plocon. Dar ţi-ai găsit. N-am apucat s-aud decît un icnet scurt, după care mi-am simţit picioarele retezate ca de-o coasă. Cînd mi-am revenit în simţiri, zăceam ceva mai încolo, cu faţa în sus, cu mîinile şi picioarele desfăcute, de parcă eram răstignit.

— Lucrează frumos, observă Văpaie cu vădită admiraţie.

— N-am ce zice, recunoscu şoferul.

— Eşti sigur că l-ai lovit în cap ? se interesă Cernica.

— Garantez, îl asigură șoferul. Acum își oblojește pe undeva capul spart.

Un oftat prelung le aminti de prezența lui Chițigoi.

— Acum știi de ce vreau să te pun la adăpost ? îi spuse reporterul.

— Vă rog să nu mă lăsați, scînci Chițigoi.

Maiorul Mereanu îi aștepta. Nu se arătă de loc surprins că Cernica i-l adusese plocon pe Chițigoi. Ascultă atent relatarea reporterului, răsucind pe degetul arătător un lanț subțire de argint.

— Din păcate, făcu maiorul, „amicul" dumitale cel scund ne-a scăpat. Presupun că la ora asta ori stă ascuns în vreo vizuină, ori a șters-o din oraș. Am anunțat toate punctele de control dar mă îndoiesc că o să-și arate fața pe undeva. Mai ales că e și însemnat la cap. Mai doriți ceva de la noi ?

— O singură rugăminte : să-l ocrotiți pe amărîtul ăsta de Chițigoi.

Capitolul XIX

ÎNCERCAREA NEIZBUTITĂ A COLONELULUI COMAN

— Cum e, domnule „Maigret" ? îl întîmpină Coman pe Cernica.

Scena avea loc a doua zi, pe înserate, în cabinetul colonelului. Reporterul, sosit la prînz în București, împreună cu Văpaie, se grăbise să-l întîlnească pe ofițerul superior.

— Bilanțul nu-i chiar strălucit, îi răspunse Cernica.
— Te-am prevenit că nu-i o treabă simplă.
— Eram pregătit.
— Și la ce concluzii ai ajuns ?
— Un lucru e cert : Greceanu n-a avut nici un amestec în asasinarea studentului utecist Bejan.
— Dacă lucrurile stau într-adevăr așa, îl vom reabilita, din păcate, postmortem. Dar pot să aflu și eu mai în amănunt ce-ați descoperit ?
Cernica făcu o succintă prezentare a investigațiilor sale în timpul lungii călătorii în Moldova.
— Îți atrag atenția, observă Coman, că niște declarații obținute în condiții discutabile nu constituie probe concludente.
— Să nu exagerăm, se burzului Cernica. Declarațiile lui Ghiță Papuc au fost făcute în fața a doi oameni. Vi-l aduc, dacă vreți, și pe Văpaie.
— Mulțumesc. Nu e nevoie.
— În ciuda aparențelor, Văpaie e un băiat serios, capabil, de nădejde.
— Stimate „Maigret", îi reteză colonelul vorba. Nu te supăra, dar sînt copoi bătrîn. Crede-mă. Sentimentalismul într-o anchetă ajută ca frecția la un picior de lemn.
Cernica îl ascultă profund dezamăgit.
— Considerați, rosti reporterul cu amărăciune, că am avut un eșec total ?
— N-am spus așa ceva, îl corectă Coman. În ciuda stîngăciilor voastre, acțiunea pe care ați întreprins-o a avut și-un mare merit : a mai adus în scenă un personaj. Poate personajul principal.
— Scumdacul.
— Evident. L-ați obligat să scoată capul.
— Știți că ne-a urmărit și dincolo, la...

— Nu numai că v-a urmărit, dar vă va urmări în continuare.

— Ați pornit și dumneavoastră în căutarea lui?

— Îl așteptăm de mulțișor.

Coman își aprinse o țigară și începu să sloboadă colaci groși de fum.

— Faptele, dintr-un anume punct de vedere, sînt sărace, recunoscu Cernica. Singura certitudine e culpabilitatea lui Șerban Zainea, care, ca inginer-șef al șantierului, doar c-un singur gest ar fi putut împiedica dezastrul de la baraj și noua condamnare a lui Greceanu. Sper că nu puncți sub semnul întrebării și acest fapt?

— Nu, îi replică prompt colonelul. Dar e o culpă dovedită tardiv. Probabil că se încadrează în termenul de prescriere.

— Cum explicați totuși prezența Scundacului la Chițigoi? Se teme de ceva?

— Sigur că se teme. Doar vezi că nu te slăbește de loc. Și te previn că nu-i un om de duzină. Dimpotrivă. Toată tărășenia de la casa lui Chițigoi a fost făcută, după părerea mea, cu un anumit scop: acela de a abate investigațiile dumitale, ca și ale noastre, pe alt făgaș.

— Deci, mare scofală n-am făcut, conchise Cernica amărît.

— Îți repet. Ceea ce ați întreprins pînă acum ne va fi de mare ajutor în elucidarea acestui caz. Ați răscolit dosare, l-ați obligat pe Scundac să se miște și să intre în panică. Lăsînd la o parte faptul că a și fost miruit la ceafă. E un amănunt care, la un moment dat, poate cîntări greu.

— Fleacuri, făcu Cernica dezamăgit.

— Mă rog, rosti colonelul uşor agasat. Sper că n-am nici o vină ? Te-am avertizat : nu-i o treabă uşoară. La ce te aşteptai ? Ca la un simplu semn al dumitale, vinovaţii să-ţi cadă la picioare ?

Cernica se ridică şi întinse mîna colonelului.

— Cît am putut şi m-am priceput... Eu vă mulţumesc.

— Noi îţi mulţumim, îi strînse colonelul mîna amical.

— A fost o experienţă interesantă, ţinu să mai adauge Cernica.

— Sînt convins, îl asigură colonelul.

De îndată ce se închise uşa în urma reporterului, în altă uşă, ce da în cabinetul lui Coman, se auziră nişte bătăi discrete. Colonelul îşi pofti nerăbdătorul musafir. Apăru silueta zveltă a locotenentului-major Cornel Voinea. Tînărul ofiţer era şi de această dată în ireproşabila sa uniformă. Stătea nemişcat, în poziţie de drepţi. Din priviri, însă, ca şi din obrajii săi roşii, păreau că ies văpăi.

— Ce-i cu tine, frăţie ? îl cercetă colonelul calm.

— Aţi lăsat aparatul conectat şi, fără voia mea, am fost martor la convorbirea pe care aţi avut-o cu Cernica.

— Zici că l-am uitat deschis ? se arătă colonelul surprins, invitîndu-şi colaboratorul mai aproape de birou. Mă mir ! Probabil că am început să îmbătrînesc.

— Nu ştiu ce mă face să cred că l-aţi lăsat intenţionat.

— Intenţionat zici ? Te pomeneşti ! îl învălui colonelul într-o privire şugubeaţă.

— În acest caz trebuie să înţeleg că aprecierile pe care le-aţi făcut asupra acţiunilor lui Cernica sînt, în fapt, asupra activităţii mele.

— Știi că ești băiat deștept? Citești bine printre rînduri.

— Dacă îmi permiteți, aș vrea să vă raportez că, în ce mă privește, aveți dreptul să faceți orice. Să măturați chiar acest birou cu mine. Pentru că nu mi-am făcut datoria, n-am răspuns încrederii acordate...

— Uite ce-i, îl temperă Coman cu un gest scurt. Am auzit în viața mea atîtea izbucniri care se vor autoflagelări, încît am devenit imun.

Un nou val de sînge inundă chipul tînărului ofițer. Cu vocea sugrumată, ținu totuși să-și descarce sufletul.

— Permiteți-mi, vă rog, să raportez mai departe.

— Te ascult.

— Ați greșit profund.

— Al naibii te-ai mai făcut, măi! se arătă colonelul surprins. Mergi cu îndrăzneala pînă acolo încît îți insulți superiorul?

— Permiteți-mi să raportez.

— Ce să-mi raportezi? Întîi execuți și după aceea raportezi. Ai trei zile de arest. Executarea!

Din roșu cum era, chipul tînărului ofițer deveni brusc livid. Luă iarăși poziția de drepți, făcu stînga împrejur și dădu să plece. Din spate îi veni însă comanda fermă a colonelului:

— Stai! Locotenentul-major încremeni ca o stană. Stînga-mprejur! Tînărul ofițer execută comanda cu precizia unui resort. Coman izbucni într-un rîs zgomotos, după care adăugă: Ești om însurat, cu armata făcută și tot copil ai rămas. Locotenentul-major continuă să-l privească drept în ochi, fără a schița cel mai mic gest. Jocul îi plăcea. Zici că am greșit? reluă colonelul discuția.

— Profund, tovarășe colonel.

— Și-n ce constă greșeala mea ?

— Ați subestimat munca și sacrificiile acestui om excepțional.

— Excepțional, zici ? își exprimă colonelul îndoiala. Ce-ai găsit excepțional la el ?

— Nu oricine se angajează să facă pe detectivul...

— Amator, îl completă colonelul cu nelipsitu-i zîmbet de zeflemist.

— Iarăși sînteți nedrept, îi atrase atenția tînărul ofițer. Cernica n-a pornit în această acțiune din amatorism.

— De acord. S-a simțit și se simte vinovat. Greceanu s-a prăbușit în prăpastie în timpul faimoasei regizări inițiate de el și de alt nepriceput.

— Vina lui, dacă vreți, e morală. Penal...

— Rămîne de văzut dacă pînă la urmă nu-i și penală. Locotenentul-major părăsi poziția de drepți în intenția de a-i replica. Dar colonelul nu-i dădu răgaz. Pentru mine, continuă Coman, Cernica rămîne un mare semn de întrebare. Ce i-a venit să regizeze acea faimoasă demonstrație tocmai cu coloana de basculante în care se afla Greceanu ?

— După părerea mea acest lucru nu poate constitui un cap de acuzare.

— Poate și... nu poate, rosti colonelul dus pe gînduri. Ideea i-a putut fi sugerată cu bună sau cu rea credință. După cum se putea foarte bine ca, profitînd de naivitatea celui sau celor care au pus-o în practică, să-și fi făcut jocul cu totul altcineva. Speculații se pot face cîte vrei. Se poate pune sub semnul întrebării chiar și viul interes pe care-l arată Cernica acestui caz.

Colonelul se ridică și, după obiceiul lui, începu să penduleze de la un capăt la altul al cabinetului. Locotenentul-major cunoștea bine semnificația acestui obicei.

Şeful său era pe cale de a lua o hotărîre importantă. Tînărul ofiţer o aştepta cu justificată nerăbdare.

— Ce-ţi face nevasta ? se interesă Coman pe nepusă masă.

— Mulţumesc, bine ! răspunse locotenentul-major surprins şi bucuros în acelaşi timp.

— Cît mai are ?

— Vreo două luni.

— Ce vrei să fie ?

Deşi-i pusese de nenumărate ori aceeaşi întrebare, viitorul tată răspunse cu vădită plăcere :

— Fie ce-o fi, numai băiat să fie.

— Crezi că mai poate suporta un timp lipsa ta ?

— E soţia unui ofiţer, făcu viitorul tată plin de sine. Ea ştie acest lucru.

— Nevestele noastre ştiu multe, dar înţeleg mai puţin decît credem noi. A mea, de pildă, nu mai e la prima tinereţe şi tot mă înţelege greu. D-apoi a ta, care are acum nevoie mai mult ca oricînd de tandreţe, de protecţie, de afecţiune... N-o lua uşor.

— N-o cunoaşteţi, tovarăşe colonel ! se umflă iarăşi în pene tînărul ofiţer.

— Ori tu n-o cunoşti !? Dar, mă rog. Fiecare ştie mai bine ce are în casă. Zici că ţi-ai putea continua misiunea ?

— Nici prin cap nu-mi trece să abandonez.

— Discută totuşi cu ea. Va trebui să mai dispari un timp din Bucureşti.

Tînărul ofiţer înţepeni în ireproşabila sa poziţie de drepţi, la care ţinea atît de mult, şi rosti pe tonul cel mai eazon posibil :

— Am înţeles, tovarăşe colonel.

Execută apoi o „stînga-mprejur" demnă de cel mai versat ofiţer de gardă şi porni spre ieşire. Coman îl urmărea cu privirea omului matur care se amuza de năzbîtiile unui copil. Şi, ca de atîtea ori, se întrebă dacă tînărul său colaborator făcea această paradă numai din plăcere, sau îşi lua un pic superiorul în dorîdere. Era o enigmă pe care nu-şi propusese s-o dezlege vreodată. Tot de dragul jocului.

În pragul uşii, locotenentul-major se opri brusc şi se întoarse spre superiorul său :

— Permiteţi-mi, tovarăşe colonel, să vă mai pun o întrebare.

— Întrebi cam mult azi, îl făcu atent Coman.

— Ţin totuşi...

— Dă-i drumul.

— De ce l-aţi îndepărtat pe Cernica ?

— Ne-ar încurca.

— Îmi pare rău.

— Şi mie.

Cernica se simţea, evident, în pasă neagră. Ştia că purtarea rece a colonelului însemna, de fapt, înlăturarea sa din anchetă. Şi-l acuza pe Coman de nerecunoştinţă.

„Aşa-s oamenii", îşi zise el dezamăgit.

Acasă, găsise un bilet de la Văpaie, prin care acesta îl anunţa că plecase să-şi vadă neamurile din Ferentari.

„Te pomeneşti că nici el nu se mai întoarce", îşi zise reporterul cu amărăciune. De la Văpaie avea însă mai puţine pretenţii, cu toate că se ataşase sincer de tînăr. Telefonă la redacţie ca să-şi anunţe sosirea în Bucu-

reşti. Îi expirase şi delegaţia obţinută de la redactorul-şef. Secretara îi răspunse morocănoasă :

— Şeful s-a interesat de dumneavoastră.

— Mîine dimineaţă sînt la redacţie, îi preciză Cernica acru.

Simţea cum îl cuprinde treptat acel sentiment complex, amestec de deznădejde, de neajutorare şi de neînţelegere din partea semenilor din jur. Şi n-avea în clipa aceea pe nimeni alăturat. Un suflet delicat de femeie, de pildă, i-ar fi adus consolare şi alinare. Dar liniştea din apartamentul său rece şi pustiu nu fu tulburată decît de răbufnirea unui oftat slobozit din pieptul solitarului. „Stupidă stare", constată el. Deschise aparatul de radio. Dar melodia de muzică uşoară transmisă pe calea undelor, care-i plăcea îndeobşte, de data aceasta îl enervă. Apăsă furios pe clapă şi radioul amuţi. Cu gesturi mecanice, începu să-şi aranjeze în dulapuri lucrurile care-l însoţiseră în recenta-i expediţie. Caietul de însemnări îi reţinu atenţia. Se apucă să-l răsfoiască fără un scop anume şi fără a fi în stare să descifreze ceea ce consemnase cu propria-i mînă. Un nume scris mai citeţ îi trezi brusc interesul. Era cel al fostei iubite a lui Greceanu, mama strengarului bucălat şi cîrlionţat.

„Ce copil frumos !" îşi aminti Cernica simţind cum îl cuprinde duioşia. Îi plăcuseră întotdeauna copiii. Dar această odraslă din flori exercita asupra lui o atracţie deosebită.

„Ce-or fi făcînd acuma ?" se întrebă el. Ce n-ar fi dat să se afle în clipa aceea lîngă ei, să joace strengarul pe genunchi şi să-şi plimbe privirea pe chipul alb, iluminat de zîmbet candid al Georgetei Parascan.

„Măcar pentru a reabilita acești doi nevinovați ar trebui să continui cercetările", își zise Cernica. Se și vedea „cavaler al dreptății" înfățișîndu-se, ca pe vremea castelanilor, în fața alesei inimii sale, îngenunchind și rostind patetic : „Înger scump al vieții mele ! S-a făcut lumină și dreptate. Ați fost răzbunați. Cei care v-au făcut atîta rău au fost pedepsiți fără cruțare. Primește, diafană domniță, omagiile servului tău".

Cernica trecuse cam de multișor de vîrsta romantismului. Totuși, mai avea unele răbufniri... Curioasă împletire de trăsături la acest bărbat în toată firea : omul voinței și acțiunii era dublat de un timid. Orgolios, fără a atinge paroxismul, era în același timp timid în fața femeilor. Fiind conștient de acest lucru, ocolise mereu o legătură legiferată. Pe Georgeta Parascan, însă, și-o dorea de soție. Intuia că și nefericita iubită a lui Greceanu era, la rîndu-i, o timidă.

Se opri din lectura însemnărilor și privi fix spre colțul mesei de lucru. Nu se zărea nimic acolo. Se întoarse apoi brusc pe călcîie, își smulse haina de pe spătarul scaunului și ieși trîntind ușa după el. Străbătu curtea cu pași mari, apăsați. Sări în primul trolcibuz și se trezi abia la capătul liniei. Visa cu ochii deschiși. Străbătu aproape în fugă larga piață din fața clădirii în care se afla sediul redacției sale, trecu ca un bolid pe lîngă portar, bătu nervos în ușa liftului și nu se dezmetici decît în fața secretarei redactorului-șef.

— E aici ?

— Este. Dar e ocupat.

— Am ceva important.

Intră fără a mai bate la ușă. Lerescu, redactorul-șef, citea într-adevăr o pagină a numărului de sub tipar. Se opri totuși din lectură și-i zîmbi prietenește.

— Ai sosit, amice?

— După cum vezi.

Ca foşti colegi de facultate, între patru ochi foloseau un limbaj familiar. Altfel, în public, Cernica acorda lui Lerescu respectul cuvenit funcţiei acestuia.

— Numai o clipă te rog să mă aştepţi, îl rugă redactorul-şef.

După cîteva minute, ridică privirea de pe pagină, îşi puse semnătura într-un colţ şi sună secretara.

— Urgent în tipografie! Îşi îndreptă apoi ochii mari, verzi, vioi, asupra lui Cernica. Care va să zică avem plăcerea de a vă avea iarăşi în mijlocul nostru.

— O plăcere pasageră, îl avertiză Cernica.

— Iarăşi? făcu mirat Lerescu. Dar ce planuri mai ai? Un zbor în lună?

— Cam pe acolo.

— Ţi-aş propune să revii pe pămînt şi să te apuci de treabă. E o situaţie mai grea pentru redacţie.

— De zece ani, de cînd lucrez aici, tot „situaţii grele" sînt în redacţia asta.

— Nu uita că e vară. Perioada „marilor vacanţe", făcu pe un ton glumeţ Lerescu.

— Regret foarte mult, dar vreau să duc treaba începută pînă la capăt.

— Ce treabă? îl iscodi cu o privire ironică Lerescu.

Cernica îi relată pe scurt peripeţiile sale din Moldova.

— Se anunţă un roman de aventuri interesant, observă cu aceeaşi uşoară ironie Lerescu. Dar n-ai vrea să-i pui deocamdată punct? Cred că-i mai bine să-l continui după ce afacerea va fi încheiată de organele de resort.

Cernica intui că și altcineva îl pusese în curent pe Lerescu cu tot ce întreprinsese el pînă atunci. Și acea persoană nu putea fi decît colonelul Coman, care-l sfătuise fără îndoială pe redactorul-șef să-și rețină neastîmpăratul reporter în București. Faptul îl înfurie.

— Îmi dau seama că te necăjesc, că te pun într-o situație delicată, rosti Cernica sentențios. Am abuzat de bunăvoința ta. Un alt redactor-șef nu mi-ar fi aprobat nici o zi pentru asemenea năzbîtii.

— De ce? protestă Lerescu. Nu-s de loc năzbîtii.

— Să nu ne mai ascundem după deget, îi replică Cernica. Ca să împăcăm și capra și varza, eu îți propun o soluție convenabilă: demisia.

Pe chipul plin, alb-roz al lui Lerescu, apăru o ușoară congestie. Tuși sec.

— Faci cum vrei. Ești om în toată firea. Dar aprobarea demisiei rămîne la latitudinea mea.

— Ți-o voi trimite, totuși, mîine dimineață, îl avertiză Cernica.

— Gestul tău poate avea repercusiuni.

— Cu orice risc.

— E chiar atît de necesară prezența ta în această anchetă?

— Absolut necesară... Din punctul meu de vedere.

— Nu te alinți?

— Dacă m-ai cunoaște de ieri, de azi, ai avea o scuză, îl certă Cernica. Știi foarte bine că nu-s un alintat.

— Este o vorbă, rosti Lerescu didactic, în timp ce-l conducea spre ușă. „Omului poți să-i faci rău cu forța. Bine?..."

— Te rog să mă crezi că e spre binele meu.

— Cum o cheamă?

Cernica tresări ușor. Admiră din nou intuiția fostului său coleg. Îi zîmbi amical.

— Pentru mine e cel mai frumos nume.

— Zeii să fie de partea ta, îi strînse Lerescu mîna. Fă o cerere de concediu fără plată. Dar să fii cu băgare de seamă. Cînd te întorci, aș vrea să mai ciocnim un pahar la Casa Ziariștilor.

— Îți promit, făcu Cernica din prag.

Telefonul sună prelung.

— Aveți legătura cu tovarășul locotenent-major Voinea, auzi Coman în receptor.

— Alo!

— Să trăiți, tovarășe colonel.

— Nu poți veni o clipă pînă la mine? se interesă Coman. Urmă o scurtă pauză. Amicul nostru nu poate fi reținut în București. Va trebui să stabilim un nou plan de bătaie. Cînd să-ți trimit mașina?

— Peste cinci minute, îi precizează Voinea.

— Ziceai că seara asta o petreceam împreună? urmă glasul încărcat de repros al soției.

Soțul ridică dezolat din umeri:

— Asta-i bărbatul pe care ți l-ai ales.

— Mai întîi o precizare: nu te-am ales eu ci... invers.

— Rezon.

— În al doilea rînd, nu ești cel mai rău soț. Dimpotrivă. Un bărbat ideal. Ești mai mult musafir pe acasă.

Soțul îi cuprinse mijlocul suprarotunjit de sarcină, o sărută drăgăstos, dînd apoi zor cu echiparea.

Un scurt apel al soneriei de la intrare curmă scena de familie. Sosise mașina de serviciu.

— Ordonați, tovarășe colonel!

Coman ridică ochii din dosarul pe care-l răsfoia și-i zîmbi:

— Ai fost prevăzător. Ești în civil.

— Bănuiesc că trebuie să intru imediat în dispozitiv.

Colonelul schiță un gest de plăcută surpriză.

— Îmi place! Ai început să miroși ca un copoi băurîn.

Deși aprecierea superiorului său îl flată, tînărul ofițer schiță un ușor zîmbet ironic.

— Din cîte am înțeles, Cernica nu vrea să se lase îndepărtat. Coman îi confirmă. Și eu aș fi făcut la fel.

— Uiți, însă, riscurile care-l așteaptă.

— Credeți că vor îndrăzni?

— Fiara cînd e încolțită...

Un scurt fior se strecură de-a lungul spinării tînărului ofițer.

— Nu le voi da timp să lovească, își dădu el curaj.

— Îți ordon chiar.

— Mutăm iarăși scena la cariera de la Tinca? E un loc care nu mă prea atrage.

— Nici pe mine, dar n-avem încotro. Alegerea nu depinde de noi.

— Îmi spuneați la telefon de un nou plan de bătaie.

— E un fel de-a zice „plan de bătaie". Corect, ar trebui să-i spunem „de pîndă". Pentru că vînatul nu ne-a lăsat pînă acum decît niște urme. Fața nu ți-a arătat-o, iar gazetarul ăsta amator de senzații tari ni-l cam sperie.

— Îl lăsăm, totuși, să acționeze liber?

— Bineînțeles.

Cernica făcea pregătiri febrile pentru noua călătorie. Era nerăbdător să se reîntoarcă în oraşul O. şi să dea ochii cu soţii Zainea, principalii inculpaţi, după opinia sa, în cazul Greceanu. În gînd, îl blestema pe Văpaie că-l părăsise tocmai în asemenea momente decisive. Dar spera să se descurce şi singur. Cunoştea de-acum oamenii, locurile, ştia de cine şi cum să se ferească. Numai că evenimentele care-l aşteptau aveau să-i demonstreze că, dimpotrivă, era cu totul nepregătit pentru asemenea situaţii.

Hotărîse să plece cu un tren de seară. Cu toate că şi noaptea precedentă o petrecuse pe drum, nu-şi îngădui nici o clipă de răgaz. Îşi strîngea bagajul, scria biletele, dădea telefoane la prieteni, pe care-i angaja cu felurite comisioane. Un apel neaşteptat al soneriei de la uşă îl făcu să tresară. Se ridică iute de la masă şi păşi plin de speranţă către holişorul de la intrare. Îşi dorea ca în prag să dea cu ochii de... Era într-adevăr Văpaie. Cu sacul de voiaj atîrnat pe umăr şi cu şnurul ghitarei trecut pe după gît, îl întîmpină pe reporter cu nişte zdrăngănituri vesele de strune.

— Hahaleră! îl apostrofă bucuros Cernica. Credeam că m-ai părăsit.

— Îmi pare rău, boss, dacă poţi gîndi astfel despre mine. M-am dus să-mi văd neamurile şi să iau nişte schimburi curate.

— Ştii că plecăm?

— Cînd?

— Peste o oră.

— Direcţia?

— Cariera de la Tinca.

— *All right*, boss. Poate-mi faci și mie lipitura cu Îngerul. Sper că n-ai uitat! Vreau neapărat să mă angajez acolo. Se cîștigă frumos.

— S-a făcut, îl asigură Cernica, mai bucuros ca oricînd de prezența lui Văpaie.

Capitolul XX

ÎNGERULUI NU I-S BOII ACASĂ

„Ce-o fi cu Îngerul? se întrebau cei de la Tinca. De-o bucată de vreme parcă nu i-s boii acasă." Aceeași remarcă o făcuseră și vecinii din cartier. De unde înainte vreme saluta primul pe fiecare cunoștință întîlnită pe stradă ori la magazinul cu autoservire din preajmă, acum nici măcar nu răspundea la binețe. Paznicul în uniformă cafenie, care-și făcea rondul obișnuit prin dreptul cochetei căsuțe a soților Zainea, auzise de cîteva ori răzbătînd prin ferestrele deschise schimburi violente de cuvinte.

„Și aici începe să scîrțîie căruța", constatase acesta.

Medicul neurolog de la policlinica frecventată de cei doi soți își arătă și el îngrijorarea față de starea sănătății Liei Zainea. Îi propuse chiar un concediu medical.

— Aveți o stare astenică, îi precizase el. Ce vă frămîntă?

— Sînt surmenată, îi răspunse Lia. În ultima vreme am muncit peste puteri.

Medicul clătină neîncrezător din cap, dar nu mai insistă.

Noua stare de spirit din sinul familiei Zainea începu să alarmeze şi pe obişnuiţii casei. Cei doi soţi nu mai primeau musafiri şi nici nu răspundeau invitaţiilor mai insistente la început, mai rare şi mai formale apoi. Intimi ai casei nu aveau. Nu îngăduiseră nimănui să cunoască resorturile tainice ale vieţii lor conjugale. Intimi au mai curînd familiile nefericite. Pe cînd soţii Zainea treceau în ochii lumii ca una din cele mai izbutite perechi. Şi poate tocmai de aceea ecourile încă vagi ale neînţelegerilor dintre ei aveau un răsunet tot mai puternic.

Chiar în ziua sosirii lui în oraş, Cernica fu pus la curent cu noua stare de lucruri din această familie. Providenţa i-l scosese în cale pe judecătorul întîlnit în casa soţilor Zainea.

— Nu-i exclus ca Şerbănică al nostru să aibă pe altă, concluse limbutul om al legii. La vîrsta lui se cam poartă june.

Cernica intuia, însă, adevărata cauză a zizaniei din sînul familiei Zainea şi era bucuros că lucrurile începuseră să se precipite.

„Nu intrat în panică", îşi zise el. Se felicită în gînd că ceea ce întreprinsese pînă atunci nu rămăsese fără ecou. Se întrebă, însă, cît de bine informaţi erau cei doi soţi şi, mai ales, cine le furniza informaţiile cu atîta promptitudine.

După ce se despărţi de judecător, Cernica rămase pironit locului. Nu ştia încotro s-o apuce : spre locuinţa soţilor Zainea, spre biroul inginerului-şef, spre „Katanga", ori spre carieră ? Era atît de nerăbdător, încît ar fi vrut să fie concomitent peste tot. Cîntări în minte fiecare direcţie. La „Katanga" îl trimisese pe Văpaie. La carieră nu găsea nimerit să meargă înainte de a-l ve-

dea pe Zainea. Pe Lia ar fi vrut s-o întîlnească într-un loc mai ferit şi-n orice caz între patru ochi.

„Va trebui s-o iau tare", îşi propuse Cernica. Dar cum o asemenea întîlnire necesita oarecare pregătire, deci şi timp, se decise pentru o întrevedere imediată cu Zainea. Îl găsi la birou întreţinîndu-se cu un tînăr care se recomandă sociolog. Apariţia lui Cernica păru a nu-l surprinde pe Zainea. Inginerul-şef îl întîmpină cu acelaşi zîmbet profesional, recomandîndu-l tînărului sociolog ca „renumit ziarist şi prozator". Recomandaţia stîrni protestele celui vizat.

— Meseria mea de bază este gazetăria. Proză scriu doar în timpul liber şi pentru uz propriu.

Se pare, însă, că declaraţia lui fu de rău augur. Pentru că tînărul sociolog nu scăpă prilejul de a-l supune unei lungi şi sîcîitoare discuţii.

— De obicei e invers, observă acesta. Prozatorii fac gazetărie în timpul liber, ca să zic aşa. Deşi, pentru un intelectual, timpul liber e un termen impropriu. El n-are niciodată timp. Cunosc o familie de intelectuali, amîndoi publicişti, care mi-au servit un aforism foarte nostim: „Noi — îmi spuneau ei — ne culcăm noaptea, nu dormim".

Zainea începu să caşte cu discreţie, iar Cernica îl cercetă cu ceva mai mult interes pe tînărul bucureştean, proaspăt posesor al unei diplome de sociolog. Nu era un bărbat urît. Cu un plus de masculinitate ar fi fost chiar reuşit: înalt, suplu, umeri laţi, atletici.

— Cu ce vă pot fi de folos? îi curmă Zainea la un moment dat logoreea.

— Am cu mine un chestionar care cuprinde vreo cincizeci de întrebări.

— Nu-s cam multe? observă Cernica.

— Nu, se apără tînărul sociolog. Unele ţin de detaliu.

— Ce urmăriţi prin această anchetă ? se interesă în continuare reporterul.

— Tema este generoasă şi foarte actuală. Circulă în general în sociologie sub un titlu atractiv : „Bugetul de timp". Cu alte cuvinte, urmărim modalităţile de cheltuire a timpului în diferite colectivităţi.

— Interesant, recunoscu Cernica. Am citit undeva că, pe capacul unui vechi ceasornic, erau gravate următoarele : „Cine n-are timp nu reuşeşte nimic în viaţă".

— Excelent aforism ! făcu entuziasmat tînărul sociolog, grăbindu-se să-l consemneze într-un carnet.

— Şi cred că cercetarea „bugetului de timp" pe şantierul condus de domnul inginer Zainea vă va oferi constatări interesante.

Pe chipul inginerului-şef apăru o expresie de împotrivire.

— Vă înşelaţi, le replică el. Aici oamenii îşi au împărţite cu foarte multă precizie cele douăzeci şi patru de ore : zece pe şantier, şase la „Katanga"...

— Un bufet ? se interesă sociologul notîndu-şi cu grijă.

— Iar restul, pentru somn, adăugă Zainea. Dacă nu dorm bine, a doua zi nu mai dau randament şi... le iau alţii locul.

— E o carieră atît de solicitată ?

— Se cîştigă bani frumoşi, îi confirmă Zainea.

— Şi ce fac cu ei ?

— Nu v-am spus ? Îi topesc la „Katanga".

— Dar sînt inconştienţi, se revoltă tînărul sociolog. N-au dreptul...

— După ce o să-i cunoaşteţi, o să vă schimbaţi părerea, îi replică Zainea.

— Or, dimpotrivă, îl vor atrage, îl încurajă Cernica pe tînărul sociolog.

— La urma-urmei, e o chestiune care mă priveşte mai puţin, se resemnă Zainea. Pe mine mă interesează în primul rînd producţia. Cît stau pe şantier, să fie zmei. După aceea, n-au decît să facă ce vor.

— Nu sînt de acord cu dumneavoastră, făcu tînărul sociolog.

— Eu am trecut de vîrsta entuziasmului, îi replică Zainea obosit. Dar dacă ţineţi totuşi să aflaţi ce fac oamenii mei în timpul liber, adresaţi-vă organizaţiei de tineret, sindicatului...

Un val de sînge năvăli în obrajii încă fragezi ai sociologului.

— În concluzie, trebuie să mă retrag?

— „În concluzie", îl imită Zainea în zeflemea, dacă aveţi autorizaţia de a vizita şantierul, poftiţi. Acolo, însă, vă rog să vă descurcaţi singur.

— Am înţeles, rosti lezat tînărul sociolog. Am o asemenea autorizaţie şi-o voi utiliza.

Ieşi cu spatele din biroul inginerului-şef.

— Ce figură de... Şi Zainea folosi o expresie imposibil de reprodus.

Cernica îl săgetă cu privirea. Întrevederea cu insistentul cercetător îl agasase pe inginerul-şef. Iar perspectiva de a-l avea ca musafir pe şantier îl scotea chiar din sărite. Dar n-avea încotro. Sociologul deţinea o aprobare de la minister, ca şi de la organele locale de resort.

„Domnul inginer-şef a început să-şi dezbrace haina de om bine crescut", îşi zise Cernica. Era o confirmare a noii stări de spirit care apăruse în sînul familiei Zainea.

— N-ați publicat nimic despre noi ? se interesă, vădit formal, inginerul-șef.

— Nici nu știu dacă o să scriu vreodată.

— Și-n acest caz, ce vă aduce pe aici ?

— Intenția de a purta cu dumneavoastră o discuție mai aparte.

Zainca deveni brusc atent.

— În ce scop ?

— Aș vrea să-mi clarific unele constatări, ca ă le spun așa.

— În ce calitate ?

— Cu voia sau fără voia dumneavoastră, m-ați implicat într-o poveste nu prea curată.

— Eu ? făcu surprins Zainca.

— Nu dumneavoastră sînteți acela care mi-a oferit ocazia de a fi martor și, într-un fel, părtaș la moartea unui om ?

— N-ați uitat de nenorocitul acela ?

— Nu numai că n-am uitat, dar vă avertizez că nu mă voi liniști, pînă nu voi face lumină în acest caz.

— Organele de resort au făcut o dată lumină, îi replică sec Zainca. Nu înțeleg ce vă mai provoacă insomnii, remușcări, gratuite procese de conștiință sau știu ce naiba mai simțiți ?

— Domnule inginer-șef ! Ați mințit ! îl interpelă Cernica brusc. Și dumneavoastră, și stimata dumneavoastră doamnă.

Revoltat, Zainca se răsuci pe scaun :

— Riscați să vă dau în judecată pentru calomnie.

— Nu știu care dintre noi doi va ajunge în boxa acuzării, izbucni reporterul.

— Dacă nu vi-i cu supărare, făcu Zainca reținut, în ce calitate sînteți aici ?

— De ziarist. Şi-n primul rînd de cetăţean.

— Aveţi vreo delegaţie ?

Cernica amuţi. Nici măcar o simplă delegaţie, de la redacţie, nu mai avea asupra lui. Dar nu se lăsă intimidat :

— Dacă ţineţi neapărat, veţi primi cuvenitele dispoziţii.

Replica lui Cernica avu efectul unui duş rece asupra lui Zainea.

— Vă ascult, se învoi acesta brusc.

— Ştiaţi că Greceanu a fost acuzat pe nedrept de asasinarea studentului ucecist Mihai Bejan ? Unui prieten intim, cum eraţi dumneavoastră, trebuie că şi-a mărturisit nevinovăţia ?

— E adevărat că mi s-a plîns, dar n-aveam ce-i face. Toate probele erau împotriva lui. Şi, vă spun sincer, mi-a fost teamă să intervin pentru el. Riscam să atrag asupră-mi oprobiul organizaţiei de tineret din care făceam parte, să-mi pierd bursa, să fiu chiar dat afară din facultate. Am fost egoist. Recunosc. Drag îmi era Greceanu, dar de mine mi se rupea inima. Dacă aş fi avut probe contrarii, i-aş fi sărit în ajutor. Dar aşa ?...

— Lacătul de la dulapul în care-şi ţinea el faimoasa haină de piele n-avea decît două chei. Una era la el şi alta...

— La mine. E adevărat. Dar vreau să vă fac atent că lacătele nu sînt făcute pentru spărgători, ci pentru oameni cinstiţi. Or, cel care i-a luat haina, dacă a fost în stare să comită o crimă odioasă, bănuiesc că ştia să desfacă şi un lacăt.

— În noaptea aceea eraţi împreună cu actuala dumneavoastră soţie. Pe atunci era logodnica lui Greceanu ?

— Nu erau logodiți, ci numai prieteni. Insistențele lui Greceanu o plictiseau pe Lia.

— Iar dumneavoastră îi alungați plictisul.

— V-aș ruga să purtați respectul cuvenit, se revoltă Zainea. Ne iubeam și continuăm să ne iubim. Dacă ne ascundeam de Greceanu, o făceam numai pentru a-l menaja. Era îndrăgostit prosteşte de Lia, fără ca ea să-i fi lăsat vreo speranță.

— Mă abțin să calific purtarea dumneavoastră din tinerețe, făcu Cernica mai mult pentru sine. Singura scuză ar fi inconștiența. Dar mă îndoiesc că, la vîrsta studenției, mai puteați beneficia de atare circumstanță.

— Păcatele tinereții, făcu Zainea netulburat.

— Și cruzimea tinereții, adăugă Cernica.

— Se poate, făcu neconvins inginerul-șef, care începuse să-și cam piardă calmul. Și-n concluzie, ce doriți? Să-mi ispășesc acest omenesc păcat din tinerețe? Nu sînt nici primul, nici ultimul bărbat din lume care fură femeia altuia. Cînd ți se aprind călcîiele, nu mai ții cont nici de prietenie, nici de colegialitate, nici de rudenie... Asta-i viața!

Cernica nu mai insistă, deși condamna etica pe care se întemeiase familia Zainea. Dar asta era o chestiune care privea în primul rînd pe cei doi soți. Pe el îl interesa altceva: de ce fusese omorît treptat, cu bună știință, un om ca Greceanu? La această întrebare voia să capete răspuns.

— Ziceați că la prima condamnare a lui Greceanu n-ați avut nici un amestec?

Zainea izbucni în rîs:

— Nu vă dați seama de naivitatea unei asemenea întrebări?

— Nici în a doua condamnare n-ați fost implicat?

Inginerul-şef îl întrebă cu o indiferenţă dezarmantă :

— La ce vă referiţi ?

— O puteaţi împiedica.

— E adevărat, recunoscu Zainca. Doar într-un singur chip : să fi trecut în locul lui în boxă. Ceea ce, vă rog să mă iertaţi, n-am putut. Şi n-am vrut. Sînt un simplu muritor. Spiritul meu de sacrificiu nu merge atît de departe.

Răspunsul îl umplu de revoltă pe Cernica :

— Domnule inginer-şef ! Cum puteţi fi atît de cinic ?

— În ce constă...

— Nu mai demult decît alaltăieri l-am interogat pe Chiţigoi, fostul şef al serviciului personal de la şantierul pe care l-aţi condus.

— Ce-a mai hămăit otreapa aia ? Un beţiv ordinar.

— Pe biroul dumneavoastră a existat o scrisoare de avertisment.

— Nu e prima oară cînd aud acest lucru, îl întrerupse Zainca calm. S-a pomenit şi la proces de aşa ceva. Dar nu s-a dovedit nimic. Spusele unei căzături, vă rog să mă iertaţi, nu pot fi luate în consideraţie.

— Prin urmare, negaţi ?

— Nu neg, ci precizez nişte adevăruri. Şi din clipa asta vă rog să nu-mi mai puneţi nici o întrebare privitoare la acest caz. Morţii cu morţii şi viii cu viii. Dacă vreţi să discutăm probleme de interes profesional, stăm cu plăcere de vorbă. Altfel, riscaţi să vă... ţin la uşă. De asemenea, v-aş ruga să nu mai mergeţi în carieră. Am dispoziţii severe în acest sens. Traficul s-a intensificat şi, ca atare, a crescut pericolul de accidente. Nu-l primesc nici pe Dumnezeu pe şantier. Orice gen de relaţii, informaţii dau cu plăcere aici, la birou.

Dispozițiile nu erau noi. Inginerul-șef le avusese și înainte. De aplicat, însă, le aplica după bunul său plac. Iar în privința lui Cernica, bunul său plac era ca acesta să nu mai calce prin carieră. De ce?

„Evident, ancheta întreprinsă de mine îl neliniștește", își zise Cernica. Insistă totuși:

— Sociologului de adîncauri îi veți permite să vadă șantierul?

— Are aprobare specială. Dar și în cazul lui nu-mi asum nici o răspundere. Dacă vrea să se expună accidentelor, n-are decît s-o facă. Dar pe barba lui.

— Vă voi aduce și eu o asemenea aprobare, îl avertiză Cernica.

— Vă privește. Și fiindcă veni vorba de aprobări, v-aș ruga să nu luați legătura cu soția mea decît... cu aprobarea mea. Altfel, riscați să vi se închidă telefonul în nas sau, ceea ce ar fi regretabil, să ieșiți pe ușă afară într-un mod nu prea civilizat. Soția mea e bolnavă, are o nevroză astenică avansată și sînt hotărît s-o apăr cu dinții. Pentru că orice încercare de a i se tulbura liniștea înseamnă, în ultimă analiză, agravarea bolii. Ne-am înțeles?

— Chiar foarte bine, domnule inginer-șef, îi răspunse Cernica pe un ton glacial.

Îi întoarse spatele și plecă în aceeași clipă cu pași mari, apăsați. În timp ce străbătea culoarul lung, spre ieșire, își zise că avusese o purtare copilărească. Îi era ciudă că-i dăduse lui Zainea prilejul de a rîde de el. La colțul străzii îi apăru în cale Văpaie. Reporterul era atît de tulburat, încît nici nu se mai întrebă cum de aflase tînărul de prezența sa la Zainea.

— Ce e, boss?

— Nu mai pot interveni la Înger pentru angajarea ta.

— Nici o pagubă, făcu nepăsător Văpaie. Nici pe mine nu mă mai atrage. Aici s-au împuțit lucrurile. Nu mai e cum era. La „Katanga" n-am găsit nici pe Țoinac, nici pe cei din gașca lui Petrustan. Și-au mutat sediul.

— Nu știi unde?

— Aflu eu.

Pășeau amîndoi agale către hotel. Cernica — apăsat de gînduri, iar Văpaie — dornic să afle ce-l frămînta pe reporter. Îl simțea descurajat și dezamăgit.

Cernica hotărî totuși să se abată și pe la vechile lui cunoștințe de la miliție și procuratură. Iar lui Văpaie îi ceru să caute în continuare noul sediu al șoferilor ladului.

Căpitanul Negru, cel care condusese ancheta privitoare la accidentul în care-și găsise moartea Greceanu, îl primi pe Cernica politicos, cu zîmbetul pe buze. Dar, după ce-l ascultă, îi răspunse sec:

— Pentru mine acest dosar e închis.

— Tovarășe căpitan! se revoltă Cernica. Mă surprinde ușurința cu care tratați un caz atît de grav.

— Vă atrag atenția, îl întrerupse Negru pe tonul cel mai oficial cu putință, că vă aflați în biroul și în fața unui căpitan de miliție.

— Am înțeles, rosti reporterul cu glasul sugrumat.

Își dădu seama că orice insistență era de prisos. Se retrase demn, deși în cerul gurii simțea gustul amar al înfrîngerii. De la miliție se îndreptă, fără prea multă convingere, spre procuratură. Aici i se transmise printr-o secretară că procurorul era într-o ședință din care nu știa cînd va scăpa. Și nici nu i se putea preciza cînd ar mai putea sta de vorbă cu el.

„E clar", își zise reporterul, simțindu-și gura uscată ca iasca. Ca gazetar era obișnuit să găsească toate ușile. Or, acum se pomenise cu ușile închise. Nemaiputînd suporta uscăciunea din gură, intră în primul birt și ceru un coniac mare. Îl dădu cu sete peste cap.

Hotărî apoi să se întoarcă la hotel și acolo, în liniștea camerei, să cugete în tihnă la ce-i rămînea de făcut.

— Hei, boss ! Dormi ? Trezit brusc, Cernica se frecă la ochi. Am dat de Țoinac.

— Și ?

— Nu mai lucrează la carieră. Îngerul i-a făcut vînt. Și nu numai lui. Tot grupul lui Greceanu a fost împrăștiat. Pe unii i-a transferat, pe alții i-a dat pur și simplu afară.

— I-auzi ! făcu surprins reporterul.

— Nu mai e de trăit la Tinca. Îngerul și-a schimbat fața. S-a făcut negru. Ce facem ?

— Așteptăm. Văpaie căscă ochii mari și-l privi cu respect. M-am gîndit bine, continuă Cernica. E singura soluție.

Văpaie se lăsă nemulțumit cînd pe un picior, cînd pe celălalt. Nu suporta de loc poziția „pe loc repaus". El era omul acțiunii. Dar dacă Cernica dăduse această comandă, trebuia s-o execute. Se trînti într-un fotoliu, culese ghitara uitată pe covor și începu să zdrăngănească din strune. „Dacă-i bal, bal să fie !" își mai zise el. Începu să fredoneze șlagărul din „Zorba Grecul".

Reacția tînărului îl amuză pe Cernica. Mai mult decît atît, îl făcu să uite de amarul înfrîngerilor din acea zi.

Trei zile de așteptare. Cernica și Văpaie se plictiseau cumplit. Văzuseră toate filmele, colindaseră toate parcu-

rile, făcuseră zilnic cîteva ore de plajă la strandul orașului. În carnetul său, reporterul își trecuse totuși cîteva notări nu lipsite de interes.

„...L-am întîlnit ieri pe judecătorul X. Mi-a spus că în familia Zainea a reapărut tihna și buna dispoziție. Lici i-a trecut astenia. Am încercat să vorbesc cu ea la telefon. Bineînțeles, în orele cînd Zainea nu era acasă. Mi-a răspuns, invariabil, o voce acră de bătrînă, cu un pronunțat accent străin, care s-a interesat de fiecare dată cine era la telefon. Mi-am dat un nume fictiv. Dar... n-a mers. Am primit același răspuns tipic: «Doamna nu acasă. Spunem la ea că fost căutată»".

„...Am pîndit ore întregi casa familiei Zainea. Eu stăteam într-o cofetărie, iar Văpaie într-o cizmărie. El și-a reparat cu această ocazie toată încălțămintea și, pe deasupra, a luat și lecții de cizmărie. N-aș fi vrut să fiu în pielea cizmarului. Văpaie i-o fi făcut capul calendar. Pînda noastră a fost, însă, zadarnică. Lia Zainea n-a ieșit de loc din casă. Stă ca într-o mînăstire, păzită de aceeași hoașcă bătrînă, care răspunde și la telefon."

„...Surpriză! Mîine seară Șerban Zainea face mare zaiafet. Sărbătorește însănătoșirea scumpei sale soții. Reia, deci, tradiția. Vor fi invitați, desigur, toți cei pe care i-am cunoscut. Domnul inginer-șef îmi dă cu tifla. A trecut o dată cu mașina pe lîngă mine și mi-a rînjit provocator. Drept răspuns, i-am scos limba ca un copil obraznic. Am fost caraghios. Dar n-am avut, în acel moment, altă replică la îndemînă".

„...Dimineața, în holul hotelului, și seara, la restaurant, întîlnesc mutra antipatică a sociologului. Tipul mă interesează în mod special, deoarece are fericitul prilej de a se plimba în voie prin cariera de la Tinca. Dar e

un tip scîrbos. Nu reușesc să scot nimic de la el. De fiecare dată îmi servește aceeași replică : «Secret profesional». Mare scofală nu cred că face el pe acolo. Sau, mai știi ? Ce n-aș da să am și eu la îndemînă autorizațiile lui ! Mă gîndesc uneori că ar putea fi un «țugulan», cum îi numește Văpaie pe polițiști. Se poartă ostentativ de misterios".

...Astă-noapte, în orele de insomnie, mi-a venit o idee care începe să-mi surîdă : o acțiune îndrăzneață, riscantă, care ne-ar putea duce în vreo celulă de arest preventiv. Merită totuși o încercare."

Cernica își încheiase aici însemnările. Evenimentele care urmaseră nu-i mai lăsaseră răgazul necesar pentru a le așterne pe hîrtie.

Cea mai aprigă dorință a reporterului era de a sta măcar o dată de vorbă cu Lia Zainea. Era singura ființă în care-și mai punea unele speranțe. Scundacul era deocamdată o ființă invizibilă și intangibilă, care se ținea cu multă abilitate în umbră, iar Șerban Zainea se pusese la adăpostul unei adevărate cazemate. Mai mult decît atît, prin zaiafetul organizat în cinstea însănătoșirii soției sale, voia să demonstreze că nu se sinchisea de nimeni și de nimic.

Cum se putea însă ajunge la Lia ? În mintea lui Cernica încolțise un plan îndrăzneț, pe care Văpaie, după oarecare codeală, îl adoptă.

Cernica făcu mai întîi o vizită directorului trustului alimentației publice locale, pe care-l cunoscuse cu ocazia precedentei sale vizite în oraș. Surprins la început de cererea reporterului, directorul îi dădu totuși curs. „E ziarist și știe ce face", își liniști cugetul șeful alimentației publice.

Următorul drum fu la Teatrul de Stat. Cu directorul acestei instituții se cunoștea încă din anii studenției.

— Ce bazaconie mai pui la cale? se interesă omul de artă după ce-i ascultă dorința.

— Mă duc la o aniversare și vreau să joc ceva. de acolo o farsă.

— Bine. Dar mîine să-mi înapoiezi totul.

Ultima vizită o făcu lui Țoinac. Aici îl conduse Văpaie. Șoferul, în lipsa altei ocupații, făcea rodajul diferitelor mașini particulare și dădea lecții de conducere auto. Avea chiar atunci, în curte, o astfel de mașină. Era un „Renault" care, după aprecierea lui Văpaie, corespundea întocmai planului însăilat de Cernica.

Auzindu-le propunerea, Țoinac se umflă ca un curcan și începu să pufnească pe nări.

— Oi fi fost eu pușcăriaș, dar nu și borfaș, făcu indignat șoferul.

Văpaie îl luă deoparte și-i arătă, discret, cîteva hîrtii de-o sută de lei. Țoinac se burzului și mai rău. Văpaie dublă suma. Lui Țoinac începură să-i lucească ochii. Dar își reveni imediat și-i dădu lui Văpaie a înțelege că, dacă nu sfîrșea cu asemenea propuneri, se putea trezi cu un picior în spate și azvîrlit pe ușă afară. Văpaie se lăsă păgubaș, aruncînd spre Cernica priviri consternate. Întregul lor plan era în pericol de-a se duce de rîpă. Disperat, Cernica se vîrî în sufletul lui Țoinac și-i spuse răstit:

— Dumneata știi ce urmărim noi?

— Nu știu și nici nu mă interesează, îi răspunse acesta posac.

— Te lăudai că ții la Greceanu ca la un frate.

Ţoinac stătu locului şi privi la reporter pe sub sprîncenele sale stufoase.

— De ce-l amestecaţi în povestea asta? Lăsaţi-l să se odihnească în pace.

— Noi îl lăsăm, îi replică reporterul, dar el nu ne lasă.

— Cum vine asta?

— Mereu bate la uşa cugetului nostru şi ne întreabă: De ce nu mă răzbunaţi? De ce prigonitorii mei de-o viaţă huzuresc nepedepsiţi?

Izbucnirea hamletiană a reporterului păru a-şi fi atins ţinta. Catranul din sufletul lui Ţoinac începu să se încingă şi să forfotească. Căci şi el avea o socoteală personală cu prigonitorii lui Greceanu. Sau aşa cel puţin intuise Cernica.

— De ce vă trebuie maşina? se interesă pe neaşteptate Ţoinac.

— Facem doar o scurtă plimbare... Dar aşa, mai pe înnoptate, îi răspunse Văpaie.

— Vă trebuie neapărat?

— Neapărat, îi întări Cernica.

— Şi nu mă băgaţi în vreun bucluc?

— Îţi garantez.

— V-o dau, se învoi Ţoinac, dar cu o condiţie: o conduc eu.

Surprinşi, Cernica şi Văpaie făcură un scurt schimb de priviri.

— De acord, răspunse reporterul fără şovăială.

— Spuneţi-mi unde să vin şi la ce oră, mai adăugă şoferul. Iar după aceea, cărăbăniţi-vă de aici, că trebuie să vină proprietarul maşinii.

Capitolul XXI

UN ZAIAFET CU SURPRIZE

Casa Zainca, inundată de lumini, era în aşteptarea oaspeţilor din acea seară. Încă de pe la apusul soarelui, o dubiţă a T.A.P.L.-ului adusese comanda făcută de inginerul-şef la magazinul de semipreparate „Gospodina", ca şi la cel mai mare magazin alimentar din oraş. Spre surprinderea gazdelor, în dubiţă se aflase şi un tînăr ospătar, care însoţise un pachet mare, conţinînd un tort de toată frumuseţea, ca şi o ladă cu vin de „Tirnave".

— Ce-i cu astea? îşi arătase Zainca surprinderea.

În loc de răspuns, tînărul ospătar îi înmînase o scrisoare bătută la maşină, cu următorul cuprins:

„Dragii mei. Regretăm nespus că nu putem participa la plăcuta şi fericita voastră serată. Ne bucurăm sincer că Lia, draga noastră Lic, e iarăşi cea pe care o dorim: veselă, sănătoasă, cu zîmbetul veşnic pe buze. Tortul e pentru ea, iar vinul... ca să închinaţi un pahar în cinstea ei, în cinstea voastră, a celor care luaţi parte la acest fericit eveniment şi, dacă vor mai rămîne cîteva picături, şi-n cinstea noastră, a celor care vom fi alături de voi cu gîndul şi cu inima. Vă trimitem de asemenea un ospătar. E omul nostru de încredere, foarte priceput în meserie. Nu ne îndoim că vă va fi de un real folos. Bătrîna pe care o aveţi nu va putea face faţă, iar pe Lia vrem s-o scutim în astă-seară de obligaţiile de gazdă. Serviciile ospătarului intră în cadoul nostru.

Să nu vă surprindă că răvaşul pe care vi-l trimitem e scris la maşină. Ne-am îngăduit măcar această satisfacţie: de a vă căzni să ghiciţi cine vă joacă această

nevinovată farsă. Nu încercați să dați telefoane pe la cunoștințe, fiindcă nu veți afla nimic. Lăsați-ne plăcerea incognitoului pînă la revenirea noastră în oraș. Încă o dată — petrecere frumoasă !"

Zainea mai citise o dată scrisoarea, zîmbise din colțul gurii și-o chemase pe Lia.

— Drăguți băieți, îi spusese el, înmînîndu-i anonima scrisoare. Citește.

Lia trecuse iute peste rîndurile scrise la mașină :

— Păcat, totuși, că nu vin, rostise ea cu un ușor oftat.

La serata lor, soții Zainea invițaseră și doi tineri actori de la teatrul din localitate. Aceștia, însă, îi refuzaseră. Plecaseră chiar în acea zi într-un scurt turneu. Soții Zainea nu se îndoiau că cei doi actori erau autorii scrisorii anonime ca și ai darurilor ce o însoțeau. De aceea își văzură liniștiți de treabă. Precaut, inginerul-șef îl iscodise totuși pe tînărul ospătar :

— La ce restaurant lucrezi ?

Acesta pomenise numele unui important local din oraș.

— Și cine ți-a dat această scrisoare ?

— Responsabilul.

— Du astea în bucătărie, îi porunci Lia. Acolo are să-ți spună Muti ce ai de făcut.

Și în timp ce ocolea casa, pentru a ajunge la dependințe, tînărul ospătar simțise privirile Liei stăruind asupra siluetei sale zvelte, atletice.

În bucătărie, însă, uitase imediat de insistentele priviri ale stăpînei casei. Muti, bătrîna șvăboaică ce se îngrijea de-o bucată de vreme de menajul soților Zainea, îl și luase în primire.

Înaltă și deșirată, numai piele și oase, bătrîna îl urmărea cu niște ochi de Argus. Tînărul ospătar constatase că Muti nu era bine privită nici de stăpîna casei. Liei îi era teamă de ea. Fire slabă, molatică, fusese repede subjugată de voința de oțel a bătrînei șvăboaice. Dîndu-și seama de raportul de forțe din casa Zaincа, ospătarul făcuse la rîndu-i tot ce-i stătuse în putință ca să intre în grațiile zgripțuroaicei. Harnic, îndemînatic, pe deasupra tînăr și frumușel, nu-i fusese greu să înmoaie inima uscată a bătrînei. Lucrurile merseseră pînă acolo încît hoașca începuse să fie geloasă pe Lia, interzicîndu-i într-un fel sau altul intrarea în bucătărie. Aceasta se plînsese soțului :

— I-am dat prea mult nas lui Muti. Se poartă cu mine de parcă ar fi ea stăpîna casei.

— Exagerezi, draga mea, îi răspunsese Zaincа calm. E bătrînă și face exces de zel. Stai liniștită, ascultă radioul, uită-te la televizor sau, eventual, citește ceva pînă vin musafirii. Lasă totul pe seama ei.

Lia nu mai insistase. Își cunoștea bine soțul. Nu-l clintea nimeni din hotărîrile luate. Pe Muti, însă, n-o ierta. Își propusese să-i facă vînt de îndată ce se va ivi prilejul. Bineînțeles, nu în seara aceea, cînd avea nevoie de ea. Fire leneșă, pe Lia n-o deranjase la început faptul că Muti acaparase toate îndeletnicirile casei. N-avea orgolii de gospodină. Într-un fel, chiar se complăcea în restricțiile pe care i le impusese Muti. Și poate că i le-ar fi acceptat mai departe, dacă n-ar fi intervenit acest ospătar frumușel, care-i arunca, ori de cîte ori o întîlnea, priviri obraznice.

Femeie trecută de patruzeci de ani, Lia nu se arăta indiferentă, dimpotrivă, era chiar flatată că un bărbat mult mai tînăr, fie el și ospătar, se simțea atras de far-

mecele ei feminine. Dar o indispunea scorpia de Muti, care observase interesul ei pentru tînăr şi-i aplicase interdicţia.

„E absurd, îşi zicea Lia, să-şi închipuie că aş fi capabilă să cochetez cu un ospătar." Poziţia ei de inginer chimist, şef de laborator, o oprea. Era o prejudecată peste care nu era dispusă să treacă. Şi nu din alte motive, ci din comoditate. O aventură i-ar fi tulburat tihna, i-ar fi cerut eforturi suplimentare. Muti însă continua s-o suspecteze. Se născuse atunci tentaţia fructului oprit. Şi tînărul ospătar se văzuse nu numai din ce în ce mai asaltat de privirile şi atenţiile stăpînei casei, dar, la un moment, fusese luat drept confident.

— Nu mai tace o dată baba asta scîrboasă ! i se adresase Lia în şoaptă.

— E într-adevăr enervantă, îi confirmase acesta.

Lia reţinuse, plăcut surprinsă, această replică. Sub veşmintele de ospătar părea a se ascunde un tînăr cu o pregătire mai aleasă.

— Sînteţi cumva student ? se interesase ea plină de speranţă.

— Am fost, recunoscuse el. Şi-i înşirase o poveste despre un tată mort şi despre o mamă cu mulţi copii, fraţi de-ai săi, toţi lipsiţi de posibilităţi materiale. După ce-i văd cu o bucată de pîine în mînă, îmi reiau studiile, precizase tînărul.

Lia îl învăluise cu o privire caldă, maternă.

— Te înţeleg. Pentru că şi eu am fost studentă. Şi erau nişte vremuri mult mai grele.

— Dumneavoastră însă n-aveţi pe nimeni de întreţinut, oftase nefericitul tînăr.

Glasul de oţel al lui Muti se auzise la un moment dat din bucătărie :

— Ce faci acolo, buicte?

— Vine! îi răspunsese cel chemat, despărţindu-se cu regret de Lia.

Şi aşa, în aşteptarea musafirilor, tînărul fura minute întregi de intimitate cu Lia. Masa era aranjată, bucatele aşezate pe platouri şi farfurii, vinul şi sifoanele la gheaţă.

Lia făcea tocmai o ultimă inspecţie prin casă, cînd i se păru că glasul lui Muti se auzea tot mai rar şi mai slab. Curioasă, intră în bucătărie, unde o găsi pe şvăboaică picotind.

— Ce-i cu dumneata? Nu te simţi bine?

— Simt aşa o... Parcă am mîini şi picioare de mamaliga, se căină bătrîna căscînd de zor.

Tînărul ospătar se apropie de Lia şi-i şopti discret:

— A tras niţel la măsea.

Deşi toropită, Muti avea auzul fin. Îi replică:

— Tu, haimana, dat la mine beutură tare.

— Nu i-am dat decît un whisky mic, se scuză tînărul faţă de Lia.

— Să-i fie de bine, făcu aceasta mulţumită întrucîtva. S-o ducem în camera ei şi s-o culcăm.

Muti încercă să protesteze, dar glasul i se auzea tot mai înăbuşit. Şi cînd simţi moliciunea saltelei patului, faţa se lumină pentru prima oară într-un zîmbet. Era fericită.

— Mare puşlama mai eşti, îi strecură Lia tînărului. Acum o să munceşti singur.

— Prefer, îi răspunse el strecurîndu-se pe lîngă ea.

Cu voia sau fără voia lui, ospătarul atinse uşor, în trecere, şoldurile şi sînii mari ai Liei. Aceasta se simţi înfiorată.

„Trebuie să mă stăpînesc, se certă ea. Sînt femeie în toată firea. N-o să-mi pun mintea cu un puștan."

Soneria de la intrare anunță sosirea primilor oaspeți. Lia se grăbi să le iasă în întîmpinare.

În cofetăria din vecinătatea casei Zainea își făcu tot atunci apariția un domn grav, cu părul și mustața roșie, de-o eleganță care stîrnea zîmbetele ironice ale celorlalți clienți. Domnul, fără nici o îndoială intelectual, părea compozitor. Se așeză la o masă și începu să linieze cu mînă sigură niște portative. Apoi, se apucă să le împestrițeze cu semne greu descifrabile pentru cei ce-și aruncau în treacăt privirea. Presupusul compozitor își alese o masă mai retrasă, lîngă fereastra de la stradă. Din locul unde se afla, se putea supraveghea casa Zainea. Lucru pe care acesta îl făcea cu asiduitate.

Înțelegătoare față de artă, vînzătoarele din cofetărie îi respectau tihna și nu se apropiau de ciudatul lor client decît atunci cînd erau chemate. Onorabilul domn ceruse doar cafea și un coniac mic.

Și-n vreme ce-și sorbea băuturile pe îndelete, înregistra în minte musafirii familiei Zainea. De la același post de observație constatase și apariția pe străduța laterală, care trecea prin spatele casei Zainea, a unui „Renault". Cel care conducea mașina coborîse furios de la volan, ridicase capota și începuse să desfacă motorul. Sufla în capace și bujii, înjurînd ca un... șofer. Părea să aibă o pană.

Un singur lucru îl intriga pe onorabilul domn : apariția printre musafirii soților Zainea a unui tînăr bucureștean, care nu era altul decît sociologul întîlnit de Cernica în biroul inginerului-șef.

„Ce caută și ăsta pe aici", își zise înciudat compozitorul.

Evident, onorabilul domn numai preocupări artistice nu avea. Dar să-l lăsăm la postul lui de observație și să reintrăm în primitoarele încăperi din casa Zainea. Aici petrecerea era în toi, iar tînărului ospătar îi sfîrîiau călcîiele, servind pe unul și pe altul.

Stăpînului casei, care tunase și fulgerase împotriva șvăboaicei cînd auzise de isprava acesteia, îi mai venise inima la loc. Ospătarul trimis de amicii lui se descurca peste așteptări. Dacă la început Zainea îl privise sever, circumspect, acum îl gratifica chiar cu un: „Bine, băiete!" sau: „Merge bine". Ceea ce, pentru un om zgîrcit în aprecieri, însemna foarte mult.

Dar cea mai puternică influență exercita tînărul asupra comportării Liei. Nici invitatele ei n-o mai recunoșteau. Lia cea „comodă", Lia cea „indolentă", le apăruse în seara aceea sub altă înfățișare.

— Scumpa mea, ținu să-i atragă atenția o grăsană, soție de inginer silvic. Mai stai și tu un pic cu noi. Zău! Boala te-a schimbat de tot.

— După ce aranjez prăjiturile, sînt a voastră.

— Cu un june ca ospătarul ăsta să tot aranjezi prăjituri, șopti grăsana către vecina ei.

Lia o auzi, dar ridică din umeri și se grăbi către bucătărie, unde tînărul o aștepta cu două cupe de șampanie.

— Îndrăznesc prea mult dacă ridic această cupă pentru dumneavoastră? i se adresă el fără ocol.

Lia, ametită de succesul seratei, ca și de paharele date peste cap din mers, îi răspunse:

— Ești la o vîrstă cînd îndrăzneala te prinde.

Ciocni cu el, sorbi cupa pînă la fund, își linse buzele și-i aruncă niște priviri care spuneau mai mult decît ar fi voit ea. Cu un gest studiat, tînărul îi luă mîna și

i-o sărută prelung. Femeia se simți obligată să-i atragă atenția :

— Îți faci iluzii.

— Ce m-aș face fără ele ?

Ochii lui mari, negri păreau parcă agățați de chipul Liei.

— Să servim prăjiturile, îl readuse ca brusc la realitate.

Resemnat, tînărul ospătar înhață platourile încărcate și porni cu pași țepeni spre încăperile întesate de oaspeți. Liei i se păru că-l jignise. Inima i se strînse ușor. Ca să se convingă, porni pe urmele lui. Într-adevăr, tînărul nu-i mai acorda nici o atenție. Îi răspundea pe un ton oficial și trecea țcapăn pe lîngă ea. Cînd îl văzu îndreptîndu-se spre bucătărie, Lia se desprinse de lîngă grăsana care o ținea numai în tachinări lipsite de haz și-l urmă.

— Ce-i cu dumneata ? îl iscodi ea pe capriciosul ospătar.

— Dacă-mi îngăduiți, aș vrea să plec.

— De ce ?

— Nu mă simt prea bine. Am o migrenă.

— Îți dau un antinevralgic.

— Nu cred că-mi va ajuta.

Lia închise ochii pe jumătate și pufni în rîs :

— Încep să intuiesc cauza migrenei dumitale. Dar tot atunci își duse mîna la frunte și se clătină ușor. Nu știu ce migrenă vei fi avînd dumneata, dar eu... Ține-mă, te rog, că mă prăbușesc. Tînărul ospătar nu mai așteptă altă invitație. O cuprinse vînjos de mijloc. Nu mă strînge așa tare, se văită ea. Mi-a venit ameteală... O stare de sfîrșeală... Vorba lui Muti : „Parcă am mîinile și picioarele de mămăligă".

— Să ieşim puţin la aer, îi propuse el.

— N-ar fi rău.

Îl încolăci pe tînăr de grumaz şi păşi, alături de el spre ieşirea din spatele casei.

Capitolul XXII

O RĂPIRE „CA-N FILME"

Purtînd o discuţie mai aprinsă cu tînărul sociolog, Zainca nu constată decît după vreo jumătate de oră dispariţia soţiei sale şi a ospătarului. Poate că nu ar fi sesizat nici atunci această dispariţie dacă judecătorul nu s-ar fi plîns de lipsa de vin de la masă. Grăsuna însă observase ceva mai înainte întîrzierea stăpînei casei şi-şi dăduse coate cu o vecină.

Ducîndu-se în bucătărie, Zainca nu găsi nici pe ospătar, nici pe soţia sa. Îi căută în camera lui Muti. Bătrîna şvăboaică sforăia fără griji. Zainca încercă s-o trezească, dar nu izbuti. Furios, ieşi în curticica din spatele casei. Nici o urmă. Reveni în casă, căută în baie, în cămară, în dormitor. Zadarnic.

— S-a întîmplat ceva? se interesă judecătorul cu discreţie, remarcînd nedumerirea de pe chipul stăpînului casei.

— Nu ştiu unde a dispărut Lia.

— Singură?

— Nu. Cu secătura aia de ospătar.

— Fii om serios, respinse judecătorul bănuiala lui Zainca. Trebuie să fie pe undeva pe aici. Ori s-au dus după sifoane.

— Mi-ar fi spus. Cheamă te rog imediat miliția. A fost răpită.

— Vino-ți în fire, încercă să-l liniștească judecătorul. Cine s-o răpească și de ce?

— Am motivele mele să cred că așa s-a întîmplat.

— Nu te da în spectacol, îl sfătui judecătorul. Vom anunța musafirii că Lia nu se simte bine și s-a culcat.

— Te rog, cheamă imediat miliția, insistă Zainea. Să vină prin spatele casei, ca să nu-i vadă musafirii. Telefonul e în dormitor.

Cu stăpînirea care-l caracteriza, Zainea reveni apoi la invitații săi și-i anunță, așa cum îl sfătuise judecătorul, că soția sa nu se simțea bine. Rugă pe femeile care-și oferiseră imediat serviciile să n-o deranjeze. La căpătîiul ei se află un medic. Musafirii se resemnară, și, treptat, începură să plece.

— Curioasă îmbolnăvire, făcu grăsana către vecina ei. Zău m-ar tenta să sufăr și eu acum de boala ei.

Ofițerul de miliție chemat de urgență sosi în cîteva minute. După ce întreprinse primele cercetări, reținu următoarele fapte: un compozitor cu părul și mustața roșie, care-și petrecuse bună parte din seară în cofetărie, părăsise localul aproximativ pe la ora cînd se semnalase dispariția Licii și a tînărului ospătar. De asemenea, pe străduța din spatele casei Zainea stătuse multă vreme o mașină în pană. La ce oră plecase mașina? Nimeni nu știa. Ofițerul făcu legătura între prezența roșcovanului în cofetărie, a mașinii aflate în pană și dispariția Licii cu ospătarul. Certitudini nu avea. Cercetările erau abia la început.

Cînd se văzu singur, Zainea se îndreptă imediat spre telefon, formă un număr şi, după cîteva apeluri, auzi în receptor o voce groasă de bărbat :

— Alo !

— Dormeai ?

— Spune !

— Trebuie să te văd imediat.

— Te aştept.

Zainea aşeză receptorul cu grijă în furcă, stinse luminile, încuie casa şi ieşi. Prin fereastra întredeschisă răzbăteau în stradă sforăiturile bătrînei şvăboaice.

Cernica reveni la hotel pe la miezul nopţii. Singur. Anunţase încă de la prînz, la biroul de recepţie, că Văpaie va elibera camera pe care o ocupa. Ceea ce, după toate aparenţele, se şi întîmplase. El, însă, era aşteptat. De după un ziar îl pîndeau nişte priviri indiscrete. Cernica îl recunoscu pe tînărul sociolog. Se prefăcu bucuros de întîlnire şi exclamă :

— Ce plăcere !

— Plăcerea e de partea mea, făcu sociologul.

— Ce faceţi ?

— Sînt cam indispus... Mi-am stricat seara.

— Cum aşa ?

— Am fost invitat la o serată, într-o familie onorabilă şi cînd petrecerea era în toi, ne-am pomenit poliţiţi afară.

— Toţi ?

— Absolut toţi.

— Ce mitocani ! se prefăcu Cernica revoltat.

— N-aş putea spune că au fost mitocani. Se pare că s-a petrecut un accident regretabil. Stăpînei casei, a cărei însănătoşire tocmai o sărbătoream, i-a revenit în

chip inexplicabil boala. Astfel a sunat comunicatul oficial al soţului ei.

— De ce „oficial" ?

— Nu ştiu cum să vă explic, dar, văzînd o femeie plesnind de sănătate şi radiind toată seara bună dispoziţie, nu ţi-o poţi imagina căzînd dintr-o dată pe patul suferinţei.

— Poate că s-a prefăcut toată seara bine dispusă, ascunzîndu-şi în fapt boala gravă ?

— O cunoaşteţi pe doamna Lia Zainca ? se interesă tînărul sociolog.

Cernica se arătă cîteva clipe surprins, apoi îi răspunse calm :

— Am avut cinstea de a petrece o seară la această familie.

— V-aţi putut da seama că nu e tipul de femeie care să facă astenii grave.

— Se pare că, în acest domeniu, medicii de specialitate au ultimul cuvînt.

— În sfîrşit, făcu agasat sociologul. N-are rost să ne ciorovăim pentru astenia închipuită sau reală a doamnei Zainca. Dumneavoastră ce mai faceţi ? Cum v-aţi petrecut seara ?

— Banal. Am condus un amic la gară, apoi m-am dus la un film, după care am făcut o promenadă pe malul rîului. V-aţi plimbat vreodată prin crîngul de aici ? E reconfortant.

— Vă invidiez, făcu sociologul. În noaptea asta veţi dormi...

— Buştean, îl asigură Cernica. De aceea vă rog să mă scuzaţi.

— N-am de ce să vă scuz, pentru că şi eu am aceeaşi intenţie.

Porniră amîndoi spre biroul de recepţie. Cînd cerură cheile, reporterul constată cu surprindere că sociologul îi devenise vecin.

— S-a eliberat o cameră cu un singur pat şi, vă închipuiţi, am preferat-o, îi explică acesta.

Se despărţiră în pragul camerei lui Cernica şi-şi urară somn uşor.

Reporterul descuie cu atenţie uşa şi răsuci brusc comutatorul. Avea senzaţia că mai era cineva în cameră. Şi nu se înşela. În fotoliul împins într-un colţ mai ferit al încăperii, întîlni chipul zîmbăreţ al căpitanului Negru.

— Bună seara, făcu ofiţerul calm.

— Bună seara, tovarăşe căpitan, îi răspunse Cernica reculegîndu-se. Cu ce ocazie pe la noi?

Căpitanul, un bărbat de vreo treizeci şi cinci de ani, de statură mijlocie, bine legat, se ridică.

— După ce-o să vă explic prezenţa mea aici, sper că o să înţelegeţi, se justifică ofiţerul.

— Vă ascult, făcu Cernica rece.

— Am o plîngere împotriva dumneavoastră. Şi, ca să nu vă pun într-o situaţie mai delicată, mi-am permis să vă aştept aici.

— Cine şi de ce se plînge?

— Şerban Zainca susţine că i-aţi răpit soţia.

Cernica izbucni într-un rîs forţat:

— O fi fost ea o femeie frumoasă, dar i-a cam trecut vremea.

— Mă iertaţi, dar, cîtă vreme am o plîngere în acest sens, mă văd obligat să-i dau curs. Unde aţi fost în seara aceasta?

Cernica îi repetă aidoma răspunsul dat sociologului : gară, cinema, plimbare.

— Sînt informat că cel pe care l-aţi condus la gară... n-a plecat cu trenul, ci cu o maşină.

— Certitudini sau presupuneri ?

— Certitudini.

— Mă îndoiesc. Pe Văpaie l-am condus personal la gară.

— Îmi puteţi dovedi ?

— Întîi dovediţi-mi dumneavoastră contrariul.

Căpitanul stătu cîteva clipe în cumpănă, apoi continuă interogatoriul :

— Cînd aţi fost la cinema ?

— La ultimul spectacol : de la nouă la unsprezece.

— Ce film aţi văzut ?

— Spartacus.

— Îmi puteţi dovedi ?

— Iarăşi ? făcu reporterul agasat. Să văd dacă mai am cotorul şi tichetul. De obicei le arunc. După ce se scotoci prin buzunare, găsi totuşi dovezile salvatoare. Căpitanul le cercetă cu atenţie.

— Pe acestea văd că le-aţi păstrat.

— Din întîmplare.

— Şi „întîmplarea" face ca, chiar între orele zece şi unsprezece, cînd dumneavoastră eraţi la cinema, să se comită răpirea Licii Zainea. Bun alibi. Dar vă atrag atenţia că nu-i concludent. Puteaţi cumpăra foarte bine biletul de intrare şi să nu-l folosiţi. O să lămurim şi acest lucru. De ce v-a plecat prietenul la Bucureşti.

— Are nişte treburi personale, familiare...

— Ce anume ?

— Nu vă supăraţi, dar nu-mi pot îngădui asemenea indiscreţii.

— Poate, știu eu, în discuțiile îndelungate pe care le-ați purtat cu el — doar sînteți de atîta vreme împreună — v-a mai spus cîte ceva ?

— Chiar dacă mi-ar fi spus, fiți convins că nu mi-aș permite să divulg. Presupun că nici dumneavoastră nu-mi pretindeți așa ceva.

— Adresa lui din București.

— N-o știu exact. Stă pe undeva prin Ferentari. Dar dacă vă interesează, o puteți afla repede. Aveți suficiente mijloace.

— Am reținut sugestia dumneavoastră, făcu ofițerul malițios. Privi la ceas și constată că era aproape unu noaptea. Sînteți probabil obosit, se adresă el în continuare lui Cernica. Eu vă las să profitați de cele cîteva ore de somn care v-au mai rămas. Presupun că, după atîta alergătură...

— Nu vă ascund. Sînt într-adevăr obosit.

— Îmi ascundeți totuși ceva, îl avertiză căpitanul. Și faceți foarte rău. Vă înrăutățiți situația.

— Am reținut avertismentul dumneavoastră.

— Apropo ! N-ați vrea să dormiți la noi, la miliție ? V-aș oferi un pat tot atît de comod, dacă nu chiar mai „bun" ca ăsta.

Cernica tresări ușor, apoi se interesă calm :

— Aveți mandat de arestare ?

— Încă nu.

— Atunci prefer să dorm aici.

— O rugăminte. Tot spre binele dumneavoastră : nu părăsiți nici camera, nici hotelul.

— Noapte bună, tovarășe căpitan !

Îl conduse pînă la ieșire. După plecarea ofițerului, lăsă ușa întredeschisă, pentru a putea supraveghea, prin crăpătura îngustă, culoarul. Auzi oarecare mișcare la ve-

cinul său, sociologul. Şi acesta supraveghea culoarul probabil tot prin crăpătura uşii. Într-un fel, jocul începu să-l amuze pe Cernica. Continuă să stea la pîndă. Şi nu făcu rău. Căci nu peste multă vreme, la un cot slab luminat al culoarului, apăru pentru o clipă o umbră. Simţind probabil primejdia, umbra se făcu imediat nevăzută.

„Bună trebuşoară !" îşi zise reporterul. Încuie uşa cu grijă. Deşi era o noapte caldă de vară, închise bine şi uşa de la balcon. Umbra pe care o zărise la încrucişarea culoarelor îi stărui în minte.

„Şi sociologul e cam suspect", îşi zise Cernica. Hotărît să înfrunte un eventual atac, se lungi îmbrăcat în pat şi-şi aşeză alături o vergea groasă de fier, care servea drept suport de ştergare la chiuvetă.

„N-are decît să vie", îşi făcu curaj reporterul.

Camera se afla la etajul întîi, încît un om mai sprinten putea ajunge lesne pe balcon şi, de aici, să încerce o pătrundere în încăpere. Dar minutele se scurgeau fără să se simtă vreo mişcare din partea bănuitului vizitator nocturn.

„Să mă fi înşelat ?" se întrebă Cernica. Parcă nu-i venea a crede. Stătu mai departe la pîndă. Trecu aproape o oră de veghe. Şi cum se afla culcat, într-o poziţie relaxată, somnul îl încerca insistent. Dar tocmai cînd era gata să aţipească, auzi un hîrşîit uşor. Făcu imediat ochii mari. Inima începu să-i bată mai repede. Strînse zdravăn vergeaua în mîini, pregătit să lovească năprasnic. Somnul îi pierise de tot. Nu se clinti însă din loc. Dorea să-şi vadă nepoftitul vizitator nocturn la faţă. Un fascicul de raze de lună lumina încăperea prin geamul de la uşa balconului.

Speranţele lui Cernica nu fură înşelate. Peste cîteva clipe, partea de jos a geamului începu să se întunece. Doi ochi scăpărători scrutară întunericul camerei. La rîndu-i, Cernica închise ochii şi încetă să mai răsufle. Se felicită în gînd că aruncase peste el o cuvertură. Cel din balcon, care-l căuta cu privirea, putea avea impresia că Cernica dormea un somn adînc. Stratagema reporterului părea bună. Pentru că vizitatorul nocturn, fără a se ridica mai mult, începu să meştereasă la uşă. Intenţia era vădită. Voia s-o deschidă. Reporterul constată că avea de-a face cu un spărgător priceput. Lucra fără să se uite la ce face. Ochii îi avea permanent îndreptaţi spre interiorul camerei, mai bine-zis spre patul în care Cernica se simţea scăldat în sudori reci şi calde. Dar, la un moment dat, nepoftitul vizitator nocturn se opri din lucru şi roti ochii spre dreapta. Auzul lui fin înregistrase un zgomot suspect. Nu mai stătu pe gînduri. Smulse sculele de pe jos şi sări peste grilajul balconului. Îl urmă în aceeaşi clipă un vîjîit scurt, un pocnet şi-un zdrăngănit de ţeavă de fier. Cernica privi nedumerit la mîna lui care ţinea ţeava. Era la locul ei, în pumnul strîns ca un cleşte.

„Cine o fi azvîrlit ?“ se întrebă el nedumerit.

Sări iute din pat, deschise uşa de la balcon şi ieşi nu fără oarecare teamă. În balconul vecin întîlni zîmbetul triumfător al sociologului. Preocupat de soarta vizitatorului său nocturn, Cernica nu luă seama la vecin şi se aplecă peste balustradă. Mai apucă să vadă o umbră şchiopătîndă, care se străduia să se facă repede nevăzută. Înainte de a dispărea după colţul clădirii hotelului, cel care fugea duse mîna la ceafă.

— Dumneata l-ai ochit atît de bine ? se adresă Cernica vecinului său.

— Am făcut rău ?

— Nu. Dar aș fi vrut să-mi rezervați mie această plăcere.

— Și eu aș fi vrut să-l prindem înăuntru. Dar m-a simțit. Nu știți cine e ? Și ce are cu dumneavoastră ?

— Habar n-am, îi răspunse Cernica cu voită nepăsare, deși, în sinea lui, îl bănuia pe Petrustan, „omul Îngerului".

— Să fiți prudent, îl sfătui sociologul. Vă paște o primejdie.

— Nu văd de ce. Cred că a greșit adresa. Noapte bună.

Cernica reveni în cameră, se întinse iarăși în pat, tot îmbrăcat. Nu întrevedea ca în noaptea aceea să mai primească vreo vizită de această natură. Dar se simți atît de obosit, încît îi fu lene să se mai dezbrace. Închise ochii și încercă să-și adune gîndurile.

„Interesant tip și sociologul ăsta", fu prima lui constatare. Faptul că-i sărise în ajutor îl bucura. Era de partea lui, deci, și se putea bizui pe el. Dar cine era și ce căuta în preajma lui ca și-n anturajul „Îngerului" ? Se simțea prea obosit ca să dezlege șarada. Iar somnul începu să-i dea tîrcoale. Se lăsă, fără să opună rezistență, în brațele lui Morfeu.

Soneria telefonului îl trezi pe la șapte dimineața.

— Greu mai dormiți, tovarășe redactor, auzi el în receptor glasul căpitanului Negru.

— Bună dimineața, îl salută Cernica buimac de somn.

— Aș vrea să urc pînă la dumneavoastră.

— Poftiți.

Cernica așeză receptorul în furcă și se ridică iute din pat. Aruncă puțină apă peste ochi, își aranjă cît de cît ținuta și descuie. Căpitanul Negru era deja în prag. Îi zîmbea.

— Cum ați dormit ?

— Mulțumesc. Bine.

— Nu v-a tulburat nimeni somnul ?

Surprins de întrebare, Cernica amuți. Dar numai pentru o clipă.

— Bravo, felicită el miliția locală. Nimic nu vă scapă.

— Cine era ?

— Nu l-am identificat.

— Nici nu bănuiți ?

— Vreun spărgător oarecare... A avut ghinion, săracul.

— De ce-o fi ales tocmai camera dumneavoastră ?

— M-a considerat, presupun, mai chivernisit.

— Se poate, făcu ofițerul neconvins. Ce program aveți azi ?

— Nimic special. Mai întîi aș vrea să mă primenesc, apoi să fac ceva cumpărături și, după aceea, să trec pe la redacția ziarului local. Mi s-a solicitat o colaborare.

— Nu vă puteți amîna treburile ?

— De ce ?

— Aș vrea să vă invit pînă la noi.

Cernica se puse iarăși în gardă.

— Sub stare de arest ?

— Nu. Considerați-vă musafirul nostru.

— Pentru mult timp ?

— O zi, două... Pînă terminăm cercetările.

— De ce sînt bănuit ?

— V-am mai spus : pentru răpirea Liei Zainea.

— Iarăşi ?

— Avem toate temeiurile să credem...

— Care sînt aceste „temeiuri" ?

— De obicei, noi punem întrebări, îi atrase atenţia căpitanul.

— V-aş ruga totuşi...

— Mă obligaţi să încalc consemnul.

Simţind însă că ofiţerul e dispus să facă unele confidenţe, Cernica îl pofti la măsuţa scundă din mijlocul camerei şi comandă prin telefon două cafele mari.

— Deci ? reluă reporterul întrebările.

— Ieri aţi fost la teatru, de unde aţi luat recuzită pentru machiaj. În ce scop ?

— I-am jucat o farsă lui Văpaie.

— Unde se află acum recuzita ?

— Aici.

— Bine. Voi controla mai tîrziu. Deşi explicaţia pe care mi-aţi dat-o e puerilă. Dar să continuăm. Abuzînd de calitatea pe care o aveţi, l-aţi determinat pe directorul trustului alimentaţiei publice locale să vă dea o dubiţă.

— O precizare, ceru Cernica. N-am abuzat de nici o calitate. N-am folosit legitimaţia...

— Asta ar mai fi lipsit, făcu Negru. În sfîrşit, deci n-aţi utilizat legitimaţia de ziarist, dar aţi abuzat de naivitatea unui om.

— Asta-l priveşte, îi replică reporterul ironic. Nu cunosc nici un articol de lege care pedepseşte abuzul de navitate.

— Dacă nu există, ar trebui inclus, observă Negru. Dar să revenim la cazul nostru : folosind deci maşina trustului, v-aţi introdus „omul" în casa Zainea. Scrisoarea tot dumneavoastră aţi ticluit-o ?

— La ce scrisoare vă referiţi ?

— Iar ne jucăm de-a „naivii" ?

Cernica, în vădită jenă, zîmbi chiar ca un copil naiv.

— Nu-i decît o farsă nevinovată, recunoscu el în cele din urmă. Îmi era ciudă pe Zainea că mi-a interzis accesul în carieră şi m-a exclus de pe lista invitaţilor săi.

— Unde aţi dus-o ?

— Pe cine ?

— Sînteţi enervant ! sări ofiţerul de la locul său. Măcar din respect pentru mine, pentru gradul pe care-l am, vă rog să nu mai continuaţi.

— Bine, bine, făcu Cernica împăciuitor. Dar spuneţi-mi mai întîi ce ştiţi dumneavoastră şi după aceea vă promit mărturisiri complete.

— Iar condiţii ?

— Rugăminţi.

Căpitanul se învoi. Îl informă că ştia de introducerea lui Văpaie în chip de ospătar în casa Zainea, ca şi de prezenţa lui Cernica, în chip de compozitor, în cofetăria din vecinătatea acelei case.

— A cui era maşina care a staţionat acolo, pe străduţă ? se interesă Negru.

— Habar n-am.

— Aţi angajat-o fără să-i cunoaşteţi proprietarul ?

— Vă închipuiţi că, în asemenea situaţii...

— Aţi furat-o ?

— V-a parvenit vreo reclamaţie în acest sens ?

— Încă nu.

— Fiţi liniştit. Nici n-o să primiţi. Şi v-aş ruga chiar să nu mai staruiţi asupra acestui subiect. Nu sînt dispus să adaug nimic. Proprietarul maşinii nu ştia nici în ce scop va fi folosită şi nici de către cine. Scoateţi-l din cauză.

— Vom vedea, făcu Negru neconvins. Deci recunoașteți că ați pus la cale și ați înfăptuit răpirea Licăi Zainea?

— Recunosc.

— Mă bucură că ați revenit la gînduri mai bune. Sinceritatea dumneavoastră vă va ușura situația.

— Vă mulțumesc, făcu Cernica un pic malițios. Se cere însă o precizare la sentința pe care ați pronunțat-o.

— În ce sens?

— Lia Zainea a fost răpită cu... voia ei.

Căpitanul se arătă surprins.

— Exact cum fură flăcăii fetele, continuă Cernica.

— Păi asta nu mai e răpire, ci furt de...

— Inimă, îl completă Cernica. Trebuie să vă mărturisesc că Văpaie i-a sucit nițel capul.

— Unei femei atît de serioase?

— Nu-mi cunoașteți omul, se făli Cernica.

— De aia sînteți atît de calm? se dumiri căpitanul.

— E și firesc.

— Totuși n-ați scăpat. Ați comis o abatere morală. Ați participat direct, mai bine-zis ați înlesnit un adulter.

— Nu cred că, la ora asta, adulterul a avut loc. Și nici nu se va comite. Totul nu-i decît o farsă pe care noi, în complicitate cu Lia, am jucat-o lui Zainea.

— Ați mers cam departe. Soțul ultragiat va cere despăgubiri.

— Le vom suporta.

— Unde se află acum cei doi „porumbei"?

— Chiar dacă aș ști, nu v-aș spune. Înțelegeți că, în asemenea situații...

— Cît au de gînd să stea ascunsi ?

— O zi, cel mult două.

— N-aș vrea să fiu în pielea omului dumitale cînd va da ochii cu Zainea.

— Voi face în așa fel ca să nu se întîlnească.

— Nu-mi explic, totuși, cum a reușit puștlamaua aia — iertați-mi expresia — să sucească mintea unei femei mature, serioase, stăpînă pe sine, cum e Lia Zainea ?

— Nici eu, îi mărturisi sincer reporterul.

Căpitanul Negru era vădit descumpănit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile.

— Ce fac, totuși, cu sotul ? Aparențele sînt clar împotriva dumneavoastră. Pînă cînd cei doi „îndrăgostiți" vor catadixi să-și arate fețele, mă văd obligat să vă invit la miliție.

— Cu plăcere, se învoi Cernica.

Urcară în mașina care-i aștepta în fața hotelului. După cîteva minute stopară în fața noii și elegantei clădiri a miliției locale. În hol, Cernica dădu cu ochii de Zainea. Fierbînd de mînie, acesta intenționă să se repeadă la bănuitul răpitor al nevesti-si. Dar căpitanul îl opri cu un gest autoritar. La etaj, Cernica era așteptat de locțiitorul șefului miliției locale.

— După descoperirea dispariției Liei, Șerban Zainea alarmase întreaga miliție din județ. De nicăieri, însă, nu sosise vreun raport care să confirme prezența căutatei perechi. Însoțind cînd pe un ofițer, cînd pe altul, Zainea își căutase toată noaptea soția. Acum urma să plece din nou, împreună cu căpitanul Negru.

— Prea departe nu cred că s-au dus, încerca Negru să liniştească pe neconsolatul soţ. Dacă se angajau la un drum lung, comiteau o imprudenţă. Or, pînă acum, s-au ascuns destul de bine. Nu sînt nici în vreun sat, pentru că i-ar fi dibuit şeful de post respectiv. Se află ori aici, în oraş, ori în vreo cabană, în vreun camping... Undeva mai izolaţi. Hai să tragem o fugă pînă la campingul din Pădurea Cerbului.

Zainea acceptă.

După vreo jumătate de oră pătrundeau prin poarta campingului. Portarul care le dădu relaţiile cerute se dovedi bine informat. Seara şi în cursul nopţii sosiseră mulţi solicitanţi ai căsuţelor mici, în culori pastelate.

— Sîmbăta năvălesc toţi peste noi, observă acesta.

Campingul avea vreo trei sute de vizitatori din oraşul O. Răsfoind registrul, căpitanul întîlni o serie de nume binecunoscute lui. Dar atît Lia Zainea cît şi Văpaie nu figurau în registru.

— N-or fi sub nume false? sugeră Zainea.

— Eu cer fiecăruia buletinul de identitate, îl asigură portarul.

— Au venit multe automobile?

— Destule. Uitaţi-vă şi dumneavoastră la locul de parcare.

— Şi ceilalţi?

— Cu autobuzul, din oraş.

— Bătrîneii ăia cu ce au sosit şi cînd? arătă Negru spre o pereche, probabil soţ şi soţie, care şi la vîrsta pensionării se mai sorbeau din priviri ca doi adolescenţi.

Portarul îşi potrivi ochelarii şi-i cercetă îndelung.

— Iacă n-aş putea să vă spun... Cred că tot cu autobuzul. În orice caz, după înnoptat. N-am reţinut exact ora că aseară, vă spun, a fost năvală. Pînă după miezul nopţii am tot împărţit oamenii prin căsuţe şi corturi. Dumneavoastră ştiţi cum sînt clienţii : care mai de care mai mofturos şi mai pretenţios.

Căpitanul nu-l mai asculta. Îl amuza perechea de bătrînei aşezată la o masă de pe terasa-restaurant.

— Parcă-s două turturele, izbucni Negru în rîs.

Dar Zainea nu gusta veselia căpitanului. Obsedat de dispariţia Licii, nu vedea altceva în faţa ochilor decît chipul ei rotofei. Să-i fi căzut în clipa aceea în mînă, ar fi pălmuit-o cu sadism. În sine, îşi acuza soţia de infidelitate şi complicitate. Şi avea dreptate. Căci fără o acceptare, măcar iniţială, din partea ei, răpirea n-ar fi avut loc. La fel gîndea şi căpitanul Negru, altfel nu prea îngrijorat de soarta celei dispărute fără urme. Dar, ca ofiţer disciplinat şi responsabil, îşi făcea conştiincios datoria. Îşi plimbă privirea peste mesele terasei-restaurant, cercetînd chipurile consumatorilor micului dejun. Cei doi bătrînei îi atraseră din nou atenţia. Soţul îi amintea de „Vrăjitorul din Oz". Şi părea să exercite asupra soaţei sale o adevărată vrăjitorie. În timp ce aceasta stătea cu ochii închişi, avînd pe faţă o expresie de reală fericire, el îi şoptea cuvinte tainice, plimbîndu-şi degetele pe fruntea, pe tîmplele şi chiar pe pleoapele ei. Nu părea un masaj, ci o mîngîiere.

Din drum, înainte de a pleca, căpitanul mai aruncă o privire spre amuzanta pereche.

Locţiitorul comandantului miliţiei locale, maiorul Pop, îl supuse pe Cernica unui sever interogatoriu. Dar nu află nimic în plus. Pe la prînz, avu loc o

convorbire telefonică între Cernica și colonelul Coman, la dorința celui din urmă.

— Vă țineți de prostii, îl dojenise colonelul. Nu vă jucați cu focul, că vă ardeți rău.

— Îmi asum toată răspunderea, îi răspunse Cernica netulburat.

— Eu vă sfătuiesc să fiți oameni înțelegători și să spuneți unde ați dus femeia.

— Și eu vă propun să aveți nițică răbdare, îi replică reporterul. Nu i s-a întîmplat și nu i se va întîmpla nimic rău.

— Asta ar mai lipsi, conchise Coman.

Maiorul Pop îl pofti apoi pe Cernica într-o încăpere separată, cerîndu-i să n-o părăsească.

— Trebuie să mă consider arestat?

— Considerați-vă cum vreți, îi răspunse maiorul agasat.

Ziua trecu în căutări zadarnice. Zainea era disperat. Acuza miliția locală de incapacitate și incompetență. Negru îl sfătuia din cînd în cînd să-și controleze vocabularul.

— De ce nu v-ați păzit singur nevasta? îi reproșă căpitanul.

La București, Coman tuna și fulgera. Contrar obiceiului și ordinului primit, principalul lui colaborator, trimis în orașul O., dispăruse de douăzeci și patru de ore. Nemulțumirea colonelului se revărsă atunci asupra celui de-al doilea colaborator, trimis de asemenea în orașul O., cu care avu următoarea convorbire telefonică:

— Unde ți-au fost ochii?

— N-am știut, tovarășe colonel, că trebuie să-i pazim și pe ai noștri, se scuză îndignat tînărul ofițer,

— Dacă oamenii noştri fac prostii, nu trebuie lăsaţi de capul lor. Înţelegi? Asta să-ţi fie învăţătură de minte.

— Am înţeles, tovarăşe colonel.

— Şi cu potlogarul acela cum a fost?

— L-am scăpat, tovarăşe colonel, îşi mărturisi vinovăţia tînărul locotenent.

— De ce nu l-ai urmărit?

— Am vrut s-o fac, dar riscam să mă descopăr.

— Halal să vă fie! conchise Coman abătut.

Şi noaptea care urmă se scurse fără vreun eveniment deosebit. Cernica dormise la miliţie. Avusese un somn bun, odihnitor. Abia pe la opt dimineaţa fu chemat de maiorul Pop. În încăpere se afla şi Negru.

— Aşa, tovarăşe redactor! îl întîmpină maiorul fără altă introducere. Susţii că nu ştii nimic?

— Ce să ştiu?

— Povesteşte-i, tovarăşe căpitan, se adresă maiorul lui Negru. Poate îşi recapătă memoria.

Căpitanul îşi drese glasul şi rosti grav:

— Lia Zainea a fost găsită azi-dimineaţă în campingul din Pădurea Cerbului.

Cernica exclamă mai mult de complezenţă:

— Bine că a fost găsită! E teafără?

— Este, îi răspunse Pop reţinut.

— Şi ce spune?

— Că dumneata şi prietenul dumitale v-aţi bătut joc de noi.

— Regret, făcu reporterul, dar nu aceasta ne-a fost intenţia. V-am sfătuit, de altfel, să nu vă alarmaţi, fiindcă n-aveţi de ce.

— Rămîne să stabilim noi dacă am avut sau nu de ce să ne alarmăm, făcu maiorul cu vădită indignare.

— Mai aveţi ceva cu mine? se interesă reporterul calm.

— Deocamdată, nu. Dar să nu părăsiţi oraşul, pînă nu vom stabili cauzele dispariţiei şi apariţiei acestei femei. Vă precizez că legea pedepseşte şi intenţia, nu numai delictul.

— Am reţinut, tovarăşe maior, rosti Cernica pe un ton ironic.

Salută respectuos şi ieşi. În holul de la intrare încetini paşii. Apoi se opri. Era nerăbdător să afle ceva mai mult de la căpitanul Negru. Se aşeză pe o banchetă şi aşteptă. Peste cîteva minute apăru şi silueta bine legată a ofiţerului.

— Bănuiesc că pe mine mă aşteptaţi, i se adresă Negru zîmbind amabil.

— Aţi ghicit.

— Vreţi să ştiţi cum a fost găsită?

— Normal.

— Mai precis, vreţi să verificaţi dacă omul dumneavoastră a acţionat conform planului stabilit?

— Să zicem.

— Fiindcă, la rîndul dumneavoastră, aţi fost sincer cu mine, am să vă satisfac curiozitatea. Azi-dimineaţă, pe la şase, m-am pomenit cu un telefon acasă, de la ofiţerul de serviciu. M-a trezit din somn, aşa că l-am înjurat în gînd. Însă, după ce i-am ascultat raportul, i-am mulţumit. Pe scurt, portarul de la campingul din pădurea Cerbului mă invita să vin urgent acolo, fiindcă găsise ce căutam. Vă închipuiţi că m-am echipat în doi timpi şi trei mişcări şi-am sărit în prima maşină. La camping am dat într-adevăr peste onora-

bila doamnă Lia Zainea. Era singură, într-o căsuță izolată și se întreba ce căuta acolo.

— M-ar interesa și unele amănunte.

— Cu plăcere, fiindcă pe undeva sînt amuzante. Dar să vă redau întîi relatarea portarului: „Toată noaptea, mi-a spus el, veneau fel de fel de zgomote, țipete, văicăreli, dintr-o căsuță ocupată de doi bătrîni cam zănatici... La început i-am lăsat în pace. Dar cînd am văzut că tulbură liniștea campingului m-am dus să văd ce-i acolo. Se vede treaba că m-au simțit, fiindcă s-au potolit. Am ciocănit în ușă. Mi-a deschis bătrînul. „Ce se întîmplă aici? l-am întrebat. „Nimic. Soția mea are un somn foarte agitat și încerc s-o mai liniștesc." Dacă a văzut așa, portarul a plecat. Dar gemetele și văicărerile au continuat pînă spre ziuă. În zori, pe portar l-a furat somnul. Cînd s-a trezit, în fața lui era Lia Zainea, cu părul și îmbrăcămintea în neorînduială, cu ochii mari, bulbucați... Arăta ca o nebună. Și cerea insistent portarului să-i spună unde se află? Nu-i vorbă că nici portarul nu știa cum a ajuns ea acolo. Lia a făcut apoi o criză de isterie, cu plînsete, țipete, zvîrcoliri. Portarul, om cu experiență, a luat-o cu binișorul și a dus-o într-o căsuță goală. A rugat-o să stea cuminte acolo, iar el s-a repezit imediat la telefon. Asta-i tot. Mulțumit?

— Interesant, făcu Cernica mai mult pentru sine. Și ce căuta Lia acolo?

— Tocmai asta voiam să aflu de la dumneavoastră. Mai bine-zis știu cine a dus-o, dar o confirmare în plus nu strică.

— Ce să confirm?

— Că omul dumitale a avut un travesti excelent.

— Să zicem. Şi la ce v-ar mai folosi ? Femeia a fost găsită, e teafără...

— Nu-i chiar teafără. A suferit un traumatism psihic.

— Traumatismul e mai vechi. Şi ea şi soţul ei ştiu bine acest lucru. S-a plîns cumva de purtarea „răpitorului" ei ?

— Dimpotrivă. Se pare că întreabă mereu de el.

— Unde-i Lia acum ?

— La spital, la secţia de neurologie.

— Soţul ei a acceptat să stea internată ?

— Da. Şi... pretinde daune.

— Aa ! Asta-i explicaţia, făcu Cernica dumirit.

— E pornit rău, continuă Negru. Vă dă în judecată.

— S-o văd şi p-asta, făcu Cernica.

— Motive are. Şi-ncă temeinice.

— Pînă intră procesul pe rol, se clarifică totul.

— Încrezători mai sînteţi.

— Jucaţi şah ?

— Bineînţeles.

— Ştiţi că e cîte-o partidă în care o singură mutare e hotărîtoare. Ei bine, se pare că mie mi-a reuşit această mutare.

— V-aş sfătui să jucaţi mai departe cu atenţie şi mai ales cu prudenţă. Să nu vă treziţi cu o contramutare, care să vă facă mat. Căpitanul îi întinse mîna şi-l zîmbi amical : Vă urez succes.

Îi mai scuturâ o dată mîna şi se îndepărtă. Dar se opri după cîţiva paşi şi-l rechemă pe Cernica.

— Voiam să-mi mai clarificaţi ceva în legătură cu această aventură. Nu încape îndoială că totul a fost

făcut cu voia ei. Mă întreb, însă, cum de nu s-a trădat cînd am fost cu în camping împreună cu Zainea? Aceasta m-a derutat cel mai mult. Pentru că, spre deosebire de omul dumneavoastră, care e un bun actor, ea e la antipod. Şi totuşi nu s-a trădat. Inexplicabil!

— O să vă explic într-o zi, îl asigură Cernica.

În aceeaşi dimineaţă, tot cam pe la şase, la locuinţa comandantului securităţii locale, se prezentase un tînăr ofiţer în civil. Casa comandantului era încă amorţită. La apelurile insistente ale soneriei de la intrarea de serviciu, veni să deschidă o femeie.

— Pe cine căutaţi? întrebă aceasta cu ochii cîrpiţi de somn.

— Spuneţi-i tovarăşului comandant că am să-i comunic ceva urgent şi important.

— De unde sînteţi?

— Din Bucureşti.

Femeia îl lăsă în prag. După o aşteptare de douătrei minute, apăru în cadrul uşii statura masivă a comandantului.

— Ce doreşti? se interesă acesta neprietenos.

— Vă cer iertare, tovarăşe comandant, dar permiteţi-mi înainte de toate să vă explic.

— Poftim, îl invită acesta înăuntru.

Tînărul ofiţer se recomandă. Era din Bucureşti, de la Direcţia Generală.

— Te ştiu, făcu ofiţerul superior ascunzînd un căscat.

— Sînt urmărit.

— Frumos, zîmbi bonom comandantul. Icpurii urmăresc ogarii.

— M-aţi înţeles greşit.

— Cred că te ai exprimat greşit.

— Aveţi dreptate.

— Treci la subiect, se arătă comandantul nerăbdător. Ai ceva de trimis la Bucureşti?

— Aţi ghicit. Tovarăşului colonel Coman.

— Bătrînul „lup"? Bine. Aşteaptă. Mă îmbrac şi mergem.

Tînărul ofiţer răsuflă uşurat şi căzu în primul fotoliu.

La principalul spital din oraş, într-o rezervă a secţiei de neuropsihiatrie, Liei Zainea i se administrase un somnifer puternic. La căpătîiul ei se afla „Îngerul". Soţ iubitor, ştergea cu o batistă albă broboanele de sudoare care punctau chipul rotofei al celei adormite. Din cînd în cînd cerea informaţii de la asistenta medicală:

— Cînd au adus-o?

— Acum o oră.

— Şi de ce n-am fost anunţat imediat?

— Nu ştiu. Cînd mi s-a spus, atunci v-am telefonat.

— Ce medic e aici?

— Doctorul Mihai.

— Cheamă-l, te rog.

— Îmi pare rău, dar am dispoziţie să nu părăsesc nici o clipă bolnava.

— Stau cu cu ea.

— Regret. Dispoziţia e dispoziţie.

Zainea se crispă de necaz şi, în gînd, îi adresă asistentei o înjurătură. Aceasta, însă, nu se sinchisea de privirile lui furioase.

— Unde-l pot găsi pe doctorul Mihai? făcu Zainea nerăbdător.

- Dacă n-a început vizita, e la camera de gardă Presupun.

— Amabilă mai eşti, domnişoară, scrişni Zainca.

Medicul îşi făcu în clipa aceea apariţia în pragul uşii.

— Domnule doctor, pot să ştiu ce se petrece aici ? i se adresa Zainca furios.

— Nu vă înţeleg întrebarea, făcu medicul surprins.

— Ce caută soţia mea aici?

— Cred că dumneavoastră, ca soţ, aţi fi în măsură să ne spuneţi. A fost găsită în campingul din Pădurea Cerbului, singură...

Zainca bulbucă ochii de mirare:

— Camping ?... Pădurea Cerbului ?... Singură ?... Nu mai înţeleg nimic.

— Nici noi n-am înţeles şi nici de la ea n-am putut afla. Ceea ce pot să vă precizez e că acuză nişte tulburări destul de grave. După ce se va mai linişti, sperăm să aflăm ceva mai mult.

— Cine a adus-o?

— Portarul de la camping s-a trezit cu ea pe cap şi a chemat „Salvarea"...

— Dacă sînt doar nişte tulburări psihice, o iau acasă. A mai avut asemenea stări şi s-a liniştit repede.

— În cazul de faţă e ceva mult mai serios. Îi vom da drumul din spital cînd vom găsi de cuviinţă.

Zainca se crispă aruncînd spre medic priviri mînioase.

— Dar e soţia mea, îi ripostă el. La cererea mea, sînteţi obligaţi să mi-o daţi.

— Nu cunoaştem decît o singură obligaţie : cea profesională. Or, conştiinţa mea de medic se opune cererii dumneavoastră.

— Bine, scrîşni Zainea. Voi discuta şi cu directorul spitalului. Dacă va fi nevoie, o scot cu forţa.

— Nu v-aş sfătui, îl avertiză medicul.

Stăruinţele lui Zainea fură zadarnice. Peste tot se izbi ca de un zid. Nimeni nu-i dădea nici o explicaţie suplimentară şi nimeni nu-i autoriza scoaterea Liei din spital. Mai mult decît atît, i se limită şi timpul de vizită la spital.

Zainea îl căută atunci la miliţie pe căpitanul Negru. Dar ofiţerul era de negăsit.

„Se ascunde de mine", îşi zise el, fierbînd de mînie. Ieşind din clădirea miliţiei, privi descumpănit în jur, ca un berbec rătăcit de turmă. După cîţiva paşi şovăielnici, se îndreptă spre staţia de troleibuz din apropiere şi urcă în primul autovehicul. Coborî într-un cartier mai vechi al oraşului, alcătuit din vile cochete. O apucă pe o străduţă, coti apoi pe alta şi, după ce se asigură că nu-i urmărit, reveni pe prima străduţă. Aici, la numărul douăzeci şi trei, se afla o vilă cu etaj, înconjurată de flori, arbuşti şi cîţiva pomi fructiferi. Proprietara casei, o bătrînă pensionară, fostă soţie de magistrat, închiria camerele disponibile vizitatorilor ocazionali ai oraşului. Nu era, de altfel, singura proprietară sau proprietar din oraş care avea asemenea îndeletniciri, încît apariţia unui străin în casa fostei doamne magistrat nu atrăsese atenţia nimănui.

Zainea făcu înconjurul clădirii, intră pe uşa de serviciu şi urcă la etaj. Se opri la prima uşă şi ciocăni discret. Abia după un minut auzi scrîşnetul cheii în broască. Dar uşa nu se deschise. Zainea mai aşteptă cîteva clipe, fără să se impacienteze, după care apăsă pe clanţă. În interiorul încăperii îl izbi un miros greu de tutun de pipă. Mobila greoaie, demodată din camera supraîncărcată îi era nesuferită. Îl apăsa parcă pe piept, pe umeri, pe ceafă. Dar

cel mai mult îl enerva spetează înaltă a fotoliului, așezată întotdeauna spre ușă. Doar niște umeri neobișnuiți de largi, care nu mai încăpeau în fotoliu, trădau prezența cuiva după spetează. Respectînd consemnul, Zainea se așează pe un scaun dinainte pregătit și așteptă ca cel cufundat în fotoliu să i se adreseze.

— De ce nu încui ușa? auzi el un glas gros, poruncitor.

Zainea se ridică supus, execută comanda și reveni la locul lui. Așteptă să i se adreseze iarăși cuvîntul. De după spetează se înălța un nor gros de fum de pipă

— Ce face? se auzi din nou glasul dogit

— Au adormit-o.

— A spus ceva?

— Nimic.

— Așa crezi tu. Ai fost un dobitoc! La camping...

— Nu mai eram stăpîn pe mine. Nu mai vedeam nici pe unde calc.

— Lia trebuie să dispară înainte de a se trezi.

Zainea tresări înfiorat.

— Cum? șopti el cu glasul sugrumat.

— Îl iei la noapte pe Mititel și-o scoateți din spital. Am un loc unde n-o mai găsește nici dracu.

— Pot să știu ce fel de... loc? E doar nevasta mea.

— Ai să afli la noapte, după ce-o scoateți din coșciugul acela împuțit de spital. Glasul baritonal șovăi o clipă, după care adăugă: Nici eu nu știu precis locul. Aștept să mi se comunice. Dar trebuie să ne asigurăm că Lia nu se va trezi între timp și nu va începe să ciripească. Nu putem risca. Îi vom administra și noi un somnifer, mult mai puternic.

Zainea se înfioră din nou.

— E sigur... somnifer?

— Începi să mă bănuieşti ? se arătă glasul baritonal surprins.

— Nu mai am încredere nici în mine.

— Asta-i prost, i se răspunse. Va trebui să-ţi administrăm şi ţie un tonifiant. Dar nu înţeleg de ce te temi ?

— Nu mă tem pentru mine, ci pentru ea.

— După atîţia ani, ai rămas acelaşi debitoc îndrăgostit de propria-ţi nevastă. Eşti un caz patologic.

— Sînt, recunoscu Zainea sincer. Şi aş vrea să încheiem o dată socotelile.

— Cum ?

— Nu ştiu. Dar m-am săturat. Întîmple-se ce s-o întîmpla, dar să lichidăm o dată.

— Fii liniştit. Lichidăm totul. Mai repede chiar decît te aştepţi. Zainea simţi iarăşi un fior puternic străbătîndu-l din creştet pînă-n tălpi. Glasul baritonal din fotoliu exercita asupra lui o influenţă irezistibilă. Ia, te rog, acest praf, îl auzi el din nou, şi fă în aşa fel ca după-masă, cînd te duci la spital... Sper că te duci să-ţi vezi soţia ?

— Mă duc, rosti Zainea în silă.

— Aşadar, faci în aşa fel ca Lia să bea acest somnifer.

— Dar dacă doarme ?

— Îi descleştezi dinţii cu ceva, vezi tu că găseşti pe acolo, şi i-l torni pe gît.

— Şi dacă nu e singură ?

— Faci în aşa fel ca s-o expediezi pe asistentă pentru un minut-două.

Zainea luă pachetelul cu praf din mîna părosă care se ivi de după spetcaza fotoliului. Nu părea de loc convins de cele ce urma să facă, dar nu protestă.

— Să te vezi chiar în dimineaţa asta cu Mititelul şi să stabiliţi ora şi locul întîlnirii. Mititelul are un plan al lui, cu o „Salvare". Cred că nu-i o idee rea. O să-ţi spună el.

Zainea părăsi încăperea fără să mai scoată vreun cuvînt. Cînd ajunse pe prima treaptă a scării de serviciu, auzi în urma lui scîrţîitul cheii în broască.

O convorbire telefonică prin cablu direct. La un capăt al firului, primul colaborator al lui Coman trimis în misiune în oraşul O. La celălalt, chiar colonelul.

— Ordonaţi, răspunse la apel tînărul locotenent-major.

— Pentru abateri grave de la îndatoriri şi disciplină, te rog să te consideri sub stare de arest şi să vii imediat la Bucureşti pentru a-ţi îndeplini pedeapsa.

— Vă rog să-mi permiteţi, tovarăşe colonel, să nu mă supun imediat acestui ordin.

— Rişti să ajungi la Tribunalul militar.

— Cu acest risc, tovarăşe colonel, permiteţi-mi să vă întreb dacă aţi primit ceea ce v-am trimis.

O scurtă pauză, după care urmă răspunsul lui Coman.

— Am primit materialul, dar nu mi se pare concludent. Nişte mărturisiri obţinute în asemenea condiţii nu constituie probe juridice. Ai învăţat şi tu atîta lucru.

— Deşi nu sînt concludente, îi replică tînărul ofiţer, ne dau totuşi cheia...

— Nu mai insista, tovarăşe locotent-major. Hotărîrea este irevocabilă.

— Am înţeles, tovarăşe colonel, făcu tînărul ofiţer cu glasul stins. Trebuie să mă pun la dispoziţia organelor locale, sau aveţi încredere că mă voi prezenta în termenul cel mai scurt la Bucureşti ?

O nouă pauză, de astă dată mai lungă, tot din partea colonelului.

— Aşteaptă-mă acolo, conchise în cele din urmă acesta, întrerupînd brusc convorbirea.

Descumpănit, tînărul ofiţer rămase cu receptorul în mînă. Reveni comandantul securităţii locale.

— Gata ?

— Cred că am terminat... definitiv, tovarăşe colonel. Poate mă sfătuiţi dumneavoastră ce să fac ?

— Ce ţi-a spus bătrînul „lup" ?

— Mai întîi m-a arestat, apoi m-a destituit şi pînă la urmă mi-a spus să-l aştept aici.

— Şi pe care dintre aceste ordine atît de „hotărîte" le vei executa ?

— Nici unul. Nu pot abandona tocmai acum acţiunea. Momentul e hotărîtor. Vă rog să-mi îngăduiţi să plec.

— Eşti pe deplin convins că ceea ce faci e bine ?

— Am făcut multe prostii în viaţa mea, dar cea de acum e boacănă rău. Şi, totuşi, sînt pe drumul cel bun.

Capitolul XXIII

ULTIMA EXPLOZIE DE LA TINCA

Cînd păşi pragul locuinţei sale, Zainea mai ţinea încă strînsă în palmă punguţa din material plastic în care se afla somniferul destinat Liei. Muti îl întîmpină cu reproşuri :

— Aţi fost căutat de la şantier, de la miliţie, de la spital, de la sfatul popular... Nimănui nu ştiu ce să zic...

Obsedat de aceeaşi punguţă din material plastic plină cu un praf alb, pe care o ascundea de ochii bătrînei şvăboaice, Zainea nu reţinu nimic din ceea ce i se reproşa. Ceru de mîncare şi se îndreptă spre baie, ca să se primenească. Printre picioare i se împiedică motanul şvăboaicei, pe care Zainea nu-l putea suferi. De data asta, însă, motanul începu să-l intereseze. Muti se arătă chiar flatată de atenţia pe care stăpînul casei o arăta pisoiului ei.

— Ai nişte lapte dulce? se interesă Zainea.

— Am. Dar pentru ce trebe?

— Îmi place cum linchereşte Fritz al dumitale.

Muti se grăbi să-i aducă o farfurioară cu lapte. Zainea ademeni motanul în camera sa de lucru. Aici, desfăcu la un colţ punguţa de material plastic şi vărsă cam un sfert din conţinut în farfurioară. Motanul începu să lincherească laptele. După ce linse şi ultimele picături, îşi şterse botul şi se culcă la picioarele lui Zainea. Acesta îi urmărea atent fiecare reacţie, cerînd lui Muti să-i aducă gustarea acolo. După ce-l servi, şvăboaica îşi luă motanul în braţe, cu gînd să-l ducă la bucătărie. Spre surprinderea ei, Zainea o rugă să i-l mai lase. Muti mîngîie blana moale a pisoiului şi se supuse. Fritz al ei mai făcuse o cucerire. Plecă mulţumită. Zainea, însă, stătea ca pe ghimpi. Se aştepta din clipă în clipă ca motanul să înceapă să se zvîrcolească în chinurile morţii. Dar Fritz căsca nepăsător şi-şi lingea labele groase. Nu peste mult timp adormi. Avea un somn liniştit, toropitor.

„E somnifer", constată Zainea privind punguţa cu praf alb. Îl trezi din gînduri soneria telefonului. Apelul venea de la Tinca, din carieră, unde se făceau ultimele pregătiri pentru cea mai puternică şi mai spectaculoasă explozie. Şi tocmai el, cel care o iniţiase, lipsea.

— Într-o oră sînt acolo, îi liniști Zainca pe cei din carieră. Chemă mașina, își schimbă hainele de oraș cu cele de șantier, aruncînd din cînd în cînd cîte o privire la motanul adormit. Fritz răsufla regulat, liniștit.

Înainte de a porni spre carieră, se abătu pe la birou. Masa lui de lucru era încărcată cu un vraf de hîrtii oficiale care-și așteptau rezolvarea.

„Acum n-am timp de așa ceva", își liniști el conștiința profesională.

Se văzu, totuși, obligat să rezolve unele treburi curente, după care se urcă în mașină și porni spre Tinca.

În viața sa, Zainca trăise deseori stări de neliniște, de frică față de tot ce-l înconjura, ba chiar și de sine însuși. Asemenea senzații, greu de definit, acum îl copleșeau. Deveniseră chiar insuportabile. Era mai dornic ca oricînd să se volatilizeze, dar fără să-și dea seama de acest lucru și mai ales fără s-o simtă. Viața îi devenise o povară pe care n-o mai putea suporta. Obosise. Tare mai era obosit. Și tare ar mai fi vrut să se retragă undeva și să se odihnească. Dar nu singur. Avea oroare de singurătate. Ci cu Lia. Cu ea s-ar simți bine. Dar Lia... „Ce ființă irațională ! o certă el în gînd. S-a vîrît într-o poveste atît de încîlcită și de idioată !" Zainca nu întrezărea nici o scăpare. Doar volatilizarea în eter. Singura soluție. Simțindu-se ceva mai resemnat, ceru șoferului să mărească viteza. Acesta îl privi mirat peste umăr.

„Șeful nu-i în apele lui", își zise omul de la volan.

De obicei, Zainca era un om cumpătat și-n privința vitezei mașinii.

Așezat comod într-un fotoliu din holul hotelului, Cernica frunzărea un ziar. În fața lui, mai puțin calm și mai preocupat, stătea tînărul sociolog. Din cînd în cînd,

acesta ridica privirea de pe ziar și-i cerceta pe cei care intrau sau ieșeau din hotel.

— Așteptați pe cineva ? îl iscodi Cernica la un moment dat.

— Credeam că Zainea e un om de cuvînt, dar m-am înșelat. Mi-a promis că trece să mă ia în carieră, să asist la o explozie, care, zice el, va fi fenomenală.

— Cînd urmează să aibă loc această explozie fenomenală ?

— Azi, după al doilea schimb.

— Mai e pînă atunci.

— Mi-i teamă că m-a uitat.

La rîndu-i, Cernica aștepta și el o veste, pe care i-o aduse curînd un comisionar. Era un bilețel scris cu majuscule. Reporterul recunoscu stilul lui Văpaie : „Boss. Vino te rog pînă la plăcintăria din colț. V." Tînărul sociolog, dornic să afle cine trimisese bilețelul și mai ales ce conținea, își tot sălta privirea. Dar Cernica nu era dispus să-i satisfacă vădita-i curiozitate. Vîrî bilețelul cu nepăsare în buzunar, dădu comisionarului cîțiva lei și-și reluă lectura ziarului.

— Presupun că ați primit o veste plăcută, îl iscodi, aparent dezinteresat, tînărul sociolog.

— Ați ghicit, îi răspunse laconic reporterul.

Sociologul nu mai insistă. Se prefăcu captivat de o anchetă din „Scînteia", în timp ce reporterul își rumega o bucurie numai de el și de Văpaie știută.

„A izbutit", își zise Cernica bucuros, lăudîndu-l în gînd pe tînăr. Ardea de nerăbdare să-l revadă și nu știa cum să scape de „scaiul cu ochelari" de lîngă el. Împături ziarul și-și ceru iertare :

— Am un pic de treabă sus, în cameră.

— Odihnă plăcută ! îi ură tînărul sociolog.

— Ştiţi că-i o idee ! îi replică reporterul.

Dar nu apucase să urce decît trei-patru trepte cînd auzi o maşină stopînd în faţa hotelului. Se ascunse după o ieşitură a zidului şi pîndi intrarea. În uşa largă a hotelului îşi făcu apariţia Zainea. Sociologul îi ieşi grăbit în întîmpinare. Inginerul-şef se căznea să zîmbească amabil invitatului său. Dar pe chipul lui se vedeau urmele zbuciumului din ultima vreme. Sociologul îl urmă. Deci nu minţise. Avusese într-adevăr întîlnire cu Zainea şi acum plecau împreună spre carieră. În timp ce-i urmărea cu privirea, Cernica se întrebă din nou ce hram purta acest presupus sociolog ? De partea cui lucra ? De un lucru era pe deplin convins : sociolog nu era.

Lăsă rezolvarea acestei probleme pe altă dată. Acum îl aştepta Văpaie. Şi ardea de nerăbdare să dea ochii cu el.

Dacă ar fi avut cineva posibilitatea să planeze nevăzut în jurul orei trei după-amiază deasupra carierei de la Tinca, ar fi avut posibilitatea să înregistreze nişte lucruri deosebite, chiar interesante dintr-un anume punct de vedere. Se făceau ultimele pregătiri pentru una din cele mai puternice dinamitări din istoria acestei cariere. Lungimea galeriilor săpate şi cantitatea mare de explozibil implantată în galerii nu fuseseră determinate decît de considerente de ordin tehnic. Porţiunea de munte care urma să fie sfărîmată în blocuri de piatră era în aşa fel alcătuită, încît îi obliga pe cei din carieră s-o arunce toată în aer. Era fisurată, cu straturi anarhic înclinate, încît o dinamitare parţială ar fi pus în pericol şi oameni şi maşini. De aceea recurse Zainea la această soluţie. Pregătirile erau pe sfîrşite ; barierele închise, oamenii trimişi la adăpost. După regula introdusă de Zainea, toate dinamitările aveau loc la Tinca la ora 15 fix,

între primul şi-al doilea schimb. Indiferent de starea vremii, sau de dispoziţia unuia sau altuia, ora şi ziua dinamitării rămîneau neschimbate. Încît, nici de această dată, cu toate că era apăsat de atîtea griji, Zainea nu se abătu de la regulă. Cu experienţa omului de şantier, trimitea în toate direcţiile dispoziţii precise, rostite cu acel glas ferm care dădea încredere tuturor. Nimic nu scăpa privirii sale agere. Avu grijă să-l pună pe sociolog la adăpost, lîngă artificierul-şef, să verifice personal dacă toate maşinile erau în afara zonei periculoase, dacă toţi oamenii se adăpostiseră conform normelor stricte ale protecţiei muncii. Datorită micului său aparat de radio-telefon, se afla mereu în legătură cu artificierul-şef, cel ce urma să dea semnalul dezlănţuirii cataclismului. Dar mici în aceste momente de tensiune, pe care le trăia întreaga carieră, Zainea nu scăpa de grijile proprii. Se abătu pe la ghereta portarului unde se afla un telefon. Ceru legătura cu locuinţa sa. Îi răspunse Muti. Şvăboaica miorlăi în receptor.

— Ce-ai mai păţit? se interesă Zainea cu chipul întunecat de o neagră presimţire.

— Fritz... Fritz, dom'inghiner, dormit şi nu mai oculat. Fritz mort. Ce făcut mata la el?

Zainea simţi că-i sare inima din piept.

— Nu se poate, refuză el să creadă. Nu i-am făcut nimic. Stai liniştită. Trimit un medic veterinar să-l vadă.

— La Fritz nu trebe doctor... Ţie trebe doctor... Tu, om rău, criminal... Eu plecat de la voi... Eu...

Zainea n-o mai putu asculta. Închise telefonul şi porni abătut spre postul de comandă, unde se afla şi tînărul sociolog. Momentul exploziei se apropia vertiginos. Dar, după cîţiva paşi, se auzi strigat:

— Hei! Dom' inginer.

Zainea întoarse iute capul. Dintr-un boschet se ivi chipul boţit, de maimuţoi, al lui Petrustan.

— Tu eşti, stîrpitură ? se răsti Zainea la el.

„Stîrpitura" se arătă surprinsă de violenţa inginerului-şef. Încercă să-l domolească :

— Mi-a spus jupînul că...

Zainea slobozi o înjurătură dintre cele mai obscene la adresa „jupînului", apoi îi spuse răspicat lui Petrustan :

— Dacă ţi-am hotărît o dată să nu mai calci pe aici, de ce-ai venit ?

— Nu vă spun că jupînul...

Nu mai apucă să-şi termine vorba. Zainea se şi repezise la el. Dar primul atac al inginerului-şef eşuă. Cu o agilitate de sălbăticiune, Petrustan se aruncase într-o parte. Făcuse însă o mişcare greşită. Sărise tocmai în partea de unde nu mai avea scăpare. În spate avea o stîncă abruptă, în faţă pe furiosul inginer-şef care părea hotărît să-l sugrume. Singura salvare a lui Petrustan era să se prăvălească în groapa de la picioarele lui, de unde excavatoarele scoseseră mii de vagoane de piatră. Nu mai stătu pe gînduri. Îşi dădu drumul pe turul pantalonilor. Dar Zainea se arătă mai hotărît decît se putea bănui. Sări după el. În căldarea de piatră săpată adînc începu una din cele mai nemiloase urmăriri. Petrustan era mai iute de picior, dar Zainea mai şiret : îi tăia mereu calea, împingîndu-l cu bună ştiinţă spre galeriile ce urmau să fie peste cîteva clipe aruncate în aer. Planul era diabolic. Zainea îi pregătea lui Petrustan una din cele mai cumplite morţi. După ce reuşea să-l împingă în galerii, urma să dea semnalul exploziei. Şi asupra lui Petrustan s-ar fi prăbuşit un munte. Momentul era dintre cele mai propice. Toată lu-

mea era la adăpost, iar pînă în căldarea de piatră, în care avea loc apocaliptica urmărire, nu ajungea nici o privire indiscretă. Sau aşa cel puţin credea Zainea, căruia nu-i trecea prin minte că în clipele acelea şantierul se afla sub stricta supraveghere a doi temerari alpinişti. Căţăraţi pe un vîrf de stîncă, ascunşi de nişte frunzare, doi bărbaţi cercetau permanent, prin binocluri, tot ce se petrecea în carieră. Se aflau acolo de vreo oră şi nu le scăpase nimic. Îl urmăriseră pe Zainea pînă la gheretа de unde vorbise la telefon cu Muti, îl văzuseră apoi oprindu-se în faţa boschetului din care se ivise Petrustan.

— Ce zici, boss, de figura asta? făcu Văpaie către Cernica.

Reporterul nu-i răspunse. Era preocupat de aparatul lui de radio cu ajutorul căruia urmărea mesajele radiofonice transmise pe şantier.

Şi chiar în momentul în care Zainea îl împingea pe Petrustan spre galeriile ce urmau să sară în aer, în aparatul lui Cernica se auzeau apelurile îngrijorate ale artificierului-şef:

— Tovarăşe inginer-şef! Unde sînteţi?... Ce faceţi?... Toată lumea e pregătită... Oamenii aşteaptă... Ce facem? Tovarăşe inginer-şef? Mă auziţi?

Dar Zainea nu-l auzea. În clipele acelea nu voia să audă decît răsuflarea întretăiată a lui Petrustan şi nu voia să vadă decît ochii bulbucaţi de spaimă ai acestuia. Jocul, de la distanţă, părea nevinovat, de-a şoarecele cu pisica. Dar nu era un joc de copii, ci un dans al morţii. Împins tot mai mult spre intrarea în galerii, Petrustan ştia că nu mai avea scăpare. Îl treceau sudori reci şi voia să-l conjure pe Zainea să-i lase viaţa. Dar în ochii urmăritorului său citea irevocabila condamnare

la moarte. Mintea lui Petrustan lucra febril în acele momente. Căuta cu disperare un mijloc de salvare. S-ar fi aplecat să ia o piatră de jos, cu care să-l lovească pe Zainea, dar știa că gestul ar putea să-i fie fatal. În timp ce s-ar fi aplecat, Zainea l-ar fi ajuns din urmă și l-ar fi înhățat. Și atunci chiar că n-ar mai fi avut scăpare. Petrustan își cunoștea foarte bine adversarul. Știa și ce urmărea. Era pe deplin conștient de soarta ce i-o pregătea Zainea. Și nu vedea nici o ieșire. O șansă, una la mie, exista totuși : să intre în galerii, în labirintul unde ar fi putut să-și păcălească urmăritorul și să iasă apoi afară. De aceea, în clipa cînd ajunse la gura primei galerii, se afundă în întunericul acesteia, scoțînd un urlet de fiară urmărită. Zainea se aruncă după el, cu un urlet la fel de sălbatic, pe care ecoul îl purta din galerie în galerie.

— Ce-ar fi ca tocmai acum să dea semnalul explozici, făcu Cernica profund impresionat de cele ce se petreceau jos, în căldarea de piatră.

— Nu mișcă nimeni fără ordinul lui Zainea, îi răspunse Văpaie liniștit.

Nu termină bine vorba și din întunericul galeriei reapăru inginerul-șef care puse în funcțiune radio-telefonul, comunicînd pe calea undelor :

— Aici Zainea. Totul e pregătit ?

— Da, tovarășe inginer, se auzi vocea artificierului-șef. Unde sînteți ?

— Nu te privește. Dați-i drumul.

— E nebun ? Se sinucide ! făcu Cernica speriat către Văpaie.

— Nu vă faceți griji, îl liniști Văpaie. Are el vreo nișă pe undeva, pe aproape, unde să se poată adăposti. Își cunoaște cariera.

Zainea mai aruncă o privire spre gura galeriei şi, convins că nu-l paşte nici o primejdie, ţîşni spre peretele cel mai apropiat al căldării de piatră. Dar nu apucă să facă decît un salt, cînd din întunericul galeriei zbură spre el, cu viteza unui proiectil, o bucată colţuroasă de piatră. Lovit în tîmplă, Zainea scăpă aparatul de radio din mîini şi se lăsă moale pe vine. În gura galeriei apăru chipul de maimuţoi al lui Petrustan. Un rînjet crud, de învingător, îi schimonosi faţa. Cu paşi uşori, de pisică, Petrustan încercă să se strecoare pe lîngă cel lovit. Dar un salt surprinzător de iute, un salt al morţii, şi Zainea destinse ca un arc. Îl prinse pe Petrustan de mijloc cu atîta forţă, încît acesta scoase un geamăt cumplit.

Intrigat de zgomotul neobişnuit din aparatul său, produs de radioul lui Zainea în cădere, artificierul-şef întrebă din nou :

— Tovarăşe inginer ! Unde sînteţi ? Aţi păţit ceva ? Dar nu primi nici un răspuns. Artificierul insistă : Tovarăşe inginer ! De ce nu răspundeţi ?

Iarăşi o tăcere de cîteva clipe, în răstimpul cărora Petrustan, prins în cleştele braţelor lui Zainea, încerca zadarnic să se elibereze. Lovea cu pumnii, muşca, urla, dar braţele lui Zainea, în spasmele morţii, îl strîngeau ca o menghină.

— Tovarăşe inginer ! se auzi din nou, purtat de unde, acelaşi apel îngrijorat.

Dar în aceeaşi clipă, spre stupefacţia lui Cernica şi a lui Văpaie, pe aceeaşi cale a undelor veni un răspuns ce părea de pe altă lume :

— Aici Zainea. Totul e pregătit ?

— Da, tovarăşe inginer, se auzi prompt răspunsul artificierului-şef. Unde sînteţi ?

— Nu te priveşte. Daţi-i drumul.

— Tovarăşe inginer-şef ! insistă artificierul intrigat de vocea mult mai înăbuşită şi mai neclară.

Era totuşi vocea lui Zainea.

— Nu te priveşte. Daţi-i drumul, reveni aceeaşi voce incredibilă.

— Am înţeles. Îi dau drumul, făcu artificierul-şef supus.

La postul de observaţie din vîrful muntelui domnea o confuzie totală.

— Ce-i asta, boss ?

— Nu pricep nimic.

— De unde ?...

Văpaie se întrerupse brusc. Aparatul de radio al lui Cernica recepţionă înfiorătorul strigăt al artificierului :

— Aaardeeee !... Aaardee !

Pe deasupra celor doi observatori fîlfîi speriată o rîndunică. În vale, la gura galeriei, Petrustan continua să se zbată în încleştarea braţelor lui Zainea. Reuşise să ajungă cu vîrful degetelor la o altă bucată de piatră. O trase spre el şi începu apoi să lovească disperat în capul muribundului. Simţind la un moment dat o uşurare a strînsorii, încercă din nou să desfacă braţele care-i sugrumau mijlocul. Eforturile lui păreau să dea rezultate. Şi, într-adevăr, Văpaie şi Cernica văzură cum trupul lui Petrustan ieşea ca dintr-o gură strîmtă de peşteră.

— Scapă, ticălosul ! făcu Văpaie către Cernica.

Dar previziunea lui nu avea să se împlinească. Un bubuit apocaliptic zgudui în aceeaşi clipă cerul şi pămîntul. Petrustan mai apucă doar să sară în picioare înainte ca un val imens de piatră să se prăbuşească asupra lui şi a trupului inert al lui Zainea. Strigătul de groază al lui Petrustan nu mai fu auzit de nimeni. Deasupra curganului de stîncă sfărîmată care-i acoperise doar într-o frac-

țiune de secundă pe cei doi dușmani de moarte, plutea un nor gros de fum și de praf. Imaginea ar fi încîntat fără îndoială ochiul unui artist. Căci era un nor cu totul aparte, nuanțat de o variată și pastelată scară de culori: de la cenușiul prafului de piatră, pînă la galbenul astrelitei.

— Dumneata ai priceput ce s-a petrecut, boss? făcu Văpaie dezorientat.

— De loc.

O altă întîmplare de necrezut avea să-i aștepte și în oraș. Lia Zainea se aruncase pe fereastra camerei de la spital. Căzînd de la etajul trei, murise pe loc. Asistenta care o supraveghease povestea că Lia se trezise cu o stare de neliniște, că vorbea incoerent, plîngîndu-se de niște ochi...

— Făcea într-una: „Ochii! Ochii! Luați-i de aici! Scăpați-mă de ei", relata asistenta ei. Își ferea privirea de parcă avea în față un reflector care o orbea.

Asistenta ieșise apoi pe culoar ca să cheme medicul.

— N-am lipsit decît un minut, se scuză ea. Atît. Și cînd m-am întors cu domnul doctor, fereastra era larg deschisă și perdeaua flutura în vînt. Domnul doctor s-a repezit imediat la fereastră. Eu am făcut la fel. Dar era prea tîrziu. Doamna Zainea zăcea jos, pe caldarîm.

— Avea o poziție foarte ciudată, observase și medicul. Sinucigașii se aruncă de obicei în picioare, sau pe burtă. Dar ea, după felul în care a căzut, lăsa impresia că plonjase cu capul în jos, ca într-un bazin de înot.

De la spital, Cernica și Văpaie se îndreptară spre hotel.

— Cumplită zi! observă reporterul mai mult pentru sine.

— Încă nu s-a terminat, pronostică Văpaie.

— Mie-mi ajunge, conchise reporterul. Vreau să stau un pic întins, ca să mă reculeg.

— Odihnă plăcută.

Între timp sosise în oraș și colonelul Coman. Își instalase postul de comandă într-unul din birourile miliției locale. Bătrînul „lup" era furios. Întreaga acțiune mersese, după opinia sa, pe dos. Ultimele evenimente îi confirmaseră părerea. Abia aștepta să dea cu ochii de colaboratorii săi, ca să-și descarce năduful. Pînă la sosirea lor, Coman luase cîteva măsuri care i se păreau necesare și oportune: pusese sub un control sever intrările și ieșirile din oraș, dăduse semnalmentele celui pe care-l bănuia a fi Scundacul și ordonase o descindere la locuința fostei doamne jurist, vizitată de Zainea în cursul dimineții. Ceruse, de asemenea, să fie scoși de sub mormanul de piatră din carieră Zainea și Petrustan.

Se interesase totodată la București dacă mai erau ceva noutăți în legătură cu un turist occidental, pe adevăratul său nume Dan Bernaru.

— A plecat pe litoral, i se comunicase.

— Țineți-l în continuare sub observație, ordonase colonelul.

În fața lui, pe birou, se afla un dosar cuprinzînd toate datele privitoare la bănuitul Scundac. Recitindu-l, Coman își întipărise în minte cîteva date mai importante: vîrsta — 46 de ani; studii — liceul, școala de ofițeri de rezervă de transmisiuni și facultatea de filozofie, specialitatea psihologie. După război făcuse și doi ani de medicină.

Coman se apucă să recitească declarația privitoare la Scundac a unui fost coleg al acestuia de la școala de ofițeri de rezervă.

„Era un tip ciudat, închis în sine, care nu zîmbea niciodată. Avea o privire fascinantă. Nici unul din colegii mei nu putea rezista privirii sale. Ne era teamă de el, deşi nu făcea rău nimănui."

Întrebat dacă avea vreo deficienţă de exprimare, fostul ofiţer de rezervă răspunsese prompt :

„Nu. Dimpotrivă. Avea un control al vorbirii rar întîlnit."

Altă întrebare pusă de cel ce-i luase interogatoriul : „L-aţi mai întîlnit de atunci ?"

Răspunsul venise iarăşi prompt :

„Desigur."

Anchetatorul :

„Şi nu vorbea peltic ?"

Cel interogat avusese o scurtă ezitare, după care răspunsese :

„Ba da. Şi am fost foarte surprins. Mi-a spus că a avut o boală, un fel de pareză facială, de pe urma căreia a rămas cu acest defect."

O ultimă întrebare :

„Nu v-a surprins că poartă ochelari întunecaţi ?"

Interogatul : „Nu. I-o fi scăzut şi lui vederea şi, din cochetărie, şi-a pus ochelari coloraţi."

Colonelul îşi potrivi pe nas propriii ochelari, pe care îi folosea doar la citit, şi continuă lectura dosarului. Scundacul părea unul din oamenii cei mai paşnici. Nu era căsătorit, dar avea o femeie cu care trăia de mulţi ani. Liber profesionist, umbla peste tot şi era bine primit pretutindeni. Nu figura nicăieri pe vreo listă de „suspecţi". Nu existau probe că ar fi făcut parte din vreo organizaţie politică de dreapta. Avea o biografie suspect de curată.

„Şi totuşi există, acţionează, lăsînd în urma lui cadavre", conchise colonelul.

Un apel telefonic îl trezi din gînduri.

De la celălalt capăt al firului îi raporta ofiţerul însărcinat cu descinderea la locuinţa fostei doamne jurist.

— Şi-a luat zborul, tovarăşe colonel.

— Proprietara ce spune ?

— Că, după ce a primit vizita unui „domn", şi-a făcut repede bagajele, a achitat ce datora şi a mulţumit pentru găzduire.

— Semnalmentele „domnului" ?

— Corespund.

— Încotro a zis că pleacă ?

— Spre gară.

— Pe jos sau cu maşina ?

— A chemat un taxi.

— Dacă aveaţi un post fix acolo, nu vă scăpa. Ofiţerul tăcu vinovat. La ce oră a plecat ?

— Proprietara zice că era pe la zece.

— Mulţumesc.

Vestea îl nemulţumi şi mai mult pe Coman.

„Deci Lia Zainea s-a aruncat singură de la etaj, iar Zainea şi cu Petrustan s-au „suprimat reciproc", făcu el în gînd un scurt bilanţ. Aparent Scundacul n-avea nici un amestec, cu toate că de fiecare dată s-a aflat în preajmă. Într-un fel sau altul, toate s-au petrecut sub ochii lui."

Dar şi mai dubioase erau alte două morţi : a studentului ucecist Mihai Bejan şi a lui Iachint Greceanu. Coman avea ferma convingere că, şi-n aceste două cazuri, Scundacul nu acţionase direct, ci prin interpuşi. Dovezi certe împotriva lui nu existau. Unica mărturi-

sire; a lui Ghiță Papuc, smulsă în condiții discutabile, nu putea constitui un cap de acuzare. La capitolul „condiții discutabile", colonelul trecuse și răpirea temporară a Lici Zainea. Fuseseră, după părerea lui, două acțiuni neelucidate și, judecate mai bine, ilegale.

„Dacă eșuează întreaga acțiune, cugeta colonelul, va trebui ori să-mi caut altă meserie, ori să ies la pensie."

Dar Coman nu era omul care să se lase multă vreme pradă pesimismului. Nu se afla întîia oară în cumpănă. Se reculese repede și-și reluă firul logicii sale strînse. Recunoscu în primul rînd că avea în față un adversar foarte dibaci. Poate cel mai perfid din cîți întîlnise pînă atunci. Scundacul manevrase în așa fel, încît îi implicase și pe alții.

„Mare ticălos!" făcu Coman plin de năduf.

Era convins că Scundacul se afla acolo în oraș, în ciuda informațiilor provenite din București și din care reieșea că acesta s-ar afla pe undeva, prin munții Rodnei. Pentru liniștea sa sufletească, colonelul ordonase cercetări în toate cabanele, campingurile, chiar și în stînele de pe întregul lanț al Carpaților. Bineînțeles, Scundacul nu fusese găsit.

„Nu poate fi decît aici", își zicea Coman cu îndărătnicie. Smulse receptorul din furcă și ceru o și mai activă căutare în oraș. Toate forțele securității și ale miliției locale, inclusiv posturile fixe și patrulele serviciilor de circulație, fuseseră mobilizate în acest scop.

„Bătrînul lup și-a zbîrlit rău coama", observase comandantul securității locale.

Stînd ca pe ghimpi, la postul său de comandă, Coman își punea cu perseverență aceeași obsedantă întrebare: „Ce l-a determinat pe acest ticălos, să-l omoare

în 1945 pe Bejan ?... Ce dovadă compromițătoare deținea studentul utecist ?" Colonelul refuza să creadă că un om ca Scundacul putuse comite un omor gratuit. Mai ales că acest act fusese determinant pentru întreaga lui viață.

„Să fie un dement, un schizofrenic ?" se întreba colonelul. Actele Scundacului nu erau totuși demențiale. Dimpotrivă. Niște acțiuni lucide, calculate la secundă și micron. Totul era logic, gîndit și înfăptuit la rece. Scundacul îl pusese pe „bătrînul lup" în fața unuia din cele mai enigmatice cazuri. Și, poate, tocmai de aceea se simțea colonelul mai tînăr și mai viguros ca oricînd. Era ca un bătrîn marinar care-și încerca brațul ca un tînăr matelot. Și nu i-ar fi căzut bine să-și vadă brațul culcat de adversar.

O bătaie discretă în ușă îl făcu să tresară ușor. Era ofițerul de serviciu.

— Un tovarăș Cernica se află jos, la intrare.

— Ce vrea ?

— Să vă vorbească.

— De unde știe că sînt aici ?

— Nu l-am întrebat.

— Rău ai făcut. Dumneata nu aveai dezlegare să divulgi oricui prezența mea aici.

— Nu i-am divulgat nimic, tovarășe colonel. Dar el mi-a spus că-i din București, că-l cunoașteți bine și că are să vă comunice niște lucruri foarte importante în legătură cu cazul de care vă ocupați acum.

— Și dumneata ce i-ai spus ?

— Că nu știu despre ce-i vorba și nici nu am auzit de numele dumneavoastră... Vă rog să mă iertați.

— Foarte bine ai făcut.

— Dar el a insistat, zicînd că-i ziarist, că...

— Ţi-a înmuiat inima.

— Nu, tovarăşe colonel. Dar mi-am zis că, cine ştie, poate are ceva important de comunicat. L-am poftit să aştepte, pentru ca să mă interesez cu cine ar putea eventual să stea de vorbă.

— Bine, tovarăşe sublocotenent. Adu-l aici.

Tînărul ofiţer salută şi ieşi. Vizita lui Cernica nu-l surprinse pe Coman. O aştepta. Mai mult decît atît, pregătise reporterului chiar un rol important în deznodămîntul acestor tragice întîmplări. Se întreba numai dacă acum era momentul să-i încredinţeze acest rol, sau mai tîrziu. Va vedea. Cînd îl zări pe reporter în cadrul uşii, remarcă ţinuta neglijentă a acestuia.

— Ai trecut la secta bitnicilor ?

Cernica îşi trecu instinctiv palma peste obrajii nebărbieriţi şi-şi scutură pantalonii.

— Vin direct din carieră, se scuză noul venit.

— Am fost informat, îi atrase atenţia colonelul. Dar unde ţi-e prietenul ?

Cernica zîmbi complice şi-şi roti privirea prin cameră.

— Mă aşteptam să-l găsesc aici.

Coman îl privi mai atent.

— L-ai invitat dumneata ?

— Nu. Dar firesc ar fi fost ca, în aceste momente, să fie alături de dumneavoastră.

— De ce ?

— Dacă mă consideraţi mai departe un nătăfleţ, mă supăr, îl avertiză Cernica.

— Scuză-mă, te rog, îl îmbună Coman. Aş vrea să ştiu un singur lucru ; de cînd te prefaci — expresia îţi aparţine — nătăfleţ ?

— Nu prea demult.

— Ce ţi-a dat de bănuit ?

— Precizia şi promptitudinea cu care m-a ajutat mereu. Numai un „înger păzitor" putea face aşa ceva pentru mine.

— Te-ai prefăcut, totuşi...

— Aşa trebuia.

— Îmi pare rău. Şi pentru mine, dar mai ales pentru colaboratorul meu. Cred că va fi dezamăgit.

— Să continuăm atunci jocul.

— Crezi că de asta ne arde acum ?

Nu-şi termină bine vorba cînd în uşă se auziră nişte bătăi energice.

— Nu-i exclus să fie chiar el, observă colonelul.

Cernica se răsuci repede pe scaun, ca să-şi ascundă faţa.

— Intră ! îl pofti colonelul pe cel de după uşă.

Dădură buzna în birou doi tineri ofiţeri. Se aliniară în faţa lui Coman şi strigară într-un glas :

— Să trăiţi, tovarăşe colonel !

Urmară imediat recomandările individuale :

— Locotenentul-major Cornel Voinea...

— Locotenentul Vlad Cartojan.

Colonelul întîmpină cu priviri severe apariţia celor doi tineri ofiţeri.

— Nu sînteţi oare nepoliticoşi ? observă Coman.

— De ce, tovarăşe colonel ? se prefăcu Voinea nedumerit.

— Se află aici un musafir a cărui prezenţă aţi ignorat-o.

— Ne cunoaştem foarte bine, tovarăşe colonel, îi răspunse Voinea. Nu ne-am despărţit decît de o oră. Se întoarse spre Cernica : Parcă eraţi obosit şi doreaţi să vă întindeţi un pic ?

Cernica îi zîmbi împăciuitor :

— Alţii m-au indus în croare săptămîni întregi şi nu m-am supărat. Dimpotrivă. Am preferat să am alături pe amicul Văpaie decît un ofiţer rigid. Acelaşi lucru aş vrea să spun şi despre tovarăşul locotenent Cartojan, ale cărui calităţi de „sociolog" le-am remarcat în mod deosebit.

— O notă bună pentru dumneata, îşi lăudă Coman colaboratorul.

— Dar eu cu ce-am greşit faţă de dumneavoastră ? se adresă Voinea nu fără oarecare mîhnire lui Cernica.

— Cu nimic, făcu acesta bonom. Mi-ai fost un tovarăş excelent. Şi-ţi mulţumesc.

— Atunci ?

— Îl regret pe Văpaie.

— Să lăsăm sentimentalismele pentru mai tîrziu, interveni Coman grăbit. Ridică apoi o privire severă spre cei doi colaboratori ai săi : Aştept să-mi raportaţi.

— Acum o jumătate de oră a coborît în gară un tip cu semnalmentele Scundacului, se grăbi Voinea să-l informeze.

— Mi s-a comunicat, îi tăie Coman elanul. E la hotel.

Cernica tresări pe scaun :

— Cine ?

— O veche cunoştinţă de-a dumitale, îi răspunse Coman.

— De-a mea ? se arătă reporterul surprins.

— Aşa se pare. Rămîne să mai şi dovedim.

Cernica îşi îndreptă privirile întrebătoare spre Voinea. Dar chipul acestuia era ca de piatră. Nu mai era Văpaie, ci locotenentul-major Cornel Voinea, în postură oficială, alături de superiorul său.

— E cazul să mă retrag? se arătă Cernica nerăbdător.

— Da, îi răspunse colonelul rece. E momentul să te înapoiezi la hotel și să-ți reîntîlnești vechea cunoștință.

Rămas doar cu cei doi colaboratori ai săi, Coman deveni și mai sever.

— Tovarășe locotenent, se adresă el lui Cartojan. Nu te supăra, dar ai fost o momîie.

— La ce vă referiți?

— La moartea celor doi inculpați: Zainea și Petrustan.

— N-am mai putut face nimic.

— Taci, te rog! se răsti Coman la el. Ce-i aia „n-am putut"? Nu erai acolo, lîngă artificierul-șef? De ce l-ai lăsat să dea semnalul pentru explozie?

— Nu l-am lăsat, tovarășe colonel, dar s-a încăpățînat și a ascultat orbește porunca lui Zainea.

— Trebuia să recurgi la forță, la pistol.

— Am recurs, tovarășe colonel...

— Cu o secundă mai tîrziu. Am aflat. Și această secundă ne costă.

Tînărul locotenent lăsă privirile în pămînt. Își recunoștea greșeala.

— Sînteți liber, tovarășe locotenent, i se adresă Coman oficial. Vă puteți întoarce la București.

Cartojan salută și ieși. Voinea îl conduse cu o privire în care se citea compasiune.

— Ce e, tovarășe locotenent-major? Ți s-a făcut milă de el?

Voinea își îndreptă iute spatele, pregătit să-și înfrunte superiorul. Era obișnuit cu izbucnirile bătrînului „lup".

— Ți-am spus să mă aștepți aici, îl luă Coman în primire.

— Vă rog să mă iertați, dar n-am putut. Am considerat de datoria mea că trebuie să fiu la fața locului.

— Și ce ispravă ai făcut ?

— După o scurtă ezitare, Voinea îi răspunse :

— Dacă nu eram acolo, împreună cu Cernica, moartea celor doi rămînea o enigmă.

— Și așa e o enigmă. Totul e o enigmă ! își trădă colonelul slăbiciunea de moment. Cine a transmis în locul lui Zainea semnalul pentru explozie ?

— Vă referiți la a doua comandă ? Prima a fost dată chiar de Zainea.

— Bineînțeles că la cea de-a doua. Și mai ales cum ți-o explici ? Pentru că, după spusele artificierului-șef și ale lui Cartojan, vocea era, fără nici o discuție, a lui Zainea.

— Sînt două ipoteze, tovarășe colonel. Prima : cineva, poate chiar Scundacul, a înregistrat pe bandă, cu alt prilej comanda obișnuită a lui Zainea.

— Exclus. Oricît de fixe ar fi aceste comenzi, tot mai există niște deosebiri, măcar de intonație. Or, din cîte mi s-a transmis, repetarea comenzii a fost identică. Sper că pot să iau drept bună prima ta afirmație.

— În acest caz nu rămîne în picioare decît a doua ipoteză : cineva, poate tot Scundacul, se afla acolo și-a înregistrat pe bandă de magnetofon comanda lui Zainea. Apoi a retransmis-o prin radio artificierului-șef.

— Asta înseamnă că Scundacul cunoștea dinainte lungimea de undă ?

— Numai așa se explică.

— Cine i-a comunicat-o ? Zainea sau artificierul-șef ?

— Cred că Zainea.

— Mă îndoiesc. Băieţii de aici au interceptat nişte convorbiri telefonice care dovedesc că relaţiile dintre Zainea şi Scundac se stricaseră.

— Pot să ascult şi eu aceste convorbiri ?

Colonelul ceru prin telefon să i se transmită înregistrările. Peste cîteva clipe, în difuzorul ascuns din încăpere se auzi mai întîi...

Vocea lui Zainea : Alo !

O voce cavernoasă : Ce faci ? Nu te duci să-ţi vezi soţia ?

Zainea : Te rog să nu mă sîcîi.

Vocea : De ce eşti nervos ?

Zainea : Ce-ar fi să mă scuteşti de întrebări neroade ?

Vocea : Te duci mai întîi la carieră ?

Zainea : Mă priveşte.

Vocea : Bine. Te sun mai tîrziu. Poate te linişteşti între timp.

Voinea nu păru cîtuşi de puţin impresionat de cele auzite.

— Unde şi cînd a avut loc convorbirea ?

— Aici, în oraş, azi-dimineaţă, îi precizează colonelul. Zainca era acasă, iar celălalt la un telefon public.

— Clasic, observă tînărul ofiţer.

— Ascultă mai departe.

În difuzor se auzi aceeaşi voce cavernoasă.

Vocea : Alo !

Urmă imediat răspunsul unui glas de femeie, pe care Voinea îl identifică imediat. Era al bătrînei şvăboaice.

Muti : Ia.

Vocea : Casa Zainea ?

Muti : Casa Zainca. Ia.

Vocea : Cu domnul inginer-şef, vă rog.

Muti : Dom' inghiner nu acasă. Nimeni nu acasă. Urmă apoi un țipăt scurt de spaimă. Vocea insistă la telefon. Muti reveni plîngînd cu disperare : Domnule, genosse, moare la mine Fritz. Aduceți medic.

Vocea : Cine-i Fritz ?

Muti : Pisoi al meu... Drag al meu... Iubit al meu... Ve rog. Aduceți medic.

Vocea : Dar ce-a pățit ? Eu sînt medic.

Muti : Dom' inghener dat la el lapte și pus în lapte nu știu ce. Dom' inghener vrea scăpat de Fritz al meu... Otrăvit pe el și plecat.

Vocea : Unde a plecat ?

Muti (hohotind) : La carieră... Mai bine plecat la iad.

Convorbirea se întrerupse brusc.

— Ce zici ? îl iscodi Coman pe Voinea.

— Se pare că otrava nu era pentru pisoi, ci pentru altcineva.

— În mod cert.

— La ce oră a avut loc această convorbire ?

— Îți spun exact. Colonelul se uită pe însemnările ce le avea în fața sa. La unsprezece și nouă minute.

— Iar la unsprezece și patruzeci și trei de minute s-a aruncat Lia Zainea pe fereastră.

— Otrava era pregătită pentru ea.

— E o ipoteză.

— După ce ai să mai asculți o convorbire telefonică, ai să te convingi.

N-o vom mai repeta. Era discuția dintre Zainea și bătrîna șvăboaică, în urma căreia inginerul-șef se convinsese că somniferul pe care i-l dăduse misteriosul chiriaș al fostei doamne jurist pentru Lia nu era altceva decît o otravă puternică.

— Zainca, după cum vezi, i-ar fi dat mai curînd Scundacului otravă decît lungimea de undă.

— În privința aceasta, un bun radiofonist putea intercepta și acolo, pe loc, lungimea de undă, observă Voinea și își duse raționamentul mai departe. Or, se pare că Scundacul posedă aparatura și cunoștințele necesare.

— Să presupunem, făcu Coman nu întru totul convins.

— Ceea ce mă intrigă, continuă Voinea, e altceva: sinuciderea Liei. Am vorbit cu asistenta care o supraveghea.

— Și ce spune?

— N-am reușit să scot ceva în plus de la ea. Era înspăimîntată de cele întîmplate.

— E aici, în sediu?

— Așa cred.

Colonelul ceru prin telefon să fie adusă asistenta medicală.

Fata nu întîrzie să-și facă apariția. Privea speriată ca un pui de vrabie căzut din cuib. Colonelul o invită cu un glas blajin să ia loc. Om cu experiență, își dădu imediat seama că cei de la spital greșiseră alegînd-o pe ea ca supraveghetoare a Liei.

— Spune, domnișoară, cum s-au petrecut lucrurile?

Fata relată, întrerupîndu-se mereu din cauza emoției, tot ce știa privitor la aducerea și tratarea Liei în spital.

— Cînd s-a trezit, continuă ea, era foarte agitată și se uita mereu la geam.

— Privea afară, prin fereastră, sau la sticla geamului? interveni brusc Voinea.

— Cred că la... așa cred, la sticla geamului, că geamul era deschis și sticla geamului era chiar în fața ei.

— Dar ce era pe sticlă? se arătă colonelul intrigat.

— Nimic, făcu fata.

— Niște raze de soare care se reflectau și o supărau la ochi?

— Nu.

— Atunci?

— N-aș putea să vă spun de ce o supăra geamul. Am vrut să-l închid, dar a țipat la mine să-l las așa.

— Dumneata n-ai avut curiozitatea să vezi dacă era ceva, sau se reflecta ceva în sticla geamului?

— M-am uitat, dar n-am văzut nimic, făcu fata fără convingere.

Mințea.

— Și ce zicea de „ochi"? continuă s-o interogheze Coman.

— Spunea numai atît: „Ochii! Ochii!"

— O dureau?

— Așa cred.

— Mulțumesc, domnișoară.

Voinea stătea ca pe ghimpi, așteptînd să iasă fata. Sări după aceea în picioare și se adresă lui Coman:

— Tovarășe colonel! Permiteți-mi să trag o fugă pînă la spital. Vreau să văd ceva.

— Du-te.

Capitolul XXIV
SCUNDACUL ÎȘI ARATĂ FAȚA

Cernica ajunsese între timp la hotel. Înainte de a intra, aruncă o privire în jur. Clădirea era, după cum își dădu seama, sub o strictă supraveghere. O mașină stă-

tea la umbră, după primul colţ, iar un ofiţer al securităţii locale, în civil, se prefăcea, nu departe de intrarea hotelului, absorbit de lectura unui ziar. La ghişeul de la recepţie zări, de asemenea, alături de funcţionarul obişnuit, o „dublură" a acestuia. Rotindu-şi privirea prin hol, zări, de după spătarul unui fotoliu, doi umeri extrem de largi. Reporterul avu o scurtă tresărire. „Scundacul", îşi zise el. Se îndreptă spre ghişeul de recepţie.

— Nu m-a căutat nimeni? se interesă el cu un aer nepăsător.

— Nu, îi răspunse receptionerul.

— V-au mai venit ceva călători de la Bucureşti?

— Puţini.

— Aş vrea să văd şi eu registrul. Poate găsesc vreo cunoştinţă.

Funcţionarul avu un scurt schimb de priviri cu dublura sa. Primind încuviinţarea mută a acestuia, oferi registrul lui Cernica. După ce parcurse vreo zece nume, reporterul avu o scurtă tresărire. Îi ceru în şoaptă funcţionarului să-i spună dacă clientul respectiv era în hotel.

— E chiar aici, în hol, informă acesta.

— Mulţumesc, făcu reporterul şi se întoarse cu precauţie spre locul unde zărise acei umeri neobişnuiţi de laţi.

Trase aer în piept, ca să-şi învingă emoţia, şi se îndreptă cu paşi hotărîţi spre fotoliu.

— Ce-i cu tine? se auzi interpelat de glasul peltic al lui Dinu Tofan. Nu te simţi bine?

— Ce cauţi aici? îl întrebă Cernica aspru.

— Nu înţeleg întrebarea? se arătă Tofan surprins. În loc să te bucuri că întîlneşti o veche cunoştinţă?

Cernica îşi dădu seama că se comporta copilăreşte, dar nu se mai putu stăpîni:

— Vino cu mine sus, în cameră, să stăm de vorbă
— Întîi liniştește-te, îl sfătui rotofeiul fotoreporter ş după aceea stăm de vorbă cît vrei şi despre ce vrei.

Ochelarii fumurii pe care Tofan îi purta obişnuit ş' cărora Cernica nu le dăduse îndeobşte nici o importanţă, exercitau acum asupra acestuia o atracţie irezistibilă.

— Ia loc, te rog, îl invită Tofan.

Cernica se aşează, pradă unei agitaţii pe care nu şi-o putea învinge.

— Ţi s-a întîmplat ceva? îl iscodi la fel de calm rubicondul fotoreporter.

— Mi s-a întîmplat. Şi încă un lucru foarte grav.

— Anume?

— O să afli.

— Cînd doreşti, sînt dispus să te ascult.

Cernica, cu o intonaţie gravă în glas, se interesă dacă Tofan fusese în acelaşi timp cu el în centrul universitar din Moldova. După ce se gîndi niţel, acesta îi confirmă.

— Cînd ne-am întîlnit după aceea, nu mi-ai pomenit nimic.

— Oi fi omis. Dar fără nici o intenţie. De ce? Are vreo importanţă?

— Mare, îi precizează Cernica.

— Ai devenit în ultima vreme aşa de enigmatic! se arătă Tofan contrariat.

— De cînd porţi ochelari?

— De cînd sînt miop.

— Şi de ce fumurii?

— Fiincă aşa-mi place.

— Nu vrei să-i scoţi?

— Ai nişte idei!

— Tu ştii că nu ţi-am văzut niciodată ochii?

— Mă pui pe gînduri, fiule, făcu Tofan amuzat. Sper că nu te-ai pervertit între timp? Şi-n orice caz nu sînt tipul care să placă.

— Lasă gluma, se răsti Cernica la el. Scoate-ţi ochelarii!

— Întinzi prea mult coarda, îl avertiză Tofan, trecînd brusc la un ton sever.

Cernica tăcu, continuînd să-l scruteze pe fotoreporter. Se uita la el de parcă ar fi fost o fiinţă de pe altă lume. Dinu Tofan era deci Scundacul. Firește, acuzaţia era încă prematură. Nu avea suficiente dovezi, dar imaginaţia lui lucra febril, devansînd ancheta. Cîteva fapte atîrnau totuşi greu în balanţa acuzării lui Tofan. Sau aşa cel puţin le considera Cernica. Primul: Tofan fusese cel care-l introdusese pe Cernica în lumea „şoferilor Iadului" de la Tinca. Tot el organizase întîlnirea cu Şerban Zainea, ca şi faimoasa demonstraţie a autobasculantelor în timpul căreia se prăbuşise Iachint Greceanu în prăpastie.

Un alt fapt, căruia nu-i dăduse nici o importanţă la început, căpătase între timp o semnificaţie majoră. După prăbuşirea lui Greceanu în prăpastie, Tofan fotografiase pînă la detaliu locul dezastrului. Obiectivul aparatului fotoreporterului stăruise cu obsesie asupra chipului celui mort. Cernica remarcase şi atunci acest lucru, dar îl trecuse cu vederea. „Gusturi", îşi zisese el în momentul respectiv. Acum, însă, reconsiderînd totul, îşi dădu seama că fotoreporterul trăise satisfacţia de a-l fi văzut pe Greceanu mort şi nu-şi putuse înfrînge tentaţia de a înregistra pe peliculă sinistra şi probabil mult dorita imagine. Pe Cernica îl mai intrigase un lucru: din cele douăsprezece clişee, făcute la locul accidentului (îşi amintea bine că fuseseră douăsprezece, pentru că Tofan schim-

base filmul de îndată ce coborîseră în prăpastie şi acolo îl folosise în întregime), lui Cernica nu-i arătase decît unsprezece. Unul din clişee, motivase el, era voalat. Atunci îl crezuse. Acum, însă, voia să ştie ce conţinea acel clişeu. Fără îndoială, ceva compromiţător. Dar pentru cine? Pentru el, pentru Zainea? Nu cumva îl şantajase după aceea pe ingincrul-şef cu acest clişeu?

— Mai ai filmul pe care l-ai făcut atunci, cînd s-a prăbuşit Greccanu în prăpastie?

— Tot n-ai terminat cu întrebările tale idioate? îi replică Tofan. Nemaiputînd suporta sîcîiala lui Cernica, fotoreporterul se ridică, intenţionînd să-şi caute alt loc pentru a-şi citi ziarul. Dar se răzgîndi numaidecît şi se adresă calm lui Cernica: Ai mîncat azi?

— Nu, recunoscu acesta.

Sărise, fără să-şi dea seama, peste masa de prînz.

— Hai să mîncăm. Dar cu o condiţie: discutăm despre orice, numai despre întîmplările de aici nu. De la gară pînă la hotel, ca şi aici, în hol, numai despre asta se discută.

— Zainea îţi era totuşi amic, se arătă Cernica intrigat.

— De unde şi pînă unde amic? O cunoştinţă oarecare.

La masă, reporterul continuă să-l cerceteze pe Tofan, de parcă-l vedea pentru prima oară.

— Eşti obsedat, îi atrase atenţia acesta.

— De cînd porţi perucă?

— De cînd am avut o pcladă.

— Nu te-am văzut niciodată... chel.

— Nici n-o să mă vezi, îi răspunse Tofan întorcîndu-se către chelnerul sosit să-i servească.

Tip de gurmand, fotoreporterul își comandă un meniu copios. Cernica se mulțumi cu un rasol de somn. De altfel, se îndoia că va putea mînca ceva. Tofan, în schimb, mînca cu o poftă de invidiat.

„Teribilă stăpînire de sine", observă în sine Cernica. Încercă și el să înghită din rasolul de somn, dar dumicatul i se opri în gît ca un ghemotoc de cîlți.

— Pe unde ai mai fost în ultima vreme? reluă reporterul întrebările-i iscoditoare.

— Doar ți-am spus că am făcut un traseu turistic prin munții Rodnei.

Nu-i vorbise nimic despre acest lucru, dar Cernica nu-i dădu nici o importanță.

— Aici ce faci?

— Tot cărți poștale ilustrate.

Masa se prelungi, deoarece Tofan era un om căruia-i plăcea să-și facă siesta. Sorbea din ceașca mare de cafea încet, cu înghițituri mici și rare. Erau pe punctul de a se ridica de la masă, cînd se pomeniră înconjurați de trei bărbați voinici. Unul în vîrstă, cu tîmplele sure, ceilalți doi foarte tineri. Pe Cernica nu-l surprinse apariția lor. Erau Coman, Voinea și Cartojan.

Cernica îi pofti să ia loc la aceeași masă. Tofan abia dacă întoarse privirea spre noii veniți. Își aprinse pipa cu mișcări vădit încetinite.

— Nu ne prezinți? îi atrase atenția Coman lui Cernica.

— Credeți că mai e nevoie? îi replică Tofan arătînd oarecare interes.

— Dacă ne cunoaștem, e cu atît mai bine, rosti colonelul cu o intonație care-l înfioră pe Cernica.

Tofan zîmbi ironic.

— O precizare, făcu el. N-am avut cinstea de a vă cunoaşte personal. Dar nu mi-a fost greu să vă identific.

— Deşi porţi ochelari întunecaţi, vezi foarte bine prin ei, îi replică prompt Coman.

— Ştiţi, am o meserie care cere ochi buni. Sînt fotograf.

— Tocmai de aceea sper să nu ne faci vreo... „figură" ?

— Sper, făcu Tofan calm, întinzînd mîna după paharul cu bere din faţa sa. Dar Voinea, mai iute, i-l şi trase din faţă. Tofan zîmbi îngăduitor tînărului ofiţer, apoi întoarse privirea spre colonel.

— Trebuie să mă consider arestat?

— Nu, îi replică acesta ironic. Invitat.

— Şi unde urmează să aibă loc „recepţia"?

— Te vom conduce personal.

— N-am primit încă invitaţie scrisă!?

Colonelul avu o clipă de ezitare, după care rosti pe un ton glacial:

— Ţii să ne dăm cu tot dinadinsul în spectacol? Dacă am venit să te invit personal, îţi închipui că m-am înarmat cu tot ce trebuie, inclusiv cu un mandat de aducere.

— Jocul începe să fie amuzant, făcu Tofan mai mult pentru sine.

— Nu fi egoist şi oferă-ne tuturor posibilitatea de a ne amuza. Dar într-un loc mai indicat, îi replică Coman.

— Supusul dumneavoastră.

Politicos, Tofan îi invită pe colonel şi pe Cernica să iasă primii din restaurant. Coman zîmbi pe sub mustaţa-i sură şi primi invitaţia. N-avea nici o teamă că arestatul îi va scăpa. În spatele acestuia păşeau doi ofiţeri vînjoşi. Doar Cernica se simţea stingher şi oarecum de prisos. De aceea, cînd portarul de la hotel îi ieşi în întîm-

pinare şi-i înmînă un plic ieftin, de culoare albastră, găsi prilejul nimerit pentru a se desprinde de grup. Se opri şi citi adresa scrisă de o mînă mai puţin deprinsă cu condeiul: „Tovarăşului ziarist Cernica, strict personal, urgent."

— E de la un şofer, poreclit Ţoinac, îl informă Cernica în şoaptă pe colonel. Era prieten bun cu Greceanu.

— Cunosc, făcu nerăbdător Coman.

— Mă invită să trec „neapărat şi de urgenţă" pe la el, pe acasă. Susţine că are să-mi comunice „ceva foarte important, care nu suferă amînare."

Colonelul stătu o clipă în cumpănă, apoi hotărî:

— Ia-l pe Voinea şi du-te. Făcu apoi semn unei maşini care staţiona în apropiere. Urcaţi în ea şi, de îndată ce terminaţi, veniţi la mine.

Ţoinac era într-adevăr acasă şi-i aştepta cu sufletul la gură.

— Am un musafir care o să vă intereseze, îi întîmpină el.

În cămăruţa lui Ţoinac, care ţinea loc de dormitor şi de bucătărie, găsiră la masă, în faţa unei carafe pe jumătate cu vin, o namilă de bărbat cu ochii injectaţi. Îmbrăcat într-o salopetă pătată de ulei şi unsoare, cu obrajii nebărbieriţi de vreo săptămînă, namila avea o înfăţişare care stîrnea dezgust şi compătimire totodată. Atît Cernica cît şi Voinea îl recunoscură numaidecît. La rîndu-i, namila ridică mirat din sprîncene. Se întoarse greoi pe scaun şi îndreptă un deget gros şi murdar către Voinea.

— Ooo! făcu el către tînărul ofiţer. Tu eşti, puştiulică? Se adresă apoi lui Ţoinac. Bun băiat. Are un pumn cinstit. Îşi îndreptă privirile ceţoase către Cernica. Cum naiba de-ai scăpat teafăr atunci? Ţii minte? La „Ka-

tanga". Tare m-am mirat de prietenul meu, Petrustan, fie-i ţărîna uşoară. Sughiţă, ridică anevoie paharul de pe masă şi-l aplecă spre duşumea, lăsînd să curgă jumătate din conţinut. Pentru sufletul lui, preciză. Ridică din nou privirea-i grea pînă la Cernica. Tare m-am mirat cum ai scăpat.

— Am avut şi eu un pic de noroc, îi ţinu isonul reporterul, nu fără a simţi un uşor fior la amintirea clipei în care Petrustan îi ochise scăfîrlia cu un sifon.

— Mare noroc, îi întări iarăşi namila. Prietenul meu Petrustan era un ţintaş a-ntîia. Puştiulică — arătă el spre Voinea — te-a scăpat. Poţi să-i pupi mîna. Merită, zău aşa.

— Dar pe prietenul dumitale nu l-a mai scăpat nimeni, interveni Voinea.

— Prietenul meu? izbucni acesta într-un urlet fioros. N-are voie nimeni să zică ceva despre el.

— L-au îngropat de viu, insistă Voinea.

— Cine a făcut-o are să plătească.

— Cine? Zainea? îl iscodi şi Cernica.

— Care Zainea? Nu ştiu de nici un Zainea. Altul trebuie să plătească. Deşi nici ăsta n-a fost un înger, cum îi ziceam noi. Bine că zace acolo unde este. Se scutură brusc din toate mădularele şi strigă răstit către noii veniţi: Da' voi ce căutaţi aici? Vreţi să mă trageţi de limbă? Sînteţi şmecheri, ai? Credeţi că vă spun ceva? Nu vă spun nimic, deşi cunosc multe, mai multe decît credeţi voi. Da' acum nu mai are importanţă. Prietenul meu e mort... Ucis de nişte mişei.

Namila se izbi cu fruntea de colţul mesei şi începu să plîngă. Era un plîns caraghios, de beţiv, cu nişte accente însă tragice. Ţoinac îi mai turnă în pahar şi încercă să-l consoleze.

— Degeaba, continuă să se vaite namila. Nimeni nu-l mai poate învia. Şi nu-i cine să plătească ucigaşului. Îşi ridică pumnii mari, tremurînzi, privindu-i neputincios. Nu mai am putere! Nu mai am de loc putere!

Izbi apoi cu furie în tăblia mesei, făcînd să sară sticla şi paharele.

— Ziceai de mine că am un pumn „cinstit", îl zgîndări Voinea.

Namila se întoarse spre tînărul ofiţer şi se uită la el de parcă l-ar fi zărit întîia oară.

— Tu? clătină el gînditor capul într-o parte şi-n alta. Tu, da. Ai putea. Precis ai putea. Cu capul meu şi pumnul tău, îl culcăm pe Jupîn la pămînt.

— Cine-i Jupînul, se grăbi Cernica să-l întrebe.

— Ce? se arătă surprins namila. Care Jupîn? Ce fel de Jupîn ? Nu ştiu de nici un Jupîn.

Fu rîndul lui Voinea să intervină, recurgînd la un ton răstit:

— Ascultă, fîrtate! Mie să nu-mi umbli cu cioara vopsită. Doar ştii că nu Zainea te-a lăsat pe drumuri, ci Jupînul.

Namila izbi iarăşi cu pumnii în masă, scoţînd o înjurătură obscenă.

— Jupînul e acum în mîinile noastre, aruncă Voinea încă o momeală.

Namila tresări şi-l privi mai atent pe ofiţer.

— Da? De unde ştii tu? Şi de unde eşti tu?

— De la miliţie.

Replica îl electriză pe Ţoinac. Primul care-şi [illegible] din uimire fu beţivanul.

— Asta să i-o spui lui Mutu, făcu el neîncrezător.

— Dacă vrei, te duc să-l vezi pe Jupîn.

— Vorbiți serios? Ați pus mîna pe el? se interesă Toinac timid.

— Acum o jumătate de oră a plecat escortat de la hotel.

— De aia erau atîția milițieni pe acolo? se dumiri Toinac. Își dădu imediat seama că avea în față un ofițer și-și ceru scuze. Voinea, însă, nu-i dădu importanță. Urmărea reacția bețivanului.

— Zici că ai pus mîna pe el? făcu acesta neîncrezător. Cum arată?

Voinea începu să i-l descrie pe Dinu Tofan.

Pe măsură ce înregistra fiecare semnalment, răscoala din sufletul namilei creștea în intensitate.

— Dar ochii ? Ochii i-ați văzut ? se interesă el.

— Încă nu. Poartă niște ochelari fumurii.

— Să-i vedeți întîi ochii și după aceea să vorbiți. Cu ochii aceia l-a înnebunit și pe bietul Petrustan.

— Prostii, făcu neîncrezător Voinea.

— Ce vorbești, domnule? se revoltă bețivanul. Aș vrea să te văd cu el alături, în cabină, să mergi cu optzeci pe oră, să-ți iasă în cale un picton și el să te îndemne cu ochii aceia: „Dă peste el. Fă-l piftie! Strivește-l ca pe un pui de găină!"

— Așa a făcut cu Petrustan?

— D-apoi cum.

— După aceea l-a avut la mînă toată viața, observă Voinea.

— Ce putea să facă omul?

— N-a aflat nimeni de acest omor ? se interesă Cernica.

— Cine să afle? Nu erau decît ei doi în mașină, noaptea, pe șosea. Omul ieșise înaintea camionului, fiindcă voia să ajungă în oraș. Și-n loc să oprească și să-i facă

omului un pustiu de bine, ori să-l ferească măcar, au intrat în el ca-n brînză. Spune şi dumneata? Cu ce era vinovat bietul drumeţ? Şi de ce l-a împins Jupînul în păcat pe Petrustan? se văicărea namila.

— De cînd ştii de povestea asta? îl iscodi Voinea.

— Propriu-zis, Petrustan nu mi-a spus niciodată că a făcut o asemenea ispravă. Zicea că i s-ar fi întîmplat altcuiva, pe care l-a cunoscut el la închisoare. Dar prea îşi amintea numai de povestea asta la un pahar de vin şi prea era slugă supusă Jupînului. Dacă pînă acum mai aveam oarecari îndoieli, după ce-am auzit unde a murit şi cum a murit bietul băiat, pun gîtul că aci a fost mîna Jupînului.

Istovită, namila căzu cu capul pe masă. Din ochi i se prelingeau două şiroaie de lacrimi amestecate cu sudoare. Voinea se ridică. Cernica îl urmă.

— Îţi mulţumim, îi spuse reporterul în loc de rămas bun lui Ţoinac.

— V-a fost de folos? se interesă acesta.

— De mare folos, îi întări Voinea.

Colonelul Coman aştepta nerăbdător la sediul miliţiei locale.

— Ia spune!

— O nouă confirmare a ipotezei noastre şi a dumneavoastră, bineînţeles, îi raportă Voinea.

— Ipoteza vă aparţine în exclusivitate, ţinu să precizeze colonelul. Nu-mi atribuiţi alt merit decît acela de a fi acceptat s-o verific. E clar? Şi acum te ascult.

— Dinu Tofan...

— Să-i spunem Scundacul, ca şi pînă acum, îl întrerupse Coman. Nu avem încă nici o probă sigură că sînt una şi aceeaşi persoană. Deci...

— Petrustan nu era, de fapt, omul lui Zainea, ci al Scundacului, reluă Voinea raportul. E interesant, însă, cum a devenit o unealtă docilă...

— Prin şantaj, observă colonelul. E cel mai sigur procedeu. Cu ce-l avea la mînă?

— Printre dosarele încă nerezolvate ale miliţiei de aici se află şi următorul: anul trecut, în noaptea de Anul nou, pe şoseaua naţională, la kilometrul 23, cetăţeanul Vasile Pop, achizitor de produse animaliere, a fost lovit în plin de către o maşină. Făptaşul, speriat, n-a oprit. Iar viscolul a şters urmele maşinii. Concluzia la care s-a ajuns a fost aceasta: accident de circulaţie. Pentru că asupra achizitorului s-au găsit toate actele şi toţi banii care-i avea.

— Şi voi la ce concluzie aţi ajuns?

— Achizitorul a fost lovit intenţionat de către Petrustan.

— În ce scop?

— Gratuit.

— Nu înţeleg, îşi arătă Coman nedumerirea. Din datele de pînă acum nu reiese că Petrustan ar fi fost un dement.

— Şi cu toate astea, nu l-a lovit din greşeală, insistă Voinea. Scundacul, care era alături, în cabină, l-a sugestionat şi l-a împins la acest omor.

Colonelul se răsuci pe scaun şi privi mai atent la interlocutorul său.

— Măi băiete, rosti el grav. O fi ipoteza voastră bazată pe date ştiinţifice, cum ziceţi voi, dar nu ştiu cum să vă spun, depăşeşte limitele posibilităţilor umane.

— Petrustan conducea sub stare de sugestie, continuă Voinea. Iar Scundacul, cînd l-a văzut pe achizitor ieşindu-le în cale, i-a comandat să intre în plin. După aceea,

e de presupus că Petrustan s-a dezmeticit. Dar cînd şi-a dat seama ce-a făcut, s-a luat cu mîinile de păr. Era însă prea tîrziu. Scundacul îi avea soarta în mîini şi putea face cu el orice poftea.

— Ai dat spre verificare alibiul lui Tofan în noaptea de Anul nou?

— Da, îl informă Voinea. Dar mă îndoiesc că vom obţine ceva. Mai ales într-o asemenea noapte.

— Şi ce propui? Să începem interogatoriul?

— Bineînţeles.

Colonelul nu arătă aceeaşi grabă.

— Măi băiete, îi mărturisi el sincer. Am condus multe interogatorii în viaţa mea. Dar niciodată n-am pornit cu atîtea incertitudini ca în cazul de faţă.

— Atunci îl interoghez eu, propuse Voinea.

Tentat pentru moment, colonelul se răzgîndi şi hotărî să-l interogheze personal pe Tofan.

Presupusul „Scundac" fu adus de către locotenentul Cartojan. De îndată ce păşi pragul, fotoreporterul salută politicos. Se aşeză apoi pe scaunul indicat şi se interesă:

— Pot să ştiu unde mă aflu?

— În faţa unui organ de anchetă, îi preciză colonelul.

— Foarte plăcut, conchise Tofan cu acelaşi zîmbet batjocoritor.

— Mai întîi, începu colonelul, aş dori să-ţi scoţi ochelarii.

— Îngăduiţi-mi să rămîn totuşi cu ei. Nu pot suporta lumina.

— Fă, te rog, un efort şi stai fără ochelari, atît cît durează interogatoriul, insistă Coman.

— Sînt în mîinile dumneavoastră, își arătă Tofan dezaprobarea.

Spre surprinderea celor de față, întunecatele lentile nu ascundeau o privire fascinantă, ci, dimpotrivă, niște ochi inexpresivi, pe care Tofan îi apăsa cu pumnii.

— Nu cred că e cel mai insuportabil canon, observă Coman.

— Mai ales că lentilele n-au nici măcar o dioptrie, interveni și Voinea, care cerceta atent ochelarii.

— Să continuăm, făcu neràbdător colonelul. Numele dumitale exact?

— Dinu Tofan.

— Dinu, deci, și nu Constantin.

— Așa m-au trecut părinții în actul de naștere.

— Născut în...

— București, la trei iunie o mie nouă sute douăzeci și...

— Liceul? Facultatea? întrebă Coman nerăbdător.

— Toate la București.

— Ai urmat...

— Facultatea de filozofie.

— Secția psihologie, îl completă colonelul. Alte studii?

— Nu ajung? răspunde Tofan peltic.

— Ce-ar fi să n-o mai faci pe pelticul?

— Regret, dar e un neajuns pe care nu mi-l pot corija, răspunse acesta ostentativ.

— Te avertizez că povestea cu pareza facială nu se susține. Dar ăsta-i cel mai nevinovat păcat al tău. Ai urmat și cîțiva ani de medicină?

— De vreme ce n-am terminat facultatea, nu-i mai pun la socoteală.

— De ce ți-ai ales psihologia?

— Întrebarea e de prisos.

Colonelul își mușcă înciudat colțul mustății și trecu imediat la altă întrebare.

— Ce capitol anume din psihologie te-a atras cel mai mult?

— Sînteți polițist sau gazetar? făcu Tofan aparent intrigat.

— Fără comentarii inutile, îl avertiză Coman.

— De ce-am ales psihologia? Fiindcă e captivantă.

— Și de ce n-ai profesat-o?

— Ca să n-am deziluzii. Și ca să mă înțelegeți mai bine, aș compara-o cu o femeie foarte frumoasă, care-ți iese în cale, te topești după ea, dar ca să-i păstrezi amintirea suavă, n-o pui nici să deschidă gura, riscînd să auzi cine știe ce neghiobie, nici nu te culci cu ea, iarăși ca să nu ai o dezamăgire.

— Din informațiile pe care le deținem, ai păcătuit totuși cu psihologia. Mai ales cu o anumită ramură, foarte atractivă de altfel, observă Coman. Atît din biblioteca dumitale personală, cît și din fișele unor biblioteci publice, se desprinde interesul deosebit și permanent pe care-l acorzi sugestiei, hipnozei...

— Nu m-au preocupat mai mult ca arta fotografică, pe care o profesez, sau ca muzica, literatura...

— Colegii dumitale de facultate te-au apreciat ca un student excepțional. Unii afirmă că, încă de pe atunci, erai un bun hipnotizator.

— Copilării! făcu Tofan. Nu cred nici în sugestie, nici în hipnoză. Nu sînt decît niște basme de adormit copiii și de liniștit femeile isterice.

— Ca Lia Zainca, de pildă.

Tofan nu-i răspunse decît printr-o privire aruncată pe sub gene.

— Negi, deci, că te foloseşti de hipnoză?

— Nu sînt şarlatan de bîlci.

Ochii aparent inexpresivi ai lui Tofan se aţintiră asupra colonelului. Dar privirea cu sclipiri de oţel a lui Coman era de nepătruns.

— Ceea ce-ai făcut la şcoala de ofiţeri nu se cheamă hipnoză? continuă colonelul.

— Nu ştiu la ce vă referiţi.

— Numele de Ovidiu Ştefănescu nu-ţi spune nimic?

— Ooo! Caraghiosul acela! Mărturisesc că nu am avut nici un amestec. Lui i-a venit ideea, după ce a băut zdravăn, să se urce pe masă, de faţă cu toată lumea, să-şi dea nădragii jos şi să-l invite pe comandantul şcolii să-i facă cinstea de a-i săruta fesele durdulii.

— E surprinzător totuşi faptul, observă Coman. Băiatul era unul din cei mai timizi elevi din şcoală.

— Şi cel mai oropsit, adăugă Tofan. Bestia aia de comandant îl teroriza. Şi, după cum ştiţi, timizii reacţionează surprinzător.

— Ancheta a stabilit că Ovidiu Ştefănescu s-a comportat, cînd s-a urcat pe masă, ca un lunatic. Reţine deci: *ca un lunatic*. Aşa spun foştii colegi. Eu aş adăuga: ca un hipnotizat.

— Nu văd diferenţa.

— Nu *vrei* s-o vezi.

— După cîte înţeleg, mă bănuiţi că...

— Recurgeai pentru prima oară la un „subiect" ca să te răzbuni pe cineva.

— Dacă aş crede în hipnoză şi aş şti să mă folosesc de ea, fiţi convins că aş aplica-o chiar acum, ca să scap de acest interogatoriu. Dar mă văd obligat să repet că nu cunosc şi nu utilizez hipnoza.

— Domnule Tofan, rosti Coman sfătuitor, n-are rost să ne jucăm la nesfîrşit de-a v-aţi ascunselea. După cum vezi, sîntem bine informaţi.

— Am remarcat.

— Să nu lungim interogatoriul.

— Voia dumneavoastră.

— Recunoşti că l-ai hipnotizat pe Ovidiu Ştefănescu?

— Nu.

— Omul, ştii probabil, nu-şi explică nici azi cum de-a fost în stare să facă o asemenea ispravă. Neurologii l-au găsit perfect sănătos. Nebun, deci, nu era. Îndrăzneţ — nici atîta. Iar cînd bea, nu devenea violent, ci, dimpotrivă, cădea în melancolie. Singura explicaţie a gestului său rămînea tot hipnoza.

— Să rămînă, dacă ţineţi cu tot dinadinsul, făcu Tofan. Dar asta nu înseamnă că m-aţi convins sau mi-aţi demonstrat că eu l-aş fi hipnotizat.

— Vreau să-ţi spun că nu intenţionez să repar, după atîta vreme, afrontul adus acelui zbir, cum bine l-ai caracterizat. Mă interesează doar atît: ai avut sau nu vreun amestec în povestea asta?

— Nu.

— Te rog să-mi răspunzi atunci la altă întrebare: cu ce prilej te aflai în toamna anului 1945, mai precis în jurul datei de 10 noiembrie, în acest oraş din Moldova?

Şi Coman îi arătă o carte poştală ilustrată reprezentînd piaţa din centrul oraşului.

Tofan zîmbi nedumerit:

— Pe atunci îmi vedeam de studii.

— Părinţii dumitale, cu care am stat zilele astea de vorbă, îşi amintesc bine că tocmai în perioada aceea al plecat subit într-o excursie.

— Părinții mei sînt niște senili. Nu v-aș sfătui să puneți bază pe spusele lor. Mai ales acum, cînd nu sînt în bune relații cu mine.

— Ascultă, totuși, convorbirea pe care am avut-o cu mama dumitale. Colonelul apăsă pe un buton și rosti într-un microfon nevăzut: Banda numărul unu.

După o foarte scurtă pauză, se auzi în cameră următorul dialog:

Coman: Vă amintiți precis, doamnă, că a plecat la șapte noiembrie?

Mama: Precis, tovarășe. A doua zi era onomastica soțului meu, sfinții Mihail și Gavril. L-am rugat să-și amîne plecarea, ca să-l sărbătorim împreună pe Mișu, dar el nici n-a vrut să audă.

Coman: Unde zicea că se duce?

Mama: Într-o excursie în munți.

Coman: Și unde a fost de fapt?

Mama: În Moldova. L-a văzut coborînd din trenul de Iași o vecină, care a condus pe cineva la gară. Și m-a mirat tare mult că Dinu s-a ascuns față de noi. Pînă atunci nu a mințit niciodată.

Coman: Nu l-ați întrebat pe unde a călătorit?

Mama: Ba da. Dar ne-a repezit pe amîndoi: și pe mine și pe taică-su. Era foarte nervos. O săptămînă nu s-a dus la facultate, la cursuri, iar pe acasă dădea numai seara tîrziu și pleca dis-de-dimineață. E o fire tare dificilă. De mic a fost așa. O fire independentă, ciudată, capricioasă. De multe ori am regretat că l-am luat de la orfelinat.

Coman aștepta cu interes reacția lui Tofan. Dar acesta arăta o nepăsare anevoie de închipuit. Colonelul ceru să se oprească transmisia și-și îndreptă din nou atenția către anchetat.

— Te-ai convins, sper, că avem dovezi concludente la data cînd a fost asasinat studentul utecist Bejan, dumneata te aflai acolo, în oraş.

— Dovezile înfăţişate pînă acum nu mi se par nici pe departe concludente. Dumneavoastră, cuprinse Tofan dintr-o privire pe cei prezenţi, sînteţi oameni inteligenţi. Vă rog să nu mă jigniţi tratîndu-mă ca pe un prostănac. Simpla coincidenţă dintre plecarea sau revenirea mea din Moldova şi asasinarea unui student în nu ştiu care oraş din această provincie... Credeţi-mă! E o acuzaţie rizibilă.

— Atunci, cu voia sau fără voia dumitale, ai să mai asculţi o bandă, continuă Coman netulburat. Numărul doi, vă rog, rosti el în microfonul invizibil.

Privirile celor de faţă se îndreptară din nou, iscoditoare, spre Tofan. Dar acesta, luîndu-şi o poziţie mai comodă, aşteptă nepăsător urmarea. În difuzor se auzi mai întîi glasul unui bărbat tînăr. Tofan, care-l identifică de la prima replică, se întoarse cu un zîmbet protector spre Voinea. Era într-adevăr glasul acestuia, sau, ca să respectăm cronologia faptelor, al lui Văpaie. Celălalt glas aparţinea unei fiinţe care murise doar cu cîteva ore în urmă: Lia Zainea. Iată convorbirea imprimată pe bandă:

Văpaie: Cînd l-ai cunoscut? (Pauză) Aminteşte-ţi bine. Fă te, rog, un efort!

Lia: Nu ştiu... E mult... E tare mult de-atunci.

Văpaie: Erai studentă, da?

Lia: Da.

Văpaie: În noiembrie o mie nouă sute patruzeci şi cinci?

Lia: Atunci... Da.

Văpaie: Unde l-ai cunoscut? Pe stradă? La un bal? La nişte prieteni?

Lia: Pe stradă... Nu pe stradă... În grădina publică.

Văpaie: Erai singură pe o bancă?

Lia: Da.

Văpaie: S-a oprit lîngă bancă şi ţi-a cerut voie să se aşeze lîngă tine?

Lia: Nu!... Nu!... Ochii!... Ochii aceia! Avea nişte ochi care nu mă slăbeau de loc!

Tofan zîmbi amuzat, închizînd şi mai mult ochii lui inexpresivi.

Văpaie: Ce fel de ochi avea?

Lia: Nu ştiu... Mai mult i-am simţit... Şi n-am mai scăpat de ei.

Văpaie: Te dorea?

Lia: Nu. Nu m-a dorit niciodată... El nu era în stare să dorească o femeie.

Văpaie: Şi ce voia de la tine?

Lia: Să-mi vorbească despre Şerban, de insistenţele acestuia...

Văpaie: Îl iubeai atunci pe Greceanu?

Lia: Şi acum îl iubesc.

Văpaie: Ştii că-i mort?

Lia: Taci, te rog!

Văpaie: De ce l-ai ucis?

Lia: (ţipăt de groază) Nu! Nu-i adevărat! Nu l-am ucis cu... N-am ştiut... N-am vrut...

Văpaie: De trei ori l-ai ucis, Lia cînd era student, apoi la hidrocentrală... şi aici.

Lia: Nu... N-am ştiut... N-am ştiut ce fac... Lasă-mă, te rog! Lasă-mă să dorm. Sînt aşa de obosită! Aşa de obosită!

Văpaie: Dacă-mi mai răspunzi la o întrebare, te las. Spui că omul acesta... Cum zici că-l cheamă?

Lia: Nu ştiu... N-am aflat niciodată.

Văpaie: Minți, Lia, pentru că a fost de atîtea ori în casa voastră și e prieten bun cu soțul tău. Dar el ți-a spus să nu divulgi nimănui că-l cunoști. Nu-i așa?

Lia: Lasă-mă! Sînt tare obosită! Tare obosită!

Pe chipul lui Tofan se putea citi un ușor zîmbet de satisfacție.

Văpaie: Ți-e teamă de el, Lia? E un om rău, răzbunător.

Lia: Fugi!... Fugi!... Ochii! Ochii!... Simt că se apropie.

Văpaie: Nu-ți fie teamă, Lia. Ești cu mine, draga mea. Nu-ți poate face nimeni nici un rău. Căci eu sînt aici, draga mea, și n-o să las pe nimeni să-ți facă vreun rău... Și acum dormi, draga mea, dormi și te liniștește.

Fîșîitul benzii se întrerupse brusc. Colonelul se întoarse cu un aer superior spre Tofan:

— Ce părere ai?

— Colaboratorul dumneavoastră, arătă el spre Volnea, are multă fantezie. Dar nu știu ce mă face să cred că e mai curînd opera prietenului și colegului meu de breaslă Cernica. Îi recunosc stilul.

— Te avertizez, continuă Coman, că fragmentul de convorbire pe care l-ai auzit nu-i decît un prolog.

— N-am nici o îndoială asupra hărniciei și insistenței cu care a lucrat colaboratorul dumneavoastră. Presupun că a scos de la o asemenea femeie, probabil slabă de înger și de minte, tot ce-a vrut.

— După cum și dumneata ai făcut cu ea tot ce-ai vrut, îi replică prompt colonelul.

— Dacă ar fi într-adevăr așa, ar însemna că sîntem chit.

— Crezi?

— Tovarășe colonel...

— Domnule colonel, îi atrase atenţia Coman. Sună parcă mai corect.

— Bine, domnule colonel. Ca să nu mai lungim la nesfîrşit acest interogatoriu, cum ziceaţi dumneavoastră, v-aş propune să-mi spuneţi pe scurt, dacă e posibil, de ce am fost adus aici?

— Obiceiul casei, îi răspunse Coman cu un zîmbet uşor ironic, e ca anchetaţii să facă destăinuiri şi nu anchetatorii.

— Ca să nu vă abateţi de la acest obicei, vă fac altă propunere: Avem aici, probabil chiar în sediu, un neutru: maestrul Cernica. Aş fi bucuros să-i mai aud punctul de vedere.

Colonelul cumpăni cîteva clipe propunerea lui Tofan, după care avu un scurt schimb de priviri cu Voinea. În ciuda aparentei sale nepăsări, lui Tofan nu-i scăpă acest dialog mut.

Colonelul hotărî să întrerupă interogatoriul. Îl reluă după cîteva minute, de faţă fiind, ca martor, şi Cernica.

— De cînd îl cunoşti? sună prima întrebare a colonelului adresată reporterului.

Cernica se întoarse către Tofan:

— De multă vreme.

— Mai precis?

— De vreo zece ani.

— Şi ce părere ai despre el?

— Pînă în urmă cu cîteva săptămîni, excelentă.

— Şi-n prezent?

— Mi-i teamă că, dacă aş scrie despre el, cititorii nu m-ar crede.

— Şi pe bună dreptate, observă Tofan.

— Cu toate că exişti, se adresă Cernica direct lui Tofan, te afli aici, în faţa mea, în faţa altor oameni, care au fost martori într-un fel sau altul la tot ce-ai făcut..

— Şi ce-am făcut?

— Un lanţ de crime.

— Sper că... glumiţi?

— Sînt mai serios şi mai răspunzător ca oricînd de ceea ce afirm.

— Zi, că le zici bine, îl îndemnă Tofan în batjocură.

— Singurul lucru care mi-i încă nelămurit e mobilul asasinării lui Bejan. Mă refer la prima ta crimă, care le-a generat, inevitabil, pe celelalte. Ca să ascundă primul omor e în logica oricărui criminal să recurgă la altele.

— Pînă ce se va dovedi că sînt criminal, n-ai vrea să eviţi această expresie ? Mă deranjează.

— Nu-ţi promit, dar mă voi strădui, îi răspunse Cernica aprinzîndu-şi o ţigară. Îşi simţea gîtul uscat. Ştii ce-i inedit în cazul tău? Modalitatea. N-ai pus mîna personal nici pe pistol, nici pe cuţit şi nici n-ai turnat otravă. N-ai recurs la arme clasice. Dar arma ta a fost mult mai perfidă şi, deci, mai greu de dibuit. Nu te-ai folosit de forţa ta, ci de slăbiciunile altora. Or, tocmai de aceea acţiunile tale mi se par mai odioase.

— Nu vrei să treci la subiect? făcu Tofan nerăbdător.

— Pe Bejan l-ai asasinat fiind „în serviciu comandat". Pentru că, personal, n-aveai nimic cu el. Nu l-ai cunoscut, de altfel, decît în seara cînd l-ai omorît.

— Te contrazici, observă Tofan. Îmi amintesc că au scris ziarele despre acest caz. Bejan a fost înjunghiat, pe cînd eu, după afirmaţia ta, n-am folosit niciodată o asemenea armă.

— E adevărat că n-ai folosit-o personal, dar ai pus pumnalul în mîna altuia, mai bine-zis a alteia.

Tofan se arătă surprins:

— A alteia? Deci intervine şi o femeie?

— Tocmai acest fapt mi-a trezit cel mai profund dispreţ pentru tine, îi replică Cernica. Ai fost de o laşitate revoltătoare. Puteai să-ţi alegi ca subiect un bărbat. Era, pe undeva, mai cavaleresc.

— Şi cine-i, mă rog, această „victimă" a mea?

— Ai auzit-o singur pe bandă: Lia Zainea. Şi trebuie să recunosc că n-a fost o alegere proastă. Era pe atunci una din frumuseţile oraşului.

— Dacă-i aşa, mă mir că n-am păstrat-o pentru mine.

— Tu nu te împiedici de o femeie. Eşti prea stăpîn pe tine ca să te laşi pradă unei slăbiciuni, fie ea şi de natură erotică.

— Am făcut prin urmare din această femeie o unealtă docilă, în stare să înfăptuiască crime pentru mine?

— Ai făcut, îi întări Cernica. Era un mediu excelent pentru sugestie şi hipnoză.

— Frumos, făcu Tofan în batjocură. Mă mir că n-am făcut şi din tine un criminal, fiindcă ai o voinţă destul de anemică.

— E adevărat, recunoscu Cernica. Totuşi, îndeajuns de puternică pentru a te dibui.

— Eşti chiar atît de naiv?

— În cazul de faţă naivitatea mea a fost o calitate. Dacă ştiam dinainte ce mă aştepta, poate nu întreprindeam nimic.

— Păcat într-adevăr, constată Tofan. În vremea asta puteai să scrii un roman de aventuri, care în orice caz ar fi fost mai izbutit decît cel pe care te căzneşti să-l

însăilezi în fața mea Dar, mă rog. E o treabă care te privește. Zi mai departe.

— În toamna anului 1945, mai precis în ziua de 10 noiembrie, după ce ți-ai adunat din oraș informațiile de care aveai nevoie, ai trecut la acțiune. Scopul : înlăturarea lui Mihai Bejan. Nici acum nu sînt întru totul lămurit de ce l-ai suprimat ? Tu, personal, n-aveai nimic cu el. Repet : îl întîlneai pentru prima oară în viață.

— N-aveți cumva o fotografie a acestui Bejan? Să știu și eu pe cine am omorît, făcu Tofan în batjocură.

— Te-aș ruga să te menții în limitele decenței, îl pofti Coman. Cel puțin acum.

— Mă rog, conveni Tofan.

— Cu ce vă avea la mînă? continuă Cernica să-l lscodească pe fotoreporter.

— Pe mine? se arătă acesta surprins.

— Nu neapărat pe tine, ci pe cei ce te-au năimit. Pentru că, în mod cert, ai fost năimit pentru acest act criminal fie de maniști sau brătieniști, fie — lucru și mai plauzibil — de o terță forță, dinafară. Ce ți s-a promis? Bani? Nu ești tipul tentațiilor pecuniare. Ți s-a făgăduit mai curînd, ca preț al asasinării lui Bejan, o plecare definitivă peste granită. Și nu oriunde, ci în Occident. Spiritul tău de aventură...

— De unde și pînă unde la mine atîta „spirit de aventură"?

— Din biblioteca ta. N-ai decît două pasiuni: psihologia, în special psihopatologia, și călătoriile. Cel ce te-a năimit ți-a făgăduit probabil două lucruri: contacte directe cu psihopatologii occidentali și călătorii în lumea întreagă. Erau niște tentații atît de mari, încît nu le-ai putut rezista. Dar ce cumplită înșelăciune! Și asta ai constatat-o abia după ce ți-ai îndeplinit mîrșava misiune.

Cînd ai revenit în Bucureşti, cel care ţi-a făcut „comanda" şi care se învîrtea, nu mă îndoiesc, pe lîngă o anumită legaţie sau ambasadă, şi-a luat catrafusele şi a şters-o, cum se spune, englezeşte.

— Povestea începe să devină interesantă, făcu Tofan pe acelaşi ton batjocoritor.

— Eu aş numi-o mai degrabă tragică şi monstruoasă

— În ce constă tragismul ei?

— Ai distrus, printr-o singură acţiune nesăbuită, patru destine. Şi pe-al tău pe deasupra.

— O lovitură de maestru, observă Tofan cinic.

Coman se răsuci plin de revoltă pe scaun şi se adresă lui Tofan:

— Măcar acum, în ceasul al doisprezecelea, ai putea să laşi cinismul la o parte.

— Prin tradiţie, unui condamnat i se respectă ultima dorinţă, îi replică prompt Tofan. V-aş ruga să vă conformaţi tradiţiei şi să-mi îngăduiţi această inofensivă plăcere.

Coman ridică din umeri şi se întoarse către Cernicai

— Continuă, te rog.

— Am precizat deci scopul, reluă reporterul.

— Presupusul scop, observă Tofan.

— Ca să nu mai fii chiar atît de sigur pe tine, interveni iarăşi Coman, vreau să te informez că, de cîteva zile, se află în ţară ca turist un fost coleg de-al dumitale din şcoala de ofiţeri.

— Tot ce se poate, făcu Tofan imperturbabil.

— Ştii de ce ne-a atras atenţia omul acesta? A şters-o din ţară, chiar în noiembrie 1945, cu o zi sau două înainte de reîntoarcerea ta „victorioasă" din Moldova. Părinţii tăi mi-au spus că eraţi buni prieteni.

Colonelul spera să se iveasca în privirea lui Tofan măcar o licărire de interes. Dar ochii acestuia continuau să rămînă reci şi imobili ca ai unui peşte.

— Poate te interesează şi numele lui? insistă Coman.

— De vreme ce l-aţi pregătit, rostiţi-l.

— Dan Bernaru.

În încăpere se făcu o liniştе mormîntală. În privirea lui Tofan nu apăru nici de această dată vreo sclipire deosebită. Doar lui Cernica i se păru că respiraţia interogatului căpătase un ritm ceva mai alert.

— N-o să-mi spui că nu-l cunoşti! continuă colonelul.

— Ba l-am cunoscut foarte bine, recunoscu Tofan.

Deşi scotea fiecare cuvînt cu acelaşi calm şi pe chip nu i se citea nici o schimbare de atitudine, urechea la pîndă a lui Cernica înregistră totuşi un plescăit foarte uşor, care trăda emoţia altfel excelent stăpînită a celui interogat.

— Să ştii că amicul Bernaru se interesează cu insistenţă de soarta dumitale, îl informă colonelul pe Tofan.

— Nu-i exclus, răspunse acesta cu o grabă care nu scăpă celor de faţă. Dar vă asigur că, după plecarea lui din ţară, n-am mai avut nici un fel de legături cu el şi nici nu doresc să-l văd. Mi-aţi face chiar un mare serviciu dacă i s-ar atrage în vreun fel atenţia să nu mai întrebe de mine.

— Dimpotrivă. Noi ne gîndeam să-ţi înlesnim o întîlnire cu el, îl avertiză colonelul.

O uşoară crispare îşi făcu totuşi loc pe chipul interogatului.

— Întîlnirea unui vechi prieten îţi face întotdeauna plăcere, interveni şi Cernica.

— Ce-ar fi să vă îngrijiţi mai puţin de „plăcerile" mele, îi replică Tofan nu fără oarecare iritare.

— Poate că aveţi totuşi nişte socoteli mai vechi de încheiat! îi sugeră Coman.

— Socotelile personale mi le-am încheiat întotdeauna singur.

— Şi în chip „onorabil", îi strecură Coman ironic.

— E o noţiune atît de relativă! făcu Tofan filozofal.

Spre regretul lui, Coman constată că interogatul îşi învinsese slăbiciunea. Îşi întărise în schimb convingerea că Dan Bernaru jucase un rol hotărîtor în viaţa lui Tofan. Era poate chiar omul care-l pusese în legătură cu cel sau cei din partea cărora venise comanda de suprimare a studentului Mihai Bejan.

— În rest, îşi reluă Coman rechizitoriul, faptele mi se par limpezi. Dar, ca să te convingem de soliditatea constatărilor noastre, o să-ţi mai dăm spre ascultare încă un fragment din interesanta convorbire dintre colaboratorul meu şi Lia Zainea.

Peste cîteva clipe se auzi fîşîitul benzii, apoi glasul cunoscut al tînărului:

Văpaie: Draga mea, te simţi bine, nu-i aşa? Te-au lăsat durerile de cap?

Lia: Mîinile tale fac minuni.. Ce plăcut e masajul pe care mi-l faci. Ştii? Aproape că nu-ţi simt degetele pe tîmple şi totuşi uşoara lor atingere fac din mine alt om.

Văpaie: Dormi, draga mea! Dormi! Somnul e cel mai bun leac. Aşa, iubito! Dormi.

Tofan nu se putu abţine să întoarcă spre Voinea o privire în care se citea oarecare interes. Dar nu fu decît o cercetare scurtă, după care îşi concentră din nou atenţia asupra înregistrărilor de pe bandă.

Văpaie: Sugestionată de omul pe care l-ai întîlnit în parc şi a cărui privire obsedantă te-a urmărit în tot

cursul zilei, peste noapte te-ai trezit în braţele lui Şerban Zainea. Ai trăit nişte clipe chinuitoare. Nu-i aşa?

Lia: Cumplite!

Văpaie: Ai devenit femeia lui. Ai trădat iubirea lui Greceanu. Ţi-ai făcut mustrări aspre de conştiinţă.

Lia: Îmi venea să mă omor.

Văpaie: Dar omul din parc, în chip miraculos, te-a liniştit din nou şi în noaptea următoare te-ai trezit iarăşi în braţele lui Zainea, care te-a posedat cu patima omului ce te dorea de multă vreme.

Lia: Taci, te rog!

Văpaie: Omul din parc era mereu în preajma voastră. Zainea îi purta o recunoştinţă fără margini. Avea şi de ce i i te oferise plocon în pat, în braţe, cuminte, supusă.

Lia: Ce proastă am putut să fiu!

Văpaie: A venit apoi acea noapte sîngeroasă.

Lia: Nu-mi mai aminti, te rog.

Văpaie: Omul din parc i-a cerut lui Zainea să-l dea cheia de la dulapul pe care-l folosea împreună cu Greceanu.

Lia: Aşa cred... Nu ştiu bine. Dar aşa trebuie să fi fost. Eu nu eram de faţă. L-am întrebat după aceea pe Şerban, dar el a ocolit răspunsul.

Văpaie: Omul din parc s-a furişat în căminul studenţesc, a luat haina de piele a lui Greceanu şi a revenit la locuinţa ta.

Lia: Da, da. Aşa trebuie să fi fost

Văpaie: Între el şi Şerban a avut loc o discuţie tainică. Pentru a nu fi martoră, ai fost adormită.

Lia: Am adormit. Da. Aveam atîta nevoie de somn!

Văpaie: Tu ştii că în seara aceea, în timp ce erai adormită, Şerban şi cu omul din parc au pus la cale înlăturarea lui Greceanu din viaţa voastră?

Lia: Nu știam. Nu mi-am dat seama. Deși, după aceea, am bănuit că așa trebuie să fi fost.

Văpaie: Greceanu a observat că s-a petrecut ceva între tine și Zainea. Vă sîcîia pe amîndoi cu întrebări insistente. Dar atît Zainea cît și omul din parc îți porunceau să te ferești de el. Așa ai făcut?

Lia: E adevărat. Așa am făcut. Iachint era mînios foc. Eu ce puteam să fac?

Văpaie: Te-ai trezit după aceea — nici tu nu știi cum — în separeul restaurantului „La doi porumbei". Alături de tine era numai omul din parc, îmbrăcat în haina bălțată a lui Greceanu. Pe masă se afla un pumnal.

Lia: Nu era pe masă, ci... Ah, doamne! Cum de-am putut? Îl aveam în poșetă.

Văpaie: Era al tău?

Lia: Nu. Dar cînd am deschis poșeta, l-am văzut și am încremenit de spaimă. Iar el...

Văpaie: Omul din parc...

Lia: Mi-a zis să-l las acolo, că s-ar putea să fim atacați și să avem cu ce ne apăra.

Văpaie: N-a trecut mult și a intrat Bejan.

Lia: Da, da. A intrat. Avea în mînă un bilet scris de mine. Dar nu-l scrisesem eu. Nu-mi amintesc să-l fi scris.

Văpaie: Era totuși scrisul tău. L-ai recunoscut.

Lia: E adevărat. Era scrisul meu. Dar nu știu cînd l am scris.

Văpaie: Bejan te plăcea?

Lia: Mă urmărea cu priviri insistente. Am dansat de cîteva ori la bal. Era un băiat frumos.

Văpaie: Ce s-a întîmplat după intrarea lui Bejan?

Lia: S-a luat la ceartă cu...

Văpaie: Omul din parc. De ce se certau?

Lia: Nu știu... Se ciorovăiau pentru un caiet, o listă sau așa ceva, în legătură cu nu știu ce organizație...

Văpaie: Nu i-a oferit bani lui Bejan?

Lia: Ba da. Dar Bejan a refuzat. Și atunci s-au luat de gît și... și (Glasul Liei se înecă în sughițuri de plîns).

Văpaie: Și atunci omul din parc ți-a comandat să scoți pumnalul din poșetă și să lovești.

— Lia: Așa cred. Nu știu. Am leșinat. M-am trezit abia acasă, în fața chiuvetei, cu pumnalul plin de sînge în mîini. Șerban mă întreba ce-i cu mine, ce s-a întîmplat? Dar eu nu știam ce să-i spun, pentru că nu știam ce-am făcut.

Văpaie: Iar omul din parc s-a făcut nevăzut.

Lia: Da. Așa cred, Cheia de la dulap am găsit-o a doua zi dimineață vîrîtă sub ușă.

Un fîșîit scurt, după care transmisia se încheie.

— Păcat că s-a întrerupt, se auzi brusc glasul lui Tofan. Era din ce în ce mai palpitant.

— Găsești? făcu Coman.

— Da. Mai ales că acest misterios om din parc și această psihopată care se crede asasină...

— Din nefericire ai făcut din ea o asasină, îi replică prompt Coman

— Aaa! se arătă surprins Tofan. Deci eu sînt omul din parc? Și de ce nu mi se spune pe nume?

— Fiindcă așa s-a convenit cu Lia, îi precizează Coman. Numele dumitale îi provoca alergie.

— Și eu care habar n-aveam ce calități formidabile posed, continuă Tofan să-și plaseze ironiile.

— Deci și primul omor, comis de Lia, l-ai provocat tot prin sugestie și hipnoză, observă Coman neluînd în seamă ultima replică a lui Tofan. Prin același procedeu ai făcut și din Mititelu o unealtă în mîinile tale. Acuzatul

ridică nedumerit din sprîncene. Mă refer la Petrustan Nu-i ziceaţi Mititelu?

— Nu ştiu despre cine vorbiţi. Am senzaţia că folosim două graiuri diferite.

— Ai putea folosi tu o formulă de apărare mai nouă şi mai inteligentă, îi zise Coman în replică. Procedezi copilăreşte.

— Să admitem, conveni Tofan. Să presupunem că l-aş fi cunoscut pe acest Petrustan, docila mea unealtă. Dar cînd şi cum am mai făcut şi pe asta?

Colonelul îi aminti de noaptea de Anul nou, cînd Petrustan lovise cu autocamionul în plin pe acel nefericit achizitor.

— Sper că aţi verificat unde mi-am petrecut Revelionul! se interesă Tofan.

— Firește. Aici, în apropiere, în munţi, la cabană, îi precizează colonelul. Dar am mai verificat dacă ai avut posibilitatea să pleci şi să revii în timp util la cabană, fără ca lipsa ta să fie observată

— Şi ?

— Am aflat că o bună parte din noapte, adică exact răgazul necesar pentru înfăptuirea nefastului tău plan, l-ai petrecut cică în camera ta, invocînd o subită indispoziţie.

— M-a văzut cineva ieşind sau revenind la cabană?

— Îţi vom pune în faţă şi această dovadă.

— O aştept, făcu Tofan sigur pe sine. Altceva? se interesă el cu dezinvoltură. Ce altă acuzaţie mi se mai aduce?

— Omorîrea Liei Zainea, îi azvîrli Cernica în faţă.

— E stupid! izbucni Tofan. Tot oraşul ştie că s-a aruncat de la fereastră.

— Dar de ce ? se interesă Coman prompt.

— Şi-a pus capăt zilelor tot în urma comenzilor tale hipnotice, îl acuză Cernica.

— Comandă de la distanţă ? făcu Tofan în batjocură.

— Nu, îi răspunse reporterul. De aproape. Şi în seara cînd l-am căutat pe Ghiţă Papuc, tu erai în preajma noastră. Ai stat de vorbă cu Ghiţă înainte de sosirea noastră la restaurant, apoi ne-ai urmărit toată noaptea

— Aveţi vreo dovadă a prezenţei mele acolo ?

— Da, îi răspunse colonelul sec. Din investigaţiile întreprinse de noi reiese că la acea dată te aflai în oraş.

— Asta nu spune încă nimic. Zău ! Am recunoscut şi faţă de maestrul Cernica. Păcat că nu stenografiază cineva convorbirea noastră. Colegul meu, arătă el spre Cernica, ar avea romanul gata scris. Se adresă iarăşi colonelului : Sper că, cel puţin, o înregistraţi ?

— Ce-ar fi să ne scuteşti de asemenea sfaturi, îl avertiză Coman pe un ton sever.

— Scuze, se aplecă Tofan în faţa colonelului. Se întoarse apoi spre Cernica. Vrei, totuşi, să-mi faci plăcerea de a-mi povesti cum am „sinucis-o" şi pe Lia ?

— Are să-ţi satisfacă dorinţa tovarăşul locotenent-major, arătă Coman spre Voinea.

— În dumneata am încredere, îl complimentă Tofan pe tînărul ofiţer. Trebuie să recunosc că îmi eşti un concurent periculos... în materie de sugestie şi hipnoză. Al „lucrat-o" bine pe doamna Zainea. Deşi, din punct de vedere juridic, eşti convins, sper, probele pe care le deţii nu fac nici cît o ceapă degerată. Dar asta-i altă gîscă. Sînt gata să ascult.

— Ai fost văzut intrînd în spital cu o oră înainte de a se arunca Lia pe fereastră, îl acuză Voinea.

— Serios ? făcu Tofan în zeflemea. Din cîte ştiu, intrările şi ieşirile din spital sînt păzite foarte bine.

— Pentru un om ca dumneata nu-i nici o dificultate să se strecoare într-un spital.

— Să admitem, rosti Tofan zîmbind mai mult de dragul jocului cu tînărul ofiţer. Deşi, eşti şi dumneata convins, n-am fost văzut de nimeni, fiindcă n-am avut ce căuta acolo. La acea oră, după cum bine se ştie, eram în tren.

— Iar recurgi la braşoava cu trenul ? îl apostrofă Coman.

— Cum doriţi, se arătă interogatul supus.

— După o scurtă cercetare la faţa locului, continuă Voinea, ai constatat că fereastra de la camera în care se afla Lia dădea spre o curte interioară necirculată.

— Tot ce-i posibil.

— Şi-ai constatat că toaleta era situată chiar lîngă camera bolnavei.

— Dacă zici dumneata, aşa o fi.

— Ai intrat în toaletă, te-ai încuiat acolo şi te-ai urcat apoi pe pervazul ferestrei. Bănuiesc că, la lăţimea umerilor dumitale, a fost o operaţie mai anevoioasă.

— Eşti drăguţ, îl complimentă Tofan.

— Din acel loc, ai pîndit un moment de neatenţie al asistentei medicale şi-ai trimis pe chipul Liei, cu o oglindă, un fascicul de raze solare.

— Interesant şi mai ales original.

— Intrigată, bolnava şi-a îndreptat privirea în direcţia de unde venea fasciculul de raze. Te-a zărit şi-a strigat pentru prima oară : „Ochii !"

— Drăguţ ! continuă Tofan să-l ia în derîdere.

— Odată stabilită legătura vizuală cu Lia, ţi-a fost mult mai uşor să acţionezi asupra ei.

— Şi ce i-am sugestionat ?

— Că sub fereastra ei se află un bazin cu apă, în care ea ar putea plonja. Căci, după felul în care s-a aruncat, dovedeşte clar un plonjon.

— Nu mai spuneţi ! făcu Tofan pe acelaşi ton batjocoritor. Rosti apoi sentenţios : Ştiţi care-i viciul de fond al interogatoriului dumneavoastră ? Vă bazaţi numai pe presupuneri. Pînă acum nu mi-aţi pus în faţă nici o probă care să ateste, în vreun fel, participarea mea la toate aceste acte. Şi, zău !, vă rog să mă credeţi, mi-e penibil să repet, nu ştiu pentru a cîta oară, că nu văd utilitatea acestui interogatoriu. Mai mult, riscaţi să răspundeţi în faţa altor foruri pentru arestarea mea ilegală.

— Ştii că ai haz ? făcu colonelul cu adevărat amuzat. Ai un tupeu rar întîlnit.

— Eu am făcut azi un drum destul de lung cu trenul, insistă Tofan.

— Iar începi ? îi reteză Coman vorba.

— Nu vă înţeleg ! se arătă Tofan nedumerit.

— Doar ştii foarte bine că n-ai venit cu trenul de la Bucureşti, ci de la Tinca. Te-ai urcat cu o haltă înainte de carieră, cu o figură de om nenorocit şi ai cerşit de la un călător care venea din Bucureşti biletul de călătorie... Nu crezi ? Te voi pune faţă-n faţă cu şeful haltei, care te va identifica uşor, precum şi cu călătorul din tren care ţi-a dat biletul.

Tofan zîmbi sceptic. Dar colonelul nu se lăsă influenţat de provocările interogatului.

— Şi pentru că insişti, rosti Coman sentenţios, vom continua interogatoriul mai tîrziu. Poţi să te retragi şi să mai reflectezi asupra răspunsurilor pe care le vei avea de dat.

Cernica se arătă surprins de neașteptata hotărîre a colonelului. Bătrînul „lup" i se păru obosit.

— Am senzația că am intrat în cea mai caraghioasă și, totodată, în cea mai sinistră poveste, îi împărtăși Coman lui Cernica după ieșirea lui Tofan.

— Regret, dar am fost implicat și trebuia să mă disculp, îi replică reporterul.

— Numai că disculparea dumitale a atras una, două, trei pierderi de vieți.

— Nu bănuiam consecințele.

— Eu le-am bănuit, dar, din păcate, nu le-am putut împiedica. Asta-i soarta oricărei defensive.

Voinea îl conduse pe Cernica. Și cînd reveni, îl găsi pe colonel măsurînd încăperea după obiceiul său de la un capăt la altul. Îl văzu apoi cum se oprește brusc în mijlocul camerei.

— Va trebui să ne recunoaștem neputința și incapacitatea, rosti colonelul grav.

— Nu vă înțeleg ! sări Voinea ca ars.

— Am dat chix. Asta e. Ce vrei să mai înțelegi ? Am suferit cel mai rușinos eșec din cariera mea. Ticălosul ăsta are dreptate. N-avem nici o probă concludentă împotriva lui. Cine naiba poate crede în poveștile astea despre sugestie, hipnoză... Tala-tala, tala-tala ! Prostii !

— Tovarășe colonel ! rosti Voinea cu fața congestionată de rușine și revoltă.

— Vorba ! îl readuse colonelul la tăcere.

Se așeză la birou și începu să completeze cu mîna ușor tremurîndă un formular.

— Ce faceți ? se interesă timid tînărul ofițer.

— Completez ordinul de eliberare a onorabilului cetățean Dinu Tofan.

Replica colonelului căzu ca un trăsnet. Voinea își mușcă buzele și-și înfipse unghiile în podul palmelor pînă la sînge.

— Cred că vă pripiți. Avem dovezi, martori...

— Care ?

— Să-l confruntăm, de pildă, cu Ghiță Papuc, chelnerul de la „La doi porumbei".

— Crezi că ar ajuta la ceva ? Nătărăul acela nu l-a văzut decît cîteva clipe, prin crăpătura ușii. Și cînd ? În urmă cu douăzeci de ani și mai bine.

— Dar a stat recent de vorbă cu el, insistă Voinea.

— Și-a arătat Tofan fața ?

— Nu.

— I-ar recunoaște glasul ?

— Greu de presupus, admise Voinea.

— Alt martor ? Chițigoi ? Fostul șef al serviciului personal de la hidrocentrală ?

— Aveți dreptate.

— Iar celorlalți le-a astupat gura pe veci, conchise Coman.

— Dar avem și alte dovezi, susținu Voinea. Înregistrările pe bandă, declarațiile Liei...

Colonelul zîmbi mai mult sieși :

— Canalia știe foarte bine că doar niște înregistrări făcute în condițiile știute nu pot constitui probe concludente.

— Înseamnă că toată strădania noastră..

— Du, te rog, acest ordin, îi înmînă colonelul hîrtia.

Cernica îl aștepta pe Voinea la capătul culoarului. Voinea îi arătă ordinul de eliberare a lui Dinu Tofan. Se priviră în ochi. Își citiră unul altuia înfrîngerea.

— Nu-l înțeleg pe colonel ! făcu reporterul cu glasul înăbușit. Îl are în mînă și totuși îi dă drumul.

În privirea lui Voinea se ivi brusc o licărire mai vioaie.

— Eu parcă încep să pricep ceva.

— Anume.

— Bătrînul „lup" nu-i omul care să lase cu atîta uşurinţă prada din gheare. Are el ceva în cap.

— Te gîndeşti că...

— Vrea să împuşte doi iepuri dintr-un foc.

Capitolul XXV
OCHIUL HIPNOTIC

Sub castanul umbros din curtea casei pe care o locuia, Cernica se întreţinea amical cu Lerescu, redactorul-şef. Convorbirea avea loc cam la o săptămînă după ce colonelul Coman semnase ordinul de eliberare a lui Dinu Tofan. Încălziţi de cîteva pahare de vin din noile podgorii ale Galaţilor, cei doi ziarişti analizau cu pasiune cazul Greceanu.

— Cu alte cuvinte, conchise Lerescu la sfîrşitul relatărilor lui Cernica, mi-ai mîncat atîtea săptămîni şi nici măcar cu un roman de aventuri nu ne alegem ?

— Nici n-aş fi în stare să scriu despre acest subiect, îi declară sincer reporterul.

— Lucrurile par să se fi clarificat, din cîte zici tu, remarcă în continuare Lerescu. Pentru mine mai există însă nişte „de ce"-uri ?

— Anume ?

— Motivul suprimării lui Bejan rămîne mai departe o enigmă.

— Ca multe alte enigme ale acelor vremuri, îi confirmă Cernica. În mod cert, a fost un omor politic. Bejan deținea un fapt sau un document compromițător pentru cercurile politice de dreapta. Un secret pe care l-a dus cu el în mormînt.

— Dar Tofan trăiește. Și el știe, nu mă îndoiesc, ce secret deținea Bejan.

— Chiar dacă știe, nu-l va da în vileag. Și-ar semna singur sentința. Și-apoi, fie vorba, dezvăluirea unui secret atît de vechi n-ar mai avea astăzi decît o valoare documentară.

— Adevărat, recunoscu Lerescu. Privea probabil niște politicieni azvîrliți demult la lada cu gunoi. Mă întreb, însă, de ce l-a ales Tofan tocmai pe Greceanu ca țap ispășitor ?

— Intuiesc că a făcut o alegere pripită și-n orice caz greșită. N-a bănuit că acesta va fi atît de încăpățînat și-l va urmări toată viața.

— Presupui că Greceanu era conștient de existența lui Tofan ?

— Absolut.

— Prin urmare, nu prima lui dragoste l-a atras mereu, ca un magnet, pe urmele soților Zainea ?

— Nici pe departe.

— Greceanu n-a rămas totuși insensibil la farmecele Lici, din cîte am înțeles, chiar și după a doua sa eliberare din închisoare.

— Mă îndoiesc, îi replică Cernica. Lia nu mai exercita asupra lui nici o influență.

— Crezi oare că Greceanu a dat întîmplător peste soții Zainea la hidrocentrală ?

— Nu, îi răspunse Cernica categoric. Şi nici dincolo, la Tinca. Greceanu se ţinea după soţii Zainea în speranţa că ar putea identifica prin ei pe Tofan.

— Era un tip acest Greceanu, făcu Lerescu admirativ. Şi Tofan l-a simţit ?

— Fără îndoială. Altfel n-ar fi trecut la suprimarea lui prin Lia.

Lerescu făcu ochii mari :

— Presupui că...

— Nu-i presupunere, ci certitudine. Îţi spuneam că Greceanu, înainte de a porni în cursa fatală, înlocuise o piuliţă la capătul barei de direcţie.

— Adevărat. Dar înlocuirea a făcut-o...

— Lia.

Lerescu privi din nou în fundul paharului, căznindu-se să intuiască urmarea.

— De unde a luat piuliţa ? întrebă el brusc.

— Aici e aici ! exclamă Cernica. Nu se ştie prin ce concurs de împrejurări, tocmai în acea zi şi la acea oră de dimineaţă, Lia Zainea se afla şi ea la atelier, cu propria-i maşină. Cercetările au dovedit că ea s-a întreţinut amical cu Greceanu, în timp ce acesta îşi repara autobasculanta. Mai mult decît atît ea e cea care i-a dat „la mînă" unele unelte şi piese...

— Putea, deci, să înlocuiască foarte uşor piuliţa originală, luată de la magazie de către Greceanu, cu altă piuliţă ?

— Putea, îi confirmă Cernica.

— Şi această piuliţă putea fi foarte bine fabricată în micul atelier de acasă al lui Zainea ?

— Şi asta-i adevărat, continuă să-l încurajeze Cernica.

— Spuneai, însă, că cei care au făcut cercetările la fața locului, după prăbușirea lui Greceanu în prăpastie, au găsit la capătul barei de direcție piulița originală.

— Și asta e adevărat.

— Atunci ?

— Nu rămîne în picioare decît ipoteza că piulița falsă, deteriorată, a fost găsită fie de Zainea, fie de Tofan, fie de Petrustan, care se afla tot pe acolo, la pîndă.

— Urmele au fost, deci, ale motocicletei lui Petrustan ?

— Alt complice n-a existat.

— Cine presupui că a înlocuit acolo jos, în prăpastie, piulița falsă cu cea originală ?

— Zainea, răspunse Cernica. Altfel nu-mi explic de ce mi-a ascuns Tofan cel de-al doisprezecelea clișeu pe care l-a făcut la fața locului.

— Să-l fi fotografiat oare pe Zainea chiar în momentul cînd acesta efectua înlocuirea piulițelor ?

— Sînt convins. În felul acesta îl mai avea cu ceva la mînă.

— Ca să vezi cine-mi era acest fotoreporter peltic, cu înfățișare rotofeie și bonomă ! conchise Lerescu. Apropo ! La interogatoriu a răspuns tot peltic ?

— Bineînțeles.

— Și-n realitate nu-i peltic ?

— Nici gînd. Am ascultat convorbirea telefonică pe care a avut-o în „ziua sîngeroasă", cum i-a zis Văpaie, cu șvăboaica de la Zainea. Avea o dicție ireproșabilă.

— Pare să fie și-un bun actor ?

— Este.

— A lucrat tare în ziua aia, observă Lerescu.

— A lucrat, recunoscu Cernica. A șters toate urmele.

— Crezi, totuși, că ipotezele voastre rămîn în picioare ?

— La care te referi ?

— De pildă, interceptarea și retransmiterea prin radio a comenzii lui Zainea pentru declanșarea exploziei în carieră ?

— La nivelul tehnicii actuale, nu-i un lucru prea complicat. Cu un aparat de emisie-recepție, conectat la un magnetofon, se putea foarte bine înregistra și retransmite comanda lui Zainea. Și-n afară de Tofan, n-avea cine s-o facă. Petrustan era prins în cleștele lui Zainea, Lia zăcea la acea oră pe caldarîm cu țeasta sfărîmată, iar alt complice nu cred că mai exista pe acolo.

— Zici că Tofan a sosit, totuși, în oraș cu trenul de București, își rememoră Lerescu. Cum de nu l-a văzut nimeni urcîndu-se la vreo haltă din apropierea carierei ?

— Asta a fost lucrul cel mai simplu, îi replică Cernica. S-a ascuns în vreun lan de porumb sau în vreo lizieră din preajma haltei și, de acolo, a sărit pe scara ultimului vagon.

— Cînd și cum v-a venit ideea că Tofan utiliza hipnoza ? continuă Lerescu seria inepuizabilelor sale întrebări.

— A fost un proces de acumulare mai îndelungat, îi răspunse Cernica. Prima oară m-a surprins frica animalică a lui Ghiță Papuc. Ai reținut, sper, că nătărăul se plîngea de niște „ochi" ! Ne-a intrigat, apoi, aceeași frică animalică întîlnită la Chițigoi. Înțelegi ? Și cu unul, și cu celălalt, Scundacul a avut doar niște scurte întîlniri, cu prilejul cărora n-a făcut altceva decît să-i pună în gardă. Dar a reușit să le transmită prin sugestie o teamă cumplită de Greceanu. Faptul m-a obsedat tot drumul. Și-am

reflectat mai intens la el în timp ce pîndeam casa soților Zainea.

— Tot atunci v-ați întrebat, bănuiesc, de ce-și păzea Șerban Zainea cu atîta străşnicie nevasta ?

— El știa că Lia avea o fire slabă. Știam și noi. De aceea ne-am decis să-l înfruntăm pe Scundac cu propria-i armă : hipnoza.

— Nu-ți cunoșteam calitățile de psihopatolog !

— Nici n-o să le cunoști, îl avertiză Cernica zîmbind. Sînt un novice în materie. În schimb, amicul meu Văpaie le posedă din plin.

— E un empiric ?

— Nu întru totul. E mai curînd un autodidact.

— Am văzut pe biroul meu, adus spre semnare, un ordin de deplasare pentru o anume localitate din Moldova, își iscodi Lerescu fostul coleg de facultate.

— Mi-i teamă că va trebui să te rog să-l semnezi, făcu Cernica oarecum intimidat.

— Se simte nevoia ?

— Urgentă.

— Cu „urgențele" astea ale tale, între care întrezăresc și o blondă, numai în buclucuri mă bagi.

Cernica lăsă privirile pe masă. Lerescu intui că omul matur din fața sa ardea ca un licean de dorul acelei blonde și gingașe femei, al cărei nume i-l reținuse bine : Georgeta Parascan. Și-și propuse să înlesnească, pe cît îi stătea în putere, grabnica lor reîntîlnire. După ce schiță un zîmbet mai ghiduș, Lerescu reveni la ce-l interesa direct :

— După toată tărășenia asta, la ce concluzie ați ajuns ?

Cernica ridică din umeri :

— La cea pe care o știi.

— Dinu Tofan continuă deci să se plimbe liber, observă Lerescu.

— E un fel de-a zice „liber" ! Au grijă de el colaboratorii colonelului Coman.

Prin fereastra deschisă a apartamentului răzbătu pînă în grădină un apel telefonic, care întrerupse tainicul taifas. Cernica îşi ceru iertare de la musafirul său şi sări sprinten peste treptele de la intrare. Cînd ridică gîfîind receptorul, descoperi un glas bine cunoscut lui.

— Ce-i, amice Văpaie ? se interesă vesel reporterul.

— Tovarăşul colonel Coman vă invită la o plimbare pe litoral.

— Cînd ?

— Acum.

— Cu ce mergem ?

— Cu un avion special. Vă trimit imediat o maşină.

— E în regulă. O aştept la poartă.

Plecarea precipitată din Bucureşti a celor doi ofiţeri de securitate, ca şi a lui Anghel Cernica, fusese cauzată de un accident de circulaţie petrecut cu două ore mai înainte pe o şosea dobrogeană. Două automobile, un „Taunus", cu număr de circulaţie străin, şi un „Fiat", cu număr de Bucureşti, se ciocniseră în plină viteză. Organele locale stabiliseră că „Fiat"-ul fusese de vină : deviase de pe banda proprie şi izbise cu botul în portiera celuilalt automobil. Victime : ambii conducători auto. Alţi pasageri nu se mai aflaseră în autovehicule. Şoferul de pe „Taunus" murise pe loc, strivit de botul „Fiat"-ului. Celălalt, cu coşul pieptului sfărîmat de volan şi cu o fractură craniană mortală, sucombase şi el puţin mai tîrziu.

Pentru organele locale era un accident ca oricare altul. Dar nu şi pentru cei doi ofiţeri de securitate sosiţi la faţa locului. Prima lor grijă fusese să transmită de urgenţă un mesaj colonelului Coman.

În timp ce asculta raportul telefonic, sprîncenele lui Coman se uniseră atît de mult, încît formaseră o dungă groasă deasupra frunţii boltite. După ce aşezase receptorul la loc, îl convocase pe Voinea şi-i dăduse ordin să-l scoată pe Cernica „din pămînt, din iarbă verde".

Reporterul, însoţit de Voinea, îl întîlni pe colonel la aeroport.

— Se pare că în noaptea asta îţi vei putea scrie finalul reportajului, îi strecură Coman grăbindu-se spre avionul special.

— A avut loc deznodămîntul? se interesă timid reporterul.

— Aşa se pare, îi răspunse sec colonelul.

Nici în maşina care-i ducea în viteză de la aeroportul dobrogean la locul accidentului, nu putu Cernica să scoată mai mult de la colonel. Iar privirile-i întrebătoare îndreptate spre Voinea primeau în loc de răspuns doar nişte ridicări din umeri şi din sprîncene.

Luminate de faruri, cele două vehicule care se distruseseră reciproc, într-o năprasnică ciocnire, ofereau un spectacol zguduitor. Colonelul, însoţit de o întreagă escortă, din care nu lipseau Cernica şi Voinea, se apropie mai întîi de primul cadavru.

O siluetă în uniformă se aplecă şi-l dezveli, luminîndu-l cu o lanternă. Cumplit mutilată, victima era de neidentificat.

— Cine e? îl întrebă Cernica în şoaptă pe colonel.

— Dan Bernaru.

Reporterul se simți străbătut de un fior.

„A avut loc răfuiala"; își zise el.

Îl cercetă pe Coman cu o privire admirativă. Bătrînul „lup" nu se dezmințise. Intuise că acest Dan Bernaru, care se interesase discret de soarta lui Tofan, jucase în viața fotoreporterului un rol determinant. Era, poate, chiar cel care comandase în 1945 asasinarea lui Bejan și cel care-l lăsase apoi pe asasin cu buzele umflate. Dar ipoteza se cerea verificată. Și verificarea se produsese în chipul cel mai tragic.

Reporterul se ținea scai de Coman. Acesta se îndreptă spre celălalt cadavru. Deși bănuia cine se afla sub pătura ceunșie, Cernica se simți înfiorat. Morții îi provocaseră întotdeauna o senzație de nesuportat. Dar curiozitatea era mai puternică. Cînd se aplecă asupra cadavrului, se sprijini, fără să vrea, de umărul colonelului. Sub bătaia razelor plăpînde ale lanternei, chipul rigid, cadaveric, al lui Dinu Tofan, părea destins. Doar un ochi rămas larg deschis părea că mai aruncă acel flux hipnotic care lăsase atîtea victime în urmă.

— Închideți-i ochiul, ordonă Coman.

Și în glasul bătrînului ofițer Cernica simți un ușor tremur.

Mai tăcut ca un preot ce oficiază un ritual, Coman porni către mașină.

— Aveți vreun ordin deosebit de dat ? se interesă un ofițer de la securitatea locală.

— Nu. Nimic deosebit. Continuați-vă cercetările.

— Tovarășe colonel, veni în fugă spre mașină un tînăr ofițer.

— Ce e ? se interesă Coman aspru.

— Uitați-vă ce-am găsit asupra mortului, îi arătă ofițerul un petic de hîrtie.

— Care mort ? făcu Coman intrigat preluînd peticul de hîrtie. Sînt doi.

— Asupra celui de la noi, îi răspunse ofițerul intimidat.

Coman îndreptă razele plăpînde ale lanternei asupra unei file pătate de sînge la un colț. Era ruptă, probail în grabă, dintr-un blocnotes. Niște litere dezordonate, înșirate din fuga mașinii, reproduceau următorul mesaj :

„Îți mulțumesc, colonele Coman. Și spuneți-i amicului Cernica, vajnicul cavaler al dreptății, că a intuit bi..."

Reporterul ardea de curiozitate.

— Citește ! îi înmînă Coman mesajul de dincolo de moarte.

Voinea, care se lipi de umărul lui Cernica, după ce străbătu biletul cu o privire iute, izbucni intrigat :

— Ce naiba ! Ne mulțumește ?

— Așa se pare, îi răspunse Coman vădit indispus. Să mergem.

În drum spre aeroport, unde-i aștepta avionul special, nu mai scoase nimeni nici un cuvînt. Abia după ce se aflară la bord, și avionul luă înălțimea reglementară, îndreptîndu-se lin spre București, Cernica îndrăzni să deschidă vorba, adresîndu-se colonelului :

— N-ați putut împiedica acest masacru ?

— De vreme ce-a avut loc, înseamnă că n-am putut face altfel, îi răspunse Coman iritat.

— Mă întreb, totuși, de ce-a venit Dan Bernaru în țară ? insistă Cernica.

— Se vede că-l trăgea ața, făcu Voinea.

— Credea probabil că Tofan era închis sau mort ! continuă să se întrebe Cernica.

— Logic așa ar fi trebuit să fie, observă colonelul. Dar...

— Bernaru aflase că Tofan trăiește și e liber ?

— Bineînțeles. Pentru că intrase în panică și tocmai se pregătea s-o șteargă de pe la noi.

— Mașina era a lui Tofan ? Nu știam că...

— Nu. Nu era a lui. A împrumutat-o de la un nefericit. Noroc că i-a lăsat în loc un gaj substanțial.

— Nu i-ați bănuit intențiile ?

— Ba da, dar înainte de-a porni pe urmele lui Bernaru, i-a plimbat pe băieții noștri prin toată Constanța... După aceea a țîșnit spre șosea. Iar cînd l-au ajuns din urmă, era prea tîrziu.

Cernica tăcu. Simți în mînă netezimea unei bucăți de hîrtie. Era mesajul lui Dinu Tofan.

Zîmbi amar. Îl obseda ochiul imobil, cu sclipiri hipnotice.

CUPRINS

Capitolul I	„Şoferii Iadului“	5
Capitolul II	Eroul principal iese din scenă	15
Capitolul III	„Cazul“ este clasat, dar ancheta abia începe	29
Capitolul IV	Neliniştile unei onorabile familii	38
Capitolul V	„Katanga“ reînvie	50
Capitolul VI	„Reporterul frenetic“	63
Capitolul VII	Văpaie nu se dezminte	69
Capitolul VIII	Văpaie nimereşte iarăşi la arest	81
Capitolul IX	Din nou la drum	92
Capitolul X	Nevasta şi „neisprăvitul de bărbat“	104
Capitolul XI	De la suflet la suflet	114
Capitolul XII	Fugarul	129
Capitolul XIII	Primul raport	136
Capitolul IV	Urmăriţi de „ţugulani“ şi de-o farsă	140
Capitolul XV	Cineva mai aşteaptă	150
Capitolul XVI	Şi totuşi Georgeta acuză	158
Capitolul XVII	O mică neînţelegere	173
Capitolul XVIII	Chiţigoi intransigentul	178
Capitolul XIX	Încercarea neizbutită a colonelului Coman	193
Capitolul XX	Îngerului nu i-s boii acasă	208
Capitolul XXI	Un zaiafet cu surprize	224
Capitolul XXII	O răpire „ca-n filme“	232
Capitolul XXIII	Ultima explozie de la Tinca	261
Capitolul XXIV	Scundacul îşi arată faţa	286
Capitolul XXV	Ochiul hipnotic	324

Redactor : EUGENIA TUDOR
Tehnoredactor : MARIANA PUȘCAȘU

Apărut 1969. Comanda nr. 9108. Hîrtie ziar de 50 g/m². 700×1600/32. Coli de tipar 11,5. C.Z. pentru bibliotecile mici 8 R—31.

Tiparul executat sub comanda nr. 90 372 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

Lei 7,50